

بج

شرکت چاپ و انتشارات

وابسته به سازمان اوقاف و امور خیریه

آشنایی با نظام مدیریت وقف و امور خیریه در کشور ترکیه / گردآورنده ؛ دفتر نوسازی و تحول معاونت توسعه و پشتیبانی سازمان اوقاف و امور خیریه - تهران: شرکت چاپ و انتشارات؛ سازمان اوقاف و امور خیریه. ۳۴۸ ص.

ISBN: 978 – 964 – 422 – 636 – 6

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیپا.

چاپ اول: ۱۳۹۶.

۱. وقف - ترکیه. ۲. خیریه - ترکیه. الف. دفتر نوسازی و تحول معاونت توسعه و پشتیبانی سازمان اوقاف و امور خیریه. ب. ایران. شرکت چاپ و انتشارات ؛ سازمان اوقاف و امور خیریه. ج. آشنایی با نظام مدیریت وقف و امور خیریه در کشور ترکیه.

۲۹۷/۳۷۲

BP۱۹۳/۲/۱۳۹۵

۱۳۹۵

۴۶۳۹۰۷۹

کتابخانه ملی ایران

آشنایی با نظام مدیریت وقف و امور خیریه در کشور ترکیه

Management system of endowment and charitable affairs in
Turkey

تهیه و تألیف: دفترنوسازی و تحول معاونت توسعه مدیریت و پشتیبانی سازمان اوقاف و امور خیریه

تهران ۱۳۹۶

آشنایی با نظام مدیریت وقف و امور خیریه در کشور

ترکیه

Management system of endowment and charitable affairs in
Turkey

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: شرکت چاپ و انتشارات
وابسته به سازمان اوقاف و امور خیریه

چاپ اول: بهار ۱۳۹۶
شمارگان: ۲۰۰ نسخه

تمامی حقوق چاپ و نشر این اثر در انحصار
دفترنوسازی و تحول معاونت توسعه مدیریت و پشتیبانی سازمان اوقاف و امور خیریه است

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۴۲۲-۶۳۶-۶
ISBN: 978 - 964 - 422 - 636 - 6

چاپخانه، انتشارات، پخش و فروشگاه:

کیلومتر ۵ جاده مخصوص کرج، نیش سهراب شیشه مینا، تهران ۱۳۹۷۸۱۵۳۱۱
تلفن: (چهار خط) ۴۴۵۱۳۰۰۲، نمابر: ۴۴۵۱۴۴۲۵، انتشارات و فروشگاه: ۴۴۵۲۹۶۰۱
تلفن پخش: ۴۴۵۱۴۴۱۱، تلفکس پخش: ۴۴۵۱۴۴۲۵

سازمان اوقاف:

تهران، خ نوفل لوشاتو، ساختمان مهر طبقه اول، دفترنوسازی و تحول معاونت توسعه مدیریت و پشتیبانی

شماره تماس: ۶۴۸۷۱۱۰۸ و ۶۴۸۷۱۱۴۹

سایت سازمان: www.mfso.ir

فهرست مطالب

مقدمه	۱۷
پیشگفتار	۱۹

فصل اول

۱- اطلاعات کلی کشور ترکیه	۲۹
۱-۱- مقدمه	۲۹
۲-۱- اطلاعات جغرافیایی	۲۹
۱-۲-۱- تقسیمات کشوری	۳۲
۳-۱- اطلاعات اقتصادی	۳۲
۴-۱- اطلاعات سیاسی اجتماعی	۳۸
۵-۱- اطلاعات فرهنگی - مذهبی	۴۳

فصل دوم

۲- مفهوم وقف و امور خیریه در کشور ترکیه	۴۷
۱-۲- مقدمه	۴۷
۲-۲- مؤسسات خیریه	۴۷
۱-۲-۲- بنیادهای وقف	۴۸
۱-۲-۲-۱- وقف	۴۸
۲-۲-۲-۱- انواع بنیادهای وقف	۴۹
۲-۲-۲-۳- نيات بنیادهای وقفی	۵۳
۲-۲-۲- انجمن ها	۵۳

۳-۲- فعالیت بشردوستانه	۵۳
------------------------------	----

فصل سوم

۳- روند توسعه و وضعیت موجود وقف و امور خیریه در کشور ترکیه	۵۷
۳-۱- مقدمه	۵۷
۳-۲- روند تاریخی توسعه بنیادهای وقفی در ترکیه	۵۸
۳-۳- وضعیت موجود وقف و امور خیریه، مساجد و فعالیت های قرآنی در ترکیه	۶۰
۳-۱-۳- وضعیت موجود وقف و امور خیریه	۶۰
۳-۱-۳-۱- تفکیک انواع بنیادهای وقفی در انتهای ۲۰۱۵ و حوزه فعالیت بنیادهای جدید ۶۰	
۳-۱-۳-۲- داده های منتخب در مورد بنیادهای وقفی جدید (۲۰۱۰-۲۰۱۴)	۶۱
۳-۱-۳-۳- توزیع بنیادهای وقفی جدید مبتنی بر فعالیت آن ها در سال ۲۰۱۴	۶۳
۳-۱-۳-۴- تعداد وقف های جدید از سال ۱۹۸۰-۲۰۱۵	۶۴
۳-۱-۳-۵- تعداد موقوفه ها در موضوعات مختلف بین سال های ۲۰۰۹-۲۰۱۴	۶۵
۳-۱-۳-۶- توزیع درآمد اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه (۲۰۱۰-۲۰۱۳)	۶۷
۳-۱-۳-۷- هزینه های اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه (۲۰۱۰-۲۰۱۳)	۷۰
۳-۲- مقایسه وضعیت کشور ترکیه در امور خیریه با دیگر کشورها	۷۱
۳-۱-۲- حجم کمک های بشردوستانه	۷۲
۳-۲-۳- فعالیت های بشردوستانه فرامرزی کشور ترکیه	۷۶
۳-۲-۳- شاخص سهولت فعالیت های بشردوستانه	۷۸
۳-۳- وضعیت موجود مساجد و فعالیت های قرآنی	۸۰
۳-۳-۱- آشنایی با مساجد و اماکن مذهبی شاخص کشور ترکیه	۸۰
۳-۳-۲- آمار مربوط به تعداد مساجد (۲۰۰۴-۲۰۱۴)	۸۳
۳-۳-۳- گزارش تعداد دوره های قرآنی	۸۴

فصل چهارم

۴- نگاشت نهادی نظام مدیریت وقف و امور خیریه در کشور ترکیه	۸۷
۴-۱- مقدمه	۸۷
۴-۲- انواع کنشگران فعال در حوزه وقف و امور خیریه	۸۷
۴-۱- سیاست گذار	۸۸
۴-۲- تنظیم گر	۸۸
۴-۳- تسهیل گر	۹۰

- ۹۱..... ۴-۲-۴ - ارائه دهنده خدمات
- ۹۴..... ۳-۴ - نگاشت نهادی نظام مدیریت وقف و امور خیریه
- ۹۵..... ۱-۳-۴ - نهادهای سیاست‌گذار و ناظر
- ۹۶..... ۴-۱-۳-۱ - اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه
- ۱۱۳..... ۴-۱-۳-۲ - وزارت دارایی ترکیه
- ۱۱۴..... ۴-۳-۲ - نهادهای تسهیل‌گر
- ۱۱۵..... ۴-۳-۱-۲ - بنیاد وقفی بخش سوم ترکیه
- ۱۱۸..... ۴-۳-۲-۲ - بانک اوقاف ترکیه
- ۱۲۱..... ۴-۳-۳ - مؤسسات خیریه در موضوعات مختلف
- ۱۲۱..... ۴-۳-۱-۳ - سازمان وقف دیانت ترکیه در موضوع مذهب
- ۱۲۷..... ۴-۳-۲-۳ - سازمان وقف وهبی کوچ در موضوع آموزش، بهداشت و فرهنگ
- ۱۳۴..... ۴-۳-۳-۳ - دانشگاه وقفی سلطان محمد فاتح در موضوع آموزش و پژوهش
- ۱۳۵..... ۴-۳-۴ - بنیاد وقف کلیه ترکیه در موضوع سلامت
- ۱۳۷..... ۴-۳-۵ - بنیاد وقف درختکاری تما در موضوع زیست محیطی
- ۱۴۰..... ۴-۴ - نگاشت نهادی نظام مدیریت مساجد و اماکن متبرکه
- ۱۴۰..... ۴-۱-۴ - ریاست امور دینی جمهوری ترکیه
- ۱۴۹..... ۴-۱-۴-۱ - سازمان وقف دیانت ترکیه
- ۱۵۰..... ۴-۱-۲ - اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه
- ۱۵۰..... ۴-۲-۴ - تجزیه تحلیل نحوه اداره مساجد و اماکن مذهبی ترکیه
- ۱۵۲..... ۴-۵ - نگاشت نهادی نظام مدیریت قرآن و فعالیت‌های مذهبی
- ۱۵۳..... ۴-۱-۵ - ریاست امور دینی جمهوری ترکیه
- ۱۵۵..... ۴-۲-۵ - سازمان وقف دیانت ترکیه

فصل پنجم

- ۱۵۹..... ۵- قوانین و برنامه‌های توسعه وقف و امور خیریه در کشور ترکیه
- ۱۶۶..... ۵-۱ - هدف کلان ۱: تقویت ساختار مالی سازمان
- ۱۶۶..... ۵-۱-۱ - هدف خرد ۱: افزایش درآمد حاصل از ابزارهای موجود
- ۱۶۸..... ۵-۱-۱-۱ - استراتژی ۱: افزایش اجاره‌هایی که هزینه‌های رایج آن‌ها مناسب نیست
- ۱۶۸..... ۵-۱-۱-۲ - استراتژی ۲: انجام سرمایه‌گذاری‌های جدید
- ۱۶۸..... ۵-۲ - هدف کلان ۲: توسعه و ترویج آگاهی وقف

- ۱-۲-۵- هدف خرد ۱: ترویج معرفی سازمانی و آگاهی وقف ۱۶۹
- ۱-۲-۵-۱- استراتژی ۱: افزایش فعالیت‌های روابط عمومی و استفاده بیشتر از کانال‌ها ۱۷۲
- ۲-۲-۵- هدف خرد ۲: اجرای پنج برنامه بین‌المللی تا پایان سال ۲۰۱۹ ۱۷۳
- ۱-۲-۵-۱- استراتژی ۱: برگزاری برنامه برای توسعه مشارکت‌های بین‌المللی ۱۷۵
- ۳-۲-۵- هدف خرد ۳: اشتراک تجربیات با همکاری‌های بین‌المللی ۱۷۵
- ۱-۳-۲-۵- استراتژی ۱: توسعه همکاری و تبادل اطلاعات در حوزه فعالیت ۱۷۶
- ۴-۲-۵- هدف خرد ۴: معرفی تمدن وقف ۱۷۷
- ۱-۴-۲-۵- استراتژی ۱: انتشار ۱۷۸
- ۲-۴-۲-۵- استراتژی ۲: شرکت در نمایشگاه‌های انتشارات ۱۷۹
- ۳-۴-۲-۵- استراتژی ۳: برگزاری فعالیت‌های مربوط به اوقاف ۱۷۹
- ۴-۴-۲-۵- استراتژی ۴: توسعه کتابخانه اختصاصی وقف ۱۷۹
- ۵-۲-۵- هدف خرد ۵: ارائه خدمات به عمومی توسط دارایی‌های فرهنگی وقفی منقول ۱۸۰
- ۱-۵-۲-۵- استراتژی ۱: افتتاح موزه ۱۸۱
- ۲-۵-۲-۵- استراتژی ۲: چاپ کاتالوگ ۱۸۱
- ۳-۵- هدف کلان ۳: احیا و حفاظت دارایی‌های فرهنگی وقفی ۱۸۲
- ۱-۳-۵- هدف خرد ۱: آماده‌سازی پروژه‌های مربوط به تعمیر، مرمت و حفاظت از دارایی‌ها ۱۸۲
- ۱-۳-۵-۱- استراتژی ۱: ایجاد پروژه‌های کاربردی جهت انجام مرمت ۱۸۳
- ۲-۳-۵- هدف خرد ۲: تعمیر، مرمت و حفاظت از ۱۰۰۰ دارایی فرهنگی وقفی غیرمنقول ۱۸۴
- ۱-۳-۵-۱- استراتژی ۱: زنده نگه داشتن اموال فرهنگی وقفی غیرمنقول ۱۸۵
- ۳-۳-۵- هدف خرد ۳: امضای ۵ پروتکل همکاری در ارتباط با تعمیر، مرمت و حفاظت ۱۸۵
- ۱-۳-۳-۵- استراتژی ۱: ایجاد ۵ پروتکل همکاری با کشورهای مالک اموال فرهنگی .. ۱۸۷
- ۴-۳-۵- هدف خرد ۴: حفاظت از دارایی‌های فرهنگی وقفی منقول تا پایان سال ۱۸۷
- ۱-۴-۳-۵- استراتژی ۱: تأسیس واحدهای حفاظت / آسیب‌شناسی ۱۸۸
- ۵-۳-۵- هدف خرد ۵: تکمیل ثبت موجودی ۵ کشور تا پایان سال ۲۰۱۹ ۱۸۸
- ۱-۵-۳-۵- استراتژی ۱: توسعه مشارکت با کشورهای محل اموال فرهنگی وقفی ۱۸۹
- ۴-۵- هدف کلان ۴: توسعه و تقویت ساختار سازمانی ۱۹۰
- ۱-۴-۵- هدف خرد ۱: ایجاد یک بایگانی وقف مطمئن و قابل دسترسی ۱۹۰
- ۱-۴-۵-۱- استراتژی ۱: ایجاد سخت‌افزاری لازم و استخدام پرسنل متخصص ۱۹۲
- ۲-۴-۵-۱- استراتژی ۲: ورود و ادغام سند وقفی به واحد بایگانی وقف ۱۹۲
- ۲-۴-۵- هدف خرد ۲: تحلیل و شماره‌گذاری بنیادهای وقفی ضبط شده ۱۹۲

- ۱۹۳-۵-۴-۱- استراتژی ۱: هماهنگی درون و برون سازمانی ۱۹۳
- ۱۹۳-۵-۴-۲- استراتژی ۲: تحلیل براساس سندهای وقفی ۱۹۳
- ۱۹۴-۵-۴-۳- هدف خرد ۳: ایجاد ۱۰ پروژه تا پایان سال برای استفاده از سرمایه‌هایی ۱۹۴
- ۱۹۵-۵-۴-۱- استراتژی ۱: همکاری با سازمان‌ها و مؤسسات داخلی و خارجی ۱۹۵
- ۱۹۵-۵-۴-۴- هدف خرد ۴: بهبود کیفیت کارکنان ۱۹۵
- ۱۹۶-۵-۴-۱- استراتژی ۱: آموزش به پرسنل موجود ۱۹۶
- ۱۹۶-۵-۵- هدف کلان ۵: افزایش کمی و کیفی خدمات خیریه ۱۹۶
- ۱۹۷-۵-۱- هدف خرد ۱: افزایش تعداد افراد بهره‌مند از کمک‌های اجتماعی ۱۹۷
- ۱۹۸-۵-۱-۱- استراتژی ۱: افزایش مبلغ برداشته‌شده از بودجه سازمانی ۱۹۸
- ۱۹۹-۵-۲- هدف خرد ۲: افزایش میزان رضایت افراد بهره‌مند از کمک‌های اجتماعی ۱۹۹
- ۱۹۹-۵-۲-۱- استراتژی ۱: توزیع کمک‌های اجتماعی براساس نیازهای منطقه‌ای ۱۹۹
- ۲۰۰-۵-۲-۲- استراتژی ۲: تعیین تقویم زمانی برای ارائه خدمات ۲۰۰
- ۲۰۰-۵-۳-۲- استراتژی ۳: افزایش محتویات سبدهای مواد غذایی خشک ۲۰۰
- ۲۰۰-۵-۶- ارتباط برنامه استراتژیک ۲۰۱۵-۲۰۱۹ با طرح‌ها و برنامه‌های بالادستی ۲۰۰
- ۲۰۵-۷- تعیین درآمد و هزینه در برنامه استراتژیک ۲۰۱۵-۲۰۱۹ ۲۰۶

فصل ششم

- ۲۱۵-۶- جمع‌بندی ۲۱۵
- ۲۳۳- منابع ۲۳۳

پیوست

- ۲۳۹- پیوست ۱: قانون اوقاف شماره ۵۷۳۷ ۲۳۹
- ۲۷۷- پیوست ۲: دستورالعمل اجرایی سازی قانون اوقاف شماره ۵۷۳۷ ۲۷۷

فهرست شکل ها

- شکل ۱-۱) موقعیت کشور ترکیه در جهان ۳۱
- شکل ۱-۲) تقسیمات کشوری ترکیه ۳۲
- شکل ۱-۳) نمودار رشد تولید ناخالص داخلی ترکیه، ایران و جهان از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۵ ۳۴
- شکل ۱-۴) نمودار تولید ناخالص داخلی ترکیه، ایران و جهان به ازای سرانه جمعیت از ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۵ ۳۵
- شکل ۱-۵) نمودار تولید ناخالص داخلی کشور ترکیه و ایران به قیمت بازار از ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۵ ۳۶
- شکل ۱-۶) نمودار درآمد ناخالص ملی براساس سرانه جمعیت ترکیه، ایران و جهان از ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۴ ۳۷
- شکل ۱-۷) نمودار درآمد ناخالص ملی کشور ترکیه و ایران از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۵ ۳۸
- شکل ۱-۸) نمودار رشد جمعیت ترکیه و ایران از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۵ ۴۱
- شکل ۱-۹) نمودار ساختار سنی شهروندان ترکیه در سال ۲۰۱۴ ۴۲
- شکل ۳-۱) توزیع بنیادهای وقفی جدید مبتنی بر فعالیت آنها در سال ۲۰۱۴ (نیات وقف) ۶۳
- شکل ۳-۲) سال تأسیس تعدادی از وقف های جدید (۱۹۸۰-۲۰۱۵) ۶۴
- شکل ۳-۳) تعداد موقوفه های در موضوعات مختلف (۲۰۰۹-۲۰۱۴) ۶۷
- شکل ۳-۴) توزیع عددی مربوط به درآمدهای اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه در ۲۰۱۲ و ۲۰۱۳ ۷۰
- شکل ۳-۵) دولت های برتر اهداکننده کمک های بشردوستانه بین المللی در سال ۲۰۱۴ ۷۳
- شکل ۳-۶) هفت کشور برتر اهداکننده کمک های مالی در سال ۲۰۱۵ (هر دلار: ۳,۹۱۰ ریال) ۷۴
- شکل ۳-۷) میزان هزینه های میزبانی از پناهندگان و میزان کمک های بشردوستانه بین المللی در ۲۰۱۳ ۷۵
- شکل ۳-۸) جایگاه کشورهای دنیا براساس میزان هزینه صرف شده برای پناهیجویان ۷۶
- شکل ۳-۹) جایگاه ترکیه در دنیا از نظر میزان کمک های بشردوستانه و میزان بخشندگی در ۲۰۱۵ ۷۷

- شکل ۳-۱۰) جایگاه کشور ترکیه در دنیا از نظر میزان کمک‌های بشردوستانه و میزان بخشندگی ۷۸
- شکل ۳-۱۱) شاخص سهولت فعالیت‌های بشردوستانه ۷۹
- شکل ۴-۱) نداشت نهادی وقف و امور خیریه ۹۵
- شکل ۴-۲) سایت اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه ۹۶
- شکل ۴-۳) چارت سازمانی اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه ۹۸
- شکل ۴-۴) سایت بنیاد وقفی بخش سوم ترکیه ۱۱۵
- شکل ۴-۵) لیست خیریه‌ها در سایت بنیاد وقفی بخش سوم ترکیه ۱۱۸
- شکل ۴-۶) سایت بانک اوقاف ترکیه ۱۱۹
- شکل ۴-۷) سایت سازمان وقف دیانت ترکیه ۱۲۱
- شکل ۴-۸) چارت سازمانی سازمان "وقف دیانت ترکیه" ۱۲۲
- شکل ۴-۹) وهبی کوچ، بنیان‌گذار سازمان وقف وهبی کوچ در موضوع آموزش، بهداشت و فرهنگ ۱۲۸
- شکل ۴-۱۰) دانشگاه کوچ ۱۲۸
- شکل ۴-۱۱) مدرسه ابتدایی کوچ ۱۲۹
- شکل ۴-۱۲) بیمارستان آمریکایی وقف وهبی کوچ ۱۳۰
- شکل ۴-۱۳) موزه سدبرک هنیم ۱۳۱
- شکل ۴-۱۴) سایت دانشگاه وقف سلطان محمد فاتح ۱۳۴
- شکل ۴-۱۵) سایت بنیاد وقف درختکاری تما ۱۳۷
- شکل ۴-۱۶) دکتر خیرالدین کاراجا و نهات گوگ اینیت، بنیانگذاران بنیاد وقف درختکاری تما ۱۳۸
- شکل ۴-۱۷) نداشت نهادی مساجد و اماکن متبرکه ۱۴۰
- شکل ۴-۱۸) سایت ریاست امور دینی جمهوری ترکیه ۱۴۲
- شکل ۴-۱۹) نداشت نهادی قرآن و فعالیت‌های مذهبی ۱۵۳

فهرست جدول‌ها

جدول ۱-۱) درصد گروه‌های مختلف سنی برحسب جنسیت	۴۲
جدول ۱-۲) انواع بنیادهای وقف در ترکیه	۵۰
جدول ۱-۳) گزارش تفکیک انواع بنیادهای وقفی در انتهای سال ۲۰۱۵	۶۱
جدول ۲-۳) حوزه بنیادهای وقفی جدید	۶۱
جدول ۳-۳) داده‌های منتخب در مورد بنیادهای وقفی جدید (۲۰۱۰-۲۰۱۴)	۶۲
جدول ۴-۳) تعداد موقوفه‌ها در موضوعات مختلف (۲۰۰۹-۲۰۱۴)	۶۵
جدول ۵-۳) توزیع عددی مربوط به درآمدهای اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه در ۲۰۱۰ و ۲۰۱۱	۶۸
جدول ۶-۳) توزیع عددی مربوط به درآمدهای اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه در ۲۰۱۲ و ۲۰۱۳	۶۹
جدول ۷-۳) هزینه بودجه اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه مربوط به سال‌های ۲۰۱۰ الی ۲۰۱۳	۷۱
جدول ۸-۳) دولت‌های برتر اهداکننده کمک‌های بشردوستانه بین‌المللی در سال ۲۰۱۴	۷۲
جدول ۹-۳) هفت کشور برتر اهداکننده کمک‌های مالی در سال ۲۰۱۵ (هر دلار: ۳۰,۹۱۰ ریال)	۷۴
جدول ۱۰-۳) تعداد مساجد بین سال‌های ۲۰۰۴ الی ۲۰۱۴	۸۴
جدول ۱۱-۳) تعداد دوره‌های قرآنی	۸۴
جدول ۱۲-۳) تعداد دوره‌های قرآنی آموزش باز توسط متولیان و صاحبان مختلف	۸۴
جدول ۱-۴) اصول و ارزش‌های اساسی اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه	۱۰۲
جدول ۲-۴) سهام ثبت‌شده در بانک وقف در تاریخ ۳۱/۱۲/۲۰۱۵ (هر لیرة ترکیه: ۱۰,۰۹۴ ریال)	۱۲۰
جدول ۳-۴) ترانزنامه ۳۱ دسامبر، لیرة ترکیه (هر لیرة ترکیه: ۱۰,۰۹۴ ریال)	۱۳۲
جدول ۴-۴) تخصیص بودجه ریاست امور دینی جمهوری ترکیه مربوط به سال ۲۰۱۳، ۲۰۱۴	۱۴۹

جدول ۵-۱) موضوعات استراتژیک و اهداف کلان اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه ۱۵۹

جدول ۵-۲) اهداف کلان، اهداف خرد و شاخص‌های عملکرد اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه ۱۶۰

جدول ۵-۳) رابطه اهداف استراتژیک و واحدهای اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه ۱۶۳

جدول ۵-۴) هدف کلان ۱، هدف خرد ۱: افزایش درآمد حاصل از ابزارهای موجود ۱۶۷

جدول ۵-۵) سطح تحقق شاخص عملکرد مرتبط با هدف کلان ۱. هدف خرد ۱ در سال ۲۰۱۴.... ۱۶۷

جدول ۵-۶) هدف کلان ۲، هدف خرد ۱: ترویج معرفی سازمانی و آگاهی وقف ۱۶۹

جدول ۵-۷) سطح تحقق شاخص‌های عملکرد مربوط به هدف کلان ۲- هدف خرد ۱ در ۲۰۱۴... ۱۷۱

جدول ۵-۸) هدف کلان ۲، هدف خرد ۲: اجرای پنج برنامه بین‌المللی تا پایان سال ۲۰۱۹ ۱۷۴

جدول ۵-۹) سطح تحقق شاخص‌های عملکرد مرتبط با هدف کلان ۲- هدف خرد ۲ در ۲۰۱۴... ۱۷۵

جدول ۵-۱۰) هدف کلان ۲، هدف خرد ۳: اشتراک تجربیات با همکاری‌های بین‌المللی ۱۷۶

جدول ۵-۱۱) سطح تحقق شاخص‌های عملکرد مرتبط با هدف کلان ۲- هدف خرد ۳ در ۲۰۱۴... ۱۷۶

جدول ۵-۱۲) هدف کلان ۲، هدف خرد ۴: معرفی تمدن وقف ۱۷۷

جدول ۵-۱۳) سطح تحقق شاخص‌های عملکرد مرتبط با هدف کلان ۲- هدف خرد ۴ در ۲۰۱۴... ۱۷۸

جدول ۵-۱۴) هدف کلان ۲، هدف خرد ۵: ارائه خدمات به عموم توسط دارایی‌های فرهنگی وقفی ۱۸۰

جدول ۵-۱۵) هدف کلان ۳، هدف خرد ۱: آماده‌سازی پروژه‌های مربوط به تعمیر، مرمت و حفاظت ۱۸۳

جدول ۵-۱۶) هدف کلان ۳، هدف خرد ۲: تعمیر، مرمت و حفاظت از ۱۰۰۰ دارایی فرهنگی وقفی ۱۸۴

جدول ۵-۱۷) سطح تحقق شاخص‌های عملکرد مرتبط با هدف کلان ۳- هدف خرد ۲ در ۲۰۱۴... ۱۸۵

جدول ۵-۱۸) هدف کلان ۳، هدف خرد ۳: امضای ۵ پروتکل همکاری در ارتباط با تعمیر، مرمت ۱۸۶

جدول ۵-۱۹) سطح تحقق شاخص‌های عملکرد مرتبط با هدف کلان ۳- هدف خرد ۳ در ۲۰۱۴... ۱۸۶

جدول ۵-۲۰) هدف کلان ۳، هدف خرد ۴: حفاظت از دارایی‌های فرهنگی وقفی منقول تا پایان ۲۰۱۹ ۱۸۸

جدول ۵-۲۱) هدف کلان ۳، هدف خرد ۵: تکمیل ثبت موجودی ۵ کشور تا پایان سال ۲۰۱۹ ۱۸۹

جدول ۵-۲۲) هدف کلان ۴، هدف خرد ۱: ایجاد یک بایگانی وقف مطمئن و قابل دسترسی ۱۹۱

جدول ۵-۲۳) سطح تحقق شاخص‌های عملکرد مرتبط با هدف کلان ۴- هدف خرد ۱ در ۲۰۱۴... ۱۹۱

جدول ۵-۲۴) هدف کلان ۴، هدف خرد ۲: تحلیل و شماره‌گذاری بنیادهای وقفی ضبط شده ۱۹۳

جدول ۵-۲۵) هدف کلان ۴، هدف خرد ۳: ایجاد ۱۰ پروژه تا پایان سال برای استفاده از سرمایه‌ها ۱۹۴

جدول ۵-۲۶) هدف کلان ۴، هدف خرد ۴: بهبود کیفیت کارکنان ۱۹۵

- جدول ۵-۲۷) سطح تحقق شاخص های عملکرد مرتبط با هدف کلان ۴- هدف خرد ۴ در ۲۰۱۴ ۱۹۶
- جدول ۵-۲۸) هدف کلان ۵، هدف خرد ۱: افزایش تعداد افراد بهره‌مند از کمک‌های اجتماعی ... ۱۹۷
- جدول ۵-۲۹) سطح تحقق شاخص های عملکرد مرتبط با هدف کلان ۵- هدف خرد ۱ در ۲۰۱۴. ۱۹۸
- جدول ۵-۳۰) هدف کلان ۵، هدف خرد ۲: افزایش میزان رضایت افراد از کمک‌های اجتماعی ۱۹۹
- جدول ۵-۳۱) ارتباط برنامه استراتژیک ۲۰۱۵-۲۰۱۹، هدف کلان ۱ با طرح‌ها و برنامه‌های بالادستی ۲۰۱. ۲۰۱
- جدول ۵-۳۲) ارتباط برنامه استراتژیک ۲۰۱۵-۲۰۱۹، هدف کلان ۲ با طرح‌ها و برنامه‌های بالادستی ۲۰۱ ۲۰۱
- جدول ۵-۳۳) ارتباط برنامه استراتژیک ۲۰۱۵-۲۰۱۹، هدف کلان ۳ با طرح‌ها و برنامه‌های بالادستی ۲۰۲ ۲۰۲
- جدول ۵-۳۴) ارتباط برنامه استراتژیک ۲۰۱۵-۲۰۱۹، هدف کلان ۴ با طرح‌ها و برنامه‌های بالادستی ۲۰۴ ۲۰۴
- جدول ۵-۳۵) ارتباط برنامه استراتژیک ۲۰۱۵-۲۰۱۹، هدف کلان ۵ با طرح‌ها و برنامه‌های بالادستی ۲۰۵ ۲۰۵
- جدول ۵-۳۶) برآورد هزینه برنامه استراتژیک ۲۰۱۵-۲۰۱۹ در سطح اهداف خرد و کلان ۲۰۸
- جدول ۵-۳۷) برآورد منابع برنامه استراتژیک ۲۰۱۵-۲۰۱۹ (هر لیتره ترکیه: ۱۰,۰۹۴ ریال) ۲۱۱

مقدمه

از دیرباز سنت حسنه وقف در همه ادیان آسمانی و جوامع بشری مورد توجه و اهتمام وافر قرار داشته است. دین مبین اسلام نیز همچون سایر ادیان الهی اهتمام ویژه‌ای به ترویج وقف در بین مسلمین دارد، به گونه‌ای که پیشوایان اسلام ناب همگی از جمله واقفین و متولیان موقوفات بوده‌اند. در طی قرون متمادی نهاد وقف نقطه اتکاء و مهمترین بستر تعالی نهاد دین و یکی از زیرساخت‌های کلیدی فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی اداره جوامع اسلامی بوده است. با توجه به اهداف بلند انقلاب اسلامی در راستای ایجاد جامعه اسلامی ایرانی و تمدن بین‌الملل اسلامی، احیاء نهاد وقف و شکوفایی هر چه بیشتر موقوفات از ضروریات اساسی‌ای است که مورد تاکید مکرر مقام معظم رهبری قرار دارد.

در این راستا سازمان اوقاف و امور خیریه به عنوان حکمران نهاد وقف بر آن شد تا با مطالعه نظام مدیریت وقف و امور خیریه سایر کشورها، مقدمات آشنایی و بهره‌گیری از ظرفیت‌ها و توانمندی‌های سایر ملل، و توسعه ارتباطات بین‌المللی در حوزه وقف، به ویژه ارتباطات با کشورها و ملت‌های مسلمان را فراهم نماید. لذا از سال گذشته معاونت توسعه مدیریت و پشتیبانی سازمان اقدام به تعریف و راهبری پروژه پژوهشی «شناخت وضعیت نظام مدیریت وقف و امور خیریه پانزده کشور اسلامی و پانزده کشور غیراسلامی» نمود که نتایج آن در قالب بیش از سی کتاب مستقل منتشر شد و در همایش هفته وقف سال جاری توسط جناب آقای دکتر صالحی امیری، وزیر محترم فرهنگ و ارشاد

اسلامی، جناب آقای دکترستاری، معاون محترم علم و فناوری ریاست جمهوری و حجت الاسلام والمسلمین محمدی، نماینده ولی فقیه و ریاست محترم سازمان اوقاف و امور خیریه رونمایی گردید.

اجرای این پروژه مرهون تلاش افراد متعددی است که در اینجا لازم می دانم از زحمات همه آنها به ویژه مدیرکل دفترنوسازی و تحول اداری، جناب آقای دکتر غلامعلی رحیمی و کارشناسان این دفتر، آقایان اسماعیل خارستانی و علی علاءالدینی که نقش کارفرمایی این مطالعات را برعهده داشتند، و جناب آقای محمدمهدی جعفری که مدیریت اجرای این پروژه را برعهده داشت، و همکاران ایشان، آقای علیرضا رحیمی و خانم فریبا دهقان تشکر و قدردانی نمایم.

همچنین مراتب سپاس خود را از زحمات بی دریغ جناب آقای حسین آب نیکی— مشاور عالی ریاست سازمان اوقاف و امور خیریه— که نظارت بر این پروژه را برعهده گرفت و در جهت ارتقاء کیفی آن تلاش نمود اعلام می دارم.

معاون توسعه مدیریت و پشتیبانی

سازمان اوقاف و امور خیریه

زمستان ۱۳۹۵

پیشگفتار

مطالعه نظام مدیریت وقف و امور خیریه کشورهای جهان از شهریورماه سال ۱۳۹۴ به منظور آشنایی با بیشینه، روند توسعه وضعیت و عملکرد فعلی کشورها در این حوزه، نداشت نهادی مجموعه‌های فعال در بخش وقف (شامل معرفی نهادها و روابط ما بین آنها) و برنامه‌های آتی این کشورها با هدف استفاده از تجربیات موفق و پرهیز از تجربیات ناموفق، با لحاظ اقتضائات منحصربه‌فرد کشورهای مورد مطالعه، در دستور کار قرار گرفت و عملیاتی گردید.

به منظور تحقق اهداف مدنظر، شرح خدمات این پروژه در قالب چهار فاز ذیل طراحی و اجرا گردید:

- فاز صفر: تدوین طرح و چارچوب اولیه
 - فاز اول: تعیین شاخص‌های انتخاب کشورهای مدنظر و انتخاب و نهایی سازی کشورها
 - فاز دوم: گردآوری، تحلیل و جمع‌بندی گزارش مطالعات انجام شده مرتبط
 - فاز سوم: جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل اطلاعات هریک از کشورهای مدنظر
 - فاز چهارم: جمع‌بندی و نتیجه‌گیری کلی مطالعه
- فاز صفر به تدوین چهارچوب کلان، تفصیلی و محدوده پروژه و جزئیات هریک از مراحل و فعالیت‌ها اختصاص یافت. در فاز اول شاخص‌هایی جهت انتخاب کشورهای هدف مطالعه، تعیین گردید و مبتنی بر این شاخص‌ها، کشورهای مدنظر

جهت مطالعه، مشخص شدند. این شاخص‌ها به گونه‌ای انتخاب شدند که کشورهای همسایه، کشورهای اسلامی فعال در حوزه وقف و امور خیریه، کشورهای موفق در حوزه وقف و امور خیریه در دنیا و نیز کشورهای مشابه جمهوری اسلامی ایران از جهت وضعیت فرهنگی، اجتماعی و دینی مورد مطالعه قرار گیرند.

فاز دوم با عنوان «گردآوری، تحلیل و جمع‌بندی مطالعات انجام شده» به جمع‌آوری و تحلیل مطالعات موجود در کشور در خصوص نظام مدیریت وقف و امور خیریه سایر کشورها اختصاص یافت. هدف این فاز بهره‌برداری از اطلاعات و پژوهش‌های مرتبط انجام شده موجود در کشور و همچنین پرهیز از نادیده گرفتن مطالعات پیشین بود.

فاز سوم نیز به ترتیب به جمع‌آوری اطلاعات پیرامون نظام وقف و امور خیریه کشورهای منتخب از منابع مکتوب، اینترنتی و سایر منابع در دسترس، و تجزیه و تحلیل اطلاعات و جمع‌بندی مطالب اختصاص یافت. در نهایت طی فاز چهارم جمع‌بندی و نتایج حاصل از مطالعه همه کشورها و نتیجه‌گیری کلی مطالعه انجام و ارائه گردید.

مجموعه کشورهایی که در این پروژه هدف مطالعه قرار گرفتند شامل پانزده کشور اسلامی و پانزده کشور غیراسلامی می‌باشد که با توجه به شاخص‌های مدنظر سازمان، همچون همسایگی و ویژگی‌های اجتماعی و فرهنگی مشابه با جمهوری اسلامی ایران، برخورداری از نظام مدیریت و فعالیت‌های درخور تامل در حوزه وقف و امور خیریه، وجود ارتباطات بخش وقف و امور خیریه بین جمهوری اسلامی ایران و کشور مورد مطالعه و مواردی از این دست، انتخاب شدند.

یکی از کشورهای اسلامی منتخب کشور ترکیه است. رتبه بالا در رتبه‌بندی‌های معتبر دنیا در حوزه وقف و امور خیریه، برخورداری از نظام مدیریت نسبتاً ساختار یافته در میان کشورهای اسلامی، قانون خیریه و وقف مفصل و جامع و برنامه استراتژیک توسعه وقف از جمله دلایل انتخاب ترکیه به عنوان یکی از کشورهای هدف مطالعه می‌باشد.

پژوهش حاضر حاصل گزارش بررسی ساختار و وضعیت نظام وقف و امور خیریه کشور ترکیه می‌باشد و در آن وضعیت جغرافیایی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و تاریخی کشور ترکیه، مفهوم وقف و امور خیریه، روند توسعه و وضعیت موجود بخش

وقف و امور خیریه، نگاشت نهادی بخش وقف و امور خیریه و برنامه‌های توسعه‌ای این بخش در کشور ترکیه طی فصول یک الی پنج به اجمال بررسی شده است.

برای انجام تحقیق حاضر در ابتدا اطلاعات کشور ترکیه شامل اطلاعات اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی جمع آوری شد. این اطلاعات با جستجو در سایت‌های اینترنتی و سایر منابع اطلاعاتی به دست آمد. برای بررسی آمار و اطلاعات مرتبط با امور خیریه و شاخص‌های بخشندگی کشور ترکیه مقالات و گزارش‌های دیگری بررسی شدند. این گزارش‌ها شامل برخی پژوهش‌های خارجی مربوط به سال‌های اخیر است که اطلاعات ارزشمندی را در ارتباط با کشور ترکیه در اختیار قرار می‌دهد. همچنین هریک از نهادهای فعال در ترکیه با برخورداری از سایت‌هایی مشخص اطلاعات مفیدی در زمینه نظام مدیریت وقف و امور خیریه در کشور ترکیه در دسترس عموم قرار می‌دهند. در ابتدای کار مقالات، مطالعات و سایت‌های فارسی که در زمینه کشور ترکیه اطلاعات قابل توجهی داشتند، بررسی شدند. در مجموع دو مقاله فارسی با عناوین:

– وقف در ترکیه

– نظارت بر وقف در حقوق ایران، مصر و ترکیه

و پنج مقاله انگلیسی با عناوین:

- GIS Based Land Evaluation of the High Land in East Mediteranean Region, Turkey
- Taxation of Chrities in Turkey (Draft)
- The landscape of Philanthropy and Civil Society in Turkey
- Move in the Right Direction, But not the Destination: Turkey's New Foundations Law
- Nonprofit Law in Turkey

یافته شد و مورد بررسی قرار گرفتند.

در فصل اول برای بررسی و حصول اطلاعات کلی در مورد کشور ترکیه به سایت‌های مختلف فارسی و انگلیسی زبان مراجعه شد تا اطلاعاتی در مورد وضعیت جغرافیایی، تقسیمات کشوری، وضعیت فرهنگی، اوضاع سیاسی – اجتماعی، ساختار حکومت، وضعیت اقتصادی و شاخص‌های این حوزه به دست آید. دو سایتی که بیشترین کمک

را کردند عبارت‌اند از سایت دیپلماسی ایرانی که اطلاعات مناسبی را در این زمینه دارا بود و سایت بانک جهانی که شاخص‌های اقتصادی و جمعیتی را در برداشت.

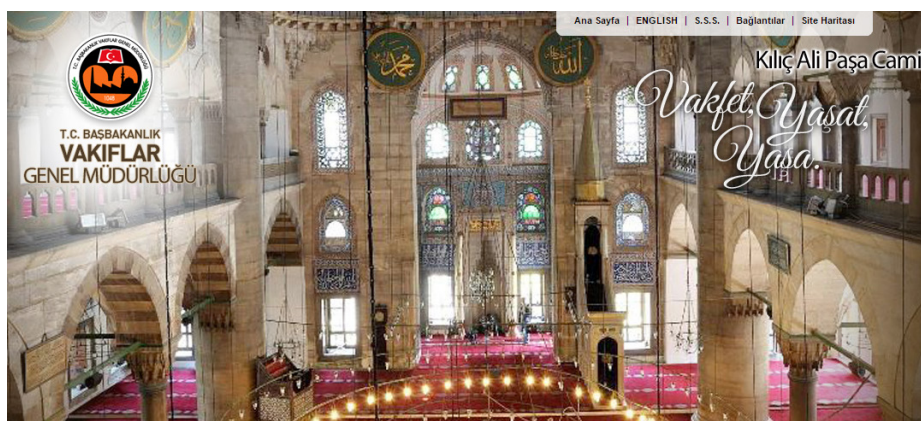
در فصل دوم، مفهوم وقف و امور خیریه در کشور ترکیه مورد بررسی قرار گرفت. مفهوم وقف از مقاله فارسی "وقف در ترکیه، فصلنامه میراث جاویدان" استخراج گردید و پس از آن، تعریفی که اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه از وقف ارائه داده بود نیز مورد توجه قرار گرفت. در ترکیه وقف معادل کلمات vakif و foundation می‌باشد. اولین مفهوم وقف، مؤسسات خیریه می‌باشد که خود به دو دسته بنیادهای وقف و انجمن‌ها تقسیم می‌شود. در بخش بنیادهای وقفی، سه مفهوم وقف، انواع بنیادهای وقفی و نیات بنیادهای وقفی بیان شده‌اند. دومین مفهوم این فصل، فعالیت‌های بشردوستانه می‌باشد که فعالیت‌های بشردوستانه عمدتاً به علل ریشه‌ای مشکلات و غالباً به مقابله با نابرابری اجتماعی و توزیع قدرت می‌پردازد.

فصل سوم به مرور روند توسعه و وضعیت موجود وقف و امور خیریه ترکیه اختصاص یافت. در قسمت روند توسعه، تغییراتی که در مدیریت اوقاف و مدیریت ریاست امور دینی رخ داد، بیان گردید. این بخش به بیان قانون مدنی ترکیه، قانون اوقاف شماره ۵۷۳۷ و دستورالعمل اجرایی سازی قانون اوقاف شماره ۵۷۳۷ می‌پردازد. همچنین دو بنیاد وقف بلو و بنیاد بخش سوم وقف ترکیه در قسمت روند توسعه بیان شده است. در این فصل وضعیت موجود وقف و امور خیریه، مقایسه وضعیت کشور ترکیه در امور خیریه با دیگر کشورها، و وضعیت موجود مساجد و فعالیت‌های قرآنی مورد بررسی قرار گرفتند.

فصل چهارم این گزارش، به معرفی بازیگران فعال در سه حوزه وقف و امور خیریه می‌پردازد. در ابتدا انواع کنشگران فعال در حوزه وقف و امور خیریه مطرح گردید و سپس توضیح مختصری درباره هریک بازیگران فعال داده شده است. در ادامه نداشت نهادی کلیه بازیگران فعال که نشان‌دهنده روابط فی مابین آن‌ها است، ترسیم شد و هریک نهادها به طور مفصل مورد بررسی قرار گرفت.

در حوزه وقف و امور خیریه، بازیگران فعال در چهار گروه سیاست‌گذار، ناظر، تسهیل

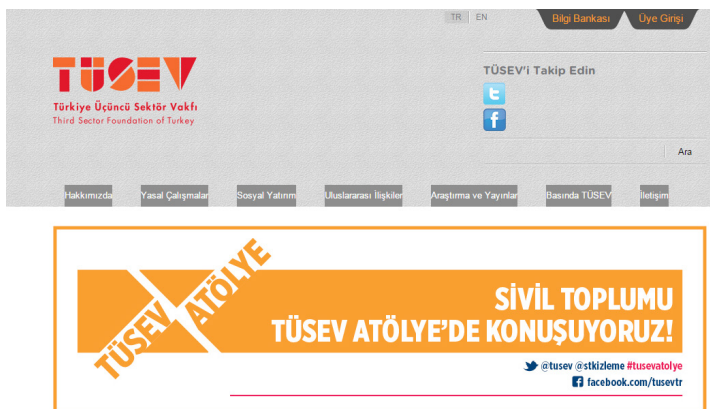
گرو مؤسسات خیریه در موضوعات مختلف قرار دارند. سیاست‌گذار و ناظر وقف و امور خیریه در ترکیه، نهاد دولتی اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه و وزارت دارایی می‌باشد. اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه، وظیفه اداره و نظارت بنیادهای وقفی را به عهده دارد. برای بررسی این نهاد، سایت vgm.gov.tr مورد مطالعه قرار گرفت. در این قسمت مأموریت، وظایف، فعالیت‌ها، درآمدها و مصارف، چارت سازمانی، اداره خدمات خیریه، اداره روابط خارجی، قانون اوقاف شماره ۵۷۳۷ (پیوست ۱)، دستورالعمل اجرایی سازی قانون اوقاف شماره ۵۷۳۷ (پیوست ۲) و ادارات عملیاتی مربوط به اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه مورد مطالعه و بررسی قرار گرفتند.

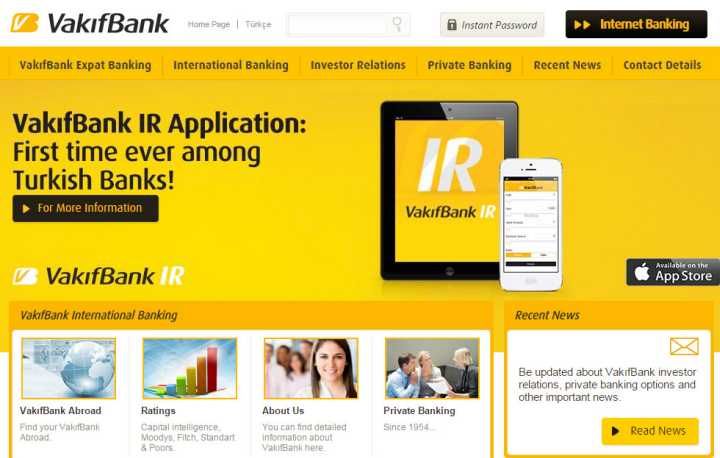
وزارت دارایی ترکیه یک نهاد دولتی است که مسئولیت سیاست‌گذاری و نظارت بر بنیادهای وقفی را بر عهده دارد. برای بررسی این نهاد، سایت maliyr.gov.tr و مقاله انگلیسی Taxation of Charities in Turkey مورد مطالعه قرار گرفتند. در این قسمت مأموریت و شرایط معافیت از مالیات برای بنیادهای وقفی مورد مطالعه و بررسی قرار گرفتند.

گروه سوم بازیگران فعال در این فصل، نهادهای تسهیل‌گر می‌باشند؛ که در این گروه دو نهاد بنیاد وقفی بخش سوم ترکیه و بانک اوقاف ترکیه قرار دارند. بنیاد وقفی بخش سوم ترکیه عضوی از مرکز وقف اروپا^۱ است و به عنوان یک مرکز

اطلاعات می‌باشد. در این سایت، بانک اطلاعاتی اسامی سازمان‌های غیرانتفاعی در موضوعات و حوزه‌های مختلف قرار دارد. البته بانک اطلاعاتی مذکور کامل نیست و تعداد محدودی از این سازمان‌ها را معرفی کرده است که تعدادی از آن‌ها مورد مطالعه قرار گرفتند.

بانک اوقاف ترکیه یک نهاد تسهیل گراست که در حوزه جذب و سرمایه‌گذاری کمک‌های مالی فعالیت می‌کند و سهامدار اصلی این نهاد تسهیل گر، اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه می‌باشد.

گروه چهارم بازیگران فعال، مؤسسات خیریه در موضوعات مختلف می‌باشند که در

این قسمت، شش مؤسسه خیریه برتر در موضوعات مختلف شناسایی و بررسی شدند. این سازمان‌ها شامل سازمان وقف دیانت ترکیه (مذهب)، سازمان وقف وهبی کوچ (آموزش، بهداشت و فرهنگ)، دانشگاه وقف سلطان محمد فاتح (آموزش و پژوهش)، بنیاد وقف کلیه (سلامت) و بنیاد وقف درختکاری تما (زیست محیطی) می‌باشند. در حوزه مساجد و اماکن متبرکه، بازیگران فعال در دو گروه سیاست‌گذار و ناظر قرار دارند. دو نهاد «ریاست امور دینی جمهوری ترکیه» و «سازمان وقف دیانت ترکیه» به عنوان سیاست‌گذار و ناظر در حوزه مساجد و اماکن متبرکه فعالیت می‌کنند و «اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه» به عنوان ناظر در این حوزه فعالیت می‌کند. ریاست امور دینی جمهوری ترکیه اداره تمامی مساجد و امور دینی ترکیه را به عهده دارد. برای بررسی این متولی، سایت diyanet.gov.tr مورد مطالعه قرار گرفت. در این قسمت اصول و اهداف اساسی، تشکیلات، هیئت‌مدیره بازرسی و قرائت قرآن، خدمات مساجد و تخصیص بودجه ریاست امور دینی جمهوری ترکیه مورد مطالعه و بررسی قرار گرفت.

در حوزه قرآن و فعالیت‌های مذهبی، بازیگران فعال در سه گروه سیاست‌گذار، ناظر ارائه‌دهنده خدمات قرآنی قرار دارند. «ریاست امور دینی جمهوری ترکیه» به عنوان

متولی و ناظر در حوزه قرآن و فعالیت‌های مذهبی فعالیت می‌نماید. از تشکیلات ریاست امور دینی جمهوری ترکیه، دو اداره «اداره کل خدمات آموزشی و قرآنی» و «هیئت مدیره بازرسی و قرائت قرآن» فعالیت می‌نمایند که به ترتیب نقش سیاست‌گذار و ناظر را در این حوزه دارا می‌باشد. «سازمان وقف دیانت ترکیه» با برگزاری دوره‌های قرآنی نقش ارائه‌دهنده خدمات قرآنی در ترکیه را دارا می‌باشد.

فصل پنجم این گزارش، مربوط به برنامه‌های آینده این کشور می‌باشد که در این زمینه برنامه استراتژی ۲۰۱۵-۲۰۱۹ اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه در حوزه وقف و امور خیریه ارائه گردید و فصل ششم هم به بیان جمع‌بندی و تحلیل وضعیت وقف و امور خیریه ترکیه می‌پردازد.

در اثناء تهیه این کتاب، با رایزن‌های فرهنگی ایران در ترکیه (در شهرهای آنکارا، استانبول و ارزروم) ارتباط برقرار شد و مطالبی راجع به وقف و امور خیریه ترکیه مورد سؤال قرار گرفت که نتایج حاصل از این مکالمات عبارت‌اند از:

«بالاترین ارگان در حوزه مسائل دینی، ریاست امور دینی جمهوری ترکیه است (حاکمیت وقف، ریاست امور دینی جمهوری ترکیه است که وقف را نظارت و مدیریت می‌کند البته منظور وقف دینی است). بالاترین ارگان در حوزه وقف، اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه می‌باشد. دانشگاه سلطان محمد فاتح هم یک دانشگاه وقفی است».

در مجموع تلاش برای این بوده است که در تدوین این گزارش از مراجع معتبر و به روز دنیا بهره گرفته شود و با برقراری ارتباط با نهادهای مربوطه داخلی و خارجی، محتوای گزارش از دقت بالایی برخوردار گردد. انشاءالله با نقد و نظرات متخصصین مرتبط و تعریف و اجرای مطالعات و پژوهش‌های تکمیلی مثمر‌تر واقع گردد.

در پایان لازم می‌دانم از محضر همه خوانندگان گرامی استدعا نمایم تا با ارائه دیدگاه‌های ارزشمندشان ما را در ادامه این روند و تکمیل مطالعات انجام شده یاری فرمایند.

مشاور عالی سازمان اوقاف و امور خیریه

و ناظر پروژه

فصل اول |

اطلاعات کلی کشور ترکیه

۱- اطلاعات کلی کشور ترکیه

۱-۱- مقدمه

اولین گام در مطالعات تطبیقی، آشنایی مختصر با موقعیت جغرافیایی، اقتصادی، سیاسی اجتماعی و فرهنگی - مذهبی کشور مورد مطالعه است. مقایسه یک کشور با کشورهای دیگر بدون در نظر گرفتن شرایط و موقعیت آن، موجب درک سطحی موضوع و نتیجه‌گیری نادرست می‌شود.

به منظور آشنایی و مطالعه روندهای اجتماعی و فرهنگی مربوط به یک کشور، آشنایی با ویژگی‌های کلی آن کشور ضروری است؛ در این گزارش همان‌طور که پیش از این اشاره گردید، به بررسی روند تغییر کمک‌های خیریه و وقف و سازوکارهای مربوط به آن پرداخته می‌شود. مطالعات گسترده‌ای در زمینه مؤلفه‌های تأثیرگذار در زمینه کمک‌های خیریه و وقف در کشورهای مختلف دنیا انجام شده است که از آن میان می‌توان به مذهب، سن افراد و درآمد آن‌ها اشاره نمود.

به همین جهت در این فصل به بررسی ویژگی‌های بارز کشور ترکیه پرداخته می‌شود که در پنج بخش اطلاعات جغرافیایی، اطلاعات اقتصادی، اطلاعات سیاسی - اجتماعی، اطلاعات فرهنگی - مذهبی و در نهایت جایگاه این کشور در حوزه وقف و کمک‌های خیریه می‌باشد.

۱-۲- اطلاعات جغرافیایی

ترکیه با نام رسمی جمهوری ترکیه، کشوری اوراسیایی است که بخش بزرگ کشور

یعنی آناتولی یا آسیای کوچک در جنوب باختر آسیا و خاورمیانه واقع است و بخش کوچکی نیز به نام تراکیه در منطقه‌ی بالکان (منطقه‌ای در جنوب خاور اروپا) قرار دارد. ترکیه در خاور با کشورهای ایران، جمهوری آذربایجان (نخجوان)، ارمنستان و گرجستان؛ در جنوب خاوری با عراق و سوریه؛ و در شمال باختری (بخش اروپایی) با بلغارستان و یونان همسایه است. همچنین ترکیه از شمال با دریای سیاه، از باختر با دو دریای کوچک مرمره و اژه، و از جنوب باختر با دریای مدیترانه مرز آبی دارد. دوتنگه‌ی راهبردی بسفرو دارد اناول نیز در اختیار ترکیه است.

مساحت ترکیه ۷۸۳,۵۶۲ کیلومتر مربع است و مساحت ایران ۱,۶۴۸,۰۰۰ می باشد، به عبارتی مساحت ترکیه در حدود نصف مساحت ایران می باشد [۸۹]. ترکیه کشوری کوهستانی و نسبتاً پرباران است. شکل این کشور مانند یک مستطیل است که از سوی خاور و باختر امتداد یافته است. ترکیه با قرار گرفتن در یکی از حساس ترین مناطق جهان، دارای موقعیت جغرافیایی راهبردی و بسیار خوبی است و گذرگاه جنوب باختر آسیا و اروپا به شمار می آید و کشورهای بسیاری، به ویژه ایران از خاک ترکیه برای ترانزیت کالا و انرژی استفاده می کنند. ترکیه از آب و هوای خوب و جلگه‌ای برخوردار است و مکان های جالب و دیدنی دارد به دلیل همین سالانه تعداد زیادی توریست به آنجا مسافرت می کنند.

کشور ترکیه در نیمکره شمالی و نقطه تلاقی دو قاره آسیا و اروپا مکان یابی شده است. این کشور در جنوب شرقی اروپا و غرب آسیای میانه واقع شده است و بین مدار ۳۵ درجه و ۵۰ دقیقه الی ۴۲ درجه و ۶ دقیقه عرض شمالی و ۳۵ درجه الی ۴۴ درجه و ۴۸ دقیقه طول شرقی نصف النهار گرینویچ قرار گرفته است. این سرزمین به صورت مستطیلی قابل تصور است که طول آن از شرق تا غرب (از ارارات تا چناق قلعه) در حدود ۱۶۶۰ کیلومتر و عرض آن به طور متوسط ۵۵۰ کیلومتر می باشد [۵].

ترکیه شش همسایه‌ی آسیایی و دو همسایه‌ی اروپایی دارد. کشورهای هم مرز ترکیه عبارت اند از: در خاور با ایران ۴۹۹ کیلومتر، جمهوری آذربایجان ۹ کیلومتر، ارمنستان ۲۶۸ کیلومتر، و گرجستان ۲۵۲ کیلومتر؛ در جنوب خاور با عراق ۳۵۲ کیلومتر و سوریه ۸۲۲ کیلومتر؛ در شمال باختر با یونان ۲۰۶ کیلومتر و بلغارستان ۲۴۰ کیلومتر.

ترکیه از سه طرف به دریا راه دارد. دریاهای سیاه و مرمر، اژه و مدیترانه از طریق دو تنگه بسفرو داردانل به دریاهای آزاد مرتبط می‌شوند و از لحاظ جغرافیایی موقعیت مناسبی به این کشور می‌دهند. بزرگ‌ترین و مهم‌ترین شهر آن استانبول می‌باشد. ترکیه با کشورهای ایران، جمهوری آذربایجان، ارمنستان، گرجستان، عراق، سوریه، بلغارستان و یونان همسایه است [۴].

در شکل ۱-۱ موقعیت کشور ترکیه در جهان آورده شده است.

شکل هندسی خاص ترکیه اثرات بسیار زیادی در توسعه اقتصادی آن ایفا کرده است. آسیای صغیر یک اصطلاح دیگر جغرافیایی است که بیشتر نویسندگان اروپایی در نوشته‌های خود راجع به ترکیه بکار می‌برند. موقعیت جغرافیایی ترکیه باعث شده است حالت پلی میان دو قاره آسیا و اروپا داشته باشد و این کشور به وسیله گذرگاه‌های بسفرو داردانل از ترکیه به منزله شاهراهی از اروپا به کشورهای مسلمان بوده و عکس

شکل ۱-۱) موقعیت کشور ترکیه در جهان

این قضیه هم صادق بوده است. موقعیت جغرافیایی ترکیه این مکان را به وجود آورده است که نقش دروازه بان بخش اروپایی اتحاد شوروی سابق را بازی کند و این امر موجب عضویت این کشور در پیمان دفاعی آتلانتیک شمالی (ناتو) گردیده است [۶].

۱-۲-۱- تقسیمات کشوری

کنگره جغرافیای اول که در سال ۱۹۴۱ در آنکارا برگزار شد، در پایان بررسی‌های طولانی خود ترکیه را به هفت ناحیه جغرافیایی تقسیم نمود. در بررسی‌های کنگره نام‌برده ویژگی‌های مختلف جغرافیایی ترکیه در نظر گرفته شد. هریک از این نواحی شامل چندین استان می‌شوند. کشور ترکیه ۸۱ استان دارد. مراکز همه استان‌ها به جز سه استان با خود استان هم‌نام هستند. سه استان نام‌برده عبارت‌اند از: ختای (مرکز: انتاکیه)، قوجاایلی (مرکز: ایزمیت)، سقاریه (مرکز: آدایازاری). هرکدام از استان‌های ترکیه به چندین بخش تقسیم شده است.

شکل ۱-۲) تقسیمات کشوری ترکیه

۱-۳- اطلاعات اقتصادی

اقتصاد ترکیه، توسط صندوق بین‌المللی پول^۱، به عنوان اقتصاد بازار در حال ظهور تعریف می‌شود. براساس گزارش برنامه توسعه سازمان ملل متحد، ترکیه از نظر شاخص توسعه‌ی انسانی در سال ۲۰۱۴، ۶۹ امین کشور در حال توسعه دنیا به حساب می‌آید [۷]. براساس اعلام مجله فوربس از نظر تعداد میلیاردرها شهر استانبول در سال ۲۰۰۸ با ۳۵ نفر میلیاردر پس از مسکو (۷۴ میلیاردر)، نیویورک (۷۱ میلیاردر)، لندن (۳۶ میلیاردر) در رده چهارم جهان قرار دارد و از این لحاظ از شهرهایی مانند توکیو، هنگ کنگ، لس آنجلس و دالاس پیش است.

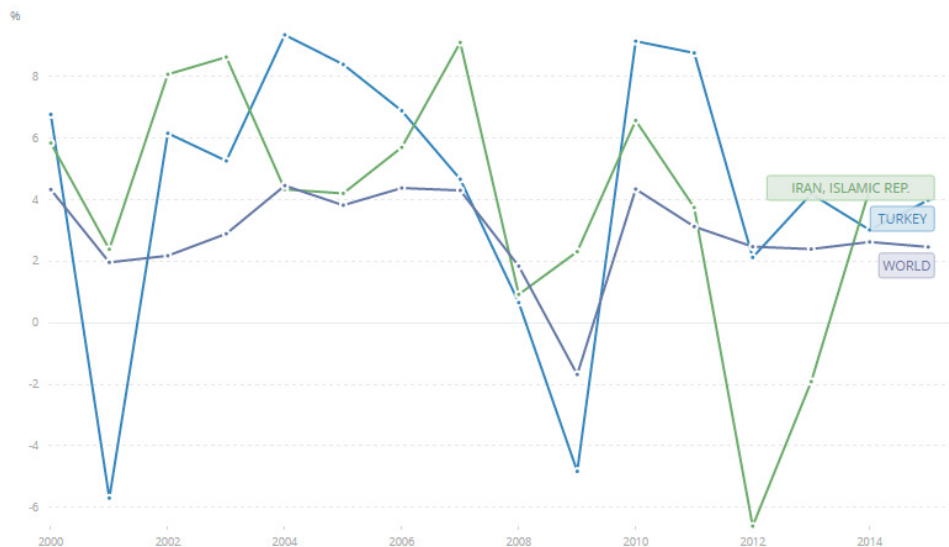
1. International Monetary Fund (IMF)

اقتصاد ترکیه ترکیبی از صنایع بومی و نوین است که روز به روز بردامنه‌اش افزوده می‌شود. اقتصاددانان و سیاستمداران اغلب ترکیه را به عنوان کشور تازه صنعتی شده طبقه‌بندی می‌کنند و آن را جزو ۲۰ کشور صنعتی جهان می‌دانند. ترکیه از سال ۱۹۸۰ میلادی در تولید محصولات اساسی کشاورزی به خودکفایی رسیده و پس از آن سال نیز به رشد خود ادامه داده است. تولیدات فراوان کشاورزی ترکیه در سال ۲۰۰۵ رتبه هفتم جهان را به دست آورد و در سال ۲۰۰۶ برای ۲,۱۱٪ از مردم ترکیه اشتغال ایجاد کرد. بخش خصوصی اقتصاد ترکیه نیز قوی و به سرعت در حال رشد است و نقش مهمی در بانکداری، حمل و نقل و ارتباطات دارد. در سال‌های اخیر اقتصاد ترکیه رشد خوبی داشته و رشد ۹,۸٪ و ۴,۷٪ را در سال‌های ۲۰۰۴ و ۲۰۰۵ به دست آورده است. اقتصاد کلان ترکیه ترکیبی از بخش کشاورزی، صنایع، پیمانکاری و ساخت و ساز، ارتباطات، گردشگری و خدمات بانکی و مالی می‌باشد. بزرگ‌ترین صنعت ترکیه نساجی است که ۱۶,۳٪ کل صنایع ترکیه را شامل می‌شود [۸]. گردشگری یکی از فعال‌ترین بخش‌های اقتصاد ترکیه است که به سرعت رشد می‌کند. درآمد حاصل از توریسم این کشور در سه ماهه اول سال ۲۰۱۵ به مرز ۵ میلیارد دلار (تقریباً ۱۵۴ هزار میلیارد ریال) می‌باشد [۹۰]. از سال ۱۹۶۱، ترکیه از اعضای سازمان همکاری اقتصادی و توسعه^۱ است. همچنین از ۳۱ دسامبر ۱۹۹۵، ترکیه یک بخشی از اتحادیه گمرکی اتحادیه اروپا^۲ است. بنا بر گزارش بانک جهانی (شکل ۱-۳)، رشد تولید ناخالص داخلی^۳ کشور ترکیه برای سال‌های ۲۰۱۴ و ۲۰۱۵ به ترتیب ۳٪ و ۴٪ است و پیش‌بینی می‌شود که برای سال ۲۰۱۷، میزان رشد تولید ناخالص داخلی این کشور برابر با ۳/۵٪ باشد که با میزان رشد تولید ناخالص داخلی جهان برابر است. رشد تولید ناخالص داخلی ایران در سال ۲۰۱۵ در سایت بانک جهانی اعلام نشده است. بنابراین جهت مقایسه سه نمودار، سال ۲۰۱۴ مورد بررسی قرار گرفته است. در سال ۲۰۱۴، میزان رشد تولید ناخالص داخلی ترکیه (۳٪) از جهان (۲,۶٪) بالاتر است و از ایران (۴,۳٪) پایین‌تر می‌باشد [۹].

1. OECD

2. EU Customs Union

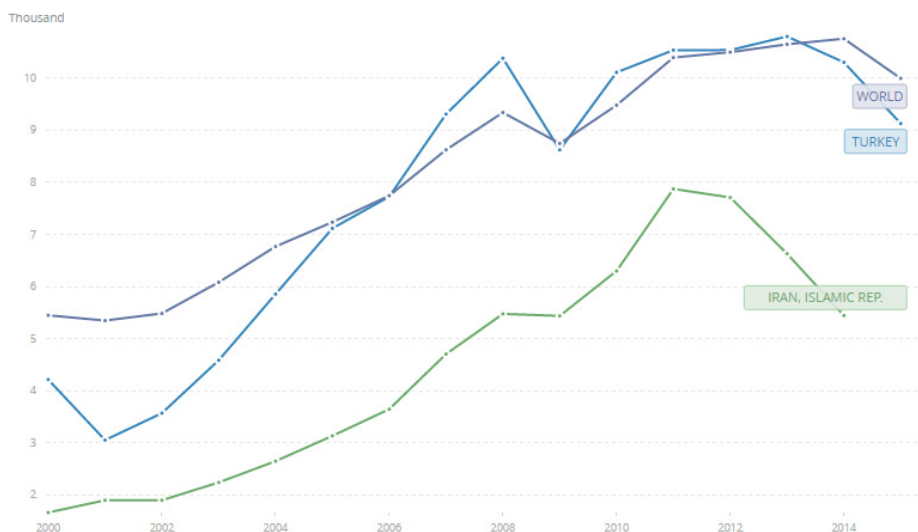
3. GDP Growth

شکل ۱-۳) نمودار رشد تولید ناخالص داخلی ترکیه، ایران و جهان از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۵

بنا بر گزارش بانک جهانی (شکل ۱-۴) میزان تولید ناخالص ترکیه براساس سرانه جمعیت^۱ در سال‌های ۲۰۱۴ و ۲۰۱۵ برابر با ۹/۱۰۳۰۳\$ (تقریباً ۳۱۸ میلیون ریال) و ۹۱۳۰\$ (تقریباً ۲۸۲ میلیون ریال) می‌باشد. میزان تولید ناخالص داخلی ایران به ازای سرانه جمعیت در سال ۲۰۱۵ در سایت بانک جهانی اعلام نشده است. بنابراین جهت مقایسه سه نمودار، سال ۲۰۱۴ مورد بررسی قرار گرفته است. در سال ۲۰۱۴، میزان تولید ناخالص داخلی ترکیه براساس سرانه جمعیت، از جهان کمتر و از ایران بیشتر است و تفاوت قابل ملاحظه‌ای هم با ایران دارد [۱۰].

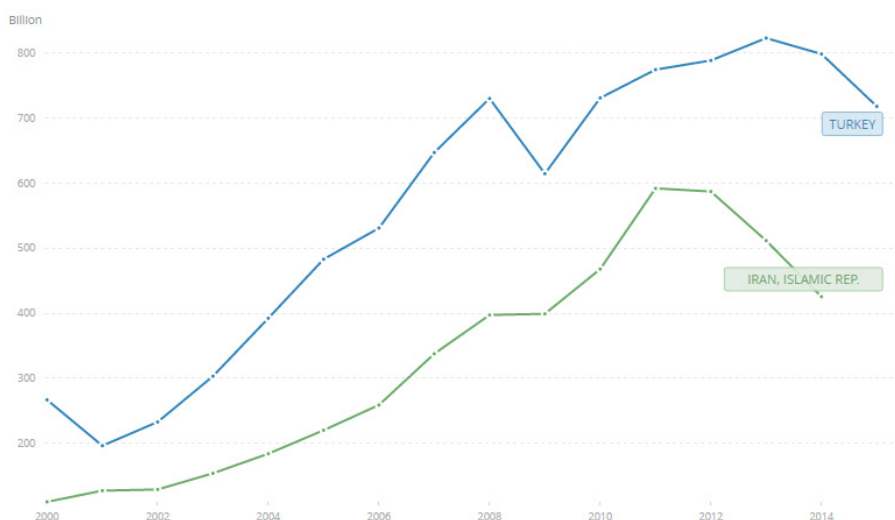
1. GDP Per Capita

شکل ۴-۱) نمودار تولید ناخالص داخلی کشور ترکیه، ایران و جهان به ازای سرانه جمعیت از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۵

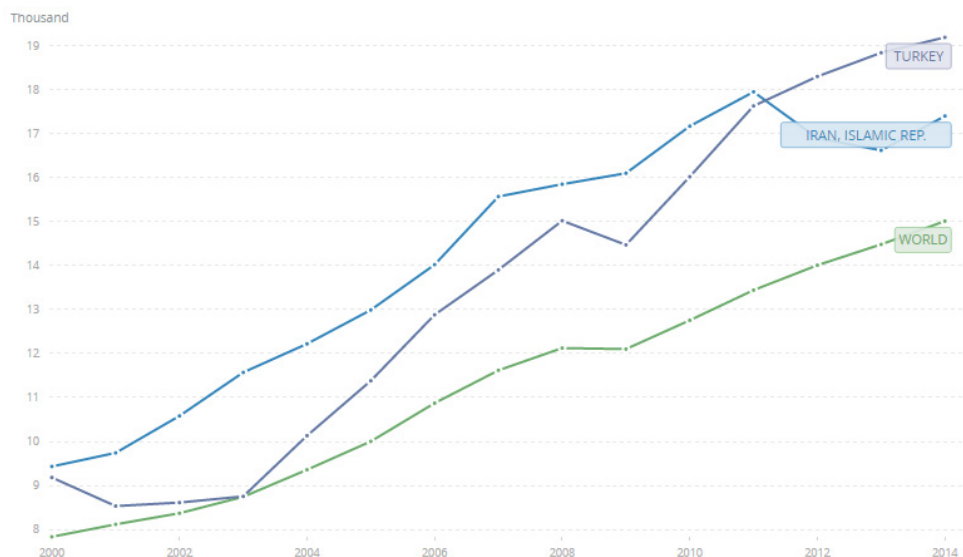
بنا بر گزارش بانک جهانی، میزان تولید ناخالص داخلی ترکیه براساس قیمت بازار^۱ در سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۵ در شکل ۱-۵ آورده شده است. میزان تولید ناخالص داخلی ترکیه در سال ۲۰۱۵، برابر با \$ ۷۱۸,۲۲۱,۰۰۰,۰۰۰ (۲۲ میلیون میلیارد ریال) می‌باشد. میزان تولید ناخالص داخلی ایران به قیمت بازار، در سال ۲۰۱۵ در سایت بانک جهانی اعلام نشده است. بنابراین جهت مقایسه دو نمودار، سال ۲۰۱۴ مورد بررسی قرار گرفته است. در سال ۲۰۱۴، تولید ناخالص داخلی ترکیه \$ ۷۹۸,۷۹۷,۰۰۰,۰۰۰ (۲۵ میلیون میلیارد ریال) و تولید ناخالص داخلی ایران، \$ ۴۲۵,۳۲۶,۰۰۰,۰۰۰ (۱۳ میلیون میلیارد ریال) می‌باشد و همان‌طور که در شکل نمایان است، تولید ناخالص داخلی ترکیه در حدود دو برابر ایران می‌باشد [۱۱].

1. GDP at Market Prices

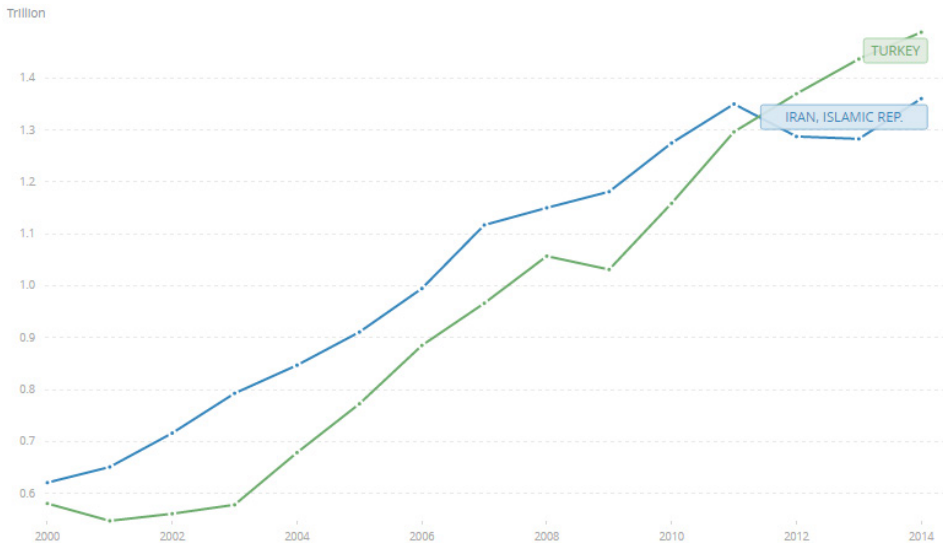
شکل ۱-۵) نمودار تولید ناخالص داخلی کشور ترکیه و ایران به قیمت بازار (دلار آمریکا) از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۵ بنا بر گزارش بانک جهانی (شکل ۱-۶)، درآمد ناخالص ملی براساس سرانه جمعیت^۱ در سال‌های ۲۰۱۳ و ۲۰۱۴ برابر با \$۱۸,۸۴۰ (تقریباً ۵۸۲ میلیون ریال) و \$۱۹,۱۹۰ (تقریباً ۵۹۳ میلیون ریال) می‌باشد. همچنین میزان درآمد ناخالص ملی بر اساس سرانه جمعیت جهان در سال ۲۰۱۴، \$۱۵,۰۱۱ (تقریباً ۴۶۴ میلیون ریال) و این شاخص برای ایران به میزان \$۱۷,۴۰۰ (تقریباً ۵۷۳ میلیون ریال) می‌باشد [۷۵].

1. GNI Per Capita, PPP

شکل ۱-۶) نمودار درآمد ناخالص ملی براساس سرانه جمعیت کشور ترکیه، ایران و جهان از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۴

بنا بر گزارش بانک جهانی، میزان درآمد ناخالص ملی^۱ در سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۵ در شکل ۱-۷ آورده شده است. میزان درآمد ناخالص ملی ترکیه در سال ۲۰۱۵، برابر با ۱۵۲۳ میلیارد دلار (۴۷ میلیون میلیارد ریال) می‌باشد. میزان درآمد ناخالص ملی ایران در سال ۲۰۱۵ در سایت بانک جهانی اعلام نشده است. بنابراین جهت مقایسه دو نمودار، سال ۲۰۱۴ مورد بررسی قرار گرفته است. در سال ۲۰۱۴، درآمد ناخالص ملی ترکیه ۱۴۸۸ میلیارد دلار (۴۶ میلیون میلیارد ریال) و درآمد ناخالص ملی ایران، ۱۳۶۰ میلیارد دلار (۴۲ میلیون میلیارد ریال) می‌باشد [۷۶].

شکل ۷-۱) نمودار درآمد ناخالص ملی کشور ترکیه و ایران از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۵

۴-۱- اطلاعات سیاسی اجتماعی

نظام سیاسی ترکیه پارلمانتاریستی ولایتیک است [۳]. طبق قانون اساسی، قوه مجریه توسط رئیس جمهور و شورای وزیران اداره می‌گردد و رئیس جمهور، رئیس قوه مجریه است که از طرف مجلس برای یک دوره ۷ ساله انتخاب می‌گردد. رئیس جمهور به عنوان رئیس دولت، وظایفی چون تعیین نخست وزیر را بر عهده دارد. در این کشور تنها یک مجلس قانون گذاری به نام مجلس ملی، مرکب از ۴۵۰ نماینده که برای یک دوره ۵ ساله انتخاب می‌شوند، وجود دارد و قدرت قانون گذاری طبق قانون بر عهده مجلس ملی می‌باشد و نمایندگان با انجام انتخابات از سوی مردم برگزیده می‌شوند. سیستم قضایی در ترکیه به وسیله دادگاه های مستقل اداره می‌شود و در امر قضاوت در صدور احکام آزادانه عمل می‌کنند. آن ها بر اساس اصول قانون اساسی، رویه های قضایی و تجربیات فردی قضاوت می‌نمایند.

رئیس جمهور ترکیه عالی ترین مقام سیاسی کشور ترکیه است. با توجه به نظام پارلمانی در جمهوری ترکیه مقام ریاست جمهوری ترکیه بیشترین مقام تشریفاتی

است، اما قانون اساسی ترکیه اختیاراتی همچون حق وتوی مصوبات پارلمان و انتصاب مقام‌های دولتی از جمله قضات و رؤسای دانشگاه‌ها را به او بخشیده است. او در عین حال فرمانده کل قوا نیز محسوب می‌شود.

انتخاب رئیس‌جمهوری توسط مجلس بزرگ ملی فرآیندی پیچیده دارد و رأی‌گیری می‌تواند تا چهار مرحله ادامه داشته باشد. رئیس‌جمهوری با رأی دست‌کم دوسوم نمایندگان مجلس ملی برای دوره‌ای پنج‌ساله انتخاب می‌شود (قبلاً این مدت ۷ سال بود ولی در سال ۲۰۰۷ به ۵ سال تقلیل یافت) و در صورتی که هیچ‌یک از نامزدهای احراز این سمت نتوانند در دو دور اول رأی‌گیری به این حدنصاب دست یابند، دور سوم رأی‌گیری برگزار می‌شود و دارنده اکثریت مطلق آرا به ریاست جمهوری می‌رسد. در صورتی که حتی در این مرحله نیز هیچ‌یک از نامزدها نتوانند دست‌کم به اکثریت مطلق دست یابند، دور چهارم رأی‌گیری برگزار می‌شود و نامزد دارای بیشترین تعداد آرا رئیس‌جمهوری ترکیه اعلام می‌شود [۴].

در جمهوری ترکیه کنونی پارلمان قدرت اصلی کشور محسوب می‌شود. پارلمان ترکیه ۵۵۰ کرسی دارد. حزبی که در پارلمان مستقلاً یا به صورت ائتلافی اکثریت را در اختیار داشته باشد نخست‌وزیر را مأمور تشکیل کابینه می‌کند و پارلمان خود صلاحیت کابینه را به رأی می‌گذارد. از سوی دیگر از سال ۲۰۱۴ برای اولین بار رئیس‌جمهور ترکیه نیز با رأی مستقیم مردم انتخاب می‌شود اما در قانون اساسی فعلی اختیارات رئیس‌جمهور ترکیه کمتر از نخست‌وزیر منتخب پارلمان است. حزب حاکم ترکیه اکنون در پی تغییر سیستم پارلمانی به ریاستی است تا بار دیگر اردوغان به شخصیت اول ترکیه بدل گردد. وی از اختیارات کنونی ریاست جمهوری ناراضی است و تمام تلاشش تغییر قانون اساسی و ایجاد سیستم ریاست جمهوری و حذف پست نخست‌وزیری ترکیه است [۱۲].

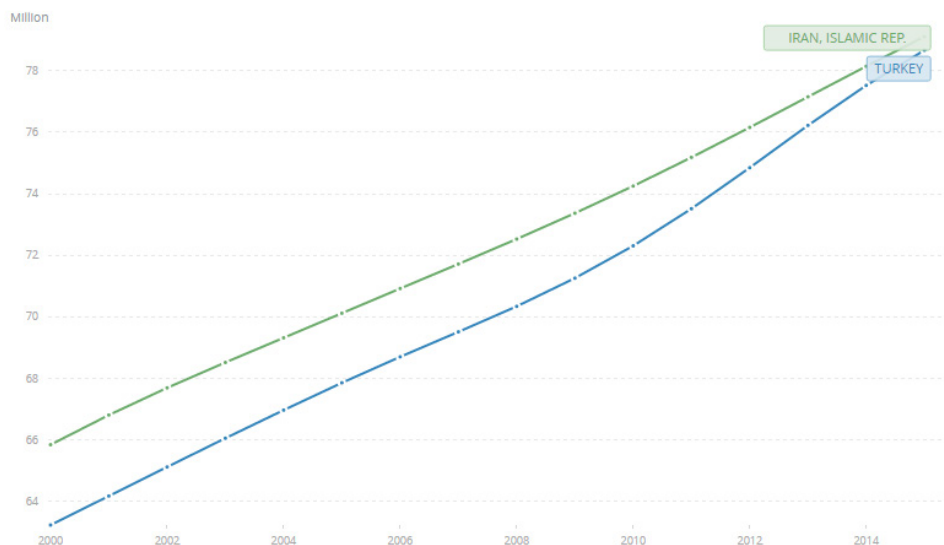
دولت ترکیه از ۲۱ وزارتخانه تشکیل شده‌اند که به شرح زیر می‌باشند [۷۷]:

۱. وزارت امور اتحادیه اروپا

۲. وزارت فرهنگ و گردشگری

۳. وزارت گمرک و تجارت

۴. وزارت توسعه
 ۵. وزارت اقتصاد
 ۶. وزارت انرژی و منابع طبیعی
 ۷. وزارت محیط زیست و برنامه ریزی شهری
 ۸. وزارت خانواده و سیاست اجتماعی
 ۹. وزارت دارایی
 ۱۰. وزارت غذا، کشاورزی و دام پروری
 ۱۱. وزارت امور خارجه
 ۱۲. وزارت مدیریت آب و جنگل
 ۱۳. وزارت بهداشت
 ۱۴. وزارت علوم، صنایع و فناوری
 ۱۵. وزارت کشور
 ۱۶. وزارت دادگستری
 ۱۷. وزارت کار و امور اجتماعی
 ۱۸. وزارت دفاع ملی
 ۱۹. وزارت آموزش ملی
 ۲۰. وزارت حمل و نقل، دریانوردی و ارتباطات
 ۲۱. وزارت ورزش و جوانان
- بنا بر گزارش بانک جهانی، نمودار رشد جمعیت ترکیه بین سال های ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۵ در شکل ۱-۸ نشان داده شده است. همان طور که در شکل مشخص است، جمعیت ترکیه در سال ۲۰۱۵، تقریباً ۷۸,۶۶۵,۸۳۰ نفر می باشد در حالی که جمعیت ایران در سال ۲۰۱۵، در حدود ۷۹,۱۰۹,۲۷۲ نفر می باشد [۸].

شکل ۱-۸) نمودار رشد جمعیت ترکیه و ایران از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۵

سن افراد می‌تواند در میزان کمک‌های خیریه مذهبی تأثیرگذار باشد اما رابطه مشخصی بین سن افراد و کمک‌های غیرمذهبی مشاهده نشده است. از جمله عواملی که سبب می‌شود میزان کمک‌های خیریه در میان افراد با سن بالاتر افزایش یابد، بودن گرایش‌های مذهبی این افراد نسبت به افراد جوان‌تر است، از سوی دیگر افراد در سنین بالا کمتر نگران آینده مالی فرزندان خود هستند و راحت‌تر می‌توانند از اندوخته خود به دیگران کمک نمایند. همچنین مطالعات نشان می‌دهد که افراد با نزدیک شدن به پایان زندگی و یاد مرگ بیشتر به دیگران فکر می‌کنند و به کمک به آن‌ها می‌اندیشند [۷۸].

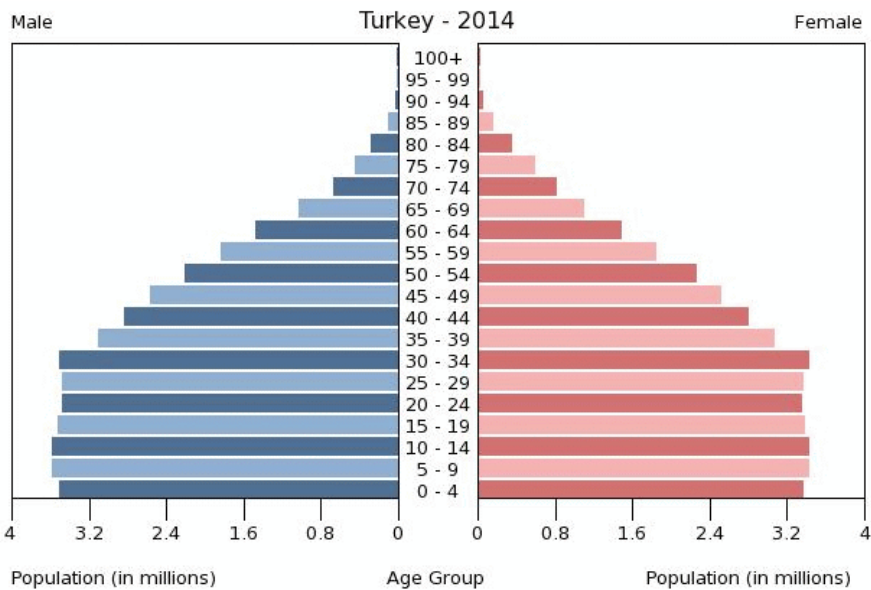
در برخی مطالعات، مشاهده شده است که زنان به دلیل حس همدلی و تمایلات مذهبی و اجتماعی، تمایل بیشتری به کمک‌های خیریه نشان می‌دهند، و در عین حال مردان با وجود اینکه تمایل کمتری به کمک کردن ابراز می‌کنند، در عمل کمک‌های بیشتری می‌کنند؛ علی‌رغم این مسائل جنسیت نمی‌تواند به عنوان یک متغیر مستقل و منفرد در میزان بخشندگی افراد سنجیده شود بلکه متغیرهایی نظیر درآمد افراد و نظر

سایر افراد خانواده نسبت به کمک کردن نیز تأثیرگذار می‌باشند.

درصد گروه‌های سنی مختلف در کشور ترکیه در سال ۲۰۱۴ مطابق جدول ۱-۱ بوده است [۷۹].

جدول ۱-۱) درصد گروه‌های مختلف سنی برحسب جنسیت

ردیف	گروه سنی (سال)	درصد	نسبت مرد به زن
۱	۱۴-۰	۲۵,۵	۱,۰۴۷
۲	۱۵,۲۴	۱۶,۸	۱,۰۴۱
۳	۲۵,۵۴	۴۲,۹	۱,۰۱۶
۴	۵۵,۶۴	۸,۱	۰,۹۹۹
۵	۶۵ و بالاتر	۶,۷	۰,۸۴۶
۶	جمعیت کل	۱۰۰	۰/۹۹

شکل ۱-۹) نمودار ساختار سنی شهروندان ترکیه در سال ۲۰۱۴

در ترکیه ۷۰-۷۵ درصد مردم ترک، ۱۸ درصد کرد و ۱۲.۷ درصد را سایر باشندگان قومی ترکیه تشکیل می دهند [۳].

۱-۵- اطلاعات فرهنگی- مذهبی

نخستین قانون اساسی جمهوری ترکیه که در سال ۱۹۲۴ میلادی تهیه شده است، دین رسمی ترکیه را اسلام تعیین نموده است. لیکن در اصلاحات قانون اساسی سال ۱۹۲۸ این ماده قانونی حذف و با تأکید بر جدایی دین از سیاست، ترکیه کشوری با دولت و حکومت سکولار (جدایی دین از سیاست) معرفی گردیده است [۹۱]. بر اساس گزارش سایت ایندکس موندی^۱، حدود ۹۹٫۸٪ جمعیت کشور ترکیه را مسلمان و حدود ۰٫۲٪ را مسیحیان، یهودیان و دیگر ادیان تشکیل می دهند [۸۷]. از مسلمانان ترکیه حدوداً ۷۵٪-۸۵٪ مردم سنی و ۱۵٪-۲۵٪ درصد هم علوی هستند [۳].

مسلمانان ترکیه بیشتر پیرو مذهب تسنن می باشند که از میان آن ها حنفی ها بزرگ ترین گروه به شمار می آیند که عمدتاً در مرکز و غرب ترکیه ساکن هستند. شافعی ها با جمعیتی کمتر در مناطق شرقی ترکیه مستقرند و اکثراً کرد هستند. شمار پیروان مذاهب دیگر بسیار کم می باشد. روی هم رفته پیروان ادیان در ترکیه به دو قسمت اصلی تقسیم می شوند:

الف) پیروان دین اسلام، که خود به چند مذهب تقسیم می شود و اهم آن ها عبارت اند از:

۱. حنفی ها: جمعیت قابل ملاحظه ای از اهل سنت ترکیه را تشکیل می دهند.
۲. شافعی ها: شاخه ای از اهل سنت است که پیروان آن را بیشتر کردها تشکیل می دهند.

۳. پیروان سایر فرق اهل سنت.

۴. علویان

ب) پیروان ادیان دیگر به جز اسلام، که در کل ۲ درصد از جمعیت ترکیه را تشکیل می دهند [۹۱].

فصل دوم |

مفهوم وقف و امور خیریه در کشور ترکیه

۲- مفهوم وقف و امور خیریه در کشور ترکیه

۲-۱- مقدمه

در فصل گذشته، اطلاعاتی کلی درباره کشور ترکیه بیان شد. پیش از ورود به بررسی ساختار وقف و امور خیریه در ترکیه، لازم است مفاهیم اولیه در این حوزه مشخص گردد. مفاهیمی که در این فصل بیان شده است در دو بخش کلی مؤسسات خیریه و فعالیت‌های بشردوستانه می‌باشد.

در بخش مؤسسات خیریه، مفاهیم بنیادهای وقفی و انجمن‌ها بیان شده است و همچنین مفهوم وقف انواع بنیادهای وقف ذیل بنیادهای وقفی بیان شده است. بنیادهای وقف مهم‌ترین و رایج‌ترین انواع مؤسسات خیریه در ترکیه می‌باشند که در این کشور بنیادهای وقف در دو دسته‌ی کلی قرار دارند: بنیادهایی که قبل از قانونی مدنی ترکیه تأسیس شده‌اند و بنیادهای که بعد از قانون مدنی ترکیه تأسیس شده‌اند. در گزارش حاضر منظور از کلمه "بنیاد"، همان "بنیادهای وقفی یا وقف شده" می‌باشد.

۲-۲- مؤسسات خیریه^۱

مؤسسات خیریه نقش بسیار مهمی در ارتقای کیفیت زندگی و توانمندسازی اقشار آسیب‌پذیر دارند، به گونه‌ای که این سازمان‌ها نقش بازوهای قدرتمند دولت را در حمایت از این اقشار ایفا می‌کنند. مؤسسات خیریه سبب افزایش همدلی و همکاری در میان افراد جامعه می‌شوند. مؤسسات خیریه در ترکیه به دو دسته بنیادهای وقف و انجمن‌ها تقسیم می‌شوند که در ادامه مورد بررسی قرار می‌گیرند.

1. Charitable Institution

۲-۱-۲- بنیادهای وقف

نوع اول مؤسسات خیریه، بنیادهای وقف^۱ هستند که از مهم‌ترین و رایج‌ترین انواع این مؤسسات هستند. این بنیادها به‌طور معمول مزایای ناشی از دارایی‌ها و اموال خصوصی را به منافع عمومی و به امور مربوط به خیریه، خدمات فرهنگی و اجتماعی اختصاص می‌دهند [۱۵].

۲-۱-۱-۲- وقف^۲

به دنبال تحولات گسترده‌ای که در خلال جنگ‌های جهانی اول و دوم پیش آمد و منجر به اضمحلال کامل امپراتوری عثمانی و روی کار آمدن جمهوری لائیک به دست آتاتورک شد، در همه‌ی شئون فرهنگی، اجتماعی ترکیه تغییرات بنیادی صورت پذیرفت. از جمله این تغییرات دگرگون شدن فرهنگ وقف در ترکیه بود. در نظام جدید حکومتی ترکیه، کلیه خدمات فرهنگی، اجتماعی از مدیریت اوقاف منفک و به وزارت آموزش ملی واگذار شد. بعدها وزارت فرهنگ نیز بخشی دیگر از میراث فرهنگی وقف؛ نظیر کتابخانه‌ها و موزه‌ها را تصاحب کرد تا آنجا که اوقاف عملاً به صورت یک سازمان خیریه درآمد [۱].

نظام لائیک به تدریج سعی نمود، تعریف جدیدی از وقف ارائه کند. توصیف جدید عبارت بود از کارهای عام‌المنفعه که ترک‌ها انجام می‌داده‌اند و اکنون نیز ادامه دارد. آندر اوا وزیر مشاور دولت ترکیه در سال ۱۹۷۸، با تبدیل وقف از یک مسئله‌ی اسلامی و شرعی به یک پدیده‌ی ملی و نیکوکارانه، آن را به دو بخش قبل از اسلام و بعد از اسلام تقسیم می‌کند. محور اصلی سخنرانی نامبرده عبارت است از یک نوع برداشت لائیک از پدیده‌ی وقف و اوقاف... اما مردم ترک که مسلمان هستند و به هر قیمت پایبندی به مسائل و احکام شرعی را در دل‌هایشان حفظ نموده‌اند، به تدریج از وقف فاصله می‌گیرند و ایجاد وقف‌های جدید، که بیشتر ماهیت سیاسی و فرهنگی و متفاوت با وقف‌های پیشین دارد، جایگزین سندهای وقفی شرعی می‌گردد^۳.

1. Foundations
2. Endowment

۳. سخنرانی شنریلماز معاون مدیریت اوقاف - نشریه مدیریت وقف.

به دنبال تغییراتی که در قانون وقف پدید آمد، ایجاد بنیاد وقف^۱ تعریف حقوقی جدیدی پیدا کرد و آن عبارت بود از «تأسیس یک بنیاد عام المنفعه به دست فرد یا سازمان یا جمعیتی که به امور مربوط به خیریه و تعاون اجتماعی بپردازد»^۲. کلمه وقف، دارای نام‌های متعددی است که در بخش‌های مختلف جهان اسلام شناخته شده است. در ترکیه، vakfi یا foundation براساس زبان رسمی قانون جمهوری ترکیه شناخته شده است و کلمه foundation معادل مؤسسه خیریه یا بنیاد وقفی می‌باشد [۱۳]. وقف^۳ به معنی تخصیص دائمی هر نوع اموال و دارایی توسط یک مسلمان و برای اهداف مذهبی، مقدس یا خیریه می‌باشد [۱۴].

۲-۱-۲-۲- انواع بنیادهای وقف

بنیادهای وقف به دو دسته کلی تقسیم می‌شوند: بنیادهای وقفی که قبل از قانون مدنی ترکیه تأسیس شده‌اند و بنیادهای وقفی که بعد از قانون مدنی تأسیس شده‌اند. در دسته اول، یک تقسیم‌بندی دیگری از بنیادهای وقف از لحاظ ماهیت، اموال و تصرفات، مدیریت و نحوه استفاده ارائه می‌شود که در جدول ۲-۱ نشان داده شده است. الف) بنیادهای وقفی که قبل از قانون مدنی ترکیه تأسیس شده‌اند:

۱. از لحاظ ماهیت

– بنیادهای خیریه^۴: درآمد این دسته از بنیادها به طور کامل یا تا حدودی به خدمات خیریه‌ای اختصاص داده می‌شود [۱۶].

– بنیادهای موروثی (خانوادگی)^۵: این بنیادها هیچ‌گونه کار خیریه‌ای انجام نمی‌دهند و تمام منافع آن به فرزندان بنیان‌گذار اختصاص داده می‌شود [۱۶].

۲. از لحاظ اموال و تصرفات

– بنیادهای واقعی^۶: بنیادهایی هستند که تمام املاک و مستغلاتی که در اختیار

1. Foundation

۲. قانون تأسیس وقف در ترکیه (Foundation Law)

3. Waqf

4. Charitable Foundations

5. Descent Foundations

6. Real (Sahih) Foundations

دارند، متعلق به یک بنیاد خصوصی است و تمامی اموال منقول و غیرمنقول این بنیادها، متعلق به بخش خصوصی است [۱۶].

– بنیادهای غیرواقعی^۱: بنیادهای هستند که تمامی اموال منقول و غیرمنقول این بنیادها برای دولت است و این بنیادها با مجوز دولت تأسیس شده‌اند و به عبارتی بنیادهای دولتی می‌باشند [۱۶].

جدول ۲-۱) انواع بنیادهای وقف در ترکیه

انواع بنیادهای وقف			بنیادهای وقفی طبق قانون مدنی	
بنیادهای خیریه		۱. از لحاظ ماهیت	الف) بنیادهای وقفی که قبل از قانون مدنی ترکیه تأسیس شده‌اند.	
بنیادهای موروثی				
بنیادهای واقعی		۲. از لحاظ اموال و متصرفات		
بنیادهای غیرواقعی				
بنیادهای ضبط شده		۳. از لحاظ مدیریت		
بنیادهای اضافه شده				
بنیادهای جوامع (غیرمسلمانان)				
بنیادهای تجار				
وقف انتفاع	بنیادهای خیریه	موقتی		۴. از لحاظ نحوه‌ی اجاره
وقف منفعت				
بنیادهای موروثی		دائمی		
بنیادهای واقعی				
بنیادهای غیرواقعی				

1. Non Real (Sahih olmayan) Foundations

انواع بنیادهای وقف	بنیادهای وقفی طبق قانون مدنی
اگر یک نفر درخواست تأسیس یک مؤسسه‌ی خیریه را بدهد، آن فرد باید یک ضمانت‌نامه در رابطه با درخواستی که دارد، برای دفتر اسناد رسمی تنظیم کند. در ادامه موضوعاتی که درباره ضمانت‌نامه توسط دفتر اسناد رسمی اتفاق می‌افتد، مطرح شده است: ۱. هدف بنیاد، ۲. بدنه‌ی بنیاد (مدیریت و هیئت بازرسی)، ۳. املاک و مستغلات و حقوقی که برای این هدف اختصاص داده شده است، ۴. تشکیلات بنیاد (فرد یا افرادی که می‌خواهند بنیاد را اداره کنند)، ۵. آدرس محل اقامت و نام بنیاد.	ب) بنیادهایی وقفی که بعد از قانون مدنی ترکیه تأسیس شده‌اند.

۳. از لحاظ مدیریت

- بنیادهای ضبط‌شده^۱: بنیادهای وقفی که هیئت‌امنا یا بنیان‌گذاران آن فوت کرده‌اند و توسط اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه مدیریت می‌شوند [۱۶].
- بنیادهای اضافه‌شده^۲: بنیادهایی که توسط فرزندان و وراث افراد وقف‌کننده اداره می‌شوند [۱۶].

- بنیادهای وقفی جوامع (غیرمسلمان)^۳: اداره این دسته از بنیادها توسط جوامع غیرمسلمان است. اعضای آن از شهروندان ترکیه می‌باشند و دارای سند وقفی‌اند^۴.

- بنیادهای وقفی تجار^۵: این بنیادها توسط یک هیئت‌مدیره منتخب تجار مدیریت می‌شوند^۶ [۲۴].

۴. از لحاظ نحوه اجاره

- بنیادهای موقتی: بنیادهایی که با ارزش مشخصی در یک زمان معین و به

1. Fused Foundations
 2. Annexed Foundations
 3. Community Foundation
 4. Foundations Regulations, Art3
 5. Tradesmen Foundation
 6. Foundations Regulations, Art3

صورت موقتی اجاره داده می‌شوند و درازای اجاره هم پولی گرفته می‌شود. این بنیادها به دودسته‌ی بنیادهای خیریه و بنیادهای موروثی تقسیم می‌شوند. بنیادهای خیریه براساس نحوه‌ی استفاده اشان به دودسته‌ی جداگانه تقسیم می‌شوند که عبارت‌اند از:

۱. وقف انتفاع: افراد جامعه از آن بنیاد وقفی بهره‌مند می‌شوند و مقصود تحصیل درآمد مادی نیست. مانند: مدرسه و مسجد.
۲. وقف منفعت: درآمد این بنیادهای وقفی برای سایر افراد استفاده می‌شود. مانند: املاک و مستغلات.

– بنیادهای دائمی: این نوع بنیادها به صورت دائمی اجاره داده می‌شوند و درازای اجاره آن، پولی از افراد گرفته نمی‌شود و در صورت مرگ وی هم، این بنیاد به وراثت آن شخص منتقل می‌شود و از آن‌ها هم مبلغی دریافت نمی‌گردد. این نوع اجاره بنیادهای وقفی در دوران جمهوری ترکیه منسوخ شده است. بنیادهایی که اجاره آن‌ها به صورت دائمی می‌باشند، به دودسته‌ی بنیادهای واقعی و بنیادهای غیرواقعی تقسیم می‌شوند.

ب) بنیادهای وقفی که بعد از قانون مدنی ترکیه تأسیس شده‌اند: همان‌طور که در قانون مدنی ترکیه آمده است، اگر یک نفر درخواست تأسیس یک مؤسسه‌ی خیریه را بدهد، آن فرد باید یک ضمانت‌نامه در رابطه با درخواستی که دارد، برای دفتر اسناد رسمی تنظیم کند. در ادامه موضوعاتی که درباره ضمانت‌نامه توسط دفتر اسناد رسمی اتفاق می‌افتد، مطرح شده است:

۱. هدف بنیاد
۲. بدنه‌ی بنیاد (مدیریت و هیئت بازرسی)
۳. املاک و مستغلات و حقوقی که برای این هدف اختصاص داده شده است.
۴. تشکیلات بنیاد (فرد یا افرادی که می‌خواهند بنیاد را اداره کنند).
۵. آدرس محل اقامت و نام بنیاد [۱۶].

۲-۲-۳- نیات بنیادهای وقفی

اگرچه یک قانون خاص وجود ندارد که انواع بنیادهای وقفی را برشمارد، در نظر گرفتن انواع اساسی بنیادهای وقفی با اهداف خاص، در قوانین مختلفی تنظیم شده است و ممکن است یک طبقه بندی با توجه به اهدافشان ایجاد شود. برخی از این طبقه بندی ها، اگرچه محدود هم نیستند، شامل موارد زیر می باشند [۱۹]:

- بنیاد وقفی فامیلی (خانوادگی)
- بنیاد وقفی مذهبی
- بنیاد وقفی آموزش عالی
- بنیاد وقفی برای حمایت از کارمندان و کارگران
- بنیاد وقفی همبستگی و کمک های اجتماعی
- بنیاد وقفی حفاظت از محیط زیست
- و سایر بنیادهای وقفی با منافع عمومی [۱۹].

۲-۲-۲- انجمن ها

انجمن ها به عنوان نوع دوم مؤسسات خیریه در نظر گرفته می شوند. قوانین مربوط به انجمن ها در قانون مدنی ترکیه و قانون انجمن ها ارائه شده اند [۱۷]. انجمن ها، نهادهای حقوقی هستند که توسط حداقل ۷ نفر از افرادی که دانش و فعالیت های خود را برای یک هدف غیراقتصادی مشترک و خاص متحد می کنند، تأسیس می شوند [۱۸].

۲-۳- فعالیت بشردوستانه^۱

بخشش برنامه ریزی شده و ساختاریافته زمان، اطلاعات، کالا و خدمات، قدرت و نفوذ، و همچنین پول به منظور ارتقا سلامت انسانی و جامعه، فعالیت بشردوستانه تلقی می شود. شاید در ظاهر فعالیت بشردوستانه و فعالیت خیریه یک مفهوم به نظر برسند اما در اصل تفاوت هایی دارند.

خیریه در مفهوم سنتی تنها راه حل های کوتاه مدت برای نیازهای فوری ارائه می دهد،

1. Philanthropy

درحالی که فعالیت بشردوستانه به علل ریشه ای مشکلات و اغلب به مقابله با مسائل نابرابری و توزیع قدرت می پردازد. درحالی که همیشه یک نقش برای فعالیت های خیریه به عنوان یک درمان برای نیازهای فوری و اساسی وجود دارد، مشکلات دشوار و ماندنی مانند فقر و نابرابری به راه حل ها و استراتژی های جامع نیاز دارند. مؤسسات خیریه با منابع خودشان که شامل انعطاف پذیری، رهبری و ابتکار عمل است، قدرت بسیج کردن اقدامات جمعی به سمت مصلحت عمومی را دارند.

در ترکیه مطالعه ای بر روی فعالیت بشردوستانه انجام شد که مسئله ی موجود در آن؛ بررسی انگیزه ها و الگوهایی بود که افراد و مؤسسات خیریه به اعطای منابع می پردازند. مطالعه ی ترکیه پاسخ به این مسئله را در زمینه های زیر محدود می کند:

– فعالیت های بشردوستانه توسط عموم مردم یک الگویی را به نمایش می گذارند مانند اینکه اهداکنندگان چه کسانی اند، از چه مکانیسم هایی استفاده می کنند و دلیل اهدا کردن آن ها چه می باشد،

– عوامل نگرشی که بر الگوها و تمایلات افراد اثر می گذارد، می تواند شامل مذهب، کمک و برابری اجتماعی باشد، و

– مشخصات تشکیلات مؤسسات خیریه در ترکیه؛ که ساختار مالی و مدیریتی اشان چه می باشد و چه روابطی با ذینفعان و دولت دارند [۲۱].

| فصل سوم |

روند توسعه و وضعیت موجود وقف وامور خیریه در کشور ترکیه

۳- روند توسعه و وضعیت موجود وقف و امور خیریه در کشور ترکیه

۳-۱- مقدمه

پس از بررسی وضعیت عمومی کشور ترکیه و آشکار شدن مفهوم وقف و امور خیریه، در این فصل به بررسی روند تاریخی توسعه و تکامل وقف و امور خیریه در کشور ترکیه پرداخته می‌شود و پس از آن به بررسی وضعیت موجود و آمارهای مربوط به نهادها و درآمدهای آن‌ها پرداخته خواهد شد.

در بخش روند تاریخی توسعه، مطالبی درباره تغییر و تحولات مدیریت مربوط به امور اوقاف، قانون‌ها و دستورالعمل‌های تنظیم امور اوقاف و تغییر و تحولات مدیریت امور مربوط به مساجد بیان شده است.

در بخش وضعیت موجود، وضعیت موجود وقف و امور خیریه و وضعیت موجود بقاع متبرکه، مساجد و فعالیت‌های قرآنی بیان شده است. در این قسمت گزارش تفکیک انواع بنیادهای وقفی در انتهای سال ۲۰۱۵ و حوزه فعالیت بنیادهای وقفی جدید، داده‌های منتخب در مورد بنیادهای وقفی جدید (۲۰۱۰-۲۰۱۴)، توزیع بنیادهای وقفی جدید مبتنی بر فعالیت آن‌ها در سال ۲۰۱۴ (نیات وقف)، تعداد وقف‌های جدید از سال ۱۹۸۰- ژانویه ۲۰۱۶، تعداد موقوفه‌ها در موضوعات مختلف بین سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۴، توزیع درآمد اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه (۲۰۱۰-۲۰۱۳) و هزینه‌های اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه (۲۰۱۰-۲۰۱۳)، و آمار مربوط به تعداد مساجد و دوره‌های قرآنی بیان شده است.

۳-۲- روند تاریخی توسعه بنیادهای وقفی در ترکیه

دولت ترکیه به طور کامل نظارت و اداره‌ی اقسام مختلف اوقاف را بر عهده داشته و همه تحت "مدیریت اوقاف دولتی" یا "اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه" قرار دارند. در مورد اداره‌ی اوقاف ترکیه، این موارد قابل ملاحظه است. اوقاف از دولت عثمانی، به دولت جمهوری ترکیه، بعد از چندین تحول تاریخی منتقل گردید که عبارت‌اند از:

- لغو وزارت اوقاف و امور شرعیه در سال ۱۹۲۴م؛
- واگذاری اداره و نظارت بر اوقاف به نخست‌وزیر؛
- تأسیس اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه زیر نظر نخست‌وزیر در سال ۱۹۲۴م؛ (منظور از اداره اوقاف، اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه است که در ادامه به اختصار از عبارت "اداره اوقاف" استفاده می‌شود).
- تأسیس وزارتخانه‌ی مخصوص اداره‌ی شئون دینی؛ (که منظور نهاد ریاست امور دینی جمهوری ترکیه می‌باشد) [۲].

در دوران عثمانی، کنترل امور دینی را عالمان دینی به رهبری شیخ الاسلام – که خود او را نیز سلطان منصوب می‌کرد – ایفا می‌کردند. به دنبال استقرار جمهوری، نهاد «ریاست امور دینی جمهوری ترکیه» این نقش را اجرا کرد [۳۴]. در راستای کنترل مسلمانان بعد از استقرار نظام جمهوری در ترکیه در سال ۱۹۲۳م سرپرستی و انجام امور دینی و آموزشی در زمینه‌ی مذهب و اخلاقیات به طور سیستماتیک تحت نظر سازمانی به نام «ریاست امور دینی جمهوری ترکیه» قرار گرفته است [۲].

در ترکیه، پس از استقرار نظام جمهوری در ۱۳۰۲ش / ۱۹۲۳، جهت‌گیری دولت، جدایی حکومت از نهادهای دینی بود که در قلمرو قوانین به حذف مجله الاحکام العدلیه و دیگر مقررات مبتنی بر شریعت انجامید. قانون‌گذاران ترکیه در این دوره با شتاب به ترجمه و تقلید صرف از قوانین غربی پرداختند. مثلاً قانون مدنی ترکیه، که از ۱۳۰۵ش / ۱۹۲۶ اجرا شد، تقریباً ترجمه قانون مدنی سوئیس و قانون تعهدات ترکیه، ترجمه قانون تعهدات سوئیس است [۹۲].

در مورد اداره اوقاف ترکیه، یک قانونی تأسیس شد به نام قانون اوقاف شماره ۵۷۳۷

که این قانون امور اوقاف را تنظیم می نمود [۳۰]. قانون اوقاف شماره ۵۷۳۷ در تاریخ ۲۰/۲/۲۰۰۸ به تصویب رسید و در تاریخ ۲۷/۲/۲۰۰۸ منتشر شد. اصل قانون اوقاف در سال ۱۹۳۵ آماده شد و پس از آن ۲۰ مرتبه اصلاح شد. قانون شماره ۵۷۳۷ را مجلس ترکیه تصویب کرد و یک اصلاحیه قابل توجهی در قانون اوقاف بود [۲۹]. از جمله اصلاحات قانون جدید این است که محدودیت های حاکم بر بنیادهای موقوفه را از بین ببرد و تلاش نماید تا سرپرستی اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه را هم از روی بنیادهای موقوفه بردارد و یکی از عناصر کلیدی این قانون جدید، حذف محدودیت ها برای افراد خارجی می باشد [۳۰].

پس از آنکه قانون جدید اوقاف تصویب شد، تمرکز اصلی باید بر روی آماده کردن دستورالعمل جدیدی باشد تا چارچوب پیاده سازی این قانون جدید را شکل دهد. دستورالعمل اجرایی سازی قانون اوقاف شماره ۵۷۳۷ توسط روزنامه رسمی در تاریخ ۲۷/۹/۲۰۰۸ و از طرف اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه منتشر شد که شامل یک سری دستورالعمل هایی بر بنیادهای موقوفه است و امور مربوط به اوقاف را تنظیم می نماید [۳۰]. اولین بنیاد وقف جامعه ترکیه، بنیاد وقف بلو^۱ می باشد که در ژوئن سال ۲۰۰۸ به صورت قانونی به ثبت رسید و در سال ۲۰۰۹ با یک سری کمیته های مؤثر برای مشاوره، جمع آوری اعانه، حسابرسی و اعطا کمک هزینه هایی تبدیل به نماینده ی جوامع گردید. در سال ۲۰۱۰، هیئت مدیره ی بنیاد بلو از طریق برگزاری جلساتی، یک ارتباط اولیه ای را با رسانه های محلی، جامعه کسب و کار، سازمان های جامعه مدنی و دانشگاه های محلی برقرار کرد. دو برنامه مهم این بنیاد وقفی در سال ۲۰۱۰، برنامه آموزش کودکان و برنامه کمک هزینه تحصیلی می باشد.

در اواخر سال ۲۰۱۰، بنیاد وقفی بخش سوم ترکیه برای ترویج مدل بنیاد جوامع، یک قدم برداشت و با بهره برداری از بنیاد وقفی بلو، یک سری جلسات را به منظور ترویج و تشویق برای تأسیس بنیادهای وقف در سایر استان ها برگزار کرد [۷۳].

در دوران عثمانی مسئولیت تمامی مساجد، صومعه و خانقاه (و همچنین افرادی که

مسئولیت این‌ها را بر عهده داشتند)، بر عهده وزارتخانه امور مذهبی بود. در دوران جمهوری پس از لغو این وزارتخانه در سال ۱۹۲۴، اداره کردن امور مربوط به مذهب و پرستش دین اسلام به نهاد ریاست امور دینی واگذار گردید و کنترل تمام مساجد بزرگ و کوچک، خانقاه و صومعه‌سراها به این ریاست داده شد [۴۷].

۳-۳- وضعیت موجود وقف و امور خیریه، مساجد و فعالیت‌های قرآنی در ترکیه

وضعیت موجود در دو بخش، وضعیت موجود وقف و امور خیریه و وضعیت موجود بقاع متبرکه، مساجد و فعالیت‌های قرآنی مورد بررسی قرار گرفته است.

۳-۳-۱- وضعیت موجود وقف و امور خیریه

در بخش وضعیت موجود وقف و امور خیریه، عناوین گزارش تفکیک انواع بنیادهای وقفی در انتهای سال ۲۰۱۵ و حوزه فعالیت بنیادهای وقفی جدید، داده‌های منتخب در مورد بنیادهای وقفی جدید (۲۰۱۰-۲۰۱۴)، توزیع بنیادهای وقفی جدید مبتنی بر فعالیت آن‌ها در سال ۲۰۱۴ (نیات وقف)، تعداد وقف‌های جدید از سال ۱۹۸۰- ژانویه ۲۰۱۶، تعداد موقوفه‌ها در موضوعات مختلف بین سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۴، توزیع درآمد اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه (۲۰۱۰-۲۰۱۳) و هزینه‌های اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه (۲۰۱۰-۲۰۱۳) مورد مطالعه و بررسی قرار گرفتند.

۳-۳-۱-۱- تفکیک انواع بنیادهای وقفی در انتهای سال ۲۰۱۵ و حوزه فعالیت بنیادهای جدید

گزارش مربوط به تفکیک انواع بنیادهای وقفی در انتهای سال ۲۰۱۵ و حوزه فعالیت بنیادهای وقفی جدید به ترتیب در جداول ۳-۱ و ۳-۲ آمده است [۷۴].

جدول ۳-۱) گزارش تفکیک انواع بنیادهای وقفی در انتهای سال ۲۰۱۵

بنیادهای وقفی	بنیادهای موروثی	بنیادهای جوامع	بنیادهای تجار	بنیادهای جدید	بنیادهای خارجی (بنیادهایی که در خارج از ترکیه تأسیس شده‌اند)
تعداد	۲۶۴	۱۶۷	۱	۵۰۱۲	۲۱
				بنیادهای کمک‌های اجتماعی و مبنیستی	
				بنیادهای حفاظت از محیط زیست	
				بنیادهایی با اهداف چندگانه	
				سایر بنیادهای جدید	
				۹۹۹	۳۹۹۲
				۲۱	

جدول ۳-۲) حوزه بنیادهای وقفی جدید

حوزه بنیادهای وقفی جدید	بنیادهای صندوق سرمایه‌ای	کارمندانی که کمک می‌کنند این بنیادها بانظم و ترتیب ساخته شوند	بنیادهای عمومی (کمک‌های اجتماعی)	دانشگاه‌های وقف	بنیادهای معاف از مالیات	سازمان‌های انتفاعی
تعداد	۲۶	۹۵	۵۵۱	۷۱	۲۶۳	۱۴۰۹

۳-۳-۱-۲- داده‌های منتخب در مورد بنیادهای وقفی جدید (۲۰۱۰-۲۰۱۴)

همان‌طور که در جدول ۳-۳ مشخص است، در سال ۲۰۱۳ و ۲۰۱۴، تعداد کل بنیادهای وقفی جدید به ترتیب، ۴,۷۴۹ و ۴,۸۹۳ مورد می‌باشد [۷۴].

جدول ۳-۳) داده‌های منتخب در مورد بنیادهای وقفی جدید (۲۰۱۰-۲۰۱۴)

الگوی داده		۲۰۱۰	۲۰۱۱	۲۰۱۲	۲۰۱۳	۲۰۱۴
تعداد بنیادهای وقفی جدید		۴,۵۰۶	۴,۵۶۴	۴,۶۵۵	۴,۷۴۹	۴,۸۹۳
داخل کشور	تعداد شعب	۱,۳۶۷	۱,۴۷۳	۱,۴۲۱	۱,۵۶۰	۲,۸۷۷
	تعداد نمایندگی	۳۵۰	۳۰۰	۳۰۰	۲۶۹	۴۳۴
خارج از کشور	تعداد شعب	۱	۲	۴	۳	۴
	تعداد نمایندگی	۱۳	۱۳	۱۴	۱۶	۱۷
تعداد بنیادهای وقفی دارای معافیت مالیاتی		۲۲۹	۲۳۹	۲۴۶	۲۴۱	۲۵۹
عضویت در بنیادهای وقفی	تعداد اشخاص حقیقی	۱,۰۷۴,۵۶۳	۱,۱۱۷,۳۹۷	۱,۱۶۴,۷۴۲	۱,۰۶۳,۹۳۲	۱,۰۸۸,۲۰۶
	تعداد اشخاص حقوقی	۴۱,۳۱۱	۱۹,۹۶۶	۲۴,۶۴۴	۵۴,۰۲۴	۵۹,۱۹۰
اعضا بنیاد وقفی	تعداد بنیادهای وقفی که اعضا آن‌ها اشخاص حقیقی هستند	۲,۷۰۶	۲,۸۰۶	۲,۸۷۵	۲,۹۵۳	۳,۰۰۵
	تعداد بنیادهای وقفی که اعضا آن‌ها اشخاص حقوقی هستند	۱۷۹	۱۶۰	۱۶۶	۱۴۸	۱۴۱
	تعداد بنیادهای وقفی که اعضا آن‌ها اشخاص حقیقی و حقوقی هستند	۵۷۹	۶۱۴	۶۴۷	۶۲۷	۶۴۴
تعداد کارکنان حقوق بگیر		۱۳,۳۶۵	۱۳,۷۰۸	۱۶,۰۳۱	۱۷,۱۹۵	۱۶,۷۷۳
تعداد بنیادهای وقفی دارای کارکنان حقوق بگیر		۱,۷۸۰	۱,۸۱۲	۱,۸۳۸	۱,۸۶۵	۱,۸۸۴
تعداد کارکنان داوطلب		۱,۰۰۵,۸۸۷	۱,۰۰۶,۴۷۸	۱,۰۰۷,۱۵۵	۱,۰۰۷,۸۴۵	۱,۰۲۱,۸۰۱
تعداد بنیادهای وقفی دارای کارکنان داوطلب		۶۳۳	۶۲۳	۶۲۲	۶۱۱	۵۹۹
تعداد معافیت‌های بین‌المللی انجام شده توسط اوقاف		۲۸۸	۳۰۷	۳۵۳	۳۲۱	۳۰۵
تعداد بنیادهای وقفی انجام دهنده فعالیت بین‌المللی		۱۱۲	۱۱۴	۱۳۱	۱۲۹	۱۲۴
بنیادهای وقفی دارای دفاتر مالی اجرایی		۶۴۰	۶۶۴	۷۱۶	۷۶۱	۷۸۰
بنیادهای وقفی دارای بیلان مالی		۳,۷۰۲	۳,۷۵۷	۳,۸۰۹	۳,۸۵۵	۳,۶۹۶
بنیادهای وقفی دارای مؤسسات غیرانتفاعی		۱,۴۷۷	۱,۴۹۰	۱,۵۸۰	۱,۵۳۳	۱,۵۹۵
تعداد سازمان‌های انتفاعی در سطح حوزه‌ای	خدمات	۸۵۳	۸۵۵	۸۷۲	۸۴۰	۹۱۷
	تولید	۷۲	۷۵	۷۰	۵۷	۶۹
	ساخت و ساز	۲۸	۲۷	۲۶	۲۶	۲۸
	کشاورزی	۲۲	۲۳	۳۲	۲۷	۲۶
	تجارت	۴۴۰	۴۲۵	۴۰۲	۳۹۰	۳۶۲

۳-۱-۳-۳- توزیع بنیادهای وقفی جدید مبتنی بر فعالیت آن‌ها در سال ۲۰۱۴ (نیات وقف)

همان‌طور که در شکل ۳-۱-۳ مشخص است، تعداد وقف‌های جدید بر مبنای فعالیتشان در بخش‌های مختلف در سال ۲۰۱۴ در قالب یک نمودار آورده شده است. تعداد وقف‌های جدید در بخش آموزش ۳۵۶۴ مورد، بخش کمک‌های اجتماعی ۲۵۶۴ مورد، بخش بهداشت و سلامت ۱۶۴۹ مورد، بخش خدمات اجتماعی ۱۳۰۲ مورد، بخش تاریخ فرهنگی - اجتماعی ۸۶۸ مورد، بخش سایر ۶۸۶ مورد، بخش آموزش‌های فنی حرفه‌ای ۴۸۵ مورد، بخش هنر ۴۰۶ مورد، بخش زیست محیطی ۳۷۹ مورد، بخش علم - تکنولوژی ۳۷۰ مورد، بخش رشد و توسعه ۳۲۰ مورد، بخش کشاورزی ۳۰۲ مورد، بخش ورزش ۲۶۰ مورد، بخش قانون، حقوق بشر، دموکراسی ۲۴۴ مورد و بخش کمک به کارمندان ۲۲۹ مورد می‌باشد.

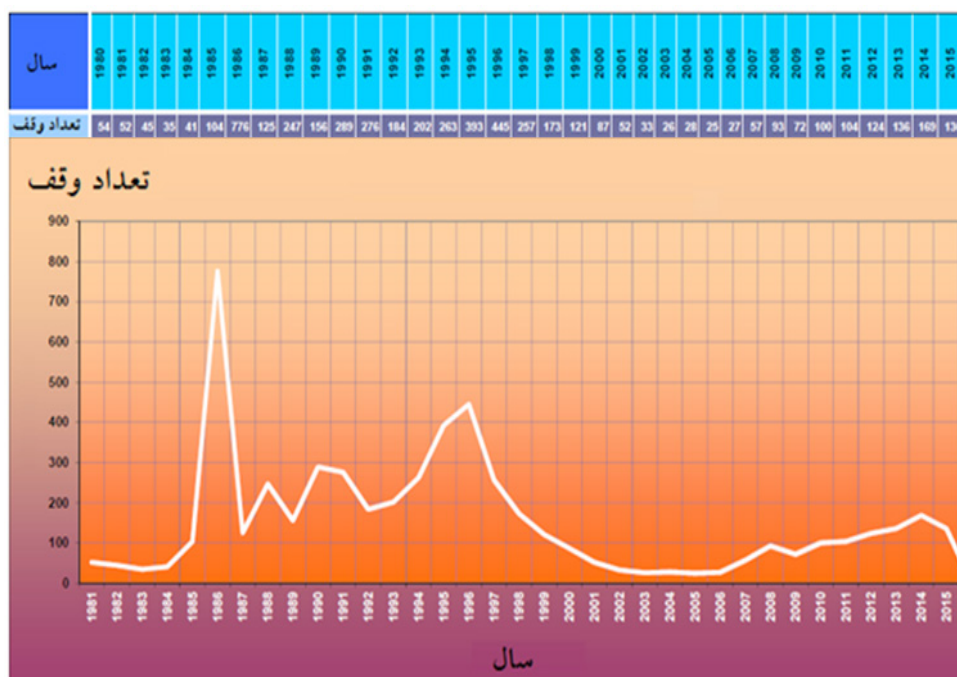

شکل ۳-۱ (توزیع بنیادهای وقفی جدید مبتنی بر فعالیت آن‌ها در سال ۲۰۱۴ (نیات وقف)

همان طور که در شکل ۵-۱ مشخص است، انواع وقف در ترکیه بنا بر فعالیتشان در ۱۵ دسته قرار می‌گیرند: ۱. آموزش، ۲. کمک‌های اجتماعی، ۳. بهداشت و سلامت، ۴. خدمات اجتماعی، ۵. تاریخ فرهنگی و اجتماعی، ۶. سایر، ۷. آموزش‌های فنی و حرفه‌ای، ۸. هنر، ۹. زیست محیطی، ۱۰. علم- تکنولوژی، ۱۱. رشد و توسعه، ۱۲. کشاورزی، ۱۳. ورزش، ۱۴. قانون، حقوق بشر، دموکراسی، ۱۵. کمک به کارمندان [۷۴].

۳-۳-۱-۴- تعداد وقف‌های جدید از سال ۱۹۸۰-۲۰۱۵

شکل ۳-۲، تعداد وقف‌ها را بین سال‌های ۱۹۸۰ تا ۲۰۱۵ به نمایش می‌گذارد که مجموع بنیادهای وقف‌شده طی این سال‌ها، ۵۵۰۷ مورد می‌باشد. همان طور که در شکل مشخص است، ۱۶۹ مؤسسه و نهاد در سال ۲۰۱۴ و ۱۳۶ مورد در سال ۲۰۱۵ وقف‌شده‌اند [۷۴].

شکل ۳-۲) سال تأسیس تعدادی از وقف‌های جدید (۱۹۸۰-۲۰۱۵)

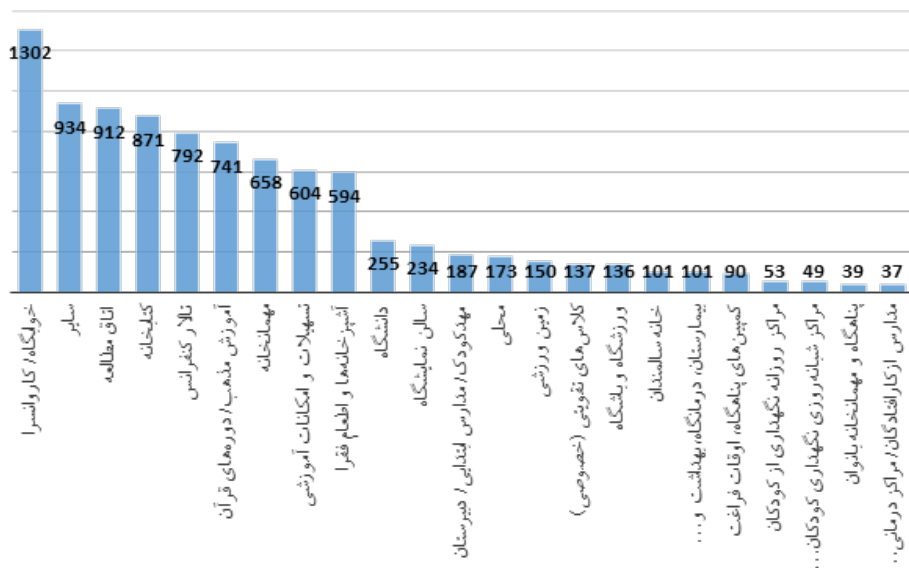
۳-۱-۵- تعداد موقوفه‌ها در موضوعات مختلف بین سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۴

بنا بر گزارش اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه، تعداد مؤسسات و نهادهایی که بین سال‌های ۲۰۰۹ تا ۲۰۱۴ وقف شده‌اند، در جدول ۳-۴ آورده شده است. همان‌طور که در جدول مشخص است، به عنوان مثال تعداد کتابخانه‌هایی که در سال ۲۰۰۹ وقف شده‌اند، ۱۳۸ مورد می‌باشند و در سال ۲۰۱۴، تعداد کتابخانه‌های وقف شده ۱۵۰ مورد می‌باشد [۷۴].

جدول ۳-۴) تعداد موقوفه‌ها در موضوعات مختلف (۲۰۰۹-۲۰۱۴)

سال / تعداد وقف						مؤسسات
۲۰۱۴	۲۰۱۳	۲۰۱۲	۲۰۱۱	۲۰۱۰	۲۰۰۹	
۲۰۷	۲۱۱	۲۲۱	۲۱۳	۲۱۷	۲۳۳	۱. خوابگاه / کاروانسرا
۱۲۲	۱۱۳	۱۱۶	۱۰۳	۱۰۶	۹۸	۲. مهمانخانه
۱۶	۱۴	۱۳	۱۴	۱۶	۱۷	۳. کمپین‌های پناهگاه، اوقات فراغت
۱۳	۱۰	۱۱	۶	۷	۶	۴. مراکز روزانه نگهداری از کودکان
۱۳	۸	۸	۵	۸	۷	۵. مراکز شبانه‌روزی نگهداری کودکان و جوانان
۵	۷	۸	۸	۶	۵	۶. پناهگاه و مهمانخانه بانوان
۱۴	۱۷	۲۰	۱۷	۱۸	۱۵	۷. خانه سالمندان
۹۵	۹۹	۹۸	۹۴	۱۰۱	۱۰۷	۸. آشپزخانه‌ها و اطعام فقرا
۱۳	۱۶	۱۷	۱۹	۲۱	۱۵	۹. بیمارستان، درمانگاه، بهداشت و درمان، مراکز توان بخشی
۱۵۰	۱۴۱	۱۵۳	۱۴۹	۱۴۰	۱۳۸	۱۰. کتابخانه
۱۴۴	۱۴۱	۱۵۵	۱۵۶	۱۵۴	۱۶۲	۱۱. اتاق مطالعه
۱۱۲	۹۵	۱۰۲	۱۰۰	۹۷	۹۸	۱۲. تسهیلات و امکانات آموزشی

سال / تعداد وقف						مؤسسات
۲۰۱۴	۲۰۱۳	۲۰۱۲	۲۰۱۱	۲۰۱۰	۲۰۰۹	
۲۴	۱۸	۲۵	۲۲	۲۳	۲۵	۱۳. کلاس های تقویتی (خصوصی)
۳۶	۳۹	۴۱	۴۳	۳۶	۳۹	۱۴. سالن نمایشگاه
۱۴۲	۱۳۷	۱۳۵	۱۲۹	۱۲۷	۱۲۲	۱۵. تالار کنفرانس
۳۱	۲۹	۲۷	۲۴	۱۹	۲۰	۱۶. زمین ورزشی
۲۴	۲۲	۲۳	۲۴	۲۳	۲۰	۱۷. ورزشگاه و باشگاه
۳۳	۲۴	۲۶	۲۸	۳۲	۳۰	۱۸. محلی
۱۳۵	۱۲۹	۱۳۴	۱۱۹	۱۱۱	۱۱۳	۱۹. آموزش مذهب / دوره های قرآن
۵	۶	۵	۶	۸	۷	۲۰. مدارس ازکارافتادگان / مراکز درمانی کودکان
۳۳	۳۱	۳۰	۳۱	۳۰	۳۲	۲۱. مهدکودک / مدارس ابتدایی / دبیرستان
۴۷	۴۸	۴۶	۴۳	۴۰	۳۱	۲۲. دانشگاه
۱۸۱	۱۷۸	۱۶۵	۱۳۶	۱۳۶	۱۳۸	۲۳. سایر
۱۵۹۵	۱۵۳۳	۱۵۷۹	۱۴۸۹	۱۴۷۶	۱۴۷۸	مجموع

شکل ۳-۳) تعداد موقوفه های در موضوعات مختلف (۲۰۰۹-۲۰۱۴)

۳-۳-۱-۶- توزیع درآمد اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه (۲۰۱۰-۲۰۱۳)

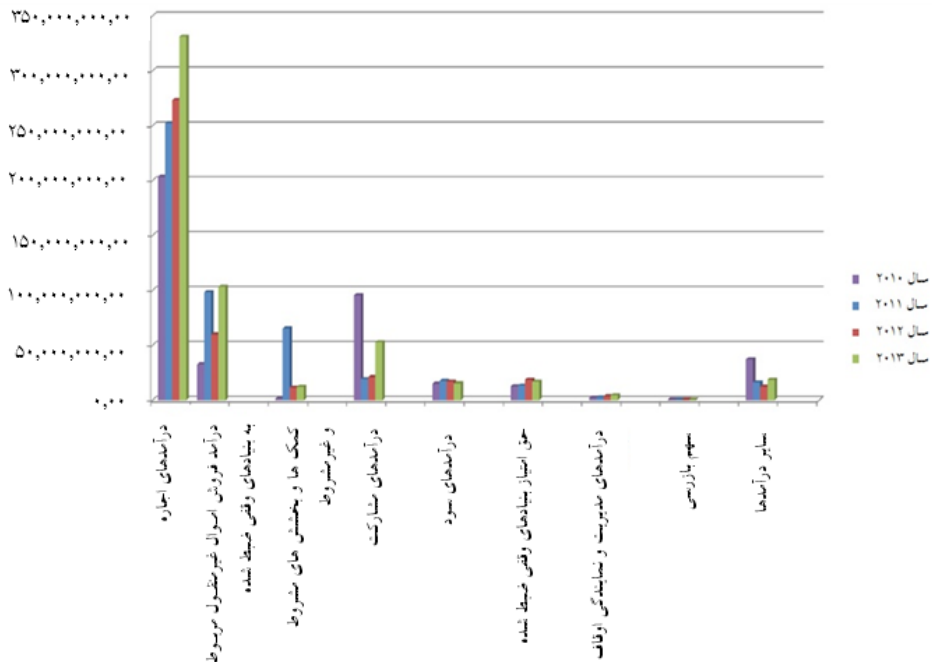
درآمد اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه بین سال های ۲۰۱۰ الی ۲۰۱۳ در جداول ۳، ۵ و ۳، ۶ آورده شده است. با در نظر گرفتن توزیع درآمدهای سال های ۲۰۱۰ الی ۲۰۱۳، رتبه اول مربوط به درآمدهای اجاره است و نسبت این درآمدها در سال ۲۰۱۰، ۵۰، ۸۰٪، در سال ۲۰۱۱ ۵۲، ۵۲٪، در سال ۲۰۱۲، ۶۵، ۵۲٪، در سال ۲۰۱۳، ۵۹، ۷۳٪ است، همچنین درآمد فروش اموال غیرمنقول بنیادهای وقفی ضبط شده که یک منبع درآمد مهم است، در سال ۲۰۱۰، ۸، ۱۶٪، در سال ۲۰۱۱، ۲۰، ۳۰٪، در سال ۲۰۱۲، ۱۴، ۳۷٪، و در سال ۲۰۱۳، ۱۸، ۶۲٪ بوده است [۸۰].

جدول ۳-۵) توزیع عددی مربوط به درآمدهای اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه در سال های ۲۰۱۰ و ۲۰۱۱
(هر لیتره ترکیه: ۱۰,۰۹۴ ریال)

نسبت	توزیع درآمد سال ۲۰۱۱ (لیتره ترکیه)	نسبت	توزیع درآمد سال ۲۰۱۰ (لیتره ترکیه)	درآمدها
%۵۲	۲۵۲,۱۸۹,۸۰۰,۰۰	%۵۰,۸۰	۲۰۳,۴۱۲,۸۶۶,۰۰	درآمدهای اجاره
%۲۰,۳۰	۹۸,۴۷۸,۳۸۷,۰۰	%۸,۱۶	۳۲,۶۶۷,۱۹۹,۰۰	درآمد فروش اموال غیرمنقول مربوط به بنیادهای وقفی ضبط شده
%۱۳,۴۵	۶۵,۲۴۸,۷۵۸,۰۰	%۰,۳۶	۱,۴۲۸,۱۹۰,۰۰	کمک ها و بخشش های مشروط و غیر مشروط
%۳,۹۷	۱۹,۲۳۹,۸۸۲,۰۰	%۲۳,۵۸	۹۵,۵۰۹,۴۶۴,۰۰	درآمد مشارکت
%۳,۶۰	۱۷,۴۵۷,۵۵۶,۰۰	%۳,۷۲	۱۴,۸۹۴,۱۹۱,۰۰	درآمدهای سود
%۲,۷۴	۱۳,۲۸۹,۱۸۱,۰۰	%۳,۱۷	۱۲,۶۹۹,۹۹۵,۰۰	حق امتیاز بنیاد وقفی ضبط شده
%۰,۵۰	۲,۴۱۹,۲۱۲,۰۰	%۰,۵۴	۲,۱۴۸,۱۴۲,۰۰	درآمدهای مدیریت و نمایندگی اوقاف
%۰,۱۱	۵۳۲,۷۳۲,۰۰	%۰,۱۰	۴۱۳,۰۲۴,۰۰	سهم بازرسی و تفتیش
%۳,۳۳	۱۶,۱۵۶,۶۸۸,۰۰	%۹,۳۱	۳۷,۲۶۱,۱۱۷,۰۰	سایر درآمدها
%۱۰۰	۴۸۵,۰۱۲,۱۹۶,۰۰	%۱۰۰	۴۰۰,۴۳۴,۱۸۸,۰۰	کل

جدول ۳-۶) توزیع عددی مربوط به درآمدهای اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه در سال های ۲۰۱۲ و ۲۰۱۳ (هر لیتر ترکیه: ۱۰,۰۹۴ ریال)

نسبت	توزیع درآمد سال ۲۰۱۳ (لیتر ترکیه)	نسبت	توزیع درآمد سال ۲۰۱۲ (لیتر ترکیه)	درآمدها
%۵۹,۷۳	۳۳۱,۱۶۳,۷۰۰,۰۰	%۶۵,۵۲	۲۷۳,۱۹۵,۷۱۸,۰۰	درآمدهای اجاره
%۱۸,۶۲	۱۰۳,۲۵۰,۸۰۶,۰۰	%۱۴,۳۷	۵۹,۹۰۷,۶۳۰,۰۰	درآمد فروش اموال غیرمنقول مربوط به بنیادهای وقفی ضبط شده
%۲,۱۷	۱۲,۰۰۷,۹۱۱,۰۰	%۲,۶۸	۱۱,۱۹۰,۵۷۱,۰۰	کمک ها و بخشش های مشروط و غیر مشروط
%۹,۴۸	۵۲,۵۵۲,۶۶۵,۰۰	%۵,۰۵	۲۱,۰۴۰,۳۳۴,۰۰	درآمد مشارکت
%۲,۷۶	۱۵,۲۹۴,۹۴۴,۰۰	%۴,۰۳	۱۶,۸۰۸,۸۲۰,۰۰	درآمدهای سود
%۳,۰۲	۱۶,۷۴۰,۴۴۱,۰۰	%۴,۵۰	۱۸,۷۴۱,۷۱۳,۰۰	حق امتیاز بنیاد وقفی ضبط شده
%۰,۷۸	۴,۳۳۷,۷۲۸,۰۰	%۰,۸۱	۳,۳۹۴,۰۶۸,۰۰	درآمدهای مدیریت و نماینده گی اوقاف
%۰,۰۷	۳۶۲,۵۵۴,۰۰	%۰,۱۰	۴۲۵,۲۶۷,۰۰	سهم بازرسی و تفتیش
%۳,۳۷	۱۸,۶۸۷,۵۵۷,۰۰	%۲,۹۴	۱۲,۲۶۱,۹۰۱,۰۰	سایر درآمدها
%۱۰۰	۵۵۴,۳۹۸,۳۰۶,۰۰	%۱۰۰	۴۱۶,۹۶۶,۰۲۲,۰۰	کل

شکل ۳-۴) توزیع عددی مربوط به درآمدهای اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه در سال های ۲۰۱۲ و ۲۰۱۳ (هر لیتره ترکیه: ۱۰,۰۹۴ ریال)

۳-۱-۷-۳-۳- هزینه های اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه (۲۰۱۰-۲۰۱۳)

در هزینه های بودجه سال ۲۰۱۳ (جدول ۳-۷)، هزینه های سرمایه با ۳۸,۵۶٪ بالاترین سهم را از هزینه کل بودجه دارا می باشد. در طرح هزینه سرمایه به میزان ۱۷۰,۰۴۴,۸۶۸,۴۳ لیتره ترکیه (۱,۷۱۶ میلیارد ریال)؛ خرید کالا، هزینه های تولید سرمایه منقول، خرید حقوق غیرمادی، هزینه های تولید سرمایه غیرمنقول، هزینه های عمده تعمیرات اموال منقول و غیرمنقول وجود دارد.

مبلغ ۷۸,۶۸۹,۱۹۲,۸۸ لیتره ترکیه (۷۹۴ میلیارد ریال) که تشکیل دهنده ۱۷,۸۵٪ هزینه بودجه سال ۲۰۱۳ می باشد، شامل خرید خدمات و کالاست و این خریدها شامل خدمات توزیع غذای گرم و مواد غذایی خشک برای نیازمندان، خریدهای کالا و لوازم مصرفی و کمک هزینه های سفر می باشد.

مبلغ ۲۹,۱۸۸,۳۸۵,۴۲ لیره ترکیه (۲۹۵ میلیارد ریال) که تشکیل دهنده ۶,۶۲٪ از هزینه های بودجه سال ۲۰۱۳ می باشد، شامل انتقال های جاری است و هزینه حقوق پرداختی به معلولان و یتیمان نیازمند و کمک هزینه تحصیلی به دانش آموزان دبستان و راهنمایی دارای خانواده های با وضعیت مالی نامناسب را تشکیل می دهد.

هزینه های کارکنان در بودجه اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه دارای نسبت ۱۶,۸۸٪، هزینه های حق بیمه دولتی پرداختی به سازمان تأمین اجتماعی ۲,۶۱٪، و وام دهی نیز دارای نسبت ۱۷,۴۸٪ است [۸۰].

جدول ۳-۷) هزینه بودجه اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه مربوط به سال های ۲۰۱۰ الی ۲۰۱۳ (هر لیره ترکیه: ۱۰,۰۹۴ ریال)

هزینه ها	هزینه بودجه ۲۰۱۰ (لیره ترکیه)	هزینه بودجه ۲۰۱۱ (لیره ترکیه)	هزینه بودجه ۲۰۱۲ (لیره ترکیه)	هزینه بودجه ۲۰۱۳ (لیره ترکیه)
هزینه های کارکنان	۷۰,۳۶۰,۵۳۵,۰۰	۶۲,۲۰۸,۴۸۴,۰۰	۶۹,۶۹۵,۰۷۵,۰۰	۷۴,۴۳۶,۵۳۲,۹۴
هزینه های حق بیمه دولتی پرداختی به سازمان تأمین اجتماعی	۱۲,۱۹۲,۴۹۹,۰۰	۹,۸۹۲,۳۰۸,۰۰	۱۰,۸۰۸,۵۲۶,۰۰	۱۱,۵۰۲,۹۴۰,۶۱
هزینه های خرید خدمات و کالا	۴۹,۶۵۲,۰۹۶,۰۰	۵۷,۴۹۷,۵۸۵,۰۰	۶۲,۷۶۷,۹۸۲,۰۰	۷۸,۶۸۹,۱۹۲,۸۸
انتقال های جاری	۲۲,۱۳۰,۷۹۸,۰۰	۲۴,۴۱۶,۱۴۵,۰۰	۲۷,۶۱۰,۱۱۹,۰۰	۲۹,۱۸۸,۳۸۵,۴۲
هزینه های سرمایه	۱۴۹,۷۲۸,۱۰۳,۰۰	۳۴۷,۷۰۳,۱۸۱,۰۰	۱۵۵,۲۱۹,۱۷۶,۰۰	۱۷۰,۰۴۴,۸۶۸,۴۳
وام دهی	۵۶,۱۵۷,۷۹۱,۰۰	-	-	۷۷,۰۷۱,۵۵۰,۰۰
کل	۳۶۰,۲۲۱,۶۷۰,۰۰	۵۰۱,۷۱۷,۷۰۳,۰۰	۳۲۶,۱۰۰,۸۷۸,۰۰	۴۴۰,۹۳۳,۴۷۰,۲۸

۳-۳-۲- مقایسه وضعیت کشور ترکیه در امور خیریه با دیگر کشورها

وضعیت کشور ترکیه از لحاظ شاخص ها و معیارهای مختلف با دیگر کشورها مقایسه شده است که در ادامه به طور مفصل مورد بررسی قرار می گیرد.

۳-۳-۲-۱- حجم کمک‌های بشردوستانه

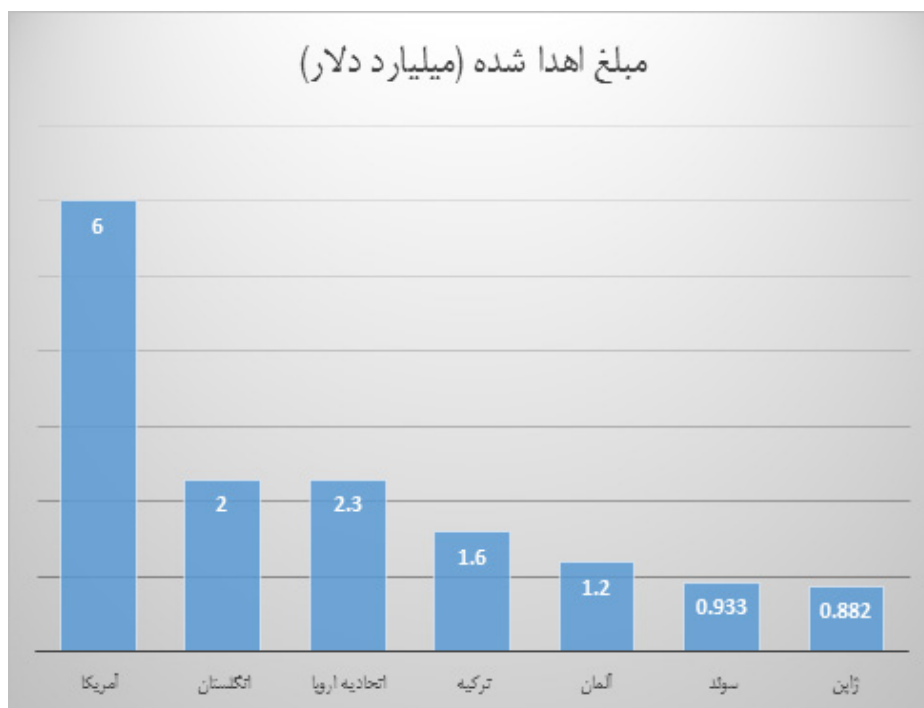
بر اساس رتبه‌بندی گزارش کمک‌های بشردوستانه جهان^۱، از میان دولت‌های برتر اهداکننده‌ی کمک‌های بشردوستانه بین‌المللی در سال ۲۰۱۴، کشور ترکیه رتبه چهارم را کسب کرده است و این میزان برابر با ۱٫۶ میلیارد دلار (۵۱ هزار میلیارد ریال) است که در سال ۲۰۱۳ این میزان پول را صرف میزبانی از پناهندگان سوری نموده است [۸۱].

جدول ۳-۸) دولت‌های برتر اهداکننده کمک‌های بشردوستانه بین‌المللی در سال ۲۰۱۴ (هر دلار: ۳۰٫۹۱۰ ریال)

کشور	مبلغ اهداشده (میلیارد دلار)
آمریکا	۶
انگلستان	۲٫۳
اتحادیه اروپا	۲٫۳
ترکیه	۱٫۶
آلمان	۱٫۲
سوئد	۰٫۹۳۳
ژاپن	۰٫۸۸۲

نمودار دولت‌های برتر اهداکننده کمک‌های بشردوستانه بین‌المللی در سال ۲۰۱۴ در شکل ۳-۵ آورده شده است.

1. Global Humanitarian Assistance (GHA)

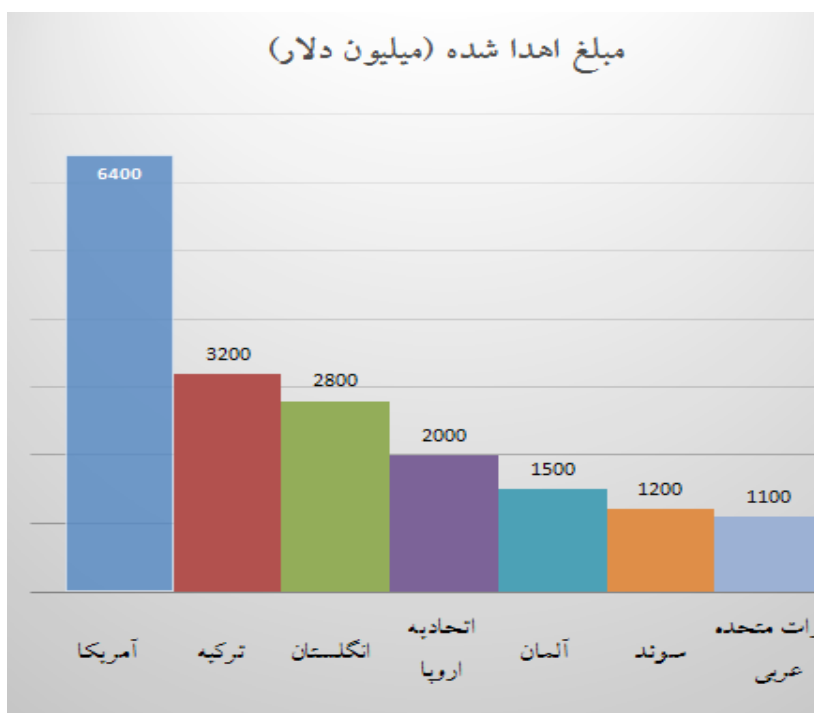

شکل ۳-۵) دولت‌های برتر اهداکننده کمک‌های بشردوستانه بین‌المللی در سال ۲۰۱۴ (هر دلار: ۳۰,۹۱۰ ریال) در سال ۲۰۱۵، از میان دولت‌های برتر اهداکننده‌ی کمک‌های بشردوستانه بین‌المللی رتبه دوم را کسب کرده است (جدول ۳-۹) و این موضوع نشان دهنده رشد کشور ترکیه در زمینه کمک‌های بشردوستانه بین‌المللی می‌باشد. میزان کمک‌های بشردوستانه بین‌المللی ترکیه در سال ۲۰۱۵، برابر با ۳۲۰۰ میلیون دلار (۹۸,۹۰۰ میلیارد ریال) است [۸۶].

نمودار هفت کشور برتر اهداکننده کمک‌های مالی در سال ۲۰۱۵ در شکل ۳-۶ آورده شده است.

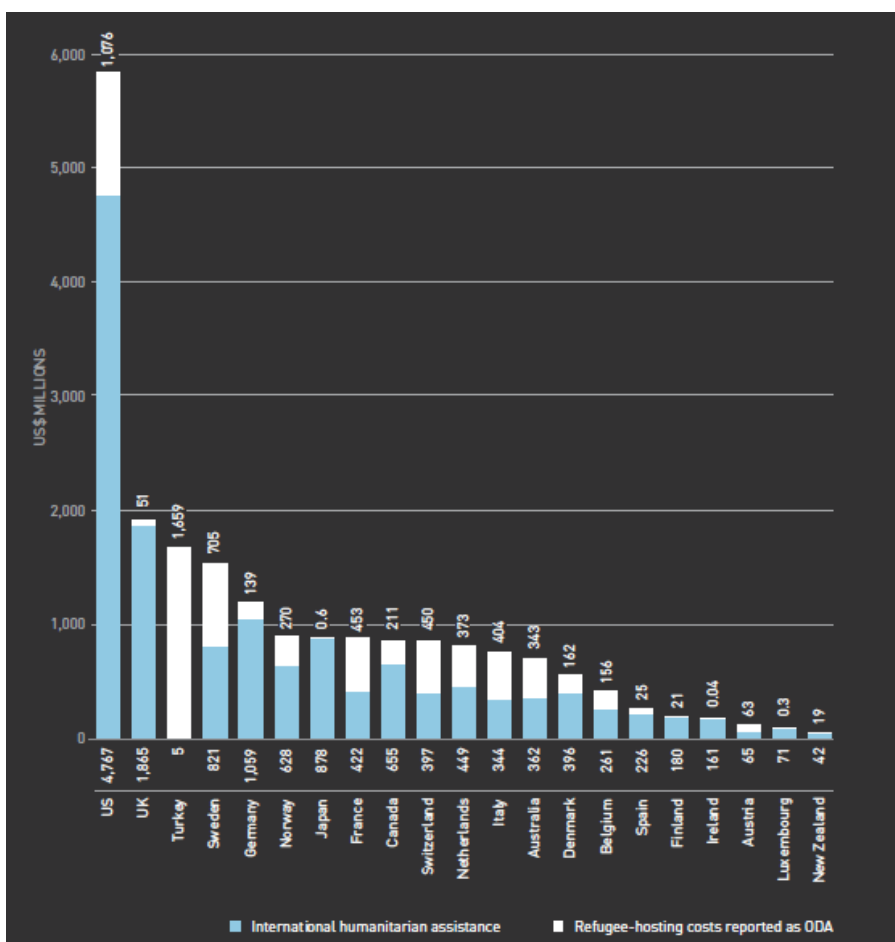
جدول ۳-۹) هفت کشور برتر اهدا کننده کمک های مالی در سال ۲۰۱۵ (هر دلار: ۳۰,۹۱۰ ریال)

کشور	مبلغ اهدا شده (میلیون دلار)
آمریکا	۶۴۰۰
ترکیه	۳۲۰۰
انگلستان	۲۸۰۰
اتحادیه اروپا	۲۰۰۰
آلمان	۱۵۰۰
سوئد	۱۲۰۰
امارات متحده عربی	۱۱۰۰

شکل ۳-۶) هفت کشور برتر اهدا کننده کمک های مالی در سال ۲۰۱۵ (هر دلار: ۳۰,۹۱۰ ریال)

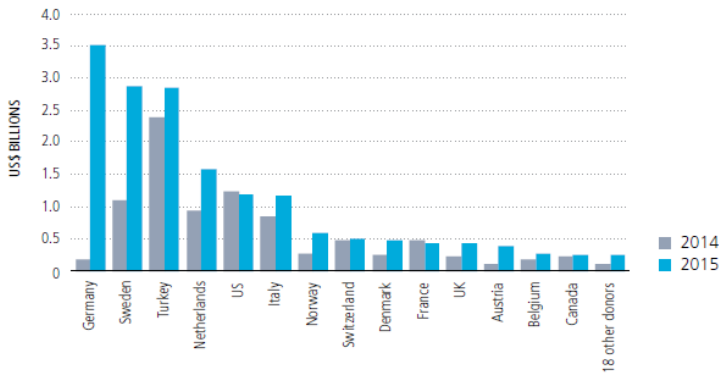
از دیگر آمارهای گزارش کمک‌های بشردوستانه جهان، میزان هزینه‌های میزبانی از پناهندگان و میزان کمک‌های بشردوستانه بین‌المللی در سال ۲۰۱۳ می‌باشد که در شکل ۳-۷ آورده شده است. همان‌طور که در شکل نمایان است، کشور ترکیه در این سال، کمک بشردوستانه بین‌المللی نداشته است و تنها برای میزبانی از پناهندگان هزینه نموده است که این میزان برابر با ۱,۶۵۹ میلیون دلار (۵۱ هزار میلیارد ریال) می‌باشد که این میزان پول را صرف میزبانی از پناهندگان سوری نموده است [۸۱].

شکل ۳-۷) میزان هزینه‌های میزبانی از پناهندگان و میزان کمک‌های بشردوستانه بین‌المللی در سال ۲۰۱۳ (هر دلار: ۳۰,۹۱۰ ریال)

همچنین کشور ترکیه در سال ۲۰۱۵ از نظر میزان هزینه‌های خیرخواهانه پرداخته شده برای اسکان پناهندگان رتبه سوم را به خود اختصاص داده است [۸۱].

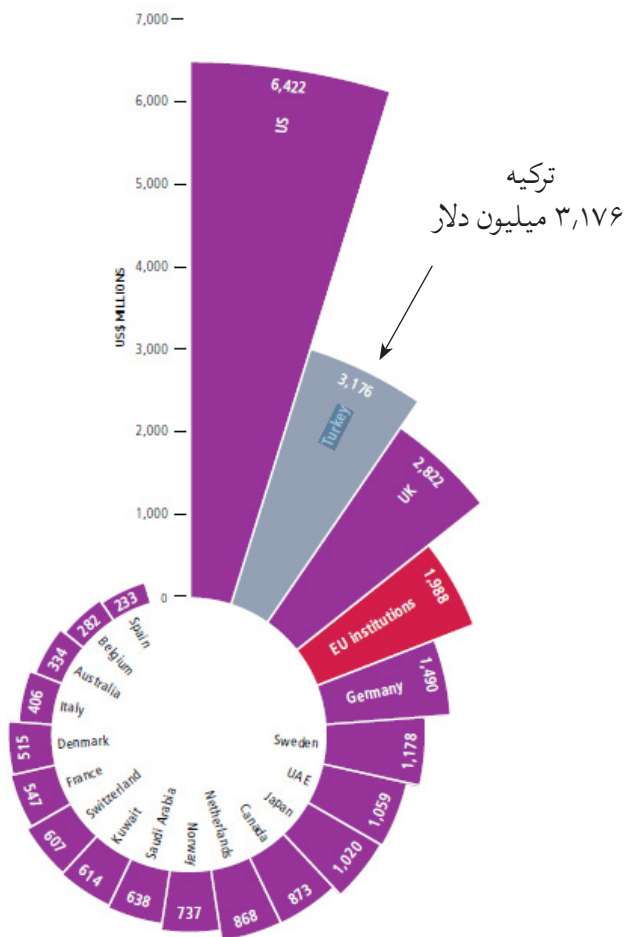
In-donor refugee-hosting costs reported to the OECD DAC in 2014 and 2015

شکل ۳-۸) جایگاه کشورهای دنیا براساس میزان هزینه صرف شده برای پناهیویان

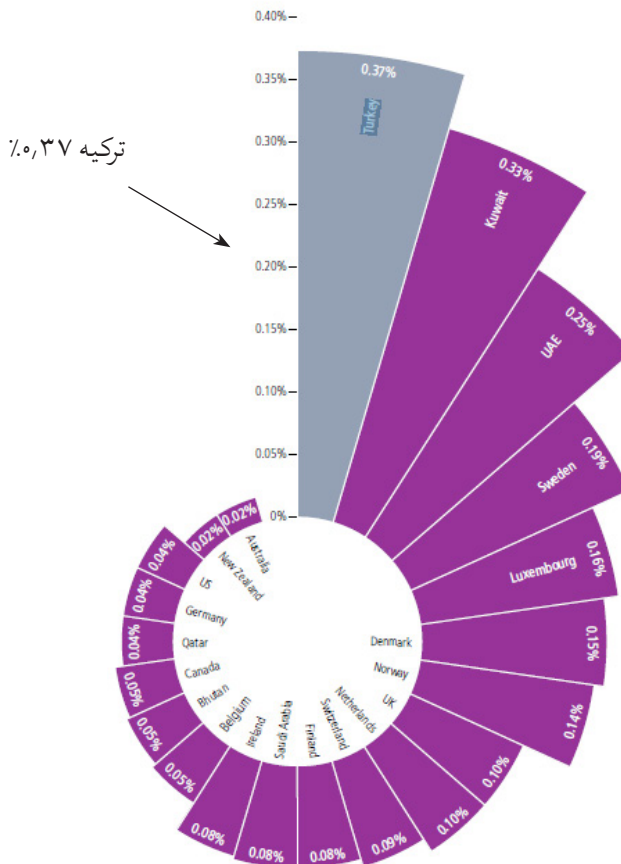
۳-۲-۲-۳- فعالیت‌های بشردوستانه فرامرزی کشور ترکیه

شکل ۳-۹ جایگاه کشور ترکیه را از نظر کمک‌های بشردوستانه در میان ۲۰ کشور نشان می‌دهد.

شکل ۳-۹) جایگاه کشور ترکیه در دنیا از نظر میزان کمک‌های بشردوستانه و میزان بخشندگی در سال ۲۰۱۵

همان‌طور که در شکل ۳-۹ مشاهده می‌شود، کشور ترکیه از لحاظ میزان بخشندگی به صورت درصدی از تولید ناخالص داخلی کشور رتبه اول را کسب کرده است و میزان آن در سال ۲۰۱۵ برابر با ۰٫۳۷٪ تولید ناخالص داخلی ترکیه می‌باشد [۸۱].

شکل ۳-۱۰) جایگاه کشور ترکیه در دنیا از نظر میزان کمک‌های بشردوستانه و میزان بخشندگی به صورت درصدی از تولید ناخالص داخلی در سال ۲۰۱۵

همان‌طور که در شکل ۳-۱۰ مشاهده می‌شود، کشور ترکیه در سال ۲۰۱۵ در میان ۲۰ کشور برتر دنیا رتبه دوم را با میزان ۳۱۷۶ میلیون دلار (۹۸ هزار میلیارد ریال) از نظر کمک‌های بشردوستانه و میزان بخشندگی به خود اختصاص داده است [۸۱].

۳-۲-۳-۳- شاخص سهولت فعالیت‌های بشردوستانه

مرکز پیشرفت جهانی در انستیتو هادسون برای اولین بار به معرفی و بررسی شاخص سهولت کمک‌های بشردوستانه ۶۴ کشور دنیا (۸۱٪ جمعیت جهان) در تمام قاره‌ها

پرداخته است و میزان توانایی آن‌ها در ایجاد محیطی برای فعالیت‌های بشردوستانه را مورد مطالعه قرار داده است.

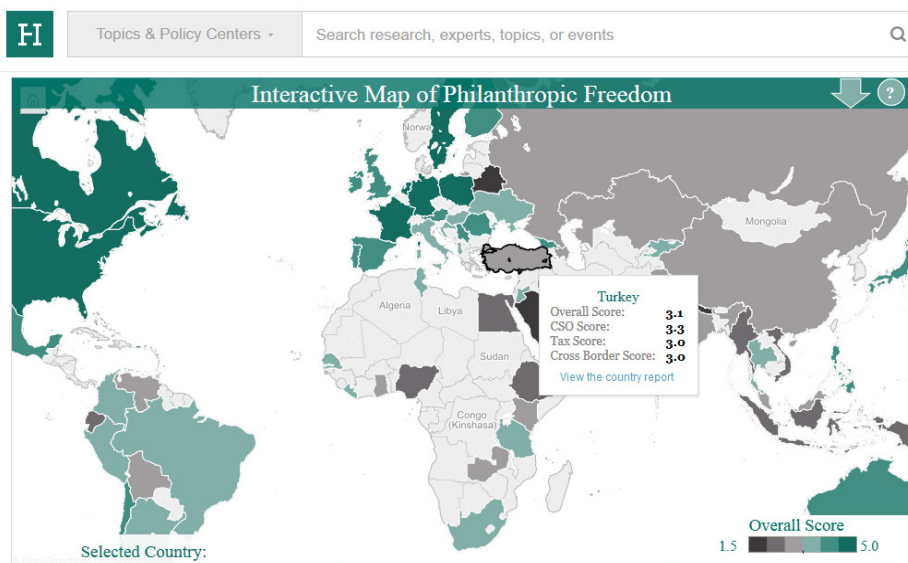
بر اساس سه شاخص میزان سهولت فعالیت بشردوستانه کشورها رتبه‌بندی شده است:

۱. سهولت ثبت نام و فعالیت سازمان‌های جامعه مدنی،

۲. سیاست‌های مالیاتی برای کسری، معافیت و امتیازهای مالیاتی،

۳. سهولت ارسال و دریافت پول نقد و کالا از مرزها

شاخص سهولت فعالیت‌های بشردوستانه به کشورها امتیازی بین ۱ تا ۵ اختصاص می‌دهد که عدد ۱ معرف فضایی است که مانع فعالیت‌های بشردوستانه می‌شود و عدد ۵ مختص به فضای حامی فعالیت‌های بشردوستانه است. هلند با بالاترین امتیاز (۸۳٫۴) اولین کشور و عربستان سعودی با پایین‌ترین امتیاز (۶۹٫۱) آخرین کشور در این رتبه‌بندی هستند، درحالی‌که میانگین امتیاز کشورها ۵٫۳ است و امتیاز ترکیه ۳٫۱ می‌باشد که از میانگین امتیاز کشورها هم پایین‌تر است [۸۲].

شکل ۳-۱۱) شاخص سهولت فعالیت‌های بشردوستانه

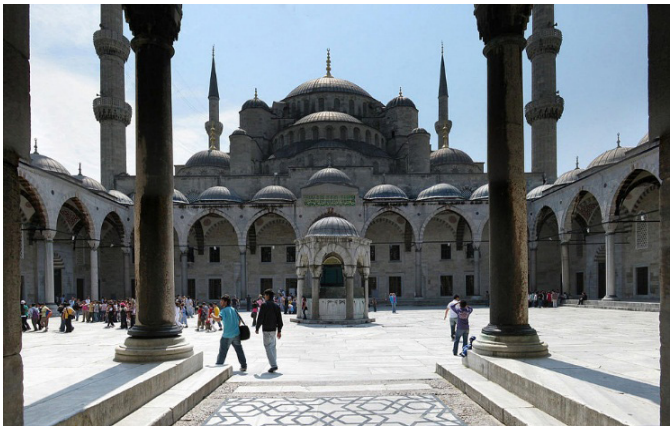
۳-۳-۳- وضعیت موجود مساجد و فعالیت‌های قرآنی

در بخش دوم، با عنوان وضعیت موجود مساجد و فعالیت‌های قرآنی، آمار مربوط به تعداد مساجد (۲۰۰۴-۲۰۱۴) و تعداد دوره‌های قرآنی مورد مطالعه قرار گرفته‌اند.

۳-۳-۳-۱- آشنایی با مساجد و اماکن مذهبی شاخص کشور ترکیه

از زیباترین و مهم‌ترین مساجد کشور ترکیه می‌توان مسجد سلطان احمد، مسجد قوجاتپه، مسجد ایاصوفیه، و مسجد سلیمانیه اشاره کرد چراکه هم از لحاظ معماری و هم از نظر هویت فرهنگی در ترکیه شاخص هستند. به منظور آشنایی بیشتر با این مساجد، در ادامه این بخش به توضیح مختصری در رابطه با ویژگی‌های مساجد مذکور پرداخته شده است.

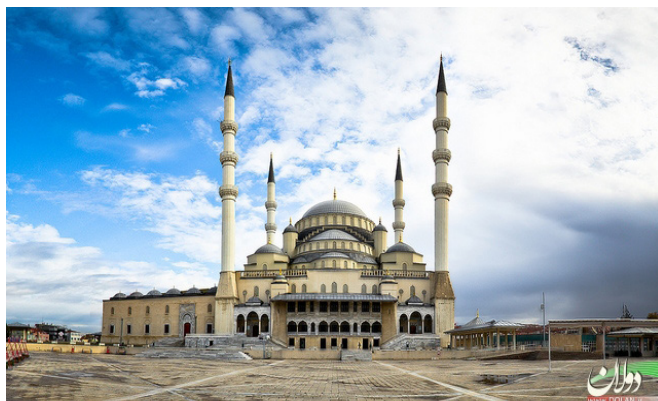
مسجد سلطان احمد

این مسجد طی سال‌های ۱۶۰۹ تا ۱۶۱۹ به دستور سلطان احمد اول بنا شد و به همین دلیل پس از مرگ وی مسجد را مسجد سلطان احمد نامیدند. وی در همین مسجد دفن شده است. این مسجد در قدیمی‌ترین بخش استانبول واقع شده که این منطقه در قبل از سال‌های ۱۴۵۳ (میلادی) مرکز قسطنطنیه، پایتخت امپراتوری بیزانس، محسوب می‌شده است. ساختار اصلی مسجد تقریباً شبیه مکعب است که

طول و عرض آن ۵۳ و ۵۱ است. جهت گیری مسجد به گونه ای است که وقتی مسلمانان نماز به پا می کنند، رو به سمت مکه داشته باشند و «محراب» در روبرویشان قرار داشته باشد. در غرب این مسجد را با نام مسجد کبود می شناسند چراکه در نقاشی های طرح داخلی از رنگ آبی استفاده زیادی شده است.

مسجد قوجاتپه

مسجد قوجاتپه نام مسجدی در محله قوجاتپه آنکارا ترکیه است. ساخت این بنا در سال ۱۹۶۷ آغاز و در سال ۱۹۸۷ به پایان رسید. مسجد قوجاتپه شامل یک گنبد مرکزی است که روی ۴ فیلیپای قرار گرفته است و چهار نیم گنبد دور گنبد مرکزی قرار گرفته است. این مسجد چهار مناره ۸۸ متری دارد و خطاطی داخل مسجد هم از سوی خوشنویسان ترک حمید آیتاچ، محمود اؤنجو و امین بارین انجام گرفته است. تزئینات داخلی مسجد قوجاتپه به سبک تزئینات کلاسیک دوره عثمانی است. این بنا یکی از بناهای دیدنی شهر آنکارا به شمار می رود.

مسجد ایاصوفیه

پس از تصرف استانبول توسط ترکان عثمانی در سال ۱۴۵۳، کلیسای ایاصوفیه، به مسجد ایاصوفیه تبدیل گردید. ایاصوفیه یکی از بارزترین و زیباترین نمونه‌های باقی‌مانده معماری دوره بیزانس است. یکی از بارزش‌ترین هنرهای موجود در این بنا دکوراسیون داخلی با موزاییک و ستون‌های مرمر آن است. اثرات ساخت چنین بنای باشکوهی چه از نقطه نظر معماری و همچنین علم العبادات در تمامی فرهنگ‌ها من جمله ارتودکس شرقی، کاتولیک‌های رومی و بالاخره بردنیای اسلامی غیرقابل انکار است. بلندترین ستون‌ها بین ۱۹ تا ۲۰ متر ارتفاع و حداقل ۵/۱ متر قطر دارند، از سنگ گرانیات ساخته شده و بزرگ‌ترین آن‌ها وزنی در حدود ۷۰ تن دارد.

مسجد سلیمانیه

مسجد سلیمانیه در استانبول از مسجدهای جامع این شهر است که در سالهای ۱۵۵۰ تا ۱۵۵۷ ساخته شد. این مسجد را معمار بزرگ عثمانی خواجه معمار سنان آقا به دستور پادشاه عثمانی سلطان سلیمان اول طرح کرد. ارتفاع گنبد این مسجد ۵۳ متر و قطر گنبد ۲۷٫۵ متر است. بنا به سنت عثمانی این مسجد چهار منار (گلدسته) دارد که نشانه مسجدهایی است که به امر شاهان ساخته می شد. سبک معماری آن، مانند دیگر کارهای سنان و معماران عثمانی ترکیبی از سبک معماری بیزانسی و اسلامی است. برپایه رسم آن دوره این مسجد دارای ساختمانهای جنبی مانند مدرسه و حمام و کتابخانه و کاروانسرا و بیمارستان و آشپزخانه عمومی نیز بوده است [۸۳].

۳-۳-۲- آمار مربوط به تعداد مساجد (۲۰۰۴-۲۰۱۴)

در جدول ۳-۱۰، آمار مربوط به تعداد مساجد بین سالهای ۲۰۰۴ تا ۲۰۱۴ آمده است. همان طور که در جدول مشخص است، تعداد مساجد ترکیه در سال ۲۰۱۴ به ۸۶٫۱۰۱ مورد رسیده است [۴۴].

جدول ۳-۱۰) تعداد مساجد بین سال‌های ۲۰۰۴ الی ۲۰۱۴

سال	۲۰۰۴	۲۰۰۵	۲۰۰۶	۲۰۰۷	۲۰۰۸	۲۰۰۹	۲۰۱۰	۲۰۱۱	۲۰۱۲	۲۰۱۳	۲۰۱۴
تعداد مساجد	۷۷,۱۵۱	۷۷,۷۷۷	۷۸,۶۰۸	۷۹,۰۹۶	۸۰,۰۵۳	۸۰,۶۳۶	۸۱,۹۸۴	۸۲,۶۹۳	۸۴,۶۸۴	۸۵,۴۱۲	۸۶,۱۰۱

۳-۳-۳-۳- گزارش تعداد دوره‌های قرآنی

گزارش مربوط به تعداد دوره‌های قرآنی که به صورت آموزش باز (آموزش مجازی و از راه دور) و آموزش بسته (آموزش به روش سنتی و حضوری) برگزار می‌گردند، در جدول ۳-۱۱ آمده است [۴۴].

جدول ۳-۱۱) تعداد دوره‌های قرآنی

آموزش باز	مراکز استان‌ها و ناحیه‌ها	شهر	روستا	مجموع
۹,۰۶۷	۱,۹۷۰	۴,۴۲۰	۱۵,۴۵۷	
۷۰۳	۱۴۲	۶۵۶	۱,۵۰۱	
۹,۷۷۰	۲,۱۱۲	۵,۰۷۶	۱۶,۹۵۸	

در جدول ۳-۱۲ تعداد دوره‌های قرآنی آموزش باز توسط متولیان و صاحبان مختلف نمایان است. همان‌طور که در این جدول مشخص است، اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه، ۳۴۸ دوره و ریاست امور دینی جمهوری ترکیه ۲,۲۱۱ دوره برگزار کرده است و در مجموع تعداد ۱۵,۴۵۷ دوره توسط متولیان مختلف برگزار شده است [۴۴].

جدول ۳-۱۲) تعداد دوره‌های قرآنی آموزش باز توسط متولیان و صاحبان مختلف

تعداد	وزارت خزانهداری	اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه	ریاست امور دینی جمهوری ترکیه	سایر بنیادهای وقف	انجمن‌ها	افراد	شهرداری و مقامات محلی	ادارات روستایی	سایر	مجموع
۶۹۳	۳۴۸	۲,۲۱۱	۳۰۶	۳,۲۴۶	۹۲۹	۱,۲۵۹	۳,۱۹۹	۳,۲۶۶	۱۵,۴۵۷	

افصل چهارم |

نگاشت نهادی نظام مدیریت وقف وامور خیریه در کشور ترکیه

۴- نگاشت نهادی نظام مدیریت وقف و امور خیریه در کشور ترکیه

۴-۱- مقدمه

یکی از موضوعات مهم برای شناخت وضعیت وقف و امور خیریه، قرآن و مساجد در کشورهای مختلف شناخت ساختار و بازیگران فعال در این حوزه است. این موضوع از آن جهت مورد اهمیت است که با شناخت انواع بازیگران فعال در زمینه‌های مختلف و بررسی و تحلیل نوع فعالیت‌هایی که انجام می‌دهند، می‌توان از دستاوردهای هریک از این بازیگران استفاده کرد و از تجربیات ناموفق آن‌ها دوری جست.

در این فصل پس از معرفی انواع کنشگران فعال در سه بخش وقف و امور خیریه، مساجد و اماکن متبرکه، و قرآن و فعالیت‌های مذهبی، به شناسایی و تحلیل بازیگران مختلف با توجه به نقشی که در این سه بخش در کشور ترکیه ایفا می‌کنند، پرداخته شده است. سپس نگاشت نهادی تمامی این بازیگران به همراه نوع ارتباطات آن‌ها ترسیم شده است و پس از آن، هریک از این بازیگران و مجموعه فعالیت‌ها، اهداف، مأموریت، چشم‌انداز، ساختار و... آن‌ها مورد تحلیل قرار می‌گیرد.

۴-۲- انواع کنشگران فعال در حوزه وقف و امور خیریه

کنشگر، عبارت است از فرد، گروه و یا سازمانی که می‌تواند بر ورودی‌ها (منابع) و یا بروندهای یک سیستم تأثیر بگذارد و یا از خروجی‌ها و بروندهای آن (خدمات، محصولات، پیامدها و...) تأثیرپذیرد. در این گزارش کنشگران به چهار دسته اصلی تقسیم می‌شوند:

۴-۲-۱- سیاست‌گذار

یک سیاست‌گذار نهادی است که برنامه‌هایی که باید توسط دولت، کسب‌وکارها و غیره دنبال شود را تعیین می‌کند.

سیاست‌گذاری به صورت فرآیندی تعریف شده است که به واسطه آن دولت به منظور ارائه پیامد (تغییرات مطلوب در دنیای واقعی)، چشم‌انداز سیاسی خود را به برنامه و عمل تبدیل می‌کند. لذا سیاست‌گذاری، کارکرد اصلی هر دولت می‌باشد. به طور کل، سیاست می‌تواند شکل‌های مختلفی به خود بگیرد مانند سیاست‌های غیرمداخله‌ای، تنظیم، تشویق تغییرات داوطلبانه (مانند کمک‌های مالی) و ارائه خدمات عمومی.

۴-۲-۲- تنظیم‌گر

تنظیم مجموعه گوناگونی از ابزارهاست که به واسطه آن دولت نیازمندی‌های شرکت‌ها و مردم را تنظیم می‌کند. کارکردهای تنظیم‌گر بنا به دلایل گوناگونی به وجود آمده‌اند از جمله:

– تعیین حقوق و مسئولیت‌های هریک از موجودیت‌های جامعه به منظور تحقق اهداف توسعه پایدار

– تنظیم استانداردهای صنعتی

– جمع‌آوری مالیات‌ها و دیگر درآمدها و...

به منظور درک بهتر کارکردهای تنظیم‌گر، بررسی انواع روش‌های تنظیمی مفید خواهد بود. به صورت کلی انواع تنظیمات عبارت‌اند از:

– فرمان و کنترل^۱: تنظیم دستور و کنترل نوعاً وضع / تحمیل استانداردهای حمایت‌شده توسط مصوبات قانونی است، هرگاه استانداردها سازگار نباشند. بنابراین، قانون به عنوان منع یا اجبار فعالیت‌های معینی به کار می‌رود. استانداردها می‌تواند از طریق قانون‌گذاری یا تنظیم‌کنندگانی که به واسطه فرآیند تنظیم برای تعریف قانون مشروعیت دارند، تنظیم شود.

1. command and control

— خود-تنظیمی^۱: این رویکرد می‌تواند به عنوان نوعی از نسخه خود انجामी^۲ رویکرد دستور و کنترل تلقی شود. در این مورد، اغلب انجمن‌های تجاری یا کسب و کار تشکیل شده که قوانین عملکرد را ایجاد، کنترل و اجرا می‌کنند. به عنوان یک قانون، خودتنظیمی اغلب به عنوان یک روش کسب و کار دیده می‌شود که اقدام انحصاری به منظور جلوگیری از مداخله دولت انجام می‌دهد. مزایای این رویکرد شامل سطح بالایی تعهد کسب و کارها و ماهیت جامع قوانین تنظیم شده می‌باشد. به علاوه، این رویکرد منعطف‌تر از رویکرد دستور و کنترل بوده چراکه به قانون‌گذاری نیازی ندارد. از سویی دیگر، خودتنظیمی می‌تواند به صورت یک رویکرد غیردموکراتیک، محدود به بررسی دقیق بیرونی و در معرض سوءاستفاده توسط کسانی که با اهداف مختلف قوانین را تنظیم می‌کنند، دیده شود. در کمترین سطح، خودتنظیمی همواره در معرض چالش‌های منتج شده از علاقه‌های بیرونی کسانی که فکر می‌کنند استانداردها و قوانین به سمت کاهش تأثیر فعالیت‌های غیرمطلوب تنظیم نشده است، قرار دارد.

— تنظیم مبتنی بر تشویق^۳: یک تشویق، سیاست، قانون، مکانیسم قیمت، یا رویه‌ای است که به دنبال تعدیل رفتار افراد یا شرکت‌ها به واسطه تغییر در هزینه‌ها یا سودهای حاشیه‌ای مرتبط با تصمیم یا فعالیت خاص می‌باشد. از یک سو، می‌توان گفت که تمامی تنظیمات بر مبنای تشویق است چراکه تنظیم از طریق مفهوم پایه جرمه برای رفتارهای "بد" و پاداش برای رفتارهای "خوب" عمل می‌کند. تنظیم مبتنی بر تشویق سعی دارد به منظور کاهش هزینه‌ها و بهبود خدمات، برنامه سودمند با سودهای زیاد را پاداش دهد. هدف عمده این است که تنظیم شده فعالیت‌های غیرمطلوب خود را از طریق تحمیل / وضع مالیات و کمک‌های مالی محدود یا متوقف کند. برای به کارگیری این رویکرد، گام‌های اصلی شامل انتخاب واحدهای اندازه‌گیری، تعیین خط مبنا، انتخاب اهداف برای بهبود و / یا نگهداری و سپس اجرای تشویق‌ها و جرمه‌ها می‌باشد. یکی از انواع تنظیمات مبتنی بر تشویق، تنظیم مبتنی بر

1. self-regulation

2. do-it-yourself

3. incentive-based regulation

عملکرد^۱ (PBR) است که تشویق‌ها ملزم به بهبود در عملکرد مطلوب، کاهش قیمت و بهبود در کیفیت خدمات می‌باشد. به علاوه، PBR بیشتر به استانداردهای عملکرد خارجی متکی است و کمتر به فعالیت‌های خاص شرکت حساس است. مزایای PBR این است که به بهبود در بهره‌برداری شرکت‌ها، کاهش هزینه‌های نگهداری و عملیات و بهبود در پایایی سیستم کمک می‌کند. طرح تنبیه و تشویق به صورت مکانیکی عمل می‌کند. بنابراین کاهش در حوزه صلاح‌دید تنظیمی، در مقابل امکان تسخیر در فرآیند تنظیم را کاهش می‌دهد. به علاوه این رویکرد، انعطاف‌پذیری در تصمیم‌گیری شرکت، که آیا از قانون تبعیت کند یا جریمه بپردازد، را فراهم می‌کند. اگرچه به عنوان یکی از معایب این روش، می‌توان به ایجاد قوانین بسیار پیچیده و غیر منعطف که واقعیت‌های بازار در آن لحاظ نشده است، اشاره کرد. از مفروضات اصلی این رویکرد، عقلانیت اقتصادی است که لزوماً در همه موارد یافت نمی‌شود. همچنین، گاهی اوقات پیش‌بینی تأثیر این نوع رویکرد مشکل است. به عنوان مثال، رفتار "بد"، مانند آلودگی، می‌تواند پاداش بگیرد اگر که قوانین به طور صحیح تنظیم نشده باشند.

۴-۲-۳- تسهیل‌گر

سازمان‌های محلی یا بین‌المللی هستند که معمولاً توسط دولت سرمایه‌گذاری می‌شوند و هدف آن توسعه و بهبود بازار خدمات می‌باشد. تسهیل‌گر، تأمین‌کنندگان خدمات را از طریق انجام فعالیت‌های خدماتی جدید، ارتقاء تجارب مفید و ایجاد ظرفیت حمایت می‌کند. کارکردهای دیگر تسهیل‌گر شامل ارزیابی خارجی تأثیر تأمین‌کنندگان خدمات، تضمین خدمات و حمایت برای محیط سیاسی بهتر می‌باشد. عمل تسهیل، کارکردی است که به طور معمول توسط سازمان‌های توسعه‌گرا انجام شده و می‌تواند شامل سازمان‌های غیردولتی و کارفرمایان و عامل‌های دولتی باشد. علاوه بر موارد مذکور در حوزه وقف و امور خیریه فراهم آوردن دیتابیس از مجموعه خیریه‌ها و یا انجام خدمات مشاوره‌ای برای مؤسسات خیریه نیز می‌تواند به عنوان کارکردهای تسهیل‌گران در نظر گرفت.

۴-۲-۴- ارائه دهنده خدمات

تأمین کننده خدمات آموزشی و پژوهشی شامل دانشگاه ها، پژوهشگاه ها و مؤسساتی هستند که در زمینه آموزش و پژوهش در حوزه وقف و امور خیریه فعالیت می کنند. ضمناً مؤسسات خیریه ای که وظیفه جمع آوری کمک های مردمی و صرف این کمک ها در میان افراد هدف را دارند نیز به عنوان ارائه کنندگان خدمات شناخته می شوند [۹۴].

با توجه به ادبیاتی که درباره کنش گران مطرح شده است، بازیگران فعال در کشور ترکیه در سه حوزه وقف و امور خیریه، مساجد و اماکن متبرکه، و قرآن و فعالیت های مذهبی ایفای نقش می نمایند که در ادامه، توضیح مختصری درباره هر کدام از این نهادها و نقش آن ها در این سه حوزه داده شده است.

• اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه

اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه زیر نظر نخست وزیری در جمهوری ترکیه و معاون نخست وزیر است. این نهاد در دو حوزه وقف و امور خیریه، و مساجد و اماکن متبرکه فعالیت می نماید.

الف) حوزه وقف و امور خیریه: اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه دارای نقش سیاست گذار و ناظر است و ریاست عمومی بنیادهای وقفی و نظارت بر آن ها را بر عهده دارد.

ب) حوزه مساجد و اماکن متبرکه: اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه به عنوان ناظر فعالیت می نماید. یکی از خدمات اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه، بازرسی مأموران مساجد است که در مورد اموری مانند حفاظت از اشیاء متبرکه مساجد، نگهداری و نظافت آن ها و بررسی لوازم مازاد یا کسری موجود در مساجد که مدیریت آن ها بر عهده ریاست امور دینی جمهوری ترکیه است، وظیفه بازرسی را بر عهده دارد.

• ریاست امور دینی جمهوری ترکیه

ریاست امور دینی جمهوری ترکیه است به عنوان یک سازمان مذهبی وابسته به

نخست وزیری، مسئولیت احداث و مدیریت اماکن عبادی و مقدس مذهبی را بر عهده دارد.

الف) حوزه مساجد و اماکن متبرکه: ریاست امور دینی جمهوری ترکیه دارای نقش سیاست‌گذار و ناظر می‌باشد. اداره کردن امور مربوط به مذهب و پرستش دین اسلام در دوران جمهوری ترکیه به نهاد ریاست امور دینی جمهوری ترکیه داده شده است و همچنین این نهاد مسئولیت کنترل تمام مساجد کوچک و بزرگ، خانقاه و صومعه‌سراها را بر عهده دارد. یکی از تشکیلات ریاست امور دینی جمهوری ترکیه، اداره کل خدمات مذهبی است که از وظایف این اداره مدیریت، هدایت، ارشاد افراد و آماده کردن مساجد و نمازخانه‌ها برای عبادت است.

ب) حوزه قرآن و فعالیت‌های مذهبی: ریاست امور دینی جمهوری ترکیه سرپرستی امور دینی، آموزش قرآن کریم و امور مذهبی را بر عهده دارد. ریاست امور دینی جمهوری ترکیه به عنوان متولی و ناظر در حوزه قرآن و فعالیت‌های مذهبی فعالیت می‌نماید. از تشکیلات ریاست امور دینی جمهوری ترکیه، دو اداره در این بخش فعالیت می‌نمایند، "اداره کل خدمات آموزشی و قرآنی" که نقش سیاست‌گذار و متولی را در حوزه قرآن و فعالیت‌های قرآنی دارا می‌باشد و "هیئت مدیره بازرسی و قرائت قرآن" که نقش ناظر را در این حوزه دارا می‌باشد.

• سازمان وقف دیانت ترکیه

اصلی‌ترین نهاد خیریه در ترکیه در موضوع مذهبی، سازمان "وقف دیانت ترکیه" است که هدف از تأسیس آن، عمدتاً در جهت پاسخگویی به نیازهای «ریاست امور دینی جمهوری ترکیه» در راستای انجام وظایف محوله است. نیازهای برآورده نشده ریاست امور دینی جمهوری ترکیه براساس بودجه سالانه، به واسطه امکانات موجود در مؤسسه پاسخ داده می‌شود و به عبارتی یک سازمان تابعه وابسته به ریاست امور دینی جمهوری ترکیه است که جزء مؤسسات خیریه دولتی می‌باشد.

الف) حوزه وقف و امور خیریه: سازمان وقف دیانت ترکیه در این حوزه نقش

ارائه‌دهنده خدمات را برعهده دارد و یک مؤسسه خیریه در موضوع مذهبی می‌باشد.

ب) حوزه مساجد و اماکن متبرکه: سازمان وقف دیانت ترکیه در این حوزه دارای نقش ناظر می‌باشد و خدمات نظارتی در زمینه ساخت و ساز مساجد را برعهده دارد.

ج) حوزه قرآن و فعالیت‌های مذهبی: سازمان وقف دیانت ترکیه وظایفی از قبیل انجام فعالیت‌های پشتیبانی و ارائه خدمات فرهنگی همچون برگزاری دوره‌های قرآنی را برعهده دارد. سازمان با برگزاری دوره‌های قرآنی، دارای نقش ارائه‌دهنده خدمات قرآنی در ترکیه می‌باشد.

سایر نهادهایی که در ادامه بیان شده است، تنها به ایفای نقش در حوزه وقف و امور خیریه می‌پردازند.

• وزارت دارائی ترکیه

وزارت دارایی ترکیه یک نهاد دولتی است که مسئولیت نظارت بر بنیادهای وقفی را به عهده دارد. بنیادهای وقفی باید تمام اسناد حسابداری خود را مطابق با مقررات مندرج در قانون آئین دادرسی شماره ۲۱۳ مورخ ۱۹۶۱/۱/۴ تنظیم و مستند نمایند.

• بنیاد وقفی بخش سوم ترکیه

بنیاد وقفی بخش سوم ترکیه یک مرکز اطلاعات و یک پایگاه اطلاع‌رسانی می‌باشد که نقش یک نهاد تسهیل‌کننده را برعهده دارد. این بنیاد امکان جستجو خیریه‌ها بر اساس فعالیتی که دارند را فراهم می‌نماید و اطلاعات مربوط به آن‌ها را بیان می‌دارد. علت تأسیس بنیاد وقفی بخش سوم ترکیه، ارتقا توسعه جامعه مدنی و جامعه بشردوستانه و همچنین ترویج بخش سوم به طور بین‌المللی می‌باشد.

• بانک اوقاف ترکیه

بانک اوقاف ترکیه با جذب کمک‌های مالی، به تسهیل فعالیت‌های خیریه می‌پردازد و در حوزه وقف و امور خیریه، نقش تسهیل‌کننده را برعهده دارد. هدف از تأسیس این

بانک، بهترین استفاده از وجوهای بنیادهای وقفی می باشد. سهامدار اصلی این بانک، اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه با سهم ۵۸٫۴۵٪ می باشد و اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه دارای اختیاراتی برای تأسیس یک بانک با هدف مدیریت درآمدها و هزینه های بنیادهای وقفی می باشد.

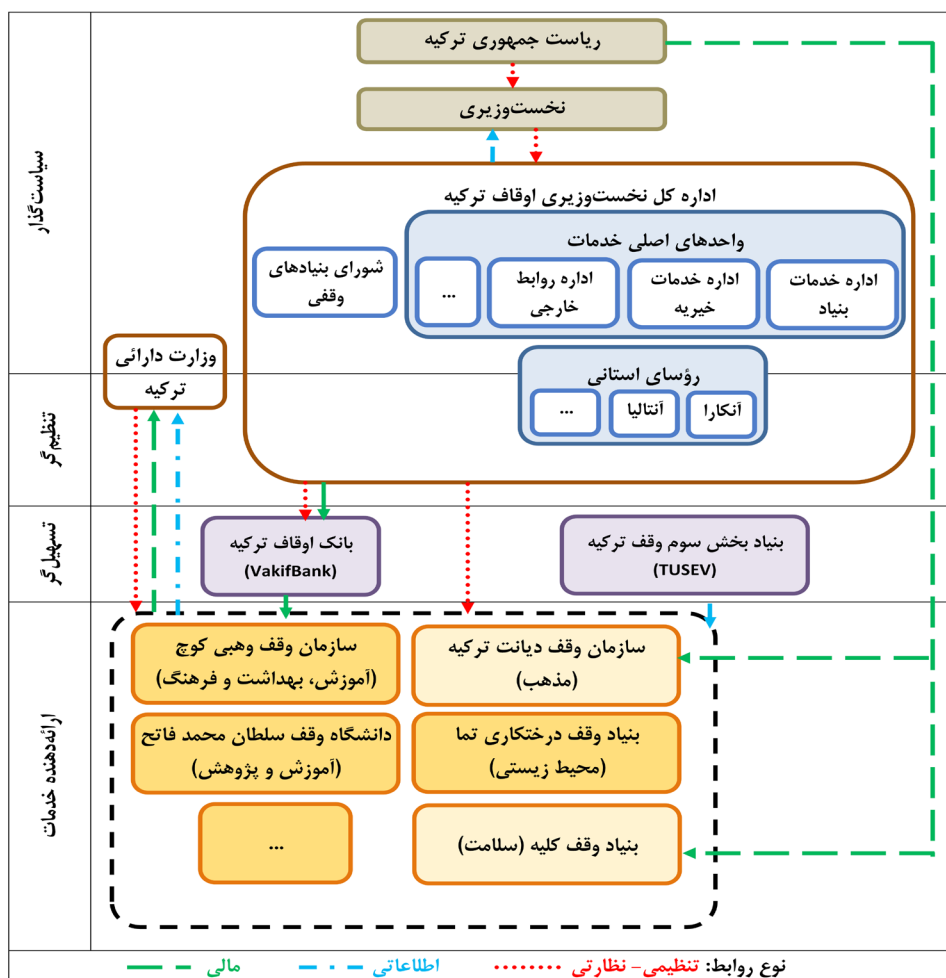
• مؤسسات خیریه ارائه دهنده خدمات

در ترکیه پنج مؤسسه خیریه در موضوعات مختلف بررسی شده اند که عبارت اند از: "بنیاد وقف درختکاری تما" در موضوع زیست محیطی، "دانشگاه وقفی سلطان محمد فاتح" در موضوع آموزش و پژوهش، "سازمان وهبی کوچ" در موضوع آموزش، بهداشت و فرهنگ، "بنیاد وقف کلیه" در موضوع سلامت، و "سازمان وقف دیانت ترکیه" در موضوع مذهب؛ که دو مؤسسه آخر، جزء مؤسسات خیریه دولتی می باشند یعنی از بودجه دولتی استفاده می نمایند و مابقی مؤسسات هم جزء مؤسسات خیریه ی مردمی می باشند. تمامی این مؤسسات در حوزه وقف و امور خیریه دارای نقش ارائه دهنده ی خدمات می باشند.

در ادامه، توضیح جامع مربوط به هریک از نهادهای ذکر شده در سه حوزه وقف و امور خیریه، مساجد و اماکن متبرکه، و قرآن و فعالیت های مذهبی به طور جداگانه بیان می گردد

۴-۳- نگاشت نهادی نظام مدیریت وقف و امور خیریه

همانطور که در بخش پیشین اشاره شد، نهادهای مختلفی با نقش های متفاوت در حوزه وقف و امور خیریه در کشور ترکیه فعالیت می نمایند؛ در این بخش ابتدا نگاشت نهادی مربوط به این کنشگران در شکل ۴-۱ نشان داده شده است و سپس نهادهای سیاست گذار، تنظیم گر، تسهیل گر و ارائه دهنده خدمات در موضوعات مختلف در حوزه وقف و امور خیریه، مورد تحلیل قرار گرفته اند.

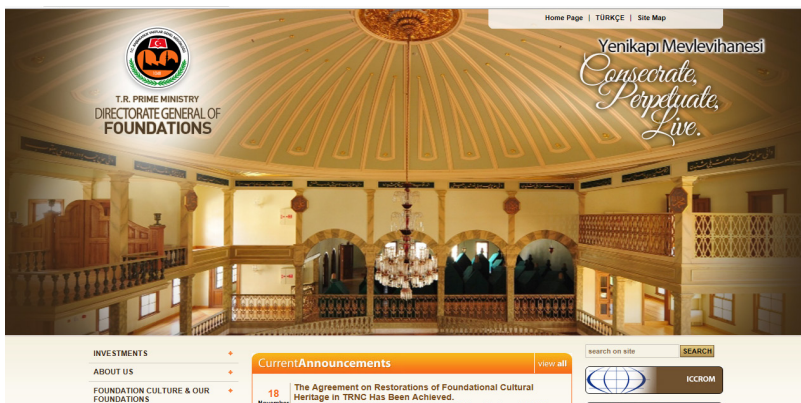
شکل ۴-۱) نگاشت نهادی وقف و امور خیریه

۴-۳-۱- نهادهای سیاست‌گذار و ناظر

در دوران عثمانی اداره اقسام مختلف اوقاف ترکیه برعهده‌ی دولت ترکیه تحت عنوان یک وزارتخانه‌ای به نام وزارت اوقاف و امور شرعیه بوده است که این وزارتخانه در سال ۱۹۲۴ لغوگردیده است و در دوران جمهوری ترکیه، اداره و نظارت بر اوقاف به نخست‌وزیر داده شده است که در همین دوران (سال ۱۹۲۴) اداره‌ای زیر نظر نخست‌وزیر ترکیه تأسیس گردید؛ به نام اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه که ریاست عمومی بنیادهای وقفی و نظارت بر آن‌ها را عهده‌دار می‌باشد [۲].

۴-۳-۱-۱- اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه^۱

در ترکیه مهم ترین نهادی که در حوزه وقف وجود دارد، اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه است که زیر نظر نخست وزیری در جمهوری ترکیه (داود اوغلو) و معاون نخست وزیر (یالسن آکدوگان) است [۲۲]. ریاست عمومی بنیادهای وقفی و نظارت بر آنها به اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه مربوط می شود^۲. در اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه، مدیرکل باید دارای اختیاراتی باشد و در برابر بازرسی و حسابرسی فعالیت ها، عملیات و حساب های سازمان های استانی و مرکزی و همچنین برای راه اندازی و تنظیم این وظایف مسئول^۳ باشد [۲۳].

شکل ۴-۲) سایت اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه

اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه، یک مؤسسه ی دولتی است و دارای یک شخصیت حقوقی مستقل می باشد و برای مدیریت و رسیدگی دارایی های فرهنگی اوقاف (دارایی فرهنگی های منقول شامل: فرش، قالیچه های مخصوص نماز، سفال دست ساز، لوح های تاریخی مساجد، درب و پنجره ی مساجد، قرآن، پوشش قرآن، پوشش کعبه، لوستر و... و دارایی های فرهنگی غیرمنقول شامل: موزه ایاصوفیه در بورسا، مدرسه با مناره های دوقلو در سیواس، مجتمع نصوح پاشا در آیدین، موزه وقف سلیمیه در ادیرنه و...)، حفاظت از آثار هنری اوقاف که ارزش تاریخی و معماری دارند و پشتیبانی از بنیادهای موقوفه- که از دوران عثمانی به جای مانده اند- در دستیابی به

1. Turkish Prime Ministry's Directorate General of Waqf (Vakıflar Genel Müdürlüğü) (VGM)

2. Foundations Law, Art3

3. Foundations Law, Art48

اهدافشان، مسئول می باشد. منظور از دارایی های فرهنگی اوقاف، دارایی هایی هستند که در Art ۳ قانون حفاظت از دارایی های طبیعی و فرهنگی شماره ۲۸۶۳ تاریخ ۱۹۸۳/۷/۲۱ بیان شده اند و متعلق به اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه یا بنیادهایی وقفی هستند که توسط این اداره نظارت می شوند^۱ [۲۴].

اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه، یک نهاد فرهنگی اروپایی است و وظیفه حفاظت از میراث فرهنگی در ترکیه و خارج از ترکیه از جمله اروپا را در یک مقیاس بزرگی دارا است و دارای یک شخصیت حقوقی مستقل است. تا قبل از سال ۱۹۲۴ م (۱۳۰۲ ش)، اولین هسته ی تشکیل دهنده ی اداره کل بنیادهای وقفی، وزارت اوقاف بود اما در ۳ مارس ۱۹۲۴ (۱۲ اسفند ۱۳۰۲)، یعنی در یک زمان کوتاهی پس از اعلان جمهوری ترکیه، این بنیادهای وقفی به نخست وزیری متصل شدند و وضعیت فعلی را به خود گرفتند.

• فلسفه وجودی، مأموریت و چشم انداز

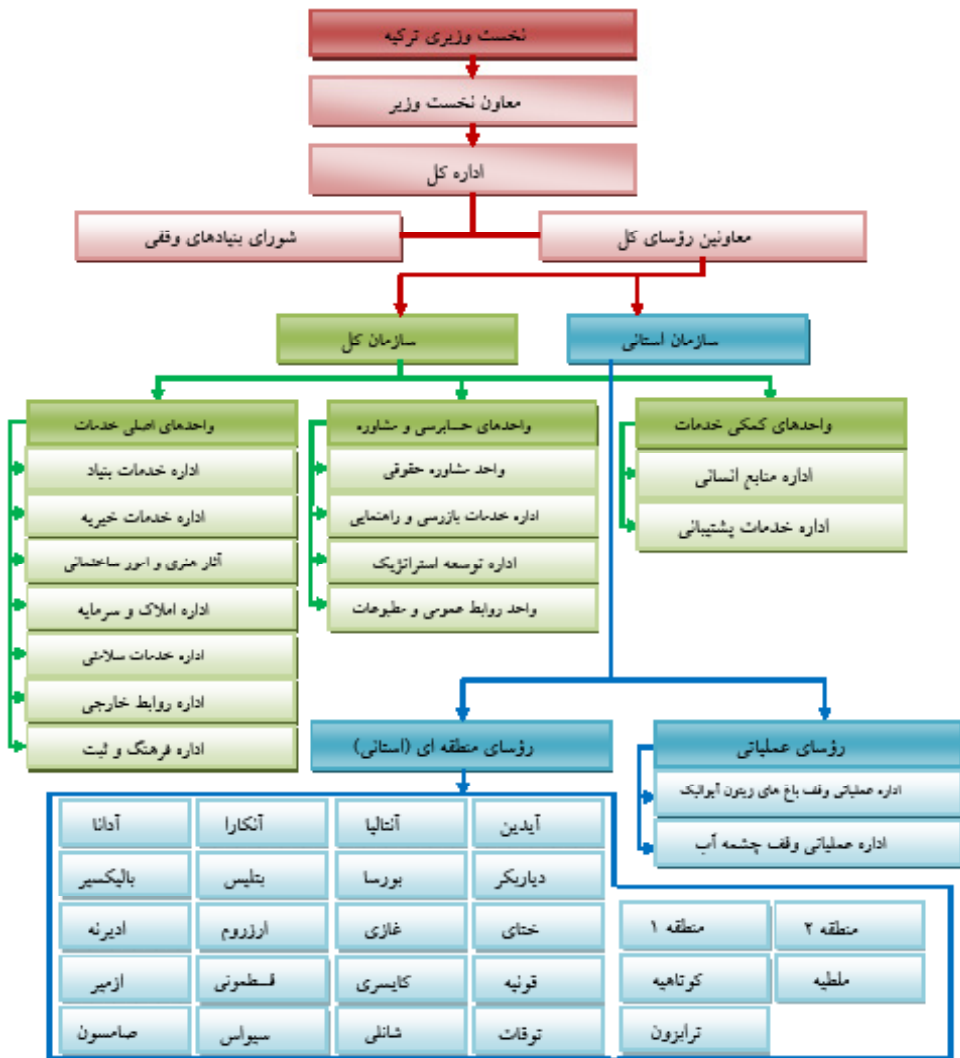
— فلسفه وجودی: احیاء، توسعه و انتقال اوقاف به نسل های آینده طبق خواسته وقف کنندگان [۸۰]

— مأموریت: سالم نگه داشتن بنیادهای وقفی مطابق با اهدافی که دارند و اینکه بتوانند با هوشیاری و آگاهی نسبت به آینده، به فعالیت هایشان ادامه دهند.

— چشم انداز: اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه می خواهد با استفاده از روش های معاصر خود و ارزش های جهانی، به یک مؤسسه و نهادی که در رأس قرار دارد و رهبر است، تبدیل شود و انسان هایی را که پیرامون این اوقاف قرار دارند را، با هم متحد نماید [۲۵]. سازمانی پیشرو در ادغام ارزش های جهانی و روش های مدرن در روح و تمدن وقف. هدف اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه این است که با روش های مدرن حول ارزش های جهانی مورد قبول اجتماع (از جمله خیردوستی، کمک رسانی، خوبی کردن، به اشتراک گذاشتن، عدالت و حقانیت) یک نقش جمع کننده را داشته باشد و به این شکل تمام دنیا را با روح و تمدن وقف پیوند زده در کنار آنچه در داخل و چه در خارج از کشور، برای مؤسسات و سازمان های متعددی نقش یک مدل و پیشرو را داشته باشد [۸۰].

• چارت سازمانی اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه

اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه، زیر نظر نخست وزیر ترکیه می باشد و باید گزارش های مربوطه را به نخست وزیر بدهد. این اداره دارای یک واحد به نام شورای بنیادهای وقف است و شامل سه معاونت می باشد که سازمان استانی و سازمان کل زیر نظر معاونت ها می باشند.

شکل ۴-۳) چارت سازمانی اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه [۲۸]

در ادامه اطلاعات مرتبط با واحدها و اداراتی که در چارت سازمانی ۴-۳ ذکر شده‌اند و در حوزه وقف و امور خیریه می‌باشند، بیان می‌گردد.

• شورای بنیادهای وقفی

شورای بنیادهای وقفی بالاترین ارگان تصمیم‌گیری در اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه است. اعضای این شورا ۱۵ نفر می‌باشند که عبارت‌اند از: مدیر اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه، سه دستیار برای مدیر؛ که یکی از آن‌ها مشاور حقوقی می‌باشد، انتصاب پنج عضو توسط نخست‌وزیر از میان فارغ‌التحصیلانی که بر روی بنیادهای وقفی دانش و تجربه دارند، انتخاب سه عضو از میان بنیادهای وقفی جدید، همچنین بنیادهای وقفی جدید سه عضو ذخیره هم انتخاب می‌کنند^۱ [۲۴].

وظایف شورای بنیادهای وقفی

- شورای بنیادهای وقفی بر روی موضوعات زیر که توسط اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه مطرح می‌شود، تصمیم‌گیری می‌نماید:
۱. انجام اقداماتی برای تخصیص، فروش و مبادله دارایی‌ها و املاک و مستغلاتی که متعلق به اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه می‌باشد.
 ۲. تبدیل بنیادهای وقفی ضبط‌شده و یا موروثی به خیریه‌ای دیگر که اهداف مشابه و یا نزدیک خیریه قبلی باشد (چنانچه خیریه قبلی دیگر نتواند مورد استفاده قرار گیرد) و تبدیل کردن املاک و مستغلات به پول نقد.
 ۳. چنانچه تمام یا بخشی از املاک و مستغلاتی که متعلق به بنیادهای وقفی جوامع است، نتواند به عنوان یک خیریه مورد استفاده قرار گیرد، به بنیادهای وقفی دیگر تخصیص داده می‌شود و یا اینکه به یک دارایی دیگر تبدیل می‌شود.
 ۴. مدت اجاره املاک و مستغلات اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه و یا بنیادهای وقفی ضبط‌شده از ۲۰ سال تا ۴۹ سال می‌باشد.
 ۵. حفاظت از املاک و مستغلاتی با ماهیت دارایی فرهنگی وقف‌شده که متعلق به بنیادهای وقفی ضبط‌شده می‌باشند.

۶. استفاده از درآمدهای بدست آمده از فروش املاک و مستغلاتی که متعلق به بنیادهای وقفی ضبط شده می باشد، برای سرمایه گذاری جهت کسب درآمد و برای تعمیر و نگهداری دارایی های فرهنگی وقف شده که در ترکیه یا خارج از کشور هستند.
۷. تغییر شرایط سندهای وقفی و ارزش پولی آنها مطابق با درآمد فعلی بنیادهای وقفی (چنانچه شرایط ذکر شده در سندهای وقفی به لحاظ قانونی و واقعی قابل اجرا نباشد).
۸. حداقل میزان دارایی که باید برای اهداف بنیادهای وقفی جدید که هر ساله تأسیس می شوند، تخصیص داده شود.
۹. انتصاب مدیران بنیادهای وقفی موروثی مطابق با شرایط سندهای وقفی.
۱۰. و مسائل دیگری که توسط اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه ضروری می باشد^۱ [۲۴]

الف) اداره خدمات خیریه

- اداره خدمات خیریه، جزئی از واحدهای اصلی خدمات است که زیر نظر سازمان کل و معاون های رؤسای کل قرار دارد. این واحد مطابق با قانون اوقاف شماره ۵۷۳۷، ماده ۵۲ باید در قبال وظایف زیر مسئول باشد [۲۳].
- برآورده کردن شرایط و وضعیت خیریه ای و فراهم آوردن خدماتی که در اساسنامه بنیادهای وقفی تنظیم شده است.
 - انجام تشریفات در رابطه با تخصیص دارایی های غیرمنقول خیریه.
 - تأسیس و سازمان دهی امکانات و تسهیلات آموزش و پرورش در هر سطح، مؤسسات خدمات اجتماعی و بهداشت و درمان، آشپزخانه های عمومی، خوابگاه های دانشجویی و غیره. برای فراهم آوردن خدمات خیریه ای و شرایط مندرج در منشور، مدیریت کردن چنین امکاناتی، حمایت از دانش آموزان با کمک هزینه تحصیلی، حمایت از مردم بی بضاعت با کمک های اجتماعی، احسان و کمک به نیازمندان و ازکارافتادگان.
 - همکاری با مؤسسات و سازمان های خدمات اجتماعی.

1. Foundations Regulations, Art111

2. Foundations Law, Art52

- توسعه و تحقق بخشیدن سیاست‌های اجتماعی و پروژه‌های کمک‌رسانی اجتماعی با همکاری مؤسسات بین‌المللی.
- انجام سایر وظایفی که توسط رئیس‌کل به این اداره واگذار شده است.

ب) اداره روابط خارجی

- اداره روابط خارجی، جزئی از واحدهای اصلی خدمات است که زیر نظر سازمان کل و معاون‌های رؤسای کل قرار دارد. وظایف این واحد مطابق با ماده ۵۷ قانون اوقاف شماره ۵۷۳۷^۱، شامل موارد زیر می‌باشد [۲۳].
- مجری روابط اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه و مکاتبات با مؤسسات و نهادهای بین‌المللی
 - پیگیری تحولات بین‌المللی در رابطه با بنیادهای وقفی
 - مجری رویه و روش‌های املاک و مستغلات بنیادهای وقف در خارج از کشور
 - هماهنگی با سایر بخش‌های اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه در فعالیتهای مرتبط با اتحادیه اروپا
 - سازمان‌دهی جلسات بین‌المللی در رابطه با موضوعاتی به فرمان اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه، که باید در ترکیه برگزار شوند و اداره کردن تمام مراحل ضروری این جلسات.

ج) اداره خدمات بنیاد وقفی

- اداره خدمات بنیاد وقفی، جزئی از واحدهای اصلی خدمات است که زیر نظر سازمان کل و معاون‌های رؤسای کل قرار دارد. وظایف این واحد مطابق با ماده ۵۱ قانون اوقاف شماره ۵۷۳۷^۲ شامل موارد زیر می‌باشد [۲۳]:
- انجام اقدامات و رویه‌های مربوط بنیادهای وقفی جدید، ضبط شده، جوامع و تجارت
 - اجرای رویه و روش‌ها به بهترین شیوه ممکن اداری
 - انجام سایر وظایفی که توسط مدیرکل به این اداره واگذار شده است.

1. Foundations Law, Art57

2. Foundation Law, Art51

اصول و ارزش‌های اساسی

ارزش‌ها و اصولی که منبع چشم‌انداز، فلسفه وجودی و فرهنگ منعکس‌کننده باورها، قوانین رفتاری، و نوع مدیریت اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه هستند، به همراه تعاریف مربوط به آن‌ها در جدول ۴-۱ مشخص شده‌اند [۸۰].

جدول ۴-۱) اصول و ارزش‌های اساسی اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه

خیردوستی	شروط خیریه اوقاف تحت مدیریت خود را به جا می‌آورد.
جاندارمحوری	دارای یک درک خدمات است که فواید تمام جانداران را در نظر می‌گیرد.
مطمئن بودن	در تمامی فعالیت‌های خود بدون چشم‌داشت، به شکل درست و مداوم حرکت می‌کند.
احترام به طبیعت و محیط‌زیست	حین خدمت‌رسانی، از طبیعت و محیط‌زیست حفاظت می‌نماید.
مسئولیت اجتماعی	با حساسیت اجتماعی فعالیت می‌کند
مشارکت	هنگام تصمیم‌گیری از عقاید تمام افراد سهم استفاده می‌کند.
بی‌طرفی	در تمام ارائه‌ی خدمات خود با عدالت و حقانیت رفتار می‌کند.
شفافیت	در معرض بازرسی عموم قرار دارد.
وابستگی به ارزش‌های ملی و معنوی	با در نظر گرفتن ارزش‌های اجتماعی، به ارائه خدمات می‌پردازد.
قابلیت دسترسی	در برابر اجتماع با روی گشاده و بدون بوروکراسی ارائه خدمات می‌کند

• وظایف اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه

اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه طبق قانون اوقاف^۱ (شماره ۵۷۳۷. ماده ۳۶)

1. Foundations Law, Art36

وظایف متعددی را به عهده گرفته است. در میان آن‌ها، مهم‌ترین حوزه‌های موفقیت در ذیل آورده شده است:

۱. انجام خدمات اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و خیریه‌ای که در منشور بنیادهای وقفی ضبط شده تنظیم شده است و یا اگر منشوری ندارند، در اساسنامه جایگزین منشور آمده است.

۲. ارائه بهتر خدماتی که در منشور شرح داده شده، بهره‌برداری و سرمایه‌گذاری وجوه اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه و بنیادهای وقفی ضبط شده و سرمایه‌گذاری این وجوه در زمینه‌هایی که بازده و سودش بیشتر است.

۳. محافظت یا تعمیر دارایی‌های فرهنگی بنیادهای وقفی در داخل یا خارج از کشور با استفاده از ابزارها و وسیله‌های تکنولوژیکی معاصر

۴. حسابرسی بنیادهای وقفی جدید، بنیادهای وقفی تجار، بنیادهای وقفی جوامع و بنیادهای وقفی موروثی.

۵. انجام فعالیت‌های آموزشی، تحقیق، توسعه، فرهنگی و انتشاراتی در موضوعات مربوط به بنیادهای وقفی

۶. تشکیل یک سیستم بایگانی به منظور ثبت اطلاعات تاریخی و دارایی‌های فرهنگی بنیادهای وقفی، موزه‌ها، کتابخانه‌ها و مراکز فرهنگی به منظور حفاظت و مرمت آن‌ها.

۷. بروزرسانی سندهای وثیقه و ترجمه کردن اساسنامه‌ها به ترکی امروزی و کامپیوتری کردن آن‌ها (به دلیل اینکه این اسناد در بایگانی‌های مختلف و در شرایط نامرتبی قرار دارند).

۸. پس گرفتن دارایی‌های فرهنگی^۱ اوقاف که به خارج از کشور قاچاق شده‌اند، به وسیله‌ی ردیابی دقیق آن‌ها

۹. انجام خدمات و وظایفی که در این قانون و سایر قوانین، به این اداره واگذار شده است [۲۳، ۲۶].

• خدمات و محصولات اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه

در چارچوب قانون مؤسسات و دیگر الزامات قانونی، زمینه خدمات و محصولات

اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه به شرح زیر است [۸۰]:

۱. خدمات حقوق ماهیانه نیازمندان: به منظور تحقق شروط خیریه موجود در سند های وقفی، به افراد دارای معلولیت و یتیمان نیازمند؛ که از مادر یا پدر محروم هستند، معلولان نیازمند بالای ۴۰٪ در صورتی که فاقد تأمین اجتماعی، هرگونه حقوق یا درآمد باشند، و همچنین دارای هرگونه اموال منقول و غیرمنقول که موجب کسب درآمد شود، نباشند و یا میانگین درآمد ماهانه آن‌ها از میزان حقوق ماهیانه نیازمندان که در قانون اوقاف شماره ۲۷۰۱۰ تاریخ ۲۷/۹/۲۰۰۸ تعیین شده است، پایین‌تر باشد، حقوق ماهیانه به این افراد تخصیص داده می‌شود.

۲. خدمات مواد غذایی خشک و غذای گرم: مواد غذایی خشک و غذای گرم به افراد نیازمندی که دارای تأمین اجتماعی نباشند و یا درآمد آن‌ها از حداقل میزان خالص درآمد پایین‌تر باشد، تعلق می‌گیرد و همچنین می‌توانند از آشپزخانه‌های خیریه بهره‌مند گردند.

۳. خدمات آموزشی (کمک هزینه تحصیلی): به دانش آموزان و دانشجویان سطوح ابتدایی، متوسطه و عالی که خانواده‌های آن‌ها وضع مالی مناسبی ندارند، کمک هزینه تحصیلی تعلق می‌گیرد.

۴. خدمات تخصیص اموال غیرمنقول خیریه: اموال غیرمنقول خیریه که مربوط به بنیادهای وقفی ضبط شده و اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه می‌باشند، می‌توانند اجاره داده شوند و به منظور استفاده از آن‌ها، می‌توانند طبق دستور اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه به سازمان‌ها و مؤسسات دولتی، اوقاف با اهداف مشابه و یا مؤسسات عام‌المنفعه اختصاص یابند.

۵. خدمات انتفاعی: در بنیادهای وقفی ضبط شده و موروثی، یکسری اموال مازاد وجود دارد که با توجه به مفاد سند های وقفی به افراد مربوطه واگذار می‌گردد. چنانچه فرزند واقف و یا افرادی که دارای حق تصرف باشند، به دادگاه مراجعه نمایند، این اموال به آن‌ها منتقل می‌شود.

۶. خدمات کنترل و نظارت: با کنترل دائمی املاک خیریه‌ی تخصیص یافته توسط ادارات مناطق، هر چهار ماه یک‌بار گزارشی در مورد مطابقت نوع استفاده از این املاک

- با شرایط تخصیص، تنظیم شده و در پرونده ملک نگهداری می شود.
- واجد شرایط بودن افرادی که از خدمات حقوق ماهیانه نیازمندان، مواد غذایی خشک و غذای گرم و کمک هزینه تحصیلی استفاده می کنند، توسط اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه با استفاده از روش های مختلف از جمله بازرسی اسناد و سیستم های مدیریت اطلاعات به طور دوره ای کنترل و پیگیری می شوند.
۷. بازرسی مأموران مساجد: در مورد اموری مانند حفاظت از اشیاء متبرکه مساجد، نگهداری و نظافت آن ها و بررسی لوازم مازاد یا کسری موجود در مساجد که مدیریت آن ها بر عهده ریاست امور دینی جمهوری ترکیه است، وظیفه بازرسی را نیز بر عهده دارد.
۸. مدیریت خدمات اوقاف: شامل اداره بنیادهای وقفی ضبط شده می باشد. همچنین بنیادهای وقفی موروثی که در مدت ۱۰ سال مدیری منصوب نکنند، و یا ارگان هدایت کننده ای نداشته باشند، با حکم دادگاه توسط اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه مدیریت می شوند.
۹. خدمات حفاظت و احیا اموال وقفی فرهنگی: اموال غیرمنقول وقفی فرهنگی داخل کشور مربوط به بنیادهای وقفی ضبط شده که اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه مالکیت و مدیریت آن ها را بر عهده دارد، با توجه به انجام اموری مانند شناسایی، ثبت موجودی، بایگانی اسناد، نگهداری، تعمیر و مرمت، حفاظت و احیاء می گردند. در مورد اموال فرهنگی وقفی بدون وارث خارج از کشور نیز، اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه به همراه وزارت امور خارجه، وزارت فرهنگ و گردشگری، ریاست آژانس همکاری و هماهنگی ترکیه، وزارت امور مذهبی و سازمان هدایت و هماهنگی دارایی های فرهنگی خارج از کشور، فعالیت هایی از قبیل پشتیبانی فنی ارائه می دهد.
۱۰. شناسایی، ثبت و ضبط موجودی اموال فرهنگی وقفی: یکی دیگر از خدماتی که اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه بر عهده دارد، شناسایی و ثبت اموال غیرمنقول فرهنگی وقفی به جامانده از دوره های سلجوقی و عثمانی می باشد. موجودی این

اموال ثبت و اسناد آن‌ها بایگانی می‌شود.

۱۱. خدمات فروش محصول: محصولات زیتون تولیدشده توسط اداره عملیات بنیاد وقفی باغ‌های زیتون آیوالیک به صورت مستقیم در فروشگاه‌ها و اینترنت به فروش می‌رسد.

۱۲. خدمات مشاوره و بازرسی: مطابقت نوع بنیاد وقفی جدید، ضبط شده، موروثی، جوامع و تجار و همچنین امور اقتصادی آن‌ها با مواد موجود در سندهای وقفی، توسط اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه بازرسی می‌شود.

۱۳. خدمات موزه شناسی: دارایی‌های فرهنگی وقفی منقول، تحت حفاظت ادارات مناطق، با استفاده از تکنیک‌های مدرنی برای استفاده عموم در معرض نمایش قرار داده می‌شوند.

۱۴. خدمات نشر: این خدمات به منظور شناساندن تمدن وقف، توسط اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه ارائه می‌گردد. همچنین این اداره در مورد چاپ و انتشار کتاب‌هایی با موضوعات مربوط به اوقاف، خدمات اسپانسی ارائه می‌دهد.

۱۵. خدمات کتابخانه داری: اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه براساس سیستم اتوماسیون اطلاعات و بایگانی کتب به صورت کاغذی و دیجیتالی، به تمامی اقشار جامعه به ویژه دانشجویان و پژوهشگران ارائه خدمات می‌نماید.

۱۶. خدمات استفاده از خانه وقف: در خانه وقف واقع در آنکارا، به نیازمندان، دانشجویان، بیماران و همراهان آن‌ها به صورت رایگان، و به کارمندان سازمان، کارمندان دولتی خارج از سازمان و افراد دیگر با هزینه خدمات مربوط به محل اقامت افراد و تغذیه ارائه می‌گردد.

• فعالیت‌های اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه

فعالیت‌های اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه شامل موارد زیر می‌باشد:

۱. اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه، وظایف (وظایفی که در بالا گفته شد) را به منظور شناسایی، ایجاد و ثبت دارایی‌های منقول و غیرمنقول فرهنگی در داخل و خارج از

کشور با یک مسئولیت نهادی^۱ انجام داده است.

۲. دارایی‌های فرهنگی اوقاف، توسط اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه، آماده و ترمیم می‌شوند.

۳. دارایی‌های فرهنگی جاده تاریخی ابریشم به منظور اینکه دارای یکسری قابلیت‌ها و کارکردهایی^۲ شوند و بتوان از آن‌ها استفاده کرد، موردبازسازی و مرمت قرار گرفتند.

۴. اکثریت هزینه‌های مربوط به مرمت و تعمیر این دارایی‌ها توسط اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه و برخی از آن‌ها هم توسط حامیان (اسپانسرها) تأمین می‌شوند.

۵. پروژه سیستم مدیریت اطلاعات آثار هنری^۳ طراحی شده است تا یک سیستم بایگانی منظم را فراهم آورد.

۶. بیش از ۱۰ میلیون اسناد مکتوب (شامل ضمانت‌نامه، وثیقه‌ها، گواهی‌ها و غیره) موردبررسی قرار گرفتند و در سیستم مدیریت بایگانی بنیاد وقفی^۴ ذخیره شدند. فرض شده است که این مطالعات به ۱۲ میلیون اسناد برسد.

۷. دارایی‌های قابل حمل فرهنگی به وسیله ارائه در موزه‌ها موردحفاظت قرارگرفته‌اند. علاوه بر ۴ موزه موجود در استانبول، "موزه‌های اوقاف" بین سال‌های ۲۰۰۶ تا ۲۰۱۰ در شهرهای آنکارا، قونیه، ادیرنه، توقات، قسطنطنیه، استانبول و غازی عینتاب تأسیس شده بودند. تصمیم‌گیری درباره‌ی تأسیس یک موزه در هریک از استان‌های سیواس، کایسری، نیغده (نیکده)، کوتاهیه، صامسون، دیاربکر، ملطیه، ارزروم، ازمیر، آنتالیا و بتلیس و ۲ موزه در استانبول و وظایف آن‌ها برای این موضوع به مرحله‌ی اجرا گذاشته شده است.

۸. دارایی‌های فرهنگی قابل حمل اوقاف مثل: فرش، قالیچه، سفال دست‌ساز، لوح‌ها (یا ورقه‌هایی) که از مساجد به سرقت رفته‌اند، توسط اداره‌ی مبارزه علیه قاچاق که وابسته به اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه است با همکاری سایر نهادها مثل وزارت امور خارجه، وزارت کشور، اینترپل (پلیس بین‌المللی) و ژاندارمری (اداره

1. Institution Responsibilities

2. Functions

3. Works of Art Information Management System (WAIMS)

4. Foundation Archive Management System (FAMS)

امنیت) فرماندهی کل، با جستجو در مزایده‌های خارج از کشور، برگردانده می‌شوند. علاوه بر این، فرش‌ها و قالیچه‌های تاریخی مساجد در تمام استان‌های ترکیه، توسط خبرگان این نهاد جمع‌آوری و طبقه‌بندی شدند و آن‌هایی که تمیز بودند و با دقت نگهداری شده بودند، برای ارائه در موزه‌های اوقاف در سطح خوبی قرار دارند.

۹. فعالیت‌های مربوط به "هفته اوقاف"، در اولین هفته ماه می هر سال انجام می‌شوند. (اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه برای حفاظت از میراث فرهنگی و انتقال آن‌ها به نسل‌های بعدی، کمپین‌هایی را در سراسر کشور برگزار می‌کند. هدف از فعالیت‌های "هفته اوقاف"، معرفی و آگاهی اوقاف در سطح بین‌المللی و ملی است) [۲۷].

فعالیت‌ها ذکر شده، با هماهنگی آژانس همکاری و توسعه بین‌المللی ترکیه اداره می‌شوند.

• درآمدها و مصارف اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه

طبق قانون اوقاف، ماده ۳۹۱ درآمدها شامل:

۱. درآمد اجاره
۲. سودهای تجاری و کسب و کار
۳. درآمدهای حاصل از مشارکت
۴. درآمدهای حاصل از مدیریت و نمایندگی اوقاف
۵. درآمد حاصل از فروش اموال غیرمنقول که متعلق به بنیادهای وقفی ضبط شده می‌باشد.
۶. درآمدها و عواید به دست آمده از فروش دارایی‌هایی که تحت مالکیت اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه هستند.
۷. کمک‌ها و بخشش‌های مشروط و غیرمشروط
۸. حق امتیاز بنیادهای وقفی ضبط شده
۹. سایر درآمدها [۸۰]

مصارف درآمدهای تعریف شده در فوق الذکر طبق قانون اوقاف، ماده ۴۰^۱:
درآمد تعریف شده در پاراگراف ۵ و ۶ از این قانون، ممکن است برای خرید دارایی های غیرمنقول بنیادهای وقف شده و برای تعمیر و نگهداری دارایی های غیرمنقول موجود در بنیادهای وقف شده مورد استفاده قرار بگیرند. مجموع این مبالغ توسط تصمیم شورا، برای تعمیر و نگهداری آثار دارایی های فرهنگی داخل و خارج از کشور که هیچ منبع درآمدی از خود ندارند و متعلق به اوقاف هستند، مصرف می شود.
درآمد حاصل از موقوفات شرطی اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه باید در راستای نیات خیران مصرف شوند [۲۳].

در مجموع هزینه های اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه شامل موارد زیر می باشد:
هزینه های کارکنان، هزینه های حق بیمه دولتی پرداختی به سازمان تأمین اجتماعی، هزینه های خرید خدمات و کالا، انتقال های جاری و هزینه های سرمایه. مبالغ تخصیص و هزینه سال های ۲۰۱۰ الی ۲۰۱۳ در فصل چهارم آورده شده است [۸۰].

• قانون اوقاف شماره ۵۷۳۷

قانون اوقاف شماره ۵۷۳۷ در ۲۰ فوریه ۲۰۰۸ (۱ اسفند ۱۳۸۶) به تصویب رسید و در تاریخ ۲۷ فوریه ۲۰۰۸ (۸ اسفند ۱۳۸۶) در روزنامه رسمی منتشر شد [۲۳]. اصل قانون اوقاف در سال ۱۹۳۵ آماده شد و پس از آن ۲۰ مرتبه اصلاح شد. قانون ۵۷۳۷ را مجلس ترکیه تصویب کرد و یک اصلاحیه ی قابل توجهی در قانون اوقاف بود [۲۹]. این قانون شامل ۴ بخش است:

۱. مقررات عمومی؛
۲. مقررات حاکم بر اوقاف؛
۳. اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه، شورای اوقاف، سازمان اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه و استخدام؛
۴. مقررات متفرقه و گوناگون [۲۳]. مطابق با ماده ۸۲ قانون اوقاف^۲، این قانون باید

1. Foundations Law, Art40

2. Foundations Law

3. Foundations Law, Art82

توسط شورای وزیران اجرا شود [۲۳].

قانون اوقاف شماره ۵۷۳۷ به منظور انجام چهار مورد تهیه و تنظیم شده است:
۱. یکسری قوانین و رویه‌هایی را که وابسته به مدیریت، عملیات و نظارت بنیادهای وقف است، تنظیم کند؛

۲. اطمینان حاصل شود که دارایی‌های لیست شده‌ی منقول و غیرمنقول در داخل و خارج از کشور ثبت، محافظت، تعمیر و نگهداری شده‌اند؛

۳. اطمینان حاصل شود که دارایی‌های اوقاف از لحاظ اقتصادی مدیریت و به کار گرفته می‌شوند؛

۴. تعریف کردن سازمان، وظایف، اختیارات و مسئولیت‌های اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه (ماده ۱) [۲۳].

هدف قانون جدید اوقاف این است که محدودیت‌های حاکم بر بنیادهای موقوفه را از بین ببرد. این قانون تلاش می‌کند تا سرپرستی اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه را از روی بنیادهای موقوفه بردارد. به عنوان مثال دیگر نیازی نیست که این بنیادها، برای به دست آوردن دارایی‌ها از اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه مجوز بگیرند. همچنین برای فعالیت‌هایشان در خارج از کشور، نیازی به مجوز از اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه ندارند. علاوه بر این ممکن است که این بنیادهای وقف، بدون تصویب اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه، دارای یکسری دفاتر شعب و نمایندگی‌ها باشند، فقط اینکه اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه باید از این تحولات آگاه باشد.

یکی از عناصر کلیدی این قانون جدید، حذف محدودیت‌ها برای افراد خارجی است. قبل از این قانون جدید، افراد خارجی اجازه‌ی وقف در ترکیه را نداشتند. اما در حال حاضر مطابق با ماده ۵ این قانون، افراد خارجی می‌توانند بنیادهایی را وقف کنند یا در بدنه‌ی اجرایی این بنیادهای وقف مشارکت داشته باشند. علاوه بر این، بنیادهای موقوفه‌ای که توسط افراد خارجی تأسیس شده‌اند، می‌توانند املاک و مستغلات (یا اموال) به دست آورند. اما هنوز هم اکثریت افرادی که در بدنه‌ی مدیریت قرار دارند، باید مقیم ترکیه باشند [۳۰].

این قانون جدید، سازگاری زیادی با استانداردهای بین‌المللی از آزادی انجمن‌ها دارد و بهبود قابل توجهی را در محیط ترکیه برای جوامع مدنی و بشردوستانه نشان می‌دهد [۳۱].

• دستورالعمل اجرایی سازی قانون اوقاف شماره ۵۷۳۷^۱

پس از اینکه قانون جدید اوقاف تصویب شد، تمرکز اصلی باید بر روی آماده کردن دستورالعمل جدید باشد، که باید ظرف مدت ۶ ماه منتشر شود. این دستورالعمل، چارچوب پیاده‌سازی قانون جدید را شکل می‌دهند [۳۱].

دستورالعمل اجرایی سازی قانون اوقاف شماره ۵۷۳۷ توسط روزنامه رسمی در ۲۷ سپتامبر ۲۰۰۸ (۶ مهر ۱۳۸۷) و از طرف اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه منتشر شد که شامل یکسری دستورالعمل‌هایی برای بنیادهای موقوفه است و امور مربوط به اوقاف را تنظیم می‌کند. این دستورالعمل از چهار بخش تشکیل شده‌اند:

۱. مقررات عمومی؛

۲. مقررات بنیادهای وقف؛

۳. تخصیص اموال، املاک و امور خدماتی خیریه‌ها؛ و

۴. شورای اوقاف، هدایت، ریاست و نظارت بر بازرسی، مهارت و تخصص بنیاد وقف. تعاریف و مقررات مربوط به قانون مدنی ترکیه برای درک تمام موضوعات مربوط به اوقاف مناسب نیستند [۳۰]. به همین دلیل، این دستورالعمل آماده شده تا یکسری رویه‌هایی را برای سازمان، مدیریت، فعالیت‌ها و حسابرسی اوقاف جدید و همچنین، وظایف، اختیارات و مسئولیت‌های شورای بنیادهای موقوفه، هدایت، ریاست و نظارت بر بازرسی، تخصص بنیادهای وقفی و تخصص دستیاران تنظیم کند (ماده ۱) [۲۴].

قانونی بودن این دستورالعمل، توسط ارگان‌های مستقل قوه قضائیه کنترل می‌شوند. کنترل‌های قضائی دستورالعمل، یکی از ویژگی‌های قابل توجه حاکمیت قانون

است [۳۰]. مطابق با ماده ۱۸۵ دستورالعمل اجرایی سازی قانون اوقاف شماره ۵۷۳۷، مفاد این دستورالعمل باید توسط وزیر، که اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه به آن متصل است، اجرا شود [۲۴].

• ادارات عملیاتی (تجاری) اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه

الف) اداره عملیاتی درختان زیتون وقف‌شده‌ی آیوالیک^۱

اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه، مناطقی را که زیتون در آن رشد می‌کند به همراه باغچه‌های میوه و مرکبات را اداره می‌کند. براساس قانون تجاری سال ۱۹۴۰ و با استناد بر قانون شماره ۳۹۱۳، بنیاد وقف‌شده‌ی اداره عملیاتی درختان زیتون آیدین^۲ و آیوالیک تأسیس شده و هنوز هم محصولاتی که از کشت زیتون و با مدیریت وقف درختان زیتون آیوالیک به دست می‌آید (ازجمله روغن زیتون، زیتون آب‌شورو صابون)، به فروش می‌رسد.

مدیریت اداره‌ی عملیاتی بنیاد وقف‌شده‌ی آیوالیک در سال ۲۰۰۶ محصولات جدیدی مثل روغن زیتون چکیده با فلفل قرمز، زیتون پرشده از بادام، پوره‌ی زیتون سبز و سیاه و پوره‌ی زیتون سبز تند، سالاد زیتون و مربای زیتون را در شیشه‌های زینتی برای فروش عرضه کرد.

تمامی اراضی اطراف درختان زیتون توسط اداره‌ی عملیاتی درختان زیتون وقف‌شده آیوالیک و طبق مزایده‌هایی به اشخاص ثالث اجاره داده می‌شوند.

ب) اداره عملیاتی آب‌های منبأ^۳ وقف‌شده

مطابق با قانون شماره ۳۹۱۳، بنیاد وقف آب‌های منبأ با جنگل‌ها و درختان زیتون در سال ۱۹۴۰ تأسیس شده است. بنابراین قانون، اداره عملیاتی آب‌های منبأ وقف‌شده، صاحب دو مورد از بهترین چشمه‌های آب Taşdelen و Karakulak می‌باشد. این اداره عملیاتی، در تاریخ ۸/۵/۲۰۰۶ (۱۳۸۵/۲/۱۸) مسئولیت چشمه‌ی آب Taşdelen و

1. Foundations Regulations, Art185

2. Ayvalık

3. Aydın

4. MENBA

در تاریخ ۲۰۰۷/۲/۹ (۱۳۸۵/۱۱/۲۰) مسئولیت چشمه آب Karakulak و فعالیت‌های آن‌ها را به عهده گرفت، از سال ۱۹۹۸، بنیادهای وقفی که موضوع قانون مدنی ترکیه بودند، مسئولیت چاپ و توزیع سند درآمدها و هزینه‌های خود را به عهده داشتند.

ج) بیمارستان وقفی تحقیق و آموزش بزم عالم والدۀ سلطان^۱ طبق تصمیم شورای وزیران در تاریخ ۲۰۰۰/۸/۱۰ (۱۳۷۹/۵/۲۰) و مصوبه شماره ۲۰۰۰/۱۳۳۱، بیمارستان وقفی بزم عالم والدۀ سلطان (اسم بیمارستان) به سازمان بیمه اجتماعی اختصاص داده شده است و در تاریخ ۲۰۰۵/۱/۶ (۱۳۸۳/۱۰/۱۷) برخی از مؤسسات عمومی و واحدهای سلامت این سازمان به وزارت بهداشت انتقال داده شدند و در تاریخ ۲۰۰۶/۸/۷ (۱۳۸۵/۵/۱۶) اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه مالک این بیمارستان شد و مدیریت آن شروع شد [۳۲].

۴-۳-۱-۲- وزارت دارایی ترکیه^۲

وزارت دارایی ترکیه یک نهاد دولتی است که مسئولیت سیاست گذاری و نظارت بر بنیادهای وقفی را به عهده دارد. بنیادهای وقفی باید تمام اسناد حسابداری خود را مطابق با مقررات مندرج در قانون آئین دادرسی شماره ۲۱۳ مورخ ۱۹۶۱/۱/۴ تنظیم و مستند نمایند (ماده ۵۰ دستورالعمل اجرایی سازی قانون اوقاف شماره ۵۷۳۷) [۲۴].

• چشم انداز و مأموریت

– چشم انداز: وزارت دارایی ترکیه در چشم انداز خود می‌خواهد به یک وزارتخانه شفاف، پاسخگو و پیشگام در ارائه خدمات سریع و با کیفیت بالا تبدیل شود [۹۳].

– مأموریت: وزارت دارایی ترکیه در مأموریت خود، به انجام سیاست گذاری‌های مالیاتی کمک می‌نماید و مسئولیت اجرا، نظارت و حسابرسی سیاست‌های مالیاتی به منظور دستیابی به اهداف اقتصادی و اجتماعی و با در نظر گرفتن اصول حاکمیتی خوب را بر عهده دارد [۹۳].

در قانون مالیات ترکیه هیچ قانون خاصی وجود ندارد که یک معافیت مالیاتی

1. Bezm-i Alem Valide Sultan

2. Turkey Ministry of Finance (MOF)

عمومی را برای بنیادهای وقفی فراهم کند. اما حکم معافیت از مالیات [۲۰]، ممکن است تحت شرایط خاصی به بنیادهای وقفی اعطا شود. اگرچه این حکم، معافیت از مالیات بر درآمد را ایجاد نمی‌کند و تأثیرش بر دیگر تعهدات ناشی از سایر مالیات‌ها و عوارض محدود شده است. بنیادهای وقفی ای که باهدف صرف کردن دوسوم از درآمد خود برای خدمات عمومی تأسیس شده‌اند، ممکن است حکم معافیت از مالیات^۱ توسط شورای وزیران به پیشنهاد وزارت دارایی ترکیه اعطا شود. براین اساس، برای حکم معافیت از مالیات، شرایط زیر باید رعایت شود:

– هدف بنیادهای وقفی باید یکی یا ترکیبی از اهداف سلامتی، کمک‌های اجتماعی، آموزش، تحقیق و توسعه‌ی علمی، فرهنگی، حفاظت از محیط زیست و یا احیای جنگل‌ها باشد. فعالیت‌های این چنین بنیادهای وقفی باید یک اثرکاهشی بر روی مسئولیت خدمات عمومی دولت داشته باشد.

– بنیادهای وقفی باید به کار عمومی برای حداقل یک سال قبل از درخواست نامه^۲ شروع کرده باشند.

– این بنیادهای وقفی باید با برنامه‌ها و الزامات حسابداری موافق باشند.

– ارزش دارایی‌ها و درآمد سالیانه‌ی بنیادهای وقفی باید به ترتیب حداقل ۷۳۵،۰۰۰ لیره ترکیه (تقریباً ۵،۷ میلیارد ریال) و ۷۱،۰۰۰ لیره‌ی ترکیه (تقریباً ۷۳۵ میلیون ریال) باشد.

– یک سال قبل از درخواست نامه، مؤسسات باید دوسوم از درآمد ناخالص را برای مصارف عمومی که در بالا گفته شد، مصرف کرده باشند. این وضعیت باید به طور پیوسته در طول حکم معافیت مالیاتی رعایت شود [۱۹].

۴-۳-۲- نهادهای تسهیلگر

در ترکیه دو نوع نهاد نقش تسهیل‌گر را برای امور خیریه ایفا می‌کنند:

الف) بنیاد وقفی بخش سوم ترکیه^۳ که به عنوان یک مرکز اطلاعات و یک پایگاه

1. Tax-Exempt Statute

2. Application

3. Türkiye Üçüncü Sektör Vakfı (TUSEV)- Third Sector Foundation of Turkey

اطلاع‌رسانی می‌باشد.

ب) بانک اوقاف ترکیه که با جذب کمک‌های مالی، به تسهیل فعالیت خیریه‌ها می‌پردازد.

۴-۳-۱- بنیاد وقفی بخش سوم ترکیه

بنیاد وقفی بخش سوم ترکیه برای ارتقا توسعه جامعه مدنی و جامعه بشردوستانه و همچنین برای ترویج بخش سوم به طور بین‌المللی تأسیس شده است. فعالیت‌های داخلی این بنیاد عبارتند از: ایجاد یک مرکز ملی برای تبادل اطلاعات و همکاری بین بنیادها و انجمن‌ها، اعطای کمک‌های مالی برای پروژه‌های تحقیقاتی، ترویج ایجاد بنیادهای وقفی، ایجاد یک محیط سیاسی و قانونی که منجر به توسعه و بهره‌برداری از بنیادهای وقفی شود. فعالیت‌های بین‌المللی این بنیاد شامل سازماندهی جلسات منطقه‌ای و بین‌المللی و نشان دادن نقش بخش سوم ترکیه در سازمان‌ها و همچنین سازمان‌های غیردولتی بین‌المللی است [۸۴].

شکل ۴-۴) سایت بنیاد وقفی بخش سوم ترکیه

بنیاد وقفی بخش سوم ترکیه در سال ۱۹۲۳ توسط سازمان‌های جامعه مدنی ترکیه تأسیس شده است و امروزه به یک شبکه‌ی حمایتی تبدیل شده است که بیش از ۱۰۰

بنیاد وقف در بخش سوم (غیرانتفاعی) ترکیه را که یک چشم‌انداز مشترکی از تقویت زیرساخت‌های حقوقی، مالی و عملیاتی دارند، مورد پشتیبانی قرار می‌دهد. بنیاد وقفی بخش سوم ترکیه عضوی از مرکز وقف اروپا^۱ است [۴۹]. این سازمان نقش کلیدی و مهمی را در توسعه جامعه‌ی مدنی ترکیه ایفا می‌کند. جامعه‌ی مدنی یکسری مؤسسات غیردولتی هستند که حقوق و تمایلات شهروندان را آشکار می‌سازند. این سازمان با فعالیت در یکسری پروژه‌ها و سمینارهایی، اعضا را درباره موضوعاتی از قبیل اصلاح قانون جامعه مدنی، سرمایه‌گذاری اجتماعی، روابط بین‌المللی و شبکه‌ای، و تحقیقات و انتشارات آگاه می‌سازد.

به عبارتی برنامه‌های بنیاد وقفی بخش سوم ترکیه در چهار حوزه قرار دارند:

الف) اصلاحات قانون جامعه مدنی

از زمان تأسیس بنیاد وقفی بخش سوم ترکیه، محوری‌ترین صلاحیت و شایستگی این نهاد، همین برنامه اول بوده است و تمرکز بر روی این برنامه در طول سال‌ها به طور قابل توجهی افزایش یافته است. فعالیت‌های برنامه اول شامل: ۱. ترویج یک محیط مساعد برای سازمان‌های جامعه مدنی در ترکیه، که هدف اصلی این بنیاد در برنامه اول است؛ ۲. فعالیت کردن به عنوان یک منبع کلیدی و به‌روزرسانی مسائل حقوقی و مالیاتی برای بخش سوم ترکیه؛ ۳. ترویج مکانیسم‌هایی برای افزایش مشارکت سازمان‌های جامعه مدنی در روند سیاست‌گذاری و همکاری دولت با سازمان‌های جامعه مدنی؛ ۴. اداره کردن و هدایت تحلیل‌های سیاست مستقلی و دفاع کردن از اصلاحات؛ ۵. تجزیه و تحلیل و نظارت بر پیاده‌سازی اصلاحات.

در برنامه اول، راجع به مسائلی از قبیل بنیادهای وقف، شورای بنیاد وقف، انجمن‌ها، موانع آزادی انجمن‌ها، مقررات قانون مدنی در مورد انجمن‌ها، برگزاری سمینارهایی درباره آگاه ساختن افراد در مورد قوانین مختلف مالیاتی و عمومی، همکاری در پروژه‌های عمومی جامعه مدنی و نظارت شرکا بر روی پروژه‌های توسعه‌ی جامعه‌ی مدنی بحث می‌شود.

ب) سرمایه‌گذاری اجتماعی

در این برنامه بنیاد وقفی بخش سوم ترکیه به دنبال:

- مطلع کردن سهامداران (موجود و خیران بالقوه) در مورد شیوه‌های مؤثر و استراتژیک؛
- کمک به ایجاد یک زیرساخت مطلوب برای سرمایه‌گذاری اجتماعی اقدامات بشردوستانه در ترکیه؛

- معرفی و حمایت از تأسیس مکانیسم‌های جدیدی که جریان منابع را برای سازمان‌های جامعه مدنی توانمند می‌کند، مثل بنیادهای وقفی جوامع و مشاوره به خیران و بنیادهای وقفی جدید درباره ارائه دادن استراتژی‌های مؤثر.

در برنامه دوم، راجع به اقدامات بشردوستانه، بنیادهای وقف جامعه و کارآفرینی اجتماعی بحث می‌شود.

ج) روابط بین‌المللی و شبکه‌ای

بنیاد وقفی بخش سوم ترکیه از طریق روابط بین‌المللی و شبکه‌ای به دنبال ایجاد یک سطح فکر (یا یک سیستم عامل) مشترک است تا بهترین شیوه‌ها و ایده‌ها تبادل شوند و همکاری بین سازمان‌های جامعه مدنی ترکیه، هم‌تایان بین‌المللی و خیران تسهیل گردد. در برنامه سوم، راجع به رویدادها و سمینارهایی که این مؤسسه نقش میزبان را بازی می‌کند و رویدادهایی که این مؤسسه در آن‌ها شرکت می‌کند و نقش مهمان را دارد بحث می‌شود.

د) تحقیقات و انتشارات

هدف بنیاد وقفی بخش سوم ترکیه در این برنامه، به عهده گرفتن طرح‌های تحقیقاتی مهم بر روی موضوعات مربوط به بخش سوم و تولید داده‌ها و گزارش‌های مفید برای سهامداران می‌باشد.

در برنامه چهارم، درباره موضوعاتی همچون انتشارات آنلاین و خبرنامه‌های الکترونیکی بحث می‌شود.

اهداف اصلی این سازمان شامل اصلاحات قانون غیرانتفاعی، ترویج سرمایه‌گذاری

اجتماعی، اقدامات بشردوستانه عدالت اجتماعی و تسهیل همکاری در بخش‌های مختلف و در سراسر مرزها می‌باشد [۵۰].

• جستجو خیریه‌ها

یکی از قابلیت‌های سایت بنیاد وقفی بخش سوم ترکیه، امکان جستجو خیریه‌ها بر اساس حوزه فعالیتشان می‌باشد که در شکل ۴-۵ نشان داده شده است. این بانک اطلاعاتی تنها به زبان ترکی قابل مشاهده است.

TÜSEV
Türkiye Üçüncü Sektör Vakfı
Third Sector Foundation of Turkey

Bilgi Bankası	Kuruluşlar Listesi	Bilgilerinizi Güncelleyin	Onay Bekleyenler	Giriş
Kuruluş Adı	Lütfen Seçiniz	Aktivite seçiniz	Q Ara	[sorguyu sıfırla]
Kuruluş Adı	Şehir	Aktivite Alanı	Email	Telefon
Acil İhtiyaç Projesi Vakfı	İSTANBUL	Aile, Çocuk, Gençlik, Sosyal Dayanışma ve Yardımlaşma, Eğitim, Kadın, Sağlık, Engelliler	info@alpvakfi.org	02125343382
Anne Çocuk Eğitim Vakfı	İSTANBUL	Aile, Çocuk, Eğitim, Kadın	acev@acev.org	021223124220
BEYAZ NOKTA GELİŞİM VAKFI	İSTANBUL	Eğitim	bilgi@beyaznokta.org.tr	03124420760
Birkokler Vakfı	İSTANBUL	Eğitim, Sağlık	info@birkokler.org	02163488869
Boğaziçi Üniversitesi Vakfı	İSTANBUL	Bilim, Eğitim	buvak@boun.edu.tr	02122659946
Çelikel Eğitim Vakfı	İSTANBUL	Gençlik, İnsan Hakları, Sosyal Dayanışma ve Yardımlaşma, Araştırma, Demokrasi, Kültür, Eğitim, Sanat	iletisim@celikelogretimvakfi.org	02166362000

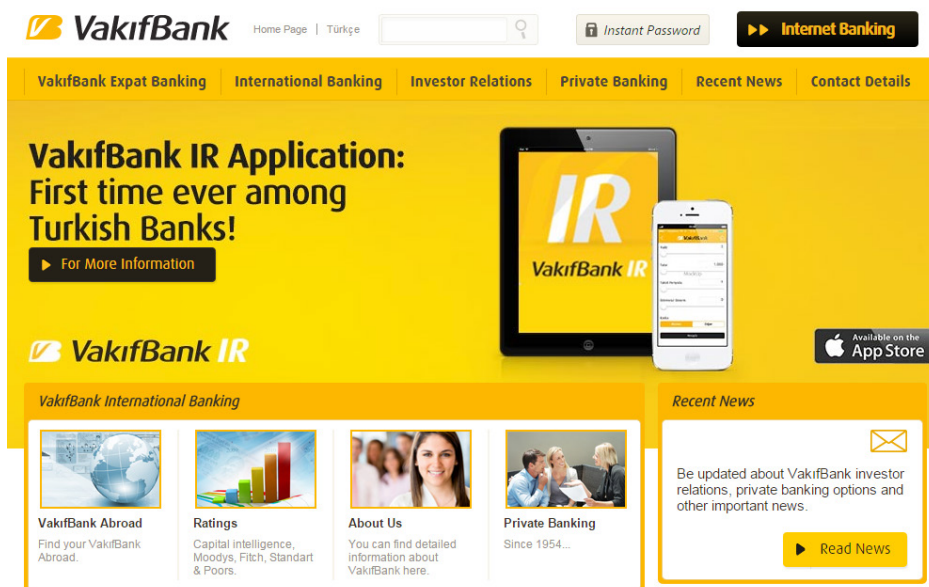
شکل ۴-۵) لیست خیریه‌ها در سایت بنیاد وقفی بخش سوم ترکیه

حوزه فعالیت بنیادهای وقفی که در این سایت به ثبت رسیده‌اند عبارتند از: آموزش، خانواده، کودکان، بهداشت، پرورش، کمک‌های اجتماعی و همبستگی، جوانان، فرهنگ و هنر، محیط زیست و ... که یک بنیاد وقفی ممکن است در چندین حوزه فعالیت نماید [۸۵].

۴-۳-۲- بانک اوقاف ترکیه^۱

بانک وقف با سرمایه‌ی اولیه‌ی ۵۰ لیره در تاریخ ۱۱ ژانویه ۱۹۵۴ تأسیس شد و از تاریخ ۱۳ آوریل ۱۹۵۴ باهدف بهترین استفاده از وجوهای بنیادهای وقف آغاز به کارکرد. هدف بانک وقف، کمک به صرفه جویی کشور با استفاده از شیوه‌های بانکداری مدرن

و بهره‌برداری از این منابع مطابق با الزامات توسعه اقتصادی می‌باشد [۵۱].

شکل ۴-۶ سایت بانک اوقاف ترکیه

این بانک در تاریخ ۱۳/۱۲/۲۰۱۵، هفتمین بانک برتر ترکیه از لحاظ میزان دارایی می‌باشد. این بانک از زمان نخستین بنیاد وقف به فعالیت‌هایش به سمت رشد و توسعه‌ی اقتصادی کشور ادامه می‌دهد [۵۱].

این بانک در چشم‌انداز خود می‌خواهد به بهترین بانک جهان و مرجع‌ترین بانک تبدیل شود و همچنین می‌خواهد ارزش‌های بیشتری را در مناطق ایجاد کند [۵۲]. و مأموریت آن، افزایش مستمر ارزش ارائه‌شده برای مشتریان، کارکنان، سهامداران و جامعه توسط مدیریت کردن دارایی‌ها می‌باشد. علاوه بر این، مدیریت کردن دارایی‌های سپرده‌شده به آن‌ها با شیوه‌ای مؤثر و کارآمد و با قدرتی که این بانک از فرهنگ وقف به دست آورده است [۵۲].

• ساختار مالکیت

در تاریخ ۳۱/۱۲/۲۰۱۵، سرمایه‌ی سهام بانک وقف، ۲/۵۰۰ میلیون لیره بود که متشکل از ۲۵۰ میلیارد سهم و هر سهم به ارزش اسمی ۱٪ لیره بود. بانک وقف توسط

۴۰,۰۰۰ بنیادهای وقفی که توسط اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه، مدیریت می شوند، کنترل می شود. ساختار سهامداران این بانک در تاریخ ۳۱/۱۲/۲۰۱۵ به شرح زیر است:

جدول ۴-۲) سهام ثبت شده در بانک وقف در تاریخ ۳۱/۱۲/۲۰۱۵ (هر لیوه ترکیه: ۱۰,۰۹۴ ریال)

طبقه سهامداران	سهامداران	ارزش اسمی سهام (لیوه)	درصد	تعداد سهامداران
A	بنیادهای وقف ارائه شده توسط اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه	۱,۰۷۵,۰۵۸,۶۳۹,۵۶۲	۴۳,۰۰	۱
B	بنیادهای وقف اضافه شده ارائه شده توسط اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه	۳۸۶,۲۲۴,۷۸۴,۷۲۲	۱۵,۴۵	۱
B	سایر بنیادهای وقفی اضافه شده	۵۵۸,۳,۰۹۱,۹۹۶	۰,۱۲	۲۶۴
B	سایر بنیادهای وقفی	۴۶۰,۱,۴۴۸,۵۴۳	۰,۰۶	۱۹۷
C	صندوق بازنشستگی بانک وقف	۴۲۲,۴۰۲,۵۵۲,۶۶۶	۱۶,۱۰	۱
C	افراد و نهادهای حقوقی	۹۱۲,۱,۵۳۲,۷۵۲	۰,۰۶	۴۲۷
D	سهام شناور آزاد (سهام قابل معامله)	۳۶۴,۶۳۰,۰۹۰,۶۱۶	۲۵,۲۰	-
مجموع		۲,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۰۰	۸۹۱

سهامدار اصلی، اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه می باشد که ۵۸,۴۵٪ سهم بانک وقف را مدیریت می کند (سهام طبقه A و سهام طبق B). اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه در سال ۱۹۲۴ به منظور اداره و تنظیم بنیادهای وقفی موجود و آینده ی ترکیه به عنوان یک نهاد دولتی که باید به طور مستقیم به نخست وزیر گزارش دهد، تأسیس شده است. اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه، تنها نهاد دولتی است که از خودش بودجه دارد و دارای اختیاراتی برای تأسیس یک بانک، باهدف مدیریت کردن درآمد و هزینه های بنیاد وقف می باشد [۵۳].

۴-۳-۳- مؤسسات خیریه در موضوعات مختلف

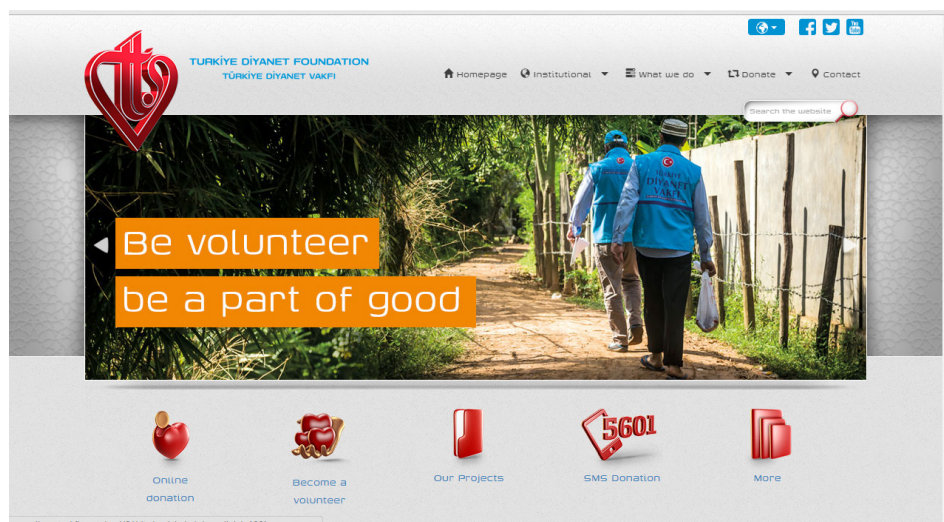
۴-۳-۳-۱- سازمان وقف دیانت ترکیه در موضوع مذهب

اصلی ترین نهاد خیریه در ترکیه در موضوع مذهبی، سازمان "وقف دیانت ترکیه" است که هدف از تأسیس آن، عمدتاً در جهت پاسخگویی به نیازهای «ریاست امور دینی جمهوری ترکیه» در راستای انجام وظایف محوله است. نیازهای برآورده نشده ریاست امور دینی جمهوری ترکیه براساس بودجه سالانه، به واسطه امکانات موجود در مؤسسه پاسخ داده می شود و به عبارتی یک سازمان تابعه وابسته به ریاست امور دینی جمهوری ترکیه است که از نوع خیریه دولتی می باشد [۴۸].

• مأموریت، چشم انداز و اهداف سازمان وقف دیانت ترکیه

– چشم انداز: تبدیل شدن به یک الگودر خدمات بشردوستانه^۱ در کشور و در سطح جهانی

– مأموریت: رسیدن به خوبی ها بر روی زمین برای مردم با استفاده از ارائه کمک های مالی، اخلاقی و حمایت های معنوی

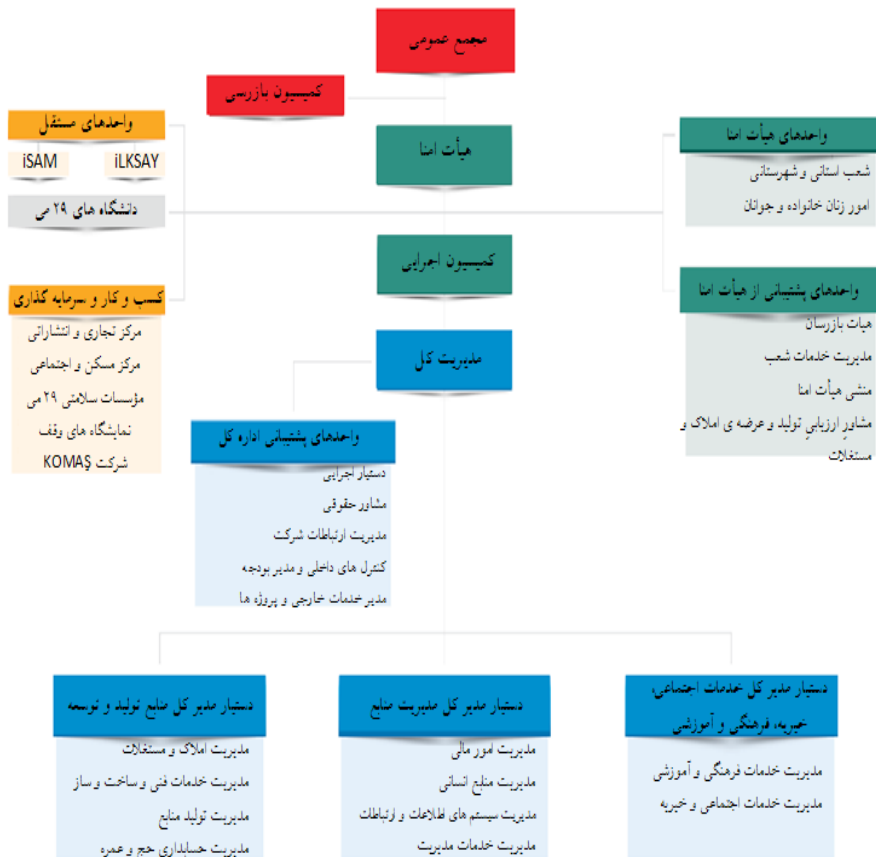

شکل ۴-۷) سایت سازمان وقف دیانت ترکیه

— شعار: بهترین مردم کسانی هستند که بیشتر برای دیگران مفید هستند [۵۴].

همکاری و کمک به ریاست امور دینی جمهوری ترکیه، در راستای شناساندن هویت حقیقی دین مبین اسلام، تنویر افکار عمومی مردم در خصوص دین و مسائل دینی، تأسیس و تجهیز مساجد در مکان‌های مورد نیاز، تأسیس و به‌کارگیری مؤسسات درمانی برای بیماران نیازمند، و توسعه خدمات یاری‌رسانی براساس نقل و انتقال و رساندن اموری از قبیل زکات، فطریه و مواردی از این دست که از طرف مردم مسلمان در شرایط نیاز در نظر گرفته می‌شوند، از جمله اهداف این بنیاد است [۵۵].

• ساختار و تشکیلات سازمان وقف دیانت ترکیه

شکل ۴-۸) چارت سازمانی سازمان "وقف دیانت ترکیه" [۵۶]

• واحد مدیریت فعالیت‌های خیریه و خدمات اجتماعی

وظیفه اصلی این واحد، انجام فعالیت‌های مربوط به خدمات خیریه‌ای داخلی و خارجی سازمان وقف دیانت ترکیه است. این مؤسسه کمک‌هایش را در قالب کمک‌های نقدی و غیرنقدی شامل پول نقد، زکات، فطریه، توزیع بن خرید و بسته‌های مواد غذایی و برگزاری سفره‌های افطار انجام می‌دهد. این مؤسسه در عید قربان و همچنین در طول سال، مراسم وکالتی قربانی کردن حیوانات را انجام می‌دهد و گوشت‌های قربانی نذری را بدون تبعیض نژادی به میلیون‌افزادی که در مناطق بحرانی و در داخل کشور و سراسر جهان زندگی می‌کنند و از گرسنگی، زلزله، سیل، جنگ و خشونت رنج می‌برند، توزیع می‌کند. هر سال، با همکاری «ریاست امور دینی جمهوری ترکیه»، مطابق با اصول مذهبی و با شعار اعتماد و امنیت، این مؤسسه به سازمان‌دهی و انجام مراسم وکالتی قربانی کردن می‌پردازد.

سپرده‌های افراد به این مؤسسه، به یک طیف گسترده‌ای از افراد در مناطق جغرافیایی مختلف، از سرزمین بالکان تا فلسطین، از حوزه قفقاز تا آفریقا، از جمهوری ترکیه تا آمریکای لاتین و تا کشورهای شرق دور اهدا می‌شود.

این مؤسسه بین سال‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۴، مبلغ ۲۹۲ میلیون لیره ترکیه (حدود ۳ تریلیون ریال) را برای پشتیبانی از فعالیت‌های بشردوستانه‌ی ناشی از زلزله، جنگ و بحران‌های انسانی که در اطراف ترکیه، اکستان، جزیره هائیتی، سومالی، آراکان، مالی، سوریه، فلسطین، غزه، فلیپین، بوسنی، افغانستان، عراق و بیشتر کشورهای آفریقایی رخ داده است، مصرف کرد [۵۷].

• بررسی فعالیت‌های اجتماعی (خیریه) سازمان وقف دیانت ترکیه

الف) فعالیت‌های آموزشی و پرورشی

— خدمات بورسیه

بخش اعظمی از محصلین تحصیلات تکمیلی از طبقات متوسط جامعه‌اند. هزینه‌های ماهانه، بخش اعظم درآمد خانواده را به خود اختصاص می‌دهند. از طرفی، متأسفانه بورس‌های اختصاصی مؤسسات خوابگاهی و اعتباری، تمامی تحصیلات

تکمیلی را پوشش نمی دهند. در همین زمینه، هرچند مساعدت وقف های مختلف و کمک های اشخاص متمول شایسته تقدیر است، لیکن این کمک ها تنها بخش کوچکی از نیازها را برآورده می نمایند. تخصیص بورس تحصیلی از طرف سازمان وقف دیانت ترکیه برای افراد مستعد و درعین حال نیازمند، از سوی هربخشی شایان تقدیر است.

از مهم ترین فعالیت های سازمان کمک به دانش آموزان فقیر درائتای آموزش داخلی و خارجی با اختصاص بورسیه های بلاعوض به آنان می باشد. اولین بورسیه اختصاص یافته از سوی وقف در سال ۱۹۷۵ صورت گرفته است. در کنار بورسیه های داخل کشوری، اختصاص بورسیه های بلاعوض به ویژه به دانش آموزان ترک و مسلمان جمهوری ترکیه و جوامع آن می باشد.

— خدمات خوابگاهی

از طرف سازمان تاکنون ۱۰ مجموعه خوابگاهی آموزش عالی تأسیس و جهت استفاده جوانان ارائه شده است. دانش آموزان ساکن در سایر خوابگاه های وقف در قبال هزینه ناچیزی از خدمات خوابگاهی استفاده می کنند.

— خدمات مدارس خصوصی

توجه به مقوله «مدارس خصوصی» به عنوان راهکاری در جهت پاسخگویی به یکی از مشکلات آموزشی کشور که نشئت گرفته از توسعه و تحول سریع و روند رو به رشد ازدیاد جمعیت است، قابل تأمل است.

سازمان وقف دیانت ترکیه نیز در جهت کمک به معضلات آموزشی کشور، اقدام به افتتاح مدرسه خصوصی کرده و بدین منظور در منطقه «بورنوی استان ازمیر» مدرسه ای خصوصی افتتاح کرد.

ب) فعالیت های فرهنگی

مالکیت بر میراث فرهنگی، از اصول اساسی تضمین کننده حیات یک ملت است. در همین راستا تصاحب، حفاظت و توسعه فرهنگ اسلامی - ترکی که مظهر اصلی تمدن ترک - اسلام است، و انتقال آن به نسل های آینده در جهت کمک به حفظ حیات یک ملت و برای نسل های آینده چراغ راه بودن، بدون شک از فعالیت های اصلی

سازمان وقف دیانت ترکیه است و در جهت اجرای چنین فعالیت‌هایی، سازمان با استفاده از تجهیزات و ادوات چاپی، صوتی، تصویری و ... فعالیت‌های فرهنگی خود را پیش می‌برد. سازمان باهدف غنی‌سازی زندگی فرهنگی و تنویر افکار عمومی مردم اقدام به برگزاری پانل‌ها، کنفرانس‌ها و سمپوزیوم‌های مختلف و تهیه برنامه‌های گوناگون با محتوای موضوعی دینی و اجتماعی می‌کند.

— فعالیت‌های نشر

نشریات سازمان وقف دیانت ترکیه با محتوای دینی، ملی، علمی، تاریخی و فرهنگی در قالب‌های چاپی، صوتی و تصویری برای استفاده خوانندگان خود، با شمولیت ۴۱۹ نوع چاپی، ۳۷ نوع صوتی و ۶ مورد تصویری مجموعاً به ۴۶۲ عنوان نشر می‌رسد. در بین نشریات چاپی، ۹ مورد به زبان آلمانی، ۲ مورد فرانسوی، یک مورد روسی، ۱۰ مورد عربی و ۳۰ اثر تهیه شده به زبان‌های مختلف وجود دارد. تمام فعالیت‌های مربوط به چاپ این آثار در مؤسسات خود سازمان وقف دیانت ترکیه به انجام می‌رسد.

— نمایشگاه‌های فرهنگ و کتاب

سازمان وقف دیانت ترکیه در راستای اجماع خوانندگان و نویسندگان و نیز دسترسی ارزان مردم به کتاب، از سال ۱۹۸۳ به بعد در شهرهای استانبول و ترکیه در ماه مبارک رمضان اقدام به برگزاری «نمایشگاه فرهنگ و کتاب ترکیه» نموده و همچنین در نمایشگاه‌های داخلی و خارجی نیز مشارکت فعال دارد. این نمایشگاه‌ها که اشاعه دهنده فرهنگ ترکی- اسلامی بوده و ابزاری برای انتقال اقلیم علمی و فرهنگی ترکیه به نسل‌های آینده است، همه ساله از طرف مردم نیز با استقبال گسترده‌ای مواجه است.

— دائرةالمعارف سازمان وقف دیانت ترکیه

در راستای حفظ و صیانت از فرهنگ ترکی- اسلامی و همچنین توسعه و انتقال آن به نسل‌های آینده، تصمیم-گیری‌های لازم در خصوص آماده‌سازی و چاپ دائرةالمعارف اتخاذ گشته و در سال ۱۹۸۳ میلادی اقدامات مربوط به تهیه «دائرةالمعارف اسلامی» آغاز گردید.

دائرةالمعارف اسلامی سازمان وقف دیانت ترکیه که از آن به عنوان مهم‌ترین پروژه

مؤسسه یاد می‌شود، فعالیت‌های فراگیر است که کشور، دنیای اسلام و تمامی حوزه‌های علمی را مخاطب خود می‌داند.

ج) خدمات خیریه‌ای - رفاهی

ازجمله اصول اجتماعی و وظیفه مهم دولت، فراهم آوری رفاه و آسایش در زندگی مردم است. اما لازمه چنین کاری، ارائه خدمت به محرومان و مستمندان است که اغلب اجرای آنگاه توأم با مشکلاتی فراوان و گاه غیرممکن می‌گردد. ازاین رو مؤسسات خیریه، سازمان‌های اوقاف و سایر سازمان‌های داوطلب با به میدان آمدنشان سعی در رفع چنین کمبودی دارند. کمک به افراد بی‌بضاعت و فقیر، کمک در رفع نیازهای بیماران نیازمند، جمع‌آوری و رساندن زکات و فطره به دست افراد نیازمند ازجمله فعالیت‌های سازمان وقف دیانت ترکیه است. رفع نیازها محرومین و رساندن کمک‌های مادی به دست مستحقان، ازجمله فعالیت‌های اصلی سازمان از بدو تأسیس آن است. سازمان وقف دیانت ترکیه همچون سایر ایام، در روزهای ویژه‌ای همچون ماه مبارک رمضان و هفته اوقاف، در تلاش برای رفع نیاز محرومان، اقدام به رفع احتیاجات پوشاک و لوازم التحریر دانش‌آموزان و احتیاجات غذایی نیازمندان می‌کند. در راستای خدمات اجتماعی نیز رساندن زکات و فطره و کمک‌های نقدی و غیرنقدی هم‌وطنان، به دست نیازمندان واقعی ازجمله اصلی‌ترین فعالیت‌هاست.

د) فعالیت‌های مربوط به حوزه زنان، خانواده و جوانان

«شاخه زنان، خانواده و جوانان» سازمان اقدام به برگزاری کنفرانس‌ها، کارگاه‌های آموزشی، گروه‌های بحث و گفتگو، دروس قرآنی و دینی، برنامه‌های آموزشی خانواده و مناسبت‌ها و اردوهای مختلف اجتماعی می‌کند.

ه) خدمات حوزه سلامت و بهداشت

سازمان در راستای یکی از نمودهای اصلی‌اش که همانا خدمت‌رسانی در قالب سازمانی یافته است، با راه‌اندازی کلینیک درمان سرپایی «۲۹ می» در سال ۱۹۹۸ در شهر آنکارا قدمی ارزنده در جهت ارائه خدمات بهداشتی برداشته است. سازمان وقف دیانت ترکیه در حال حاضر با دارا بودن دو مرکز درمانی (۱) بیمارستان

خصوصی «۲۹ می» آنکارا و ۲) بیمارستان خصوصی «۲۹ می» استانبول در بخش سلامت به ارائه خدمات می پردازد [۴۸].

۴-۳-۲- سازمان وقف وهبی کوچ در موضوع آموزش، بهداشت و فرهنگ

وقف وهبی کوچ^۱ یکی از بزرگ ترین سازمان های خیریه غیردولتی در ترکیه است. این بنیاد وقفی در سال ۱۹۶۹/۱/۱۷ توسط وهبی کوچ (۱۹۰۱. ۱۹۹۶) تأسیس شده بود [۵۸]. بنیاد وقف وهبی کوچ، اولین بنیاد خصوصی وقف ترکیه است که به احیای سنت قدیمی موقوفات بشردوستانه^۲ برای عموم مردم می پردازد [۵۹]. هدف این وقف فعالیت های انسان دوستانه در زمینه آموزش، بهداشت و فرهنگ است [۵۸] که هر سه زمینه از اهمیت زیادی برای توسعه رفاه کشور و ملت برخوردارند و این بنیاد در این سه زمینه، تبدیل به یک مدلی برای افراد خیر و انسان دوست^۳ شده است. موقوفات این بنیاد شامل تأسیس چندین مدارس، خوابگاه های دانشجویی، کتابخانه ها و کلینیک ها می باشد و بعدها به عنوان یک پیشگام، تعدادی سازمان های غیرانتفاعی اصلی را در هریک از سه حوزه ی تمرکزش تأسیس و راه اندازی کرده است [۵۹].

• آموزش

وقف وهبی کوچ، دانشگاه کوچ، مدرسه کوچ و مدارس ابتدایی بسیاری را در سراسر کشور و همچنین یک تعدادی بیمارستان تأسیس کرده است [۵۸]. وظایف وقف وهبی کوچ در حوزه آموزش شامل: فراهم آوردن شرایط مساوی برای افراد جوان، افرادی که دارای استعداد می باشند اما از لحاظ امکانات مالی محدود شده اند، به عهده گرفتن مسئولیت های جدید برای آینده ترکیه، غنی سازی حوزه آموزش به واسطه نوآوری در استانداردهای جهانی می باشد.

1. Vehbi Koç

2. Philanthropic Endowment

3. Philanthropist

شکل ۴-۹) وهبی کوچ، بنیان‌گذار سازمان وقف وهبی کوچ در موضوع آموزش، بهداشت و فرهنگ دانشگاه کوچ به کمک علم و دانش به یک مرکز عالی و به یک قطب در سطح جهانی تبدیل شده است. هدف مدرسه کوچ این است که تعداد افرادی که از سنت و فرهنگ محافظت می‌کنند و به حقوق بشر احترام می‌گذارند، افزایش یابد.

شکل ۴-۱۰) دانشگاه کوچ

شکل ۴-۱۱) مدرسه ابتدایی کوچ

مدارس ابتدایی کوچ در اطراف ترکیه گسترش یافته‌اند و با مطالعات نمونه و برجسته‌ی خودشان در دستیابی به استانداردهای معاصر در سیستم آموزشی ترکیه کمک می‌کنند [۶۰].

برنامه‌های بنیاد وقف وهبی کوچ در حوزه آموزش شامل موارد زیر می‌باشد:
افزایش استانداردهای جامعه به یک سطح بالاتر با تأسیس مراکز آموزشی که تمرکزشان بر روی دستیابی به کیفیت برتری باشد، دانشگاه وقف وهبی کوچ، دبیرستان و مدارس ابتدایی خصوصی کوچ و اعطا کمک هزینه تحصیلی به دانش آموزان با استعداد که نیازمند حمایت‌های مالی می‌باشند [۵۹].

• بهداشت و درمان

بیمارستان آمریکایی وقف وهبی کوچ^۱ توسط وقف وهبی کوچ تأسیس شده است و بزرگ‌ترین بیمارستان خصوصی غیرانتفاعی ترکیه می‌باشد که مجهز به تکنولوژی پزشکی پیشرفته است و هر ساله خدمات بهداشتی با کیفیتی را برای بیش از ۱۲۵,۰۰۰ بیماری که از سراسر ترکیه و جهان می‌آیند، ارائه می‌کند. این بیمارستان با فراهم آوردن پزشکان، پرستاران، مراقبان، تکنولوژی‌های تشخیص درمان و فرایندها و سیستم‌های باکیفیت؛ استانداردهای مدرن و جدیدی را پیاده‌سازی می‌کند. بیمارستان آمریکایی

1. Vehbi Koç Vakfı Amerikan Hastanesi

وقف وهبی کوچ یک نقش کلیدی را در توسعه صنعت خصوصی مراقبت های بهداشتی ترکیه ایفا می کند [۶۰].

برنامه های بنیاد وقف وهبی کوچ در حوزه بهداشت و درمان شامل موارد زیر می باشد: ایجاد مدل هایی (تأسیس مراکز درمانی) که استاندارد بالایی از بهداشت و درمان را فراهم کند، ایجاد تسهیلات دائمی برای بهره مند شدن کشور، خریداری و توسعه بیمارستان آمریکایی در استانبول و تأسیس بیمارستان توان بخشی و آنکولوژی (تومورشناسی) ایتالیایی و واحد پژوهش و آموزش های پرستاری "سماهات آرسل" برای افزایش سطح دانش در حرفه پرستاری و بهبود کیفیت مراقبت از بیمار به بیمارستان آمریکایی اضافه شده است [۵۹].

• فرهنگ

وقف وهبی کوچ، موزه های مختلفی را در سراسر استانبول راه اندازی کرده است و با این اقدام، یک چراغی را در گذشته و آینده ما روشن ساخته است. مانند آرتر^۲، که یک فضای

شکل ۴-۱۲) بیمارستان آمریکایی وقف وهبی کوچ

نمایشگاهی هنر معاصر است و در سال ۲۰۱۰ تأسیس شده است. این فضای چهار

1. Semahat Arsel
2. Arter

طبقه‌ای در یک ساختمان تاریخی در خیابان استقلال با مالکیت عمرکوچ قرار دارد؛ و همچنین موزه "سدبرک هنیم"^۱، که در عمارت آذریان در منطقه ساریه شمال استانبول قرار دارد [۶۰].

برنامه‌های بنیاد وقف وهبی کوچ در حوزه فرهنگ شامل موارد زیر می‌باشد:

حفظ میراث فرهنگی ترکیه از طریق مراکز تحقیقاتی و حوزه‌های مختلف، موزه سدبرک هنیم، اولین موزه خصوصی ترکیه با یک مجموعه‌ی گسترده‌ی وابسته به باستان‌شناسی می‌باشد، مرکز تحقیقاتی "سونا و اینان کیراچ"^۲، که یکسری تحقیقاتی را درباره فرهنگ بومی و باستان‌شناسی انجام می‌دهد و پشتیبانی از پروژه‌های هنری و فرهنگی به منظور غنی‌سازی زندگی فرهنگی ترکیه [۵۹].

وظایف وقف وهبی کوچ در زمینه فرهنگ شامل موارد زیر می‌باشد:

– یکی کردن زبان جهانی هنر با جامعه؛

– حفاظت از تاریخ تمدن آناتولی و میراث فرهنگی با استفاده از مراکز تحقیقاتی؛

شکل ۴-۱۳) موزه سدبرک هنیم

– گشودن باب جدیدی بر روی جهان هنر، فرهنگ و علم به واسطه‌ی پشتیبانی از

1. Sadberk Hanım Müzesi

2. Suna ve İnan Kırac

پروژه‌های مختلف [۶۰].

چشم‌انداز: هریک از وقف‌های مذهبی کوچ با فراهم آوردن مزایایی برای جوامع ترکی، می‌خواهند به یک نمونه‌ای از مراکز پایدار و برتر (مراکز قطب) تبدیل شوند. مأموریت: ایجاد خدمات خیریه نهادینه و پایدار برای خدمت به مردم ترکیه در زمینه‌های آموزش، بهداشت و درمان و میراث فرهنگی [۵۹].

• ترازنامه

این سازمان دارای فعالیت‌های اقتصادی است و حسابرسی این سازمان را شرکت حسابرسی خصوصی وابسته به دولت انجام می‌دهد و از مالیات هم معاف می‌باشد [۵۹].

جدول ۴-۳، ترازنامه ۳۱ دسامبر، لیره ترکیه (هر لیره ترکیه: ۱۰,۰۹۴ ریال) [۶۱].

فعال	۲۰۱۲	۲۰۱۱	افزایش
چرخش دارایی	۹,۶۲۷,۷۵۷	۱۰,۴۲۵,۹۹۷	-۸٪
موجودی	۷,۳۸۸,۰۲۵	۷,۸۱۸,۵۹۳	
اوراق بهادار	۲,۱۶۱,۲۳۴	۲,۳۶۲,۴۱۰	
مطالبات تجاری	۱,۵۰۰	۰	
سایر مطالبات	۱۲,۴۸۴	۲۰,۹۳۶	
پیش‌پرداخت	۳۸,۷۳۵	۲۲۳,۱۲۳	
سایر چرخش‌های دارایی	۲۵,۷۷۸	۹۳۶	
دارایی‌های جاری	۲۴,۵۳۰,۲۶۳	۲۲,۰۰۲,۰۷۰	۱۱٪
دارایی‌های ثابت مالی	۵۴۹,۹۹۸	۵۴۹,۹۹۹	
دارایی‌های ملموس	۲۳,۹۲۲,۰۵۷	۲۱,۳۹۳,۸۶۴	
دارایی‌های ناملموس (نامشهود)	۵۸,۲۰۷	۵۸,۲۰۷	

فصل چهارم- نگاشت نهادی نظام مدیریت وقف و امور خیریه در کشور ترکیه / ۱۳۳

کل دارایی	۳۴,۱۵۸,۰۲۰	۳۲,۴۲۸,۰۶۶	%۵
دارایی های نادیده گرفته شده	۵۹,۴۷۴	۹۶,۹۷۴	-%۳۹
کل دارایی عمومی	۳۴,۲۱۷,۴۹۴	۳۲,۵۲۵,۰۴۰	%۵

منفعل			
	۲۰۱۲	۲۰۱۱	افزایش
منابع خارجی برای سرمایه گذاری کوتاه مدت	۱۹۷,۸۶۹	۱۲۷,۳۵۳	%۵۵
قرض های تجاری	۱۲۳,۰۴۷	۳۸,۳۳۱	
سایر قرض ها	۳۲,۱۰۴	۴۸,۸۲۳	
مالیات قابل پرداخت و سایر بدهی	۴۲,۷۱۸	۴۰,۲۰۰	
منابع خارجی برای سرمایه گذاری بلندمدت	۱,۲۰۰	۰	
حساب های پرداختی تجاری	۱,۲۰۰	۰	
حقوق صاحبان سهام	۳۳,۹۵۸,۹۵۱	۳۲,۳۰۰,۷۱۳	%۵
مقدار دارایی و اموال	۲۸,۶۴۹,۱۷۰	۲۵,۹۰۱,۰۳۷	
کمک های مالی مشروط بودجه	۴,۹۲۳,۸۸۸	۶,۱۱۰,۴۹۹	
درآمد مازاد:	۳۸۵,۸۹۴	۲۸۹,۱۱۷	
درآمد مازاد کمک های مالی مشروط بودجه	۲۸۳,۷۶۵	۲۶۲,۲۵۴	
درآمد مازاد عمومی	۱۰۲,۱۲۹	۲۶,۹۲۴	
کل دارایی	۳۴,۱۵۸,۰۲۰	۳۲,۴۲۸,۰۶۶	%۵
دارایی های نادیده گرفته شده	۵۹,۴۷۴	۹۶,۹۷۴	-%۳۹
کل دارایی های عمومی	۳۴,۲۱۸	۳۲,۵۲۵,۰۴۰	%۵

۴-۳-۳-۳- دانشگاه وقفی سلطان محمد فاتح^۱ در موضوع آموزش و پژوهش

دانشگاه وقف سلطان محمد فاتح، یک مؤسسه‌ی آموزش عالی تازه تأسیس شده است و هدف این دانشگاه این است که در حوزه پژوهش و آموزش ترکیه به عنوان یک پیش قدم و پیشگام باشد. دانشگاه وقف فاتح یک نقش مؤثری را در زندگی فرهنگی، مدنی و علمی دارد. بنیان‌گذار این دانشگاه، اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه می‌باشد که در سال ۲۰۱۰ آن را تأسیس کرده است [۶۲].

— چشم‌انداز: تبدیل شدن به یک مؤسسه‌ی آموزش عالی که هدف اولیه‌اش، آماده کردن افرادی با آگاهی و هوشیاری حرفه‌ای است و اینکه در پرتو مطالعات علمی در سطح ملی و بین‌المللی، آن‌ها را از نقطه نظر علمی و فرهنگی غنی سازد [۶۳].

— مأموریت: مأموریت مهم این دانشگاه این است که یک رهبری مهم را هم برای دانش آموزان و هم برای جامعه فراهم کند تا این رهبری، برای افزایش و بهبود نیروی انسانی واجد شرایط و دارایی‌های فرهنگی کشور که حاصل تاریخ و تمدن هستند، تلاش کند. این امر به واسطه‌ی یک شبکه‌ی آموزش و پژوهش ملی و بین‌المللی ممکن خواهد شد [۶۴].

شکل ۴-۱۴) سایت دانشگاه وقف سلطان محمد فاتح

• اهداف

- انجام خدمات آموزشی ثبت شده در اساسنامه‌های بنیادهای وقفی ضبط شده،
- تنظیم و اصلاح اطلاعات سنتی کشور با استفاده از اطلاعات و تکنیک‌های مدرن برای ارزیابی و تفسیر مجدد،
- به اشتراک گذاشتن نتایج علمی به دست آمده حاصل از تحقیق و بررسی با جامعه‌ی ترکیه و با جهان،
- آموزش نیروی انسانی واجد شرایط برای بنیادهای وقفی با یکسری تکنیک‌های تخصصی،
- گرمی داشتن و حفاظت از ارزش‌ها و کمک به میراث فرهنگی بشریت [۶۵].

• استراتژی

- شکل‌گیری دانشکده‌های فرهنگ، هنر، معماری و مهندسی براساس میراث بزرگ فرهنگی،
- استفاده از روش‌های علمی مدرن برای ارزیابی حفاظت از میراث فرهنگی و برای آموزش دانشمندان و کارشناسان هنر،
- حفظ و توسعه‌ی میراث غنی باقیمانده از گذشته جهت انتقال آن‌ها به نسل‌های آینده،
- برگزاری برنامه‌های بین‌المللی برای ترویج چشم‌انداز سازمان [۶۶].

۴-۳-۳-۴- بنیاد وقف کلیه^۱ ترکیه در موضوع سلامت

بنیاد وقف کلیه ترکیه در تاریخ ۳۰ می ۱۹۸۵ تأسیس شده است. تنها ۷٪ بودجه این بنیاد، از بودجه عمومی جمهوری ترکیه تأمین می‌شود که این میزان، بسیار کم و ناکافی می‌باشد و برای ارائه خدمات بیشتر، به کمک مردم نیاز دارند. در این راستا یک توافقنامه‌ای را با اعضای هیئت علمی دانشگاه استانبول امضا کردند که این امر باعث افزایش خدمات ارائه شده و همچنین باعث بهبود کیفیت خدمات شده است. یکی از این توسعه‌ها، افزایش مراکز دیالیز و افزایش تجهیزات این مراکز در سراسر ترکیه است.

همچنین بیمارستانی مخصوص افرادی با بیماری کلیوی راه اندازی کردند و خدمات جدیدتری در این بیمارستان در شاخه های مختلف ارائه شد. این بیمارستان با هدف انجام ۱۰۰ پیوند کلیه در سال، تأسیس شده است [۶۷].

– چشم انداز: ادغام کیفیت و ایمنی خدمات بهداشتی و ارائه منابع داده ملی و انجام پیوند اعضا از طریق نوآوری های تکنولوژیکی، آموزش های حرفه ای و دانشگاهی به منظور افزایش هوشیاری و آگاهی جامعه در مورد سیاست بهداشتی کلیه [۶۷].

– مأموریت: ارائه خدماتی در حوزه سلامت، با تمرکز بر سلامت کلیه. این بنیاد به صورت یک سازمان غیردولتی و به منظور شکل گیری و افزایش آگاهی جامعه درباره سیاست های مربوط به سلامت کلیه فعالیت می کند [۶۷].

• فعالیت

فعالیت های این بنیاد در سال های مختلف، بر روی حوزه های متفاوتی تمرکز داشته که در ادامه آورده شده است:

– این بنیاد در سال ۲۰۱۱ و ۲۰۱۲ بر روی موضوع "کاهش مقدار نمک استفاده شده در نان" تمرکز داشته است.

– در سال ۲۰۱۳ فعالیت هایشان در جهت حفظ منافع عمومی افزایش پیدا کرد و بر روی "کاهش مصرف نمک بیش از حد" تمرکز داشتند. کانون توجه این بنیاد وقفی در سال ۲۰۱۳، رستوران ها با موضوع "گواهی حساسیت نمک" بودند.

– "کاهش مصرف بیش از حد قند یا شکر"

– "اهدای عضو"

– "حفاظت از سلامتی کلیه": در رابطه این فعالیت، کمیسیونی را به منظور افزایش دانش و آگاهی افراد با موضوع "از دست دادن سلامت با مصرف نمک و شکر بیش از حد" برگزار کردند.

– آموزش دانش آموزان درباره موضوع "از دست دادن سلامت با مصرف نمک و شکر بیش از حد"

– در سال ۲۰۱۴، فعالیت های این بنیاد وقفی با موضوع "روز خود را با یک فنجان آب

آغاز کنید"، می باشد.

– کانون توجه این بنیاد وقفی در سال ۲۰۱۴ و اوایل سال ۲۰۱۵ بر روی فوتبالیست ها و با موضوع "سنگ کلیه" و "استفاده ی بدون اطلاع و آگاهی از مسکن ها" بوده است [۶۸].

– دیگر برنامه ها و فعالیت های بنیاد وقف کلیه شامل موارد زیر می باشد:

پیشگیری از بیماری های مزمن نارسایی کلیوی، بالا بردن کیفیت درمان بیماران به منظور طولانی کردن زندگی آن ها، پیوند کلیه، راه اندازی و به کارگیری تجهیزات پزشکی و درمانی، بررسی ارتباط بین بیماری های کلیوی و افزایش فشارخون [۶۷].

۴-۳-۵- بنیاد وقف درختکاری تما' در موضوع زیست محیطی

بنیاد وقف تما (وقف مبارزه با فرسایش خاک و درختکاری و حفاظت از منابع طبیعی ترکیه)، در سال ۱۹۹۲ میلادی به همت خیرالدین کارها و نیهات گوک ایثیت با هدف مبارزه با فرسایش خاک و حفاظت از منابع طبیعی از طریق درختکاری و به عنوان یک وقف زیست محیطی در ترکیه تأسیس گردید [۶۹]. این بنیاد وقفی، بزرگ ترین و برجسته ترین سازمان غیردولتی زیست محیطی است [۷۰].

HOME PAGE | FAQ | ENVIRONMENT LIBRARY | PRESS ROOM | CONTACT | | TURKISH

TEMA, The Turkish Foundation for Combating Soil Erosion,
for Reforestation and the Protection of Natural Habitats

About Us | Volunteers | Support and Donation | What we do | Where we are | Services and Products

WE ARE NOW HALF A MILLION VOLUNTEERS FOR NATURE!

500.000

With more than **485.000** volunteers and representatives across Turkey,
TEMA works towards **sustainable life...**

Donate now

Become a volunteer

شکل ۴-۱۵) سایت بنیاد وقف درختکاری تما

دکتر خیرالدین کاراجا و نیهات گوک ایثیت بنیان‌گذاران بنیاد وقف درختکاری
تما [۷۱]:

شکل ۴-۱۶) دکتر خیرالدین کاراجا و نیهات گوک ایثیت، بنیانگذاران بنیاد وقف درختکاری تما

• مأموریت و اهداف

مأموریت بنیاد وقف تما، مبارزه با تهدید بیابان‌زایی و فرسایش خاک ترکیه از طریق مبارزه دسته‌جمعی مردمی و آگاه‌سازی افکار عمومی و تبدیل این مجادله ملی به سیاست و خط‌مشی دولتی بوده است.

تما دارای اهداف زیر است:

- افزایش آگاهی از مشکلات زیست‌محیطی
- ارتقا حفاظت از زیستگاه‌های طبیعی و حفاظت از اکوسیستم منابع آب و پوشش گیاهی خاک، استفاده پایدار از زمین‌های کشاورزی و مراتع
- پشتیبانی از سیاست‌های ملی برای حفاظت از تنوع زیستی، استفاده پایدار از سرزمین و مدیریت منطقی منابع آب
- توسعه مدل‌هایی برای مبارزه با فرسایش خاک در مناطق روستایی و الهام گرفتن از مدل‌های مشابه پیاده‌سازی شده در سایر نقاط کشور
- تأسیس سازمان و قانون ضروری با پشتیبانی داوطلبان به منظور دستیابی به هدف

توقف فرسایش خاک

تما برای انجام مأموریت خود، در سطح محلی، ملی و بین‌المللی فعالیت می‌کند. این سازمان به پیاده‌سازی فعالیت‌های آموزشی، افزایش آگاهی سازمان و برگزاری کمپین‌هایی برای توانمندسازی و بسیج جامعه می‌پردازد [۷۰].

• برخی پروژه‌های منتخب بنیاد وقف تما

— پروژه بیشه

این پروژه از سال ۱۹۹۲ و از بدو تأسیس بنیاد وقف تما هدف‌گذاری شده است. هدف از پروژه بیشه تبدیل یک میلیون هکتار از اراضی طبیعی ترکیه به بیشه‌زار از طرق کاشت درختان و بوته گیاهان می‌باشد. هزینه این پروژه نزدیک به دو میلیارد دلار (۶ هزار میلیارد تومان) می‌باشد که با همکاری وزارت محیط‌زیست و جنگل‌داری ترکیه تأمین می‌شود.

— پروژه جنگل خاطره

پروژه جنگل خاطره توسط وزارت محیط‌زیست و جنگل‌داری ترکیه با همکاری بنیاد وقف تما اجرا می‌شود، در قالب این پروژه تا به امروز حدود چهارصد هزار درخت از گونه‌های مختلف و توسط مردم ترکیه در سراسر این کشور کاشته شده است.

— پروژه تنوع زیستی و کاشت گیاه در بودروم

در قالب این پروژه ۱۳۰ هکتار از اراضی شهرستان بودروم ترکیه باهدف حفاظت از تنوع زیستی و گونه‌های گیاهی، حصار کشی شده و محصور گردید. در این محیط بیش از ۴۳ هزار درخت از انواع مختلفی مثل بلوط، شاه‌بلوط، کاج، بادام، ااقایا، سرو و... کاشته خواهد شد.

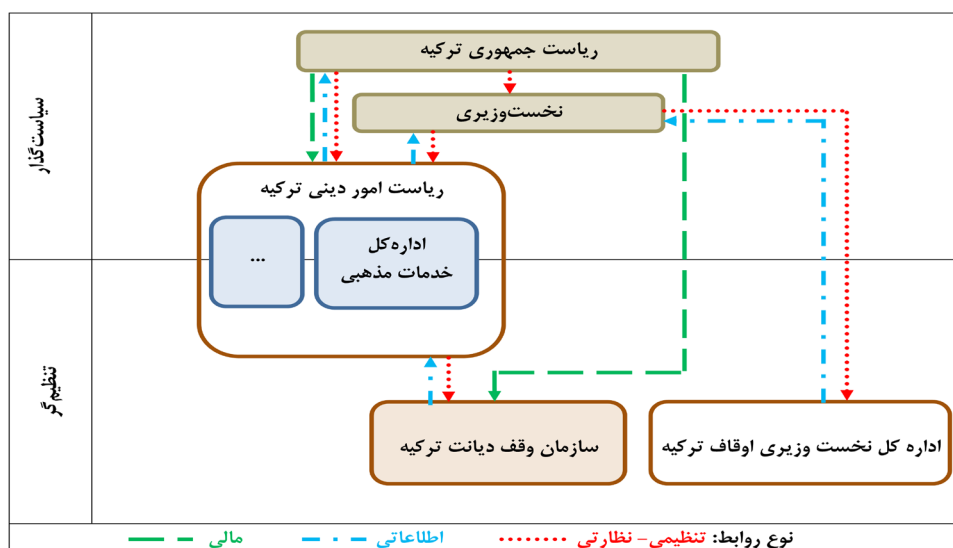
— پروژه درختکاری اتوبان تم^۱

این پروژه توسط وزارت راه ترکیه، همچنین وزارت محیط‌زیست و جنگل‌داری ترکیه با همکاری بنیاد وقف تما در حال تکامل می‌باشد. در فاز اول این پروژه ۳۳۳ کیلومتر از حواشی اتوبان تم آنکارا- استانبول درختکاری شده است. در قالب این پروژه تا به امروز

بیش از ۲۹۰ هزار انواع درختان و درختچه‌های زینتی و بذرانواع گیاهان وحشی و جنگلی مثل انواع بلوط کاشته شده است [۷۲].

۴-۴- نگاشت نهادی نظام مدیریت مساجد و اماکن متبرکه

در حوزه مساجد و اماکن متبرکه، در ابتدا نگاشت نهادی مربوط به آن در شکل ۴-۱۷ آورده شده است و سپس نهادهای سیاست‌گذار و ناظر شناسایی شده‌اند و مورد تحلیل قرار گرفته‌اند. ترسیم نگاشت نهادی، به درک بهتر جایگاه هریک از بازیگران و ارتباطات فی مابین آنان کمک می‌نماید.

شکل ۴-۱۷) نگاشت نهادی مساجد و اماکن متبرکه

۴-۴-۱- ریاست امور دینی جمهوری ترکیه^۱

متولی اصلی رسیدگی به مساجد و اماکن مذهبی ترکیه و همچنین ناظر بر آن‌ها، ریاست امور دینی جمهوری ترکیه است که به عنوان یک سازمان مذهبی وابسته به نخست‌وزیری، مسئولیت احداث و مدیریت اماکن عبادی و مقدس مذهبی را بر عهده دارد [۸۳].

1. Republic of Turkey Presidency of Religious Affairs

اداره کردن امور مربوط به مذهب و پرستش دین اسلام در دوران جمهوری ترکیه در سال ۱۹۲۴، به ریاست امور دینی جمهوری ترکیه داده شده است و همچنین این نهاد مسئولیت کنترل تمام مساجد بزرگ و کوچک، خانقاه و صومعه سراها را بر عهده دارد [۴۷].

• خدمات مسجد

خدمات مربوط به مساجد که نهاد "ریاست امور دینی جمهوری ترکیه" انجام می دهند، عبارت اند از:

— اداره ی مساجد و مشخص کردن ساعت کاری آن ها
— ارائه خدمات رفاهی برای نمازگزاران، سازمان دهی برنامه های فرهنگی، اجتماعی و... مساجد

— ساماندهی و انجام امور مربوط به تعمیرات و نگهداری مساجد [۸۳]
یکی از تشکیلات ریاست امور دینی جمهوری ترکیه، اداره کل خدمات مذهبی است، که از وظایف این اداره، مدیریت، هدایت، ارشاد افراد و آماده کردن مساجد و نمازخانه ها برای عبادت است [۳۸].

• بخش اداره کل خدمات مذهبی

فعالیت های بخش "اداره کل خدمات مذهبی" در زمینه مساجد و اماکن متبرکه عبارت اند از:

— خدمات ارشاد و راهنمایی در امور اسلامی
— فعال کردن خدمات مشاوره در مساجد
— سازمان دهی کنفرانس ها، سمینارها و برنامه های مذهبی و جلسات علمی در داخل و خارج از مساجد
— برگزاری مراسم ها و اعیاد مذهبی
— تهیه و تدوین گزارش در رابطه با عملکرد و فعالیت های دفاتر مفتی ها و انتشار آن از طریق رسانه های گروهی
— خدمات مشاوره ای در امور خانوادگی مذهبی

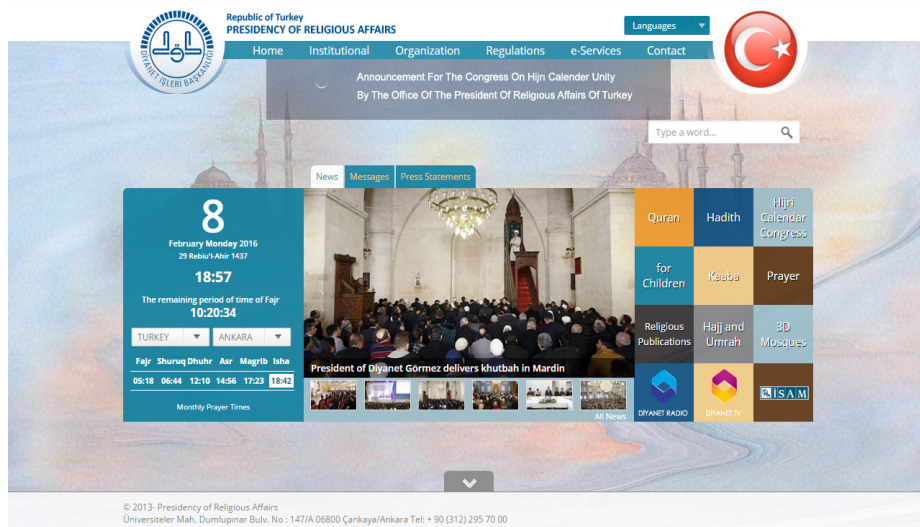
— هدایت، روشنگری و آماده‌سازی پروژه‌هایی در راستای حل مسائل مذهبی برای خانواده‌ها، زنان، جوانان و سایر اقشار جامعه

— فعال کردن و ارائه خدمات مذهبی در مراکز نگهداری از کودکان بی سرپرست و مراکز نگهداری از زنان بی سرپرست و...

در ادامه تمامی اطلاعات این نهاد به‌طور کامل مورد بررسی قرار می‌گیرد:

ریاست امور دینی جمهوری ترکیه عالی‌ترین مرجع امور دینی ترکیه است که عهده‌دار تنظیم امور دینی ترکیه می‌باشد. این سازمان عهده‌دار اداره تمامی مساجد در سطح ترکیه است [۳۳].

در دوران عثمانی، کنترل امور دینی را عالمان دینی به رهبری شیخ الاسلام - که خود او را نیز سلطان منصوب می‌کرد - ایفا می‌کردند. به دنبال استقرار جمهوری، نهاد «ریاست امور دینی جمهوری ترکیه» این نقش را اجرا کرد [۳۴]. در راستای کنترل

شکل ۴-۱۸) سایت ریاست امور دینی جمهوری ترکیه

مسلمانان بعد از استقرار نظام جمهوری در ترکیه در سال ۱۹۲۳م سرپرستی و انجام امور دینی و آموزشی در زمینه‌ی مذهب و اخلاقیات به‌طور سیستماتیک تحت نظر سازمانی به نام «ریاست امور دینی جمهوری ترکیه» قرار گرفته است [۲].

متولی اصلی رسیدگی به مساجد و اماکن مذهبی ترکیه، ریاست امور دینی جمهوری ترکیه است که به عنوان یک سازمان مذهبی وابسته به نخست‌وزیری، مسئولیت احداث و مدیریت اماکن عبادی و مقدس مذهبی را بر عهده دارد [۸۳].

این نهاد توسط دولت ترکیه ایجاد شده است و در حال حاضر تماماً تحت کنترل رجب طیب اردوغان (ریاست امور دینی جمهوری ترکیه) است و به یک بوروکراسی حکومتی عریض و طویل برای پیشبرد اسلام سنی بدل شده است. سازمان وقف دیانت ترکیه ایجاد شده است تا بر قلمروی دینی اسلام کنترل داشته باشد. ائمه‌ی تمام مساجد ترکیه از سوی این نهاد منصوب می‌شوند و متن خطبه‌های نماز جمعه را نیز همین نهاد می‌نویسد [۳۴]. بر اساس اظهارات ریاست امور دینی جمهوری ترکیه، تعداد کارکنان این نهاد حدود ۱۰۰ هزار نفر می‌باشد [۳۵].

• تشکیلات ریاست امور دینی جمهوری ترکیه

۱. شورای عالی امور دینی (ریاست عالی امور دینی)

این شورا عالی‌ترین مرجع تصمیم‌گیری و مشورتی سازمان است که از ۱۶ عضو به تعداد کافی کارشناس تشکیل می‌شود. مدت خدمت در شورا ۵ سال است و یک فرد حداکثر دو بار می‌تواند به عنوان عضو شورا انتخاب شود. رئیس سازمان از میان ۲۴ نفر نامزد، ۱۲ نفر را که حداقل دارای لیسانس الهیات یا افراد دینی برجسته در استان‌ها باشند و نیز ۴ نفر را از میان اساتید الهیات برمی‌گزینند.

وظایف شورا:

- تصمیم‌گیری، اعلام نظر، ارائه پاسخ در امور دینی با در نظر گرفتن منابع اساسی دین اسلام، متدولوژی، تجربه تاریخی نیازهای روز مردم در امور دینی؛
- تألیف، ترجمه، بررسی و تحقیق در زمینه‌های دینی، ایجاد گروه‌های تحقیقاتی، بهره‌مندی از تشکلهای تحقیقاتی و کارشناسان داخلی و خارجی در زمینه‌های مذکور، خرید خدمات در موضوعات تحقیقی و اعلام نتایج آن‌ها به رئیس سازمان؛
- بررسی، ارزیابی، فعالیت، برگزاری همایش و جلسات مشورتی در زمینه نگرش‌ها و

- تحلیل‌های دینی متفاوت در داخل و خارج از کشور؛
- پیگیری و ارزیابی اخبار و گزارش‌های دینی، فعالیت‌های علمی، نشریات و فعالیت‌های تبلیغی و عرضه آن‌ها به رئیس سازمان؛
- تصمیم‌گیری در مورد انتشار یا عدم انتشار کلیه آثار مکتوب، سمعی و بصری ارائه شده از سوی ریاست با در نظر گرفتن نگاه دینی نسبت به آثار مذکور؛
- بررسی و مطالعه در مورد انتشارات دینی تشکلات و شخصیت‌های حقیقی در قبال پرداخت هزینه‌های آن؛
- اجرای فعالیت‌های مربوط به تصمیمات شورای دینی؛
- فعالیت و اعلام نظر در سایر مواردی که از سوی رئیس سازمان به شورا محول می‌شود [۳۷].

۲. اداره کل خدمات مذهبی

این اداره کل عرضه کلیه خدمات دینی سازمان را عهده‌دار است که شامل ۴ بخش می‌باشد:

خدمات ارشاد، خدمات مسجد، خدمات مشاوره مذهبی و خانوادگی، خدمات مذهبی فرهنگی و اجتماعی
وظایف این اداره شامل:

- مدیریت، هدایت و ارشاد افراد، و آماده کردن مساجد و نمازخانه‌ها برای عبادت؛
- برگزاری هیئت رئیسه، کنفرانس، سمینار، سمپوزیوم علمی در مسائل دینی؛
- عرضه خدمات دینی به زندانیان، مراکز اصلاح و تربیت کودکان، مراکز بهداشتی و نظایر آن‌ها؛
- روشنگری دینی مردم از طریق رادیو، تلویزیون و سایر نهادهای رسانه‌ای؛
- اجرای برنامه‌ها در روزها و شب‌های ویژه دینی؛
- همکاری با نهادهای مرتبط در زمینه اعلام و مشخص کردن اوقات نماز، روزها و شب‌های دینی و انجام اقدامات مقتضی؛
- ارشاد و روشنگری خانواده، زن، جوانان و دیگر بخش‌های جامعه در مسائل دینی؛

- اقدام لازم در مورد اجرای مناسب عید قربان؛
- باز کردن سالن های مطالعه دینی در اماکن مورد نیاز؛
- فعالیت در خصوص سایر نگرش های دینی، تشکل های دینی - اجتماعی و مراکز دینی - فرهنگی سنتی [۳۸].

۳. اداره کل خدمات حج و عمره

وظیفه ساماندهی کلیه امور مربوط به حج و عمره حجاج بیتا... الحرام در داخل و خارج از کشور با اداره کل مذکور است. این اداره کل می تواند در زمینه حج با کشورها و نهادهای مرتبط همکاری نماید [۳۹].

۴. اداره کل روابط خارجی

- عرضه خدمات دینی برای افراد ترک (اعم از اتباع ترکیه و کشورهای ترک زبان) با اداره کل مذکور است که شامل ۵ بخش می باشد:
- اداره ترک های ساکن خارج از کشور
 - اداره کشورهای اروپایی و آسیایی
 - اداره آموزش و مشاوره در خارج از کشور
 - اداره کشورها و جوامع مسلمان
 - اداره روابط میان مذهبی و میان فرهنگی
- وظایف این اداره کل عبارت است از:
- همکاری با مقامات دینی کشورها در چارچوب مقررات بین المللی و روابط متقابل، تأمین نیازهای آموزشی و خدمات دینی اتباع ترکیه و کمک به کشورهای ترک زبان و سایر جوامع مسلمان در زمینه های دینی؛
 - برنامه ریزی و مشخص کردن نیازهای آموزشی کارکنان دینی خارج از کشور و اعزام آنان با همکاری با نهادهای مرتبط؛
 - ارتقا سطح اطلاعات تخصصی کارکنانی که در خارج از کشور انجام وظیفه می نمایند با همکاری با نهادهای مرتبط داخلی و خارجی؛
 - پیگیری، بررسی و ارزیابی فعالیت های اسلامی و سایر ادیان در خارج از کشور؛

- اقدامات مقتضی در زمینه برقراری روابط با سایر نهادها، تشکلات و اجتماعات دینی؛
- همکاری با نهادهای مرتبط در موضوعات مربوط به سازمان وقف دیانت ترکیه در چارچوب روابط با اتحادیه اروپا [۴۰].

۵. اداره کل خدمات آموزش و قرآنی

- اداره کل خدمات آموزشی، وظایف آموزش دینی سازمان را عهده دار می باشد. چهار بخش وابسته به این اداره عبارت اند از:
۱. اداره آموزش مذهبی غیررسمی، ۲. اداره آموزش ضمن خدمت و مشاوره، ۳. اداره توسعه ی برنامه ها، ۴. اداره مراکز تخصصی مذهبی
- وظایف این اداره کل عبارت است از:
- برگزاری کلاس های آموزشی در زمینه های قرائت، درک معنا و حفظ قران کریم و احکام دینی؛
 - تأمین خوابگاه و غذای دین آموزان؛
 - برنامه ریزی، اجرا، ایجاد مراکز آموزشی و همکاری با مراکز مرتبط در موضوعات آموزشی دینی؛
 - ایجاد مراکز تخصصی باهدف ارتقا دانش دینی کارکنان سازمان [۴۱].

۶. اداره کل انتشارات مذهبی

- کلیه امور مربوط به بررسی، آماده سازی و انتشار آثار دینی، فعالیت های رسانه ای، انتشار مجلات و اخبار دینی در داخل و خارج از کشور به عهده اداره کل مذکور است. براساس ماده ۱۴ قانون جدید ریاست امور دینی جمهوری ترکیه، سرمایه تنخواه گردان انتشارات امور دینی ۲۰ میلیون لیره (حدود ۲۰۷ میلیارد ریال) است. هیئت وزیران می تواند این مبلغ را تا ده برابر افزایش دهد. اداره کل انتشارات دینی شامل ۴ بخش است که عبارت اند از:
۱. اداره انتشارات چاپی، ۲. اداره نشریات دوره ای و کتابخانه ها، ۳. اداره نشریات به زبان ها و گویش های خارجی، ۴. اداره رادیو و تلویزیون [۴۲].

۷. اداره کل خدمات مدیریتی

اداره کل خدمات مدیریتی شامل ۴ بخش است:

۱. اداره خدمات پشتیبانی، ۲. اداره مدیریت و خرید مواد، ۳. اداره سرمایه‌گذاری، املاک و مستغلات و خدمات فنی، ۴. اداره خدمات اجتماعی [۴۳].

سایر ادارات و دفاتر سازمان به شرح زیرند:

- اداره کل منابع انسانی
- گروه حسابرسی داخلی
- هیئت‌مدیره بازرسی و قرائت قرآن
- اداره ارشاد و بازرسی
- اداره توسعه استراتژی [۴۴].

• اصول و اهداف اساسی

اصول اساسی ریاست امور دینی جمهوری ترکیه، فعالیت بروی باورهای اسلامی، پرستش و اخلاق؛ آگاه ساختن افراد جامعه درباره دین و اداره کردن اماکن مذهبی (ماده ۱ قانون شماره ۶۳۳) را در راستای اصول سکولاریسم، با دور ماندن از تمام دیدگاه‌های سیاسی و تفکرواشتیاق به همبستگی و یکپارچگی ملی (ماده ۱۳۶ در قانون اساسی) عهده‌دار می‌باشد و اهداف آن شامل:

— به دست آوردن اطلاعات قابل‌توجهی درباره قرآن و سنت که دو منبع اساسی دین هستند و به عنوان مبنایی برای آگاهی جامعه درباره دین و مذهب به کار می‌روند.

— بررسی کردن مسلمانان ۱۴ قرن درباره‌ی تجربه‌ی طولانی دینی و ارزش زندگی مدرن و میراث مشترک بشریت.

— ارائه خدمات با توجه به اصول شهروندی، مطابق با مذهب و بدون فرقه‌گرایی.

— به اشتراک گذاشتن دانش تولیدشده و اظهارات به موقع در مورد مسائل جاری.

— مراقبت و پشتیبانی از افراد نیازمند که یک جزء جدایی‌ناپذیر از خدمات مذهبی می‌باشند.

— مقامات مذهبی باید این موارد را در خودشان داشته باشند: با دین اسلام و اصول

عملی آن سازگار باشند، از یک سطح فرهنگی و آموزشی بالایی برخوردار باشند، با خودشان و جامعه در صلح باشند، نقش یک پیشگام را در روابط انسانی بازی کنند، همتایان خود را درک کنند و بتوانند راه حل های عملی برای مسائل دینی ایجاد کنند، بتوانند از مذهب و علم در کنار هم بهره ببرند و با رفتاری که دارند و لغاتی که استفاده می کنند، به عنوان یک نمونه و الگوزندگی کنند.

– کمک کردن به ترک هایی که در خارج از کشور زندگی می کنند برای اینکه هویت خودشان را از دست ندهند و در عین حال بتوانند با جامعه ای که در آن زندگی می کنند هماهنگ باشند بدون اینکه شبیه آن جامعه شوند.

– برای معرفی کردن تجارب ترکیه در زمینه ی مذهبی در خارج از کشور، باید مباحث مربوط به مذهب در هر دو کشور عضو اتحادیه اروپا و ترکیه به طور دقیق دنبال شود و اطلاعات دقیقی درباره این موضوع به عموم افراد در غرب داده شود [۳۶].

• خدمات مساجد

در دوران عثمانی، مسئولیت تمامی مساجد، صومعه و خانقاه (و همچنین افرادی که مسئولیت این اماکن را به عهده داشتند)، بر عهده ی وزارتخانه امور مذهبی بود. در دوران جمهوری، پس از لغو این وزارتخانه در سال ۱۹۲۴، اداره کردن امور مربوط به مذهب و پرستش دین اسلام به ریاست امور دینی جمهوری ترکیه واگذار گردید و کنترل تمام مساجد بزرگ و کوچک، خانقاه و صومعه سراها به این ریاست داده شد [۴۷].

مساجد یکی از نهادهایی هستند که نقش مهمی را در جامعه ی فرهنگی، اجتماعی و مذهبی ایفا می کنند. مساجد یک ساختار معماری از فعالیت های مذهبی هستند که خدمات آموزشی و عبادت در آن اتفاق می افتد. اوقاف یک جایگاه مهمی در ساخت و نگهداری مساجد در تمدن اسلامی دارد.

سازمان وقف دیانت ترکیه، این سنت مبارک ساخت مساجد و ساختمان های آموزشی را در کشور و خارج از کشور ادامه می دهد. این بنیاد وقف، نیازمندی های مساجد را به دلیل افزایش جمعیت ترکیه و مهاجرت به شهرها، برآورده می کند. این بنیاد وقف از سال ۱۹۶۷ به بعد، ۳۴۲۱ مسجد و ساختمان های آموزشی در ترکیه و خارج از

کشور ساخته است [۴۸].

سازمان وقف دیانت ترکیه، با استفاده از مبلغان دینی موقت در مساجد کشورهای اروپایی فعالیت دارد. این مبلغان در کنار امامت نماز و وعظ و نصیحت، در برگزاری کنفرانس ها نیز با ترکان مقیم اروپا همکاری به عمل می آورند [۴۸].

• تخصیص بودجه ریاست امور دینی جمهوری ترکیه مربوط به سال ۲۰۱۳ و ۲۰۱۴

تخصیص بودجه ریاست امور دینی جمهوری ترکیه مربوط به سال ۲۰۱۳ و ۲۰۱۴ در جدول ۴-۴ آورده شده است. همان طور که در جدول مشخص است، هزینه های جاری این نهاد، شامل هزینه های کارکنان و سایر هزینه های جاری می باشد. در مجموع در سال ۲۰۱۴ به میزان ۵,۷۲۷,۱۹۴,۴۶۴ لیره ترکیه (حدود ۵۸ هزار میلیارد ریال) به ریاست امور دینی جمهوری ترکیه، بودجه تخصیص داده شده است.

جدول ۴-۴) تخصیص بودجه ریاست امور دینی جمهوری ترکیه مربوط به سال ۲۰۱۳. ۲۰۱۴ (هزلیره ترکیه: ۱۰,۰۹۴ ریال)

تخصیص بودجه سال ۲۰۱۴ (لیره ترکیه)	تخصیص بودجه سال ۲۰۱۳ (لیره ترکیه)	
۵,۳۹۸,۰۶۹,۲۳۵ ۴,۳۸۴,۴۴۰,۰۳۰ ۱,۰۱۳,۶۲۹,۲۰۵	۴,۵۱۸,۳۰۶,۰۰۰ ۳,۷۴۲,۸۷۰,۰۰۰ ۷۷۵,۴۳۶,۰۰۰	هزینه های جاری هزینه های کارکنان سایر هزینه های جاری
۷۴,۹۹۳,۵۰۰	سرمایه گذاری ۶۴,۰۰۰,۰۰۰	
۲۵۴,۱۳۱,۷۲۹	۲۲,۳۴۳,۰۰۰	نقل و انتقالات
۵,۷۲۷,۱۹۴,۴۶۴	۴,۶۰۴,۶۴۹,۰۰۰	جمع کل

۴-۴-۱-۱- سازمان وقف دیانت ترکیه

سازمان وقف دیانت ترکیه خدمات نظارتی در زمینه ساخت و ساز مساجد را برعهده دارد [۸۳]. این سازمان، با هدف حمایت از فعالیت های انجام شده توسط ریاست امور دینی جمهوری ترکیه و در جهت پاسخگویی به نیازهای ریاست امور دینی جمهوری

ترکیه، در راستای رسیدن به جذب مخاطبان بیشتر در امور مذهبی و تربیت نسل‌های آینده، تأسیس شده است و جزء مؤسسات خیریه دولتی می‌باشد. بیشتر فعالیت این سازمان بر ارائه کمک‌های مالی و اشاعه خدمات معنوی متمرکز است [۴۸]. از جمله اهداف این سازمان، همکاری و کمک به ریاست امور دینی جمهوری ترکیه، در راستای شناساندن هویت حقیقی دین مبین اسلام، تنویر افکار عمومی مردم در خصوص دین و مسائل دینی، تأسیس و تجهیز مساجد در مکان‌های مورد نیاز می‌باشد [۵۵]. تمامی اطلاعات مربوط به سازمان وقف دیانت ترکیه در بخش مربوط به وقف و امور خیریه، به شماره ۵/۲/۳/۱ مورد بررسی قرار گرفته است.

۴-۴-۱-۲- اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه

اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه به عنوان ناظر در حوزه مساجد و اماکن متبرکه فعالیت می‌نماید. یکی از خدمات اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه، بازرسی مأموران مساجد است که در مورد اموری مانند حفاظت از اشیاء متبرکه مساجد، نگهداری و نظافت آن‌ها و بررسی لوازم مازاد یا کسری موجود در مساجد که مدیریت آن‌ها بر عهده ریاست امور دینی جمهوری ترکیه است، وظیفه بازرسی را بر عهده دارد [۸۰]. این قسمت در بخش قبل به شماره ۵/۲/۲/۱ و در عنوان خدمات و محصولات اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه بیان شده است.

۴-۴-۲- تجزیه تحلیل نحوه اداره مساجد و اماکن مذهبی ترکیه

در کشور ترکیه بیش از ۹۰ هزار مسجد وجود دارد و در استانبول نزدیک به هفت هزار مسجد کوچک و بزرگ فعالیت می‌کند که هدایت و سرپرستی تمام امور آن بر عهده ریاست امور دینی جمهوری ترکیه است و هم‌اکنون حدود ۶۳ هزار امام جمعه و جماعت و مؤذن زیر نظر این سازمان در مساجد این کشور فعالیت دارند. بر اساس قانون در ترکیه هر روستایی که جمعیتی در حدود ۳ هزار نفر داشته باشد، باید مسجدی با گنجایش هزار نفر در آنجا احداث شود. امام جماعت و مؤذن و مکبر مساجد از سوی سازمان ریاست امور دینی جمهوری ترکیه تعیین می‌شود و هزینه‌های برق، آب و گاز مساجد نیز از معافیت برخوردار است.

اگرچه تأکید سازمان ریاست امور دینی جمهوری ترکیه به جلوگیری از تفکیک مساجد مسلمانان شیعه و سنی این کشور است ولی با این حال شیعیان ترکیه مساجد را با روحانیون خودشان اداره می‌کنند.

همچنین در راستای هدف جلب اقشار مختلف جامعه به خصوص جوانان به مسجد و توجه به رفع نیازهای آن‌ها، مساجد طوری طراحی شده‌اند که در کنار اعمال عبادی و مذهبی از مزایای کتابخانه، سالن ورزشی و مانند آن‌ها نیز برخوردار باشند. ریاست امور دینی جمهوری ترکیه به عنوان یک ارگان رسمی دولتی، وابسته به نخست‌وزیری، سرپرستی امور دینی و آموزش قرآن کریم و امور مذهبی و اداره مساجد ترکیه را به عهده دارد و رئیس آن را دولت تعیین می‌کند. البته رایزنی‌هایی برای تغییر ماهیت سازمان از دولتی به خودمختار صورت گرفته که تاکنون نتیجه‌ای دربر نداشته است.

در چارت این سازمان بخشی با عنوان اداره کل خدمات مذهبی وجود دارد که خود این بخش به چهار دپارتمان با عناوین خدمات ارشاد و راهنمایی در امور اسلامی، خدمات مشاوره‌ای در امور خانوادگی مذهبی، خدمات اجتماعی، فرهنگی و مذهبی و خدمات مساجد تقسیم می‌شود.

وظایف اصلی بخش خدمات ارشاد و راهنمایی در امور اسلامی، فعال کردن خدمات مشاوره در مساجد، برگزاری مراسم، اعیاد و سمینارهای مذهبی و تهیه و تدوین گزارش در رابطه با عملکرد و فعالیت‌های فرهنگی در مساجد را شامل می‌شود. در بخش خدمات مشاوره‌ای در امور خانوادگی مذهبی وظیفه این دپارتمان هدایت، روشننگری و آماده‌سازی پروژه‌ها در راستای حل مسائل مذهبی و ارائه خدمات مذهبی در مراکز نگهداری از کودکان بی سرپرست و مراکز نگهداری از زنان بی سرپرست و سایر مراکز است و در بخش خدمات اجتماعی، فرهنگی و مذهبی، سازمان مسئول فعال کردن امور فرهنگی اجتماعی در جامعه و فعالیت در محافل مختلف مذهبی در نهادهای مختلف خیریه کشور است.

در بخش خدمات مساجد نیز، وظایف سازمان شامل اداره‌ی مساجد، ارائه خدمات

رفاهی به نمازگزاران و ساماندهی و انجام امور مربوط به تعمیرات و نگهداری مساجد است و نیز تعیین امام جماعت و مؤذن و مکبر مساجد و همچنین نظارت بر فعالیت‌های آن‌ها نیز در این بخش انجام می‌شود.

ریاست امور دینی جمهوری ترکیه هم‌زمان با ایفای نقش در مباحث مطرح‌شده سه نهاد بنیاد مذهبی نماز، رادیو و تلویزیون مذهبی TRT و بنیاد امور مذهبی ترکیه را نیز مدیریت می‌کند.

سازمان وقف دیانت ترکیه در ۱۳ مارس سال ۱۹۷۵ توسط دکتر لطفی دوغان که در آن زمان رئیس ریاست امور دینی جمهوری ترکیه بود، تأسیس شد. سازمان وقف دیانت ترکیه با هدف حمایت از فعالیت‌های انجام‌شده توسط ریاست امور دینی جمهوری ترکیه در راستای رسیدن به جذب مخاطبان بیشتر در امور مذهبی و تربیت نسل‌های آینده، تأسیس شده است.

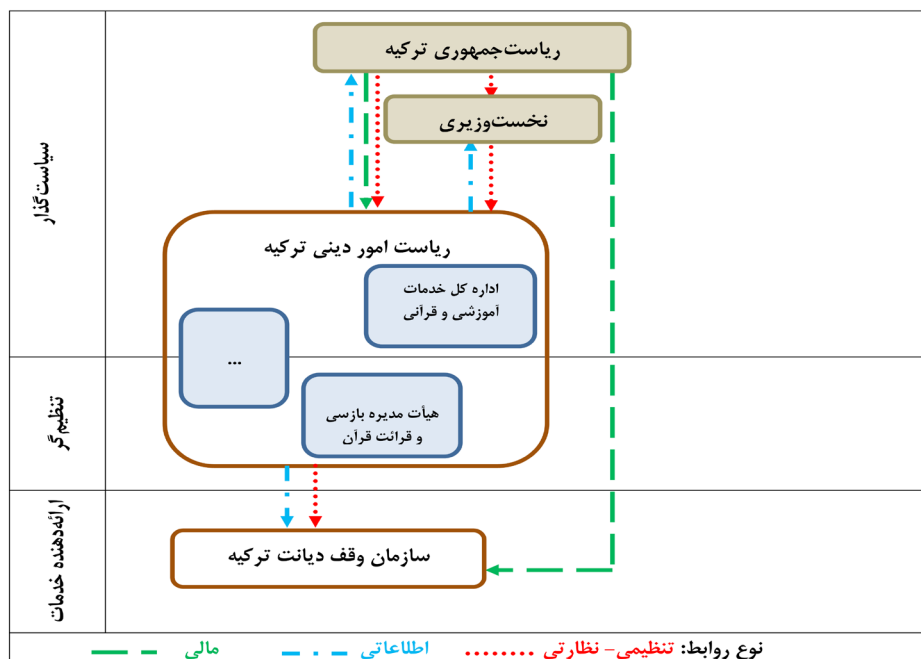
فعالیت‌های سازمان وقف دیانت ترکیه بر روی حوزه‌های خیریه و امور اجتماعی متمرکز است و وظایفی همچون انجام فعالیت‌های پشتیبانی و ارائه خدمات فرهنگی همچون برگزاری دوره‌های قرآنی و خدمات نظارتی در زمینه ساخت و ساز مساجد را نیز بر عهده دارد.

از ویژگی‌های بارز کشور ترکیه عزم مردمی و دولتی در ساخت و احیای مساجد است، به‌طوری‌که به جرئت می‌توان گفت بیشترین رشد ساخت و ساز مساجد در کشورهای اسلامی متعلق به ترکیه است، ترکیه همچون عربستان با افزایش حقوق و مزایای خطیبان و کارکنان مساجد به دنبال ارتقای سطح اماکن مذهبی است. این سیاست سبب می‌شود که اماکن مذهبی به ابزاری بسیار قدرتمند جهت فعالیت‌های سیاسی و تحقق وحدت ملی تبدیل شوند [۸۳].

۴-۵- نگاهت نهادی نظام مدیریت قرآن و فعالیت‌های مذهبی

در حوزه قرآن و فعالیت‌های مذهبی، در ابتدا نگاهت نهادی مربوط به آن در شکل ۴-۱۹ آورده شده است و سپس نهادهای سیاست‌گذار، ناظر و ارائه‌دهنده خدمات قرآنی شناسایی شده‌اند و مورد تحلیل قرار گرفته‌اند. ترسیم نگاهت نهادی، به درک بهتر

جایگاه هریک از بازیگران و ارتباطات فی مابین آنان کمک می نماید.

شکل ۴-۱۹، نگاشت نهادی قرآن و فعالیت‌های مذهبی

۴-۵-۱- ریاست امور دینی جمهوری ترکیه

ریاست امور دینی جمهوری ترکیه به عنوان یک ارگان رسمی دولتی، وابسته به نخست‌وزیری، سرپرستی امور دینی، آموزش قرآن کریم و امور مذهبی را برعهده دارد [۸۳]. ریاست امور دینی جمهوری ترکیه به عنوان متولی و ناظر در حوزه قرآن و فعالیت‌های مذهبی فعالیت می نماید. از تشکیلات ریاست امور دینی جمهوری ترکیه، دو اداره در این بخش فعالیت می نمایند؛ "اداره کل خدمات آموزشی و قرآنی" که نقش سیاست‌گذار و متولی را در حوزه قرآن و فعالیت‌های قرآنی دارا می باشد، و "هیئت مدیره بازرسی و قرائن قرآن" که نقش ناظر را در این حوزه دارا می باشد.

تمامی اطاعات مربوط به ریاست امور دینی جمهوری ترکیه، در بخش اول یعنی وقف و امور خیریه، در شماره ۲، ۱، ۲، ۵ در قسمت تشکیلات ریاست امور دینی جمهوری

ترکیه مورد بررسی قرار گرفته است.

• **وظایف هیئت مدیره ریاست امور دینی جمهوری ترکیه**

- تصمیم‌گیری و ارائه مشاوره در امور مذهبی کشور
- استفاده از گروه‌های بازرسی و پژوهشی جهت انجام بررسی و تحقیق در مورد مسائل مذهبی
- ارائه انواع خدمات مذهبی در سراسر کشور و ارائه نتایج حاصل از آن به اداره توسط افراد صالح و مورد وثوق سازمان
- سازمان‌دهی جلسات علمی و کنفرانس‌های دینی و بررسی و ارزیابی نظرات مختلف ارائه شده توسط افراد خبره و باتجربه در مجالس، محافل، سمینارها و کنفرانس‌های مذهبی
- تبلیغ و نشر معارف و علوم مذهبی و انجام فعالیت‌های دینی در داخل و خارج از کشور و ارائه گزارش به سازمان
- بررسی آثار صوتی و تصویری تولید شده از لحاظ محتوای مذهبی و تصمیم در مورد انتشار آن‌ها
- بررسی و انتشار نشریات مذهبی و ارائه ایده و نقطه نظرات مورد نظر در جهت رشد و نهادینه‌سازی عقاید دینی در جامعه [۸۳]

• **اداره کل خدمات آموزشی و قرآنی**

- اداره کل خدمات آموزشی، وظایف آموزش دینی سازمان را عهده‌دار می‌باشد. چهار بخش وابسته به این اداره عبارت‌اند از:
 ۱. اداره آموزش مذهبی غیررسمی
 ۲. اداره آموزش ضمن خدمت و مشاوره
 ۳. اداره‌ی توسعه برنامه‌ها
 ۴. اداره‌ی مراکز تخصصی مذهبی
- وظایف این اداره کل عبارت است از:
 - برگزاری کلاس‌های آموزشی در زمینه‌های قرائت، درک معنا و حفظ قرآن کریم و

احکام دینی

– تأمین خوابگاه و غذای دین آموزان

– برنامه ریزی، اجرا و ایجاد مراکز آموزشی و همکاری با مراکز مرتبط در موضوعات آموزشی دینی

– ایجاد مراکز تخصصی با هدف ارتقا دانش دینی کارکنان سازمان [۴۱].

• هیئت مدیره بازرسی و قرائت قرآن

هیئت مدیره بازرسی و قرائت قرآن یک واحد بسیار قدیمی از ریاست امور دینی جمهوری ترکیه است که در سال ۱۸۸۹ تأسیس شده است. به موجب قانون سازمان ها ۶۰۰۲/۲۰۱۰، نام این واحد، هیئت مدیره بازرسی و قرائت قرآن شد. این هیئت مدیره متشکل از یک رئیس و هشت عضو است. رئیس و اعضای این واحد باید فارغ التحصیلان کالج های مذهبی باشند و کارشناسی ارشد را با عنوان حفظ و قرائت قرآن گذرانده باشند. این واحد در قبال حفاظت از قرآن، دسته بندی، ترجمه کردن، خوشنویسی آیات، آماده کردن قرآن در محیط کامپیوتر که قابلیت چاپ و انتشار به صورت سی دی، نوار و ... را داشته باشند، دارای اختیارات و مسئولیت هایی است. هنگامی که برنامه ای درباره قرآن نوشته شود و آماده ی چاپ باشد، این برنامه توسط هیئت مدیره بازرسی و قرائت قرآن مورد ارزیابی قرار می گیرد، اجازه چاپ آن صادر می شود و از اشتباه در قرائت و تلفظ آن جلوگیری می شود [۴۵].

متولی برگزارکننده مسابقات قرآن، ریاست امور دینی جمهوری ترکیه می باشد. در تاریخ ۱۲/۵/۲۰۱۴، کمپین جهانی مسابقات بین المللی قرائت قرآن در ترکیه برگزار شد که ریاست امور دینی جمهوری ترکیه جزء هیئت داورى این مسابقات بوده است [۴۶].

۴-۵-۲- سازمان وقف دیانت ترکیه

فعالیت های سازمان وقف دیانت ترکیه بر روی حوزه های خیریه و امور اجتماعی متمرکز است و وظایفی همچون انجام فعالیت های پشتیبانی و ارائه خدمات فرهنگی همچون برگزاری دوره های قرآنی و خدمات نظارتی در زمینه ساخت و ساز مساجد را نیز

بر عهده دارد [۸۳].

سازمان وقف دیانت ترکیه، با برگزاری دوره‌های قرآنی، دارای نقش ارائه‌دهنده خدمات قرآنی در ترکیه می‌باشد. تمامی اطاعات مربوط به سازمان وقف دیانت ترکیه، در بخش اول یعنی وقف و امور خیریه، در شماره ۵-۲-۳-۱ مورد بررسی قرار گرفته است.

فصل پنجم |

قوانین و برنامه‌های توسعه وقف وامور خیریه در کشور ترکیه

۵- قوانین و برنامه‌های توسعه وقف و امور خیریه در کشور ترکیه

اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه یک برنامه استراتژیک برای سال‌های ۲۰۱۵. ۲۰۱۹ را ارائه می‌دهد. در برنامه دوره ۲۰۱۵. ۲۰۱۹، در مجموع ۵ موضوع استراتژیک، ۵ اهداف کلان، ۱۷ اهداف خرد، ۲۷ استراتژی و ۳۷ شاخص عملکرد مطرح شده‌اند [۸۰]. موضوعات استراتژیک و اهداف کلان اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه در جدول ۱-۵ مشخص شده‌اند.

جدول ۱-۵) موضوعات استراتژیک و اهداف کلان اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه (برنامه استراتژیک ۲۰۱۵. ۲۰۱۹)

اهداف کلان	موضوعات استراتژیک
تقویت ساختار مالی سازمان	درآمدهای سازمان
توسعه و ترویج آگاهی وقف	آگاهی وقف
	دارایی‌های فرهنگی وقفی احیاء و حفاظت دارایی‌های فرهنگی وقفی
توسعه و تقویت ساختار سازمانی	ظرفیت سازمانی
افزایش کمی و کیفی خدمات خیریه	خدمات خیریه

در ادامه جدول مربوط به اهداف کلان، اهداف خرد و شاخص‌های عملکرد ارائه

می‌شود.

جدول ۵-۲) اهداف کلان، اهداف خرد و شاخص‌های عملکرد اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه

(برنامه استراتژیک ۲۰۱۵-۲۰۱۹)

اهداف کلان	اهداف خرد	شاخص‌های عملکرد
تقویت ساختار مالی سازمان	افزایش درآمد حاصل از ابزارهای موجود	قراردادهای اجاره داده‌شده به قیمت منصفانه و قرا دادهایی که کرایه آن با نرخ اجاره آنها با نرخ شاخص قیمت تولیدکننده به‌روز شده است.
		نرخ درآمدهای اجاره
توسعه و ترویج آگاهی وقف	ترویج معرفی سازمانی و آگاهی وقف	تعداد فعالیت‌های آموزشی برگزارشده (سمینار، پنل، کنفرانس، جلسه، فروم، مناظره، کارگاه، کارگاه آموزشی، گفتگو، ارائه، مباحثه و ...)
		تعداد فعالیت‌های هنری برگزارشده (تئاتر، نمایشگاه، کنسرت و ...)
		تعداد مواد تبلیغاتی کتبی (کتاب، بروشور، مجله و ...)
		تعداد مواد تبلیغاتی بصری (رسانه‌های عمومی، برنامه‌های تلویزیونی، پروژه‌های پخش بصری)
		تعداد برنامه‌های هفته وقف (فعالیت‌های سینوئیزیون، پروموشن، ساختارهای فنی)
		تکمیل (پروژه) فعالیت هویت اجتماعی
		تعداد برنامه برگزارشده
	اجرای ۵ برنامه بین‌المللی تا پایان سال ۲۰۱۹	تعداد افراد دعوت‌شده
		تعداد افراد شرکت‌کننده

اهداف کلان	اهداف خرد	شاخص های عملکرد
توسعه و ترویج آگاهی وقف	اشتراک تجربیات با همکاری های بین المللی	تعداد کشورهای تحت کمک
		تعداد فعالیت انجام شده
	معرفی تمدن وقف	تعداد دفعات نشر
		تعداد نمایشگاه
		تعداد فعالیت
		تعداد انتشارات کتابخانه
	ارائه خدمات به عموم توسط دارایی های فرهنگی وقفی	تعداد موزه باز شده
		تعداد کاتالوگ چاپ شده
احیاء و حفاظت دارایی های فرهنگی وقفی	آماده سازی پروژه های تعمیر و مرمت و حفاظت از دارایی های فرهنگی وقفی برنامه ریزی شده تا پایان سال ۲۰۱۹	تعداد پروژه اموال غیرمنقول فرهنگی وقفی بایگانی شده
	تعمیر و مرمت و حفاظت از ۱۰۰۰ دارایی فرهنگی وقفی تا پایان سال ۲۰۱۹	تعداد اموال غیرمنقول فرهنگی وقفی نگهداری، تعمیر و مرمت شده
	امضای ۵ پروتکل همکاری در ارتباط	تعداد کشورهای امضاکننده پروتکل همکاری
	با تعمیر و مرمت و حفاظت از دارایی های فرهنگی وقفی منقول و غیرمنقول تا پایان سال ۲۰۱۹	
	حفاظت از دارایی های فرهنگی وقفی منقول تا پایان سال	سال تأسیس واحدهای پاتولوژی / کنسرواسیون و سرعت تکمیل

اهداف کلان	اهداف خرد	شاخص های عملکرد
احیاء و حفاظت دارایی های فرهنگی وقفی	تکمیل ثبت موجودی ۵ کشور تا پایان سال ۲۰۱۹	تعداد کشورهایی که ثبت موجودی آنها به پایان رسیده
	ایجاد یک بایگانی وقف مطمئن و قابل دسترسی	تعداد صفحات بایگانی شده در محیط دیجیتال
		نرخ افزایش تعداد افراد استفاده کننده از سیستم جستجوی بایگانی وقف
تعداد سند وقفی وارد شده در سیستم بایگانی وقف		
توسعه و تقویت ساختار سازمانی	تحلیل و شماره گذاری بنیادهای وقفی ضبط شده	تعداد اوقافی که برابر سازی آنها با اسنادشان به پایان رسیده
		تعداد سند وقفی تحلیل شده
	ایجاد ۱۰ پروژه تا پایان سال برای استفاده از صندوق های با منابع خارجی در جهت نیازهای سازمان	تعداد پروژه تولید شده
		تعداد سازمان / موسسه فعالیت کننده داخلی / خارجی
	بهبود کیفیت کارکنان	تعداد روز/پرسنل فنی
تعداد روز/پرسنل دیگر		
افزایش کمی و کیفی خدمات خیریه	افزایش تعداد افراد بهره مند از کمک های اجتماعی	تعداد دانش آموزان بهره مند از بورس تحصیلی
		تعداد افراد بهره مند از حقوق نیازمندان
		تعداد افراد بهره مند از خدمات مواد غذایی خشک
	افزایش میزان رضایت از کمک های اجتماعی	بررسی میزان رضایت از خدمات مواد غذایی خشک

در جدول ۵-۳ رابطه‌ی بین اهداف استراتژیک و واحدهایی که با این هدف درگیر می‌باشند، آورده شده است.

جدول ۵-۳) رابطه اهداف استراتژیک و واحدهای اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه

اهداف خرد- واحد (*)	ریاست اداره خدمات وقف	ریاست اداره خدمات خیریه	ریاست اداره آثار هنری و امور ساختمانی	ریاست اداره املاک و سرمایه	ریاست اداره خدمات بهداشتی	ریاست اداره فرهنگ و ثبت	ریاست اداره روابط خارجی	مرکز مشاوره حقوقی	ریاست هدایت و بازرسی	ریاست واحد بازرسی داخلی	ریاست اداره توسعه استراتژی	مرکز مشاوره روابط عمومی و مطبوعات	اداره منابع انسانی	خدمات پشتیبانی
افزایش درآمد حاصل از ابزارهای موجود				*										
ترویج معرفی سازمانی و آگاهی وقف												*		
اجرای ۵ برنامه بین‌المللی تا پایان سال ۲۰۱۹							*							
اشتراک تجربیات با همکاری‌های بین‌المللی							*							
معرفی تمدن وقف						*								
ارائه خدمات به عموم توسط دارایی‌های فرهنگی وقفی						*								

اهداف خرد- واحد (*)	ریاست اداره خدمات وقف	ریاست اداره خدمات خیریه	ریاست اداره آثار هنری و امور ساختمانی	ریاست اداره املاک و سرمایه	ریاست اداره خدمات بهداشتی	ریاست اداره فرهنگ و ثبت	ریاست اداره روابط خارجی	مرکز مشاوره حقوقی	ریاست هدایت و بازرسی	ریاست واحد بازرسی داخلی	ریاست اداره توسعه استراتژی	مرکز مشاوره روابط عمومی و مطبوعات	اداره منابع انسانی	خدمات پشتیبانی
آماده سازی پروژه های تعمیر، مرمت و حفاظت از دارایی های فرهنگی وقفی غیرمنقول تا پایان سال ۲۰۱۹			*											
تعمیر و مرمت و حفاظت از ۱۰۰۰ دارایی فرهنگی وقفی غیرمنقول تا پایان سال ۲۰۱۹			*											
امضای ۵ پروتکل همکاری در ارتباط با تعمیر، مرمت و حفاظت از دارایی های فرهنگی وقفی منقول و غیرمنقول تا پایان سال ۲۰۱۹							*							
حفاظت از دارایی های فرهنگی وقفی منقول تا پایان سال ۲۰۱۹						*								
تکمیل ثبت موجودی ۵ کشور تا پایان سال ۲۰۱۹						*								

فصل پنجم- قوانین و برنامه‌های توسعه وقف و امور خیریه در کشور ترکیه / ۱۶۵

اهداف خرد- واحد (*)	ریاست اداره خدمات وقف	ریاست اداره خدمات خیریه	ریاست اداره آثار هنری و امور ساختمانی	ریاست اداره املاک و سرمایه	ریاست اداره خدمات بهداشتی	ریاست اداره فرهنگ و ثبت	ریاست اداره روابط خارجی	مرکز مشاوره حقوقی	ریاست هدایت و بازرسی	ریاست واحد بازرسی داخلی	ریاست اداره توسعه استراتژی	مرکز مشاوره روابط عمومی و مطبوعات	اداره منابع انسانی	خدمات پشتیبانی
ایجاد یک آرشیو وقف مطمئن و قابل دسترسی						*								
تحلیل و شماره‌گذاری بنیادهای وقفی ضبط شده						*					*			
ایجاد ۱۰ پروژه تا پایان سال برای استفاده از سرمایه‌هایی با منابع خارجی در جهت نیازهای سازمان							*							
بهبود کیفیت کارکنان	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
افزایش تعداد افراد بهره‌مند از کمک‌های اجتماعی		*												
افزایش میزان رضایت افراد بهره‌مند از کمک‌های اجتماعی		*												

* واحدها به ترتیب موجود در قانون شماره ۵۷۳۷ اوقاف ذکر شده‌اند.

۵-۱- هدف کلان ۱: تقویت ساختار مالی سازمان

بقای اموال غیرمنقول که موجب تأسیس وقف شده‌اند، استفاده از جریان‌های نقدی به‌طور مداوم و با بیشترین درآمد، عملکرد به اقتصادی‌ترین شکل، تحقق شروط و خدمات خیریه، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی سندهای وقفی با درآمدهای حاصل، ترویج کمی و کیفی، حفاظت، تعمیر و مرمت اموال منقول و غیرمنقول وقفی فرهنگی داخلی و خارجی، علاوه بر تعیین کارکرد مال وقفی، جزء مقاصد اصلی اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه نیز قرار دارند. الگوی وقف حول رابطه جریان-خیره قرار دارد. با توجه به درآمدهای حاصله از جریان‌های نقدی، مقاصد اوقاف محقق می‌شوند. در مفهوم تقویت ساختار مالی سازمانی، استفاده مؤثر و سودآور و اقتصادی از اموال غیرمنقول اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه و اوقاف مضبوط اهمیت بسیاری دارد. از این جهت اموال غیرمنقول، به‌صورت اجاره بدون استفاده از هرگونه منابع بودجه سازمان به شکل درآمدزا درمی‌آیند. افزایش درآمد اجاره برای این سازمان که از لحاظ اموال غیرمنقول غنی می‌باشد، برای تقویت ساختار مالی اهمیت بسیاری دارد.

۵-۱-۱- هدف خرد ۱: افزایش درآمد حاصل از ابزارهای موجود

اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه با استفاده از مدل‌های موجود اموال غیرمنقول، هم از اموال غیرمنقول زیادی بهره‌برداری می‌نماید، هم آن‌ها را در کل کشور سرمایه‌گذاری می‌کند و هم در سایه‌ی این سرمایه‌گذاری‌ها در خوشه‌های شغلی بسیاری، ایجاد اشتغال می‌کند. توسعه مدل‌های اجاره، ساخت طبقه، مرمت و تعمیر و دنبال کردن پیشرفت‌های روز و به حداکثر رساندن درآمدهای حاصل از این ابزارها، برای افزایش درآمد سازمان اهمیت دارد.

دستیابی به هدف خرد ۱ با استفاده از دو استراتژی ممکن می‌باشد که در جدول ۴-۵ آورده شده است.

جدول ۵-۴) هدف کلان ۱، هدف خرد ۱: افزایش درآمد حاصل از ابزارهای موجود

واحد مسئول	۲۰۱۹	۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۵	ارائه‌دهنده داده شاخص	واحد شاخص	شاخص عملکرد	استراتژی
ریاست اداره املاک و سرمایه مدیریت منطقه	%۱	%۲	%۳	%۵	%۸	EVOS	تعداد قراردادهای اجاره داده شده به قیمت رایج که اجاره آن‌ها با نرخ شاخص قیمت تولیدکننده به روز شده است / تعداد کل قراردادها x100	نرخ قراردادهای اجاره داده شده به قیمت رایج که اجاره آن‌ها با نرخ شاخص قیمت تولیدکننده به روز شده است	افزایش اجاره‌هایی که هزینه‌های رایج آن‌ها مناسب نیست بر اساس نرخ شاخص قیمت تولیدکننده
ریاست اداره املاک و سرمایه مدیریت منطقه	%۱۲	%۱۲	%۱۲	%۱۲	%۱۲	EVOS	درآمد حاصله t-درآمد حاصله ۱-t / حاصله t-1 X100	نرخ درآمدهای اجاره	انجام سرمایه‌گذاری‌های جدید

جدول ۵-۵) سطح تحقق شاخص عملکرد مرتبط با هدف کلان ۱. هدف خرد ۱ در سال ۲۰۱۴

واحد مسئول	سال ۲۰۱۴	واحد شاخص	شاخص عملکرد	استراتژی
ریاست اداره املاک و سرمایه مدیریت منطقه	۲۶,۴۲٪ (*)	درآمد حاصله t-درآمد حاصله ۱-t / درآمد حاصله t-1 X100	نرخ درآمدهای اجاره	انجام سرمایه‌گذاری‌های جدید

* از تاریخ ۳۱ اکتبر ۲۰۱۳ مبلغ ۲۳۵,۱۱۹,۳۲۲,۳۴ لیره درآمد حاصل از اجاره، با مبلغ اجاره ۲۹۷,۲۲۶,۴۶۰,۹۷ لیره از تاریخ مشابه در سال ۲۰۱۴ مقایسه شده است. درآمدهای غصبی نیز در درآمدهای اجاره لحاظ شده است.

۵-۱-۱-۱-۱: استراتژی ۱: افزایش اجاره‌هایی که هزینه‌های رایج آن‌ها مناسب نیست براساس نرخ شاخص قیمت تولیدکننده

اجاره اموال غیرمنقولی که به هر دلیلی اجاره آن‌ها از میزان رایج پایین‌تر است (نرخ تغییر براساس ۱۲ ماه) براساس نرخ شاخص قیمت تولیدکننده آن سال افزایش یافته و در طول زمان به سطح میزان رایج رسانده می‌شود، و به تبع آن درآمدهای سازمان افزایش می‌یابد.

• شاخص عملکرد ۱: نرخ قراردادهای اجاره داده‌شده به قیمت رایج که اجاره آن‌ها با نرخ شاخص قیمت تولیدکننده به‌روز شده است.

نرخ قراردادهای اجاره داده‌شده به قیمت رایج که اجاره آن‌ها با نرخ شاخص قیمت تولیدکننده به‌روز شده است، به عنوان شاخص عملکرد استراتژی ۱ مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۵-۱-۱-۲: استراتژی ۲: انجام سرمایه‌گذاری‌های جدید

با تحلیل استفاده مؤثر و کارآمد اموال غیرمنقول و با انتخاب مدل سرمایه‌گذاری مناسب، سود حداکثری مورد نظر سرمایه‌گذار و اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه به دست می‌آید. به این منظور تحقیق در مورد زمینه‌های سرمایه‌گذاری جایگزین و اعمال آن با روش‌های موجود، درآمدهای اجاره افزایش می‌یابد.

• شاخص عملکرد ۲: نسبت درآمدهای اجاره

با مقایسه نسبت درآمد اجاره سال مورد بررسی با سال پیش، افزایش درآمد اجاره محاسبه می‌شود.

۵-۲: هدف کلان ۲: توسعه و ترویج آگاهی وقف

آگاهی وقف، به معنای حس انسان دوستی، اتحاد، سهیم شدن و بخشش بدون چشمداشت است. اوقاف که شکل نهادینه‌شده حس کمک و اتحاد حفظ شده در طول تاریخ هستند، وظیفه ایجاد ارتباط به کمک‌کننده و نیازمند را دارند و نقش مهمی برای ایجاد همبستگی اجتماعی، افزایش مشارکت، عدالت اجتماعی، آموزش، اقتصاد، محیط زیست، سلامت و بسیاری زمینه‌های دیگر دارند. اولین و تنها راه

موفقیت آمیز انتقال این وظیفه به آیندگان نیز ترویج آگاهی وقف است. به همین دلیل، شناساندن بیشتر اموال منقول فرهنگی وقفی به جامعه، افزایش همکاری سازمان‌های اوقاف و سازمان‌های مشابه در دنیا و بیشتر صاحب نظر شدن روزه‌روز جامعه مدنی باعث تأثیر بیشتر اوقاف در دنیای امروز می‌شود.

۵-۲-۱- هدف خرد ۱: ترویج معرفی سازمانی و آگاهی وقف

در دنیای امروز که اطلاعات و تکنولوژی به صورت مؤثر استفاده می‌شوند، اهمیت معرفی برای سازمان اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه غیر قابل انکار است. هدف این سازمان، جهانی کردن تمدن وقف با فعالیت‌های تبلیغاتی، افزایش شهرت سازمان هم در سطح داخلی و هم بین‌المللی، ترویج آگاهی وقف و ایجاد آگاهی نسبت به فرهنگ غنی آن است. به این دلیل، کانال‌های ارتباطی کتبی و بصری باید استفاده و ترویج شوند. دستیابی به هدف خرد ۱ با استفاده از یک استراتژی ممکن می‌باشد که در جدول ۵-۶ آورده شده است.

جدول ۵-۶) هدف کلان ۲، هدف خرد ۱: ترویج معرفی سازمانی و آگاهی وقف

واحد مسئول	۲۰۱۹	۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۵	ارائه دهنده داده شاخص	واحد شاخص	شاخص عملکرد	استراتژی
مرکز مشاوره مطبوعات و روابط عمومی	۱	۱	۱	۱	۱	جای گرفتن تائید اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه، مکاتبات درون و برون سازمانی، بررسی‌ها، لیست شرکت‌کننده- لیست امضا، گزارش‌های نتایج، گواهی‌های شرکت‌کنندگان، قرارداد با شرکت‌های ارائه دهنده خدمات، اسناد تنظیم شده و اسناد دستور پرداخت در رسانه‌های بصری	تعداد	تعداد فعالیت‌های آموزشی برگزار شده (سمینار، پنل، کنفرانس، جلسه، فروم، مناظره، کارگاه آموزشی، گفتگو، ارائه، مباحثه و...)	افزایش فعالیت‌های روابط عمومی و استفاده بیشتر از کانال‌های ارتباطی نوشتاری و بصری

۱۷۰ / آشنایی با نظام مدیریت وقف و امور خیریه در کشور ترکیه

واحد مسئول	۲۰۱۹	۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۵	ارائه دهنده داده شاخص	واحد شاخص	شاخص عملکرد	استراتژی
مرکز مشاوره مطبوعات و روابط عمومی	۱	۱	۱	۱	۱	تأیید اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه، مکاتبات درون و برون سازمانی، بررسی ها، لیست شرکت کننده- لیست امضا، گزارش های نتایج، گواهی های شرکت کنندگان، قرارداد با شرکت های ارائه دهنده خدمات، اسناد تنظیم شده و اسناد دستور پرداخت در رسانه های بصری و فعالیت های پس از بررسی	۱ عدد	تعداد فعالیت های هنری انجام شده از قبیل تئاتر، نمایشگاه ها، کنسرت ها و ...	افزایش فعالیت های روابط عمومی و استفاده بیشتر از کانال های ارتباطی نوشتاری و بصری
	۲,۰۰۰	۲,۰۰۰	۲,۰۰۰	۲,۰۰۰	۲,۰۰۰	تأیید اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه، مکاتبات درون و برون سازمانی، بررسی ها، لیست شرکت کننده- لیست امضا، گزارش های نتایج، گواهی های شرکت کنندگان، قرارداد با شرکت های ارائه دهنده خدمات، اسناد تنظیم شده و اسناد دستور پرداخت در رسانه های بصری مواد تبلیغاتی (کتاب، بروشور، مجله و ..) سایت اینترنتی سازمان و برنامه اتوماسیون اطلاعات و اسناد کتابخانه ای YORDAM	تعداد	تعداد مواد تبلیغاتی بصری (پروژه های رسانه های عمومی، برنامه های تلویزیون و پروژه های پخش بصری و ...)	
	۱	۱	۱	۱	۱	قرارداد های عقد شده با برنامه های تلویزیونی، رسانه های عمومی و مدیا با تأیید اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه، قرارداد های عقد شده با شرکت هایی ارائه دهنده خدمات، اسناد تأییدیه و دستورهای پرداخت تنظیم شده	تعداد	تعداد مواد تبلیغاتی بصری (پروژه های رسانه های عمومی، برنامه های تلویزیون و پروژه های پخش بصری و ...)	

فصل پنجم- قوانین و برنامه های توسعه وقف و امور خیریه در کشور ترکیه / ۱۷۱

واحد مسئول	۲۰۱۹	۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۵	ارائه دهنده داده شاخص	واحد شاخص	شاخص عملکرد	استراتژی
مرکز مشاوره مطبوعات و روابط عمومی	۱	۱	۱	۱	۱	قراردادهای عقد شده با شرکت هایی ارائه دهنده خدمات، اسناد تأییدیه و دستورهای پرداخت تنظیم شده، سیستم پیگیری مشاوره روابط عمومی، انتشار تصویری و کتبی برنامه ها در رسانه ها	تعداد	تعداد برنامه های هفته وقف (فعالیت های سینو زیون، پروموشن و فعالیت های زیر ساختی فنی)	افزایش فعالیت های روابط عمومی و استفاده بیشتر از کانال های ارتباطی و نوشتاری و بصری
	-	-	-	-	۱۰۰٪	اسناد تأییدیه و دستورهای پرداخت تنظیم شده، محصولات به دست آمده در حیطه پروژه (لوگو جدید اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه، شعار، آگهی)	سال-نسبت	تکمیل (پروژه) فعالیت هویت اجتماعی	

جدول ۵-۷) سطح تحقق شاخص های عملکرد مربوط به هدف کلان ۲- هدف خرد ۱ در سال ۲۰۱۴

واحد مسئول	سال ۲۰۱۴	واحد شاخص	شاخص های عملکرد	استراتژی
مرکز مشاوره مطبوعات و روابط عمومی	۵	تعداد	تعداد فعالیت های آموزشی برگزار شده (سمینار، پنل، کنفرانس، جلسه، فروم، مناظره، کارگاه، کارگاه آموزشی، گفتگو، ارائه، مباحثه و ...)	افزایش فعالیت های روابط عمومی و استفاده بیشتر از کانال های ارتباطی کتبی و بصری
	۲ (*)	تعداد	تعداد مواد تبلیغاتی بصری (رسانه های عمومی، تلویزیون، و پروژه های پخش بصری)	
	۱ (**)	تعداد	تعداد برنامه های هفته وقف (فعالیت های سینو زیون، پروموشن، ساختارهای فنی)	

(*) ۱) یک فیلم سینو زیون (به صورت ۱۰۰ عدد CD تکثیر و توزیع شد)

(۲) یک فیلم کوتاه معرفی به زبان های ترکی، انگلیسی و عربی

(**) یک برنامه مربوط به هفته وقف و فعالیت های فنی زیر ساختی

۵-۲-۱-۱- استراتژی ۱: افزایش فعالیت‌های روابط عمومی و استفاده بیشتر از کانال‌های ارتباطی کتبی و بصری

امروزه در سایه وسایل ارتباط بصری در زمان بسیار کوتاهی می‌توان به مخاطبان وسیعی دسترسی یافت و خود این مخاطبان نیز باهم در ارتباط هستند. به همین دلیل با استفاده بیشتر از وسایلی مانند برنامه‌های تلویزیونی، تبلیغات خیابانی و سالن‌های سینما هم تشکیل افکار عمومی و هم حفاظت، توسعه و ترویج ارزش‌های وقف تحقق می‌یابد.

تکرار پخش اطلاعات مربوط به فعالیت‌ها و خدمات سازمان در کانال‌های ارتباطی بصری (مانند برنامه‌های تلویزیونی، تبلیغات خیابانی، سالن‌های سینما) نشان‌دهنده دستیابی یا عدم دستیابی به هدف ترویج فرهنگ است.

- شاخص عملکرد ۱: تعداد فعالیت‌های آموزشی برگزار شده (سمینار، پنل، کنفرانس، جلسه، فروم، مناظره، کارگاه، کارگاه آموزشی، گفتگو، ارائه، مباحثه و ...)
- برگزاری هرساله ۱ و در مجموع ۵ فعالیت آموزشی از قبیل سمینار، پنل، کنفرانس، جلسه، فروم، مناظره، کارگاه، کارگاه آموزشی، گفتگو، ارائه و مباحثه از طرف اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه، در نقطه دستیابی به هدف خرد به عنوان شاخص عملکرد استفاده می‌شود.

- شاخص عملکرد ۲: تعداد فعالیت‌های هنری برگزار شده از قبیل تئاتر، نمایشگاه‌ها، کنسرت‌ها

برگزاری هرساله ۱ و در مجموع ۵ فعالیت هنری از قبیل تئاتر، نمایشگاه و کنسرت از طرف اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه، در دستیابی به هدف خرد به عنوان شاخص عملکرد استفاده می‌شود.

- شاخص عملکرد ۳: تعداد مواد تبلیغاتی کتبی (کتاب، بروشور و مجله)
- دستیابی به تعداد ۲,۰۰۰ عدد مواد تبلیغاتی کتبی از قبیل کتاب، بروشور و مجله در سال و در مجموع ۱۰,۰۰۰ تا پایان دوره برنامه استراتژیک به عنوان شاخص عملکرد استفاده می‌شود.

- شاخص عملکرد ۴: تعداد مواد تبلیغاتی بصری (پروژه‌های رسانه‌های عمومی،

- برنامه‌های تلویزیون و پروژه‌های پخش بصری و ...)
- آماده‌سازی ۱۵ مورد مواد تبلیغاتی بصری از جمله رسانه‌های عمومی، برنامه‌های تلویزیون و پروژه‌های پخش بصری تا پایان سال ۲۰۱۹ به عنوان شاخص عملکرد استفاده می‌شود.
- شاخص عملکرد ۵: تعداد برنامه‌های هفته وقف (فعالیت‌های سینویزیون، پروموشن و فعالیت‌های زیرساختی فنی)
- دستیابی به تعداد ۵ عدد فعالیت سینویزیون، پروموشن و فعالیت‌های فنی زیرساختی انجام شده در زمینه هفته وقف تا پایان سال ۲۰۱۹ به عنوان شاخص عملکرد استفاده می‌شود.
- شاخص عملکرد ۶: تکمیل (پروژه) فعالیت هویت اجتماعی
- برای دستیابی به هدف خرد تکمیل (پروژه) فعالیت هویت اجتماعی تا پایان سال ۲۰۱۵ در نظر گرفته می‌شود.

۵-۲-۲- هدف خرد ۲: اجرای پنج برنامه بین‌المللی تا پایان سال ۲۰۱۹

امروزه حوزه جامعه مدنی با سرعت بسیاری در حال توسعه و رشد است. هم‌زمان با این توسعه و رشد فعالیت‌های انجام شده در حوزه ذکر شده به طور متقابل بین کشورها در حال افزایش است. تعقیب تحولات جدید دنیا و به کار بردن آن‌ها در فعالیت‌های سازمان با یک رویکرد نوآورانه اهمیت بسیاری دارد. این شرایط، با افزایش کیفیت خدمات سازمان از آموزش تا فرهنگ، هنر و معماری، در توسعه جامعه نقش دارد.

در این زمینه، در سال ۲۰۱۱ با همکاری دبیرکل اوقاف کویت و بانک توسعه اسلام، "سمپوزیوم مسائل فقهی اوقاف" به میزبانی ریاست امور دینی و اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه برگزار شد. در این سمپوزیوم مسائل حقوقی تمدن وقف دولت عثمانی که در نقطه اوج بود مورد بحث قرار گرفت و تجربیات مؤسسات اوقاف سراسر دنیا به طور متقابل به اشتراک گذاشته شد.

سمپوزیوم بین‌المللی اوقاف و آثار عثمانی در بالکان به طور مشترک در سال ۲۰۱۲ برگزار شد. در این سمپوزیوم که به موضوعاتی مانند حل مشکلات املاک وقفی اقلیت‌های غیرمسلمان کشور با حکم قانون صادر شده در سال ۲۰۱۱ می‌پرداخت، با یک رویکرد حقوقی

به مسائل ترمیم اموال فرهنگی وقفی عثمانی و مالکیت املاک وقفی جوامع مسلمان در بالکان، سعی شد پیامی به کشورهای مورد نظر و اتحادیه اروپا داده شود. در سال ۲۰۱۳ در کنفرانس بزرگ اوقاف دنیا که با شرکت نمایندگان اوقاف و دانشگاهیان بسیاری از کشورهای جهان از جمله ایالات متحده آمریکا، آفریقای جنوبی، انگلستان، زیمبابوه، عربستان سعودی و آلمان برگزار شد، مفاهیم وقف و موضوعات مشابه به بحث گذاشته شد، اطلاعات تئوریک در مورد اوقاف و تجربیات فنی اوقاف دنیا به اشتراک گذاشته شد و شرایط حقوقی اوقاف و همچنین تأثیر آن‌ها بر اقتصاد شرح داده شد.

برای تقویت همکاری با واحدهای تشکیل شده توسط افراد و سازمان‌های بین‌المللی خواهان خدمت به مردم با فعالیت داوطلبانه و فعالیت‌های خیریه و به این شکل توسعه روابط کشور ترکیه با کشورهای دیگر، و برقراری و افزایش ارتباط، کنفرانس‌ها، انجمن‌ها و جلسات برگزار شده توسط اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه در گذشته و برنامه‌های مشابه برگزار شده در این دوره ۵ ساله برای سازمان اهمیت بسیاری دارد. به این صورت، علاوه بر تجربه ملی، از تجارب بین‌المللی نیز استفاده می‌شود و اعتبار شهرت اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه در عرصه وقف بین‌الملل افزایش می‌یابد. در این زمینه، برگزاری ۵ برنامه با سازمان‌های بین‌المللی تا پایان سال ۲۰۱۹ در نظر گرفته شده است. دستیابی به هدف خرد ۲ با استفاده از یک استراتژی ممکن می‌باشد که در جدول ۵-۸ آورده شده است.

جدول ۵-۸) هدف کلان ۲، هدف خرد ۲: اجرای پنج برنامه بین‌المللی تا پایان سال ۲۰۱۹

واحد مستول	۲۰۱۹	۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۵	ارائه‌دهنده شاخص	واحد شاخص	شاخص عملکرد	استراتژی
ریاست اداره روابط خارجی	۱	۱	۱	۱	۱	آرشیو کاغذی و دیجیتالی سازمان	تعداد	تعداد برنامه برگزار شده	برگزاری برنامه برای توسعه مشارکت‌های بین‌المللی
	۵,۰۰۰	۵,۰۰۰	۵,۰۰۰	۵,۰۰۰	۵,۰۰۰	ایمیل / دعوت‌نامه	تعداد	تعداد افراد دعوت شده	
	۵۰۰	۵۰۰	۵۰۰	۵۰۰	۵۰۰	تعداد افراد ثبت شده	تعداد	تعداد افراد شرکت کننده	

جدول ۵-۹) سطح تحقق شاخص های عملکرد مرتبط با هدف کلان ۲- هدف خرد ۲ در سال ۲۰۱۴

واحد مسئول	سال ۲۰۱۴	واحد شاخص	شاخص عملکرد	استراتژی
ریاست اداره روابط خارجی	*	تعداد	تعداد برنامه های برگزار شده	برگزاری برنامه برای توسعه مشارکت های بین المللی

* ۱) در تاریخ های ۲۰۱۴/۵/۴ در استانبول "سمپوزیوم حفاظت از اموال فرهنگی؛ فعالیت های مرمت در ترکیه و ایتالیا" برگزار شد.

۲) در تاریخ های ۲۰۱۴/۰۹/۲۳-۲۲ "کارگاه مسائل مرمت و حفاظت اموال فرهنگی دوره عثمانی در بالکان" در استانبول برگزار شد.

۵-۲-۱- استراتژی ۱: برگزاری برنامه برای توسعه مشارکت های بین المللی

با در نظر گرفتن پیشرفت های مربوط به حوزه وقف در دنیا و احتیاجات سازمان، با تفکری کارآفرینانه مشارکت ها توسعه خواهد یافت و درک و فعالیت های وقف در کشور در حوزه بین المللی به اشتراک گذاشته خواهد شد.

• شاخص عملکرد ۱: تعداد برنامه برگزار شده

برگزاری یک برنامه بین المللی در سال و در مجموع پنج برنامه تا پایان سال ۲۰۱۹ به عنوان شاخص عملکرد مورد استفاده قرار می گیرد.

• شاخص عملکرد ۲: تعداد افراد دعوت شده

دعوت سالانه ۵۰۰۰ و در مجموع ۲۵۰۰۰ نفر به وسیله ایمیل یا دعوت نامه کتبی برای هر برنامه به عنوان شاخص عملکرد مورد استفاده قرار می گیرد.

• شاخص عملکرد ۳: تعداد شرکت کنندگان

تعداد ۵۰۰۰ شرکت کننده سالانه و در مجموع ۲۵۰۰۰ نفر برای برنامه ها به عنوان شاخص عملکرد استفاده می شود.

۵-۲-۳- هدف خرد ۳: اشتراک تجربیات با همکاری های بین المللی

امروزه از جانب بنیادهای اوقاف فعال در کشورهای مختلف برای اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه درخواست هایی مبنی بر تبادل اطلاعات و تجربه وجود دارد. بنابراین هدف این سازمان، توسعه حوزه وقف در دنیا از طریق توسعه درک و اقدامات

مربوط به وقف در عصر حاضر و در دوران عثمانی در سطح بین‌المللی می‌باشد. دستیابی به هدف خرد ۳ با استفاده از یک استراتژی ممکن می‌باشد که در جدول ۵-۱۰ آورده شده است.

جدول ۵-۱۰) هدف کلان ۲، هدف خرد ۳: اشتراک تجربیات با همکاری‌های بین‌المللی

واحد مسئول	۲۰۱۹	۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۵	ارائه‌دهنده داده شاخص	واحد شاخص	شاخص عملکرد	استراتژی
ریاست اداره روابط خارجی	۲	۲	۲	۲	۲	ایمیل / دعوت‌نامه / تأیید اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه	تعداد	تعداد کشور بهره‌مند از کمک	توسعه همکاری و تبادل اطلاعات در حوزه فعالیت
	۳	۳	۳	۳	۳	تعیین وظیفه و مکاتبات درون‌سازمانی	تعداد	تعداد فعالیت انجام‌شده	

جدول ۵-۱۱) سطح تحقق شاخص‌های عملکرد مرتبط با هدف کلان ۲- هدف خرد ۳ در سال ۲۰۱۴

واحد مسئول	سال ۲۰۱۴	واحد شاخص	شاخص عملکرد	استراتژی
ریاست اداره روابط خارجی	۳ (*)	تعداد	تعداد فعالیت انجام‌شده	توسعه همکاری و تبادل اطلاعات در حوزه فعالیت

(*) ۱) آموزش تکنیک‌های بازسازی مجدد (ترمیم) ایتالیایی از طرف Assorestauro در استانبول در غالب پروژه Med-Art انجام شد.

۲) کنفرانس "تجربه ترکیه در حوزه وقف" از طرف دانشگاه وقفی سلطان محمد فاتح، دانشگاه بین‌المللی اسلامی مالزی و اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه در استانبول برگزار شد.

۳) سمیناری با نام "مدل جدید در سرمایه‌های وقف" در تاریخ ۲۷/۰۱/۲۰۱۴ از طرف دکتر هشام دفتردار متخصص امور مالی اوقاف موسسه وقف اسلامی بین‌المللی مالزی برگزار گردید.

۵-۲-۳-۱- استراتژی ۱: توسعه همکاری و تبادل اطلاعات در حوزه فعالیت

اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه که در حوزه‌های فعالیت‌های اوقاف در سال‌های اخیر نمونه بوده است، تجربیات خود را با کشورهای فی‌مابین با

آن‌ها در حال توسعه است، به تبادل می‌گذارد.

- شاخص عملکرد ۱: تعداد کشور بهره‌مند از کمک
در غالب کمک، با ۲ کشور در سال و در مجموع با ۱۰ کشور تبادل تجربیات خواهد شد.
- شاخص عملکرد ۲: تعداد فعالیت انجام شده
در هر سال ۳ فعالیت و در مجموع ۱۵ فعالیت در غالب همکاری با کشورها انجام می‌شود.

۵-۲-۴- هدف خرد ۴: معرفی تمدن وقف

تمدن وقف، یک اثر تفکری است که تمام جانداران و بی جانان جهان را که با شعار "وقف کن، زندگی ببخش، زندگی کن!" روح می‌یابند، در بر می‌گیرد. به این دلیل تمدن وقف مهم‌ترین میراث به جامانده از پدران ماست. افرادی که در خوبی و کمک از یکدیگر پیشی می‌گرفتند، سیستم منظمی را به وجود آورده‌اند که الگوی وقف کردن را توسعه داده، به کمک‌ها تداوم بخشیده و کارهای خیر را گسترش داده است. هدف این سازمان، معرفی تمدن وقف به جامعه با فعالیت‌های مختلف است.

دستیابی به هدف خرد ۴ با استفاده از چهار استراتژی ممکن می‌باشد که در جدول ۵-۱۲ آورده شده است.

جدول ۵-۱۲، هدف کلان ۲، هدف خرد ۴: معرفی تمدن وقف

واحد مسئول	۲۰۱۹	۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۵	ارائه‌دهنده داده شاخص	واحد شاخص	شاخص عملکرد	استراتژی
ریاست اداره فرهنگ و ثبت	۴	۴	۴	۴	۴	بخش مورد نظر سایت اینترنتی سازمانی (سیستم جستجوی کاتالوگ کتابخانه‌های اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه)، تصمیمات هیئت پخش، برنامه اتوماسیون اطلاعات و اسناد کتابخانه YORDAM	تعداد	تعداد دفعات نشر	انتشار

واحد مسئول	۲۰۱۹	۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۵	ارائه‌دهنده داده شاخص	واحد شاخص	شاخص عملکرد	استراتژی
ریاست اداره فرهنگ و ثبت	۱	۱	۱	۱	۱	مکاتبات درون سازمانی و برون سازمانی، تأییدیه اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه، مکاتبات درون سازمانی	تعداد	تعداد نمایشگاهی که در آن‌ها شرکت می‌شود	شرکت در نمایشگاه‌های انتشارات
	۲۹۰	۲۸۰	۲۷۰	۲۶۰	۲۵۰	مکاتبات درون سازمانی و برون سازمانی، تأییدیه اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه، مکاتبات درون سازمانی	تعداد	تعداد فعالیت	برگزاری فعالیت‌های مربوط به وقف
	۵۰	۵۰	۵۰	۵۰	۵۰	برنامه اتوماسیون اطلاعات و اسناد کتابخانه YORDAM، بخش مورد نظر سایت اینترنتی سازمانی (سیستم جستجوی کاتلگ کتابخانه‌های اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه)	تعداد	تعداد انتشارات کتابخانه	توسعه کتابخانه اختصاصی وقف

جدول ۵-۱۳، سطح تحقق شاخص‌های عملکرد مرتبط با هدف کلان ۲- هدف خرد ۴ در سال ۲۰۱۴

واحد مسئول	سال ۲۰۱۴	واحد شاخص	شاخص عملکرد	استراتژی
ریاست اداره فرهنگ و ثبت	۵	تعداد	تعداد دفعات نشر	انتشار
	۳۰۰	تعداد	تعداد فعالیت	برگزاری فعالیت‌های مربوط به وقف

۵-۲-۴-۱- استراتژی ۱: انتشار

در طول سال تعداد ۴ نشریه از جمله مجله اوقاف، هفته وقف، کتاب‌های سمپوزیوم و اطلاع‌رسانی منتشر می‌شود. از این طریق، منابع تحقیقات وقف به وجود آمده به نسل‌های آینده منتقل می‌شود.

• شاخص عملکرد ۱: تعداد دفعات نشر

در طول ۵ سال مجموعاً ۲۰ اثر در مورد اوقاف برای معرفی تمدن وقف منتشر می‌گردد.

۵-۲-۴-۲: استراتژی ۲: شرکت در نمایشگاه‌های انتشارات

معرفی اوقاف و نشریات مربوط به اوقاف و افزایش توجهات به فعالیت‌های وقف با شرکت در نمایشگاه‌های داخلی و خارجی تحقق خواهد یافت. این سازمان در زمینه معرفی مجله اوقاف که یکی از منابع مهم حوزه وقف است و به‌طور تخصصی چاپ می‌شود پیش‌قدم خواهد شد.

• شاخص عملکرد ۲: تعداد نمایشگاهی که در آن‌ها شرکت می‌شود.

شرکت در یک نمایشگاه در سال برای سنجش عملکرد هدف به کار می‌رود.

۵-۲-۴-۳: استراتژی ۳: برگزاری فعالیت‌های مربوط به اوقاف

با برگزاری مجموعه‌ای از فعالیت‌ها از قبیل نمایشگاه، سمپوزیوم، کنفرانس، پنل و مسابقات با موضوع وقف در موزه‌های وقف و املاک غیرمنقول فرهنگی وقفی (مدرسه، کاروانسرا، عمارت و...)، این اموال فرهنگی شناخته می‌شوند و به این شکل آگاهی وقف گسترش می‌یابد.

• شاخص عملکرد ۳: تعداد فعالیت‌ها

۱۳۵۰ فعالیتی که در مجموع در طول دوره برنامه استراتژیک انجام می‌شوند، به عنوان شاخص عملکرد به کار می‌رود.

۵-۲-۴-۴: استراتژی ۴: توسعه کتابخانه اختصاصی وقف

کتابخانه مرکزی تحت اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه، به شکل کتابخانه اختصاصی وقف به عنوان محل نگهداری کتاب، مقاله و پایان‌نامه‌های چاپ‌شده در مورد وقف در خارج و داخل کشور در می‌آید و به استفاده محققان و کارکنان سازمان می‌رسد.

• شاخص عملکرد ۴: تعداد انتشارات کتابخانه

اختصاص ۵۰ کتاب در سال و در مجموع ۲۵۰ کتاب به کتابخانه اختصاصی وقف

به عنوان شاخص عملکرد استفاده می شود.

۵-۲-۵- هدف خرد ۵: ارائه خدمات به عمومی توسط دارایی های فرهنگی وقفی منقول
یکی از مهم ترین وظایف اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه، حفاظت از اموال فرهنگی وقفی منقول و انتقال آن ها به نسل های آینده است. برای انجام این وظیفه، شناساندن اموال فرهنگی وقفی منقول به مردم نقش مهمی دارد. در این زمینه، هزاران مورد از اموال فرهنگی وقفی غیرمنقول محبوس شده در انبارها بدون حفاظت، در ده سال اخیر بیرون آمده، مورد حفاظت قرار گرفته و در موزه های وقف به نمایش گذاشته شده است.

هدف این سازمان ترمیم، تعمیر و حفاظت از اموال فرهنگی وقفی منقول، نمایش آن ها در موزه های موجود و تازه تأسیس و معرفی آن ها به مردم با انتشار کاتالوگ می باشد. دستیابی به هدف خرد ۵ با استفاده از دو استراتژی ممکن می باشد که در جدول ۵-۱۴ آورده شده است.

جدول ۵-۱۴) هدف کلان ۲، هدف خرد ۵: ارائه خدمات به عموم توسط دارایی های فرهنگی وقفی منقول

واحد مسئول	۲۰۱۹	۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۵	ارائه دهنده داده شاخص	واحد شاخص	شاخص عملکرد	استراتژی
ریاست اداره فرهنگ و ثبت	۱	۱	۰	۰	۰	تأییدیه اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه، تصمیمات مجلس اوقاف، اجازه وزارت فرهنگ و گردشگری، سیستم الکترونیک مدیریت اطلاعات دولتی / سیستم ثبت مرکزی تشکیلات دولت / پایگاه داده تشکیلات دولت	تعداد	تعداد موزه افتتاح شده	افتتاح موزه

واحد مسئول	۲۰۱۹	۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۵	ارائه‌دهنده داده شاخص	واحد شاخص	شاخص عملکرد	استراتژی
ریاست اداره فرهنگ و ثبت	۱	۱	۰	۰	۰	بخش موردنظر سایت اینترنتی سازمانی (سیستم جستجوی کاتالوگ کتابخانه‌های اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه)، تصمیمات هیئت پخش	تعداد	تعداد کاتالوگ چاپ شده	چاپ کاتالوگ

۵-۲-۱-۵- استراتژی ۱: افتتاح موزه

موزه‌ها برای نمایش محصولات فرهنگی اهمیت بسیاری دارند. حفاظت، ترمیم و تعمیر اموال فرهنگی وقفی منقول و نمایش آن‌ها در موزه‌ها، در معرفی مراحل سیر فرهنگ وقف در جامعه و انتقال آن به نسل‌های آینده اهمیت دارند. از این لحاظ، برای معرفی هزاران نوع از اموال فرهنگی وقفی منقول به اجتماع و به تمام دنیا، در کنار موزه‌های موجود، موزه‌های جدید افتتاح خواهد شد و سازمان از این طریق در ارتقاء فرهنگ کشور سهم خواهد شد. در این زمینه هدف سازمان، افتتاح دو موزه در مدت پنج سال است. همچنین برای افزایش تعداد بازدیدکننده موزه‌های موجود، فعالیت‌های مختلف انجام خواهد شد و همکاری‌های با سازمان‌ها مؤسسات مختلف از جمله جامعه مدنی صورت خواهد گرفت.

• شاخص عملکرد ۱: تعداد موزه افتتاح شده

در زمینه نمایش اموال فرهنگی وقفی منقول در موزه‌های وقف، افتتاح دو موزه در مدت ۵ سال به عنوان شاخص عملکرد به کار می‌رود.

۵-۲-۲-۵- استراتژی ۲: چاپ کاتالوگ

به منظور دسترسی به اطلاعات اموال فرهنگی وقفی منقول موجود، استراتژی انتشار کاتالوگ به کار خواهد رفت.

• شاخص عملکرد ۲: تعداد کاتالوگ چاپ شده

در مورد اموال فرهنگی وقفی منقول، انتشار ۲ عدد کاتالوگ به عنوان شاخص عملکرد به کار می‌رود.

۵-۳- هدف کلان ۳: احیا و حفاظت دارایی‌های فرهنگی وقفی

تمدن وقف که در طول قرن‌ها در جغرافیای گسترده‌ای فعالیت داشته است، به‌منظور برآوردن بسیاری از احتیاجات جامعه به‌ویژه احتیاجات دینی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی به وجود آمده است. اوقاف جهت تحقق این هدف، اموال منقول و غیرمنقول فرهنگی بسیاری را به نام اموال فرهنگی و به عنوان یک میراث مشترک انسانیت به جای گذاشته‌اند. اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه، یک سازمان پیشرو در احیاء، حفاظت و انتقال اموال فرهنگی وقفی است که براساس شروط سند وقفی و با روش‌های مدرن بخش مهمی از ثروت‌های تاریخی موجود در کشور و جغرافیای عثمانی را تشکیل می‌دهند. انجام فعالیت‌های شناسایی، ثبت، تعیین موجودی، تعمیر، مرمت و حفاظت از اموال فرهنگی وقفی غیرمنقول داخل و خارج از کشور که حکم پلی زنده بین نسل‌های گذشته و امروز را دارند، یکی از پایه‌های اصلی فعالیت‌های اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه را تشکیل می‌دهد. هدف این سازمان دستیابی به اموال فرهنگی وقفی امپراتوری عثمانی است که امروزه خارج از مرزهای کشور قرار گرفته‌اند و ادامه فعالیت‌های شناسایی، ثبت، تعیین موجودی ترمیم در دوره آینده می‌باشد...

هم‌زمان با این فعالیت‌ها، هدف دیگری سازمان ایجاد آگاهی مربوط به مبانی فرهنگ و تمدن در عرصه بین‌المللی است. همچنین حفاظت، بایگانی کردن و انتقال اموال فرهنگی وقفی منقول به فضای دیجیتال و جلوگیری از سرقت آن‌ها به خارج از کشور و بازگشت موارد خارج شده از کشور به صورت غیرقانونی هدف دیگر سازمان می‌باشد. علاوه بر این، ایجاد و تقویت یک زیرساخت علمی، فنی و انسانی برای حفاظت از اموال فرهنگی وقفی منقول نیز اهمیت دارد. بخش بزرگی از منابع مالی اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه صرف احیاء و حفاظت اموال فرهنگی وقفی می‌شود.

۵-۳-۱- هدف خرد ۱: آماده‌سازی پروژه‌های مربوط به تعمیر، مرمت و حفاظت

از دارایی‌های فرهنگی وقفی غیرمنقول تا پایان سال ۲۰۱۹

اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه، در مورد حفاظت، احیا و انتقال اموال فرهنگی وقفی غیرمنقول به نسل‌های آینده که یکی از اصلی‌ترین وظایف آن می‌باشد، پروژه‌های

بسیاری را به امضا رسانده است. اموال فرهنگی وقفی غیرمنقول که برای نگهداری، ترمیم و تعمیر شناسایی شده اند، قسمتی از آن ها در مرحله تکمیل پروژه و قسمت دیگری در حال نگهداری، تعمیر و ترمیم می باشند. هدف این سازمان تکمیل پروژه و بایگانی کردن ۱۰۰۰ مورد از اموال فرهنگی وقفی غیرمنقول تا پایان دوره ۵ ساله پیش رو است.

دستیابی به هدف خرد ۱ با استفاده از یک استراتژی ممکن می باشد که در جدول ۵-۱۵ آورده شده است.

جدول ۵-۱۵) هدف کلان ۳، هدف خرد ۱: آماده سازی پروژه های مربوط به تعمیر، مرمت و حفاظت از دارایی های فرهنگی وقفی غیرمنقول تا پایان سال ۲۰۱۹

واحد مسئول	۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۵	ارائه دهنده داده شاخص	واحد شاخص	شاخص عملکرد	استراتژی
ریاست اداره آثار هنری و امور ساختمانی	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰	EVOS	تعداد	تعداد پروژه اموال فرهنگی وقفی غیرمنقول بایگانی شده	ایجاد پروژه های کاربردی جهت انجام مرمت متناسب با اصالت اموال فرهنگی وقفی غیرمنقول

۵-۳-۱-۱- استراتژی ۱: ایجاد پروژه های کاربردی جهت انجام مرمت متناسب با اصالت اموال فرهنگی وقفی غیرمنقول

ایجاد پروژه های دقیق، جامع و عملی شامل انواع روش های مربوط به مرمت با آنالیز کافی وضع موجود اموال فرهنگی وقفی غیرمنقول اهمیت بسیاری دارد. درعین حال، این پروژه ها باید شامل روش هایی برای نوع استفاده از اموال فرهنگی وقفی غیرمنقول پس از مرمت باشند.

- شاخص عملکرد ۱: تعداد پروژه های بایگانی شده اموال فرهنگی وقفی غیرمنقول شاخص عملکردی که آماده شدن یا آماده نشدن سالانه ۲۰۰ عدد و در مجموع ۱۰۰۰ عدد پروژه تا پایان دوره ۵ ساله و همچنین بایگانی شدن یا نشدن آن ها را می سنجد، توسط EVOS قابل پیگیری است.

۵-۳-۲- هدف خرد ۲: تعمیر، مرمت و حفاظت از ۱۰۰۰ دارایی فرهنگی وقفی غیرمنقول تا پایان سال ۲۰۱۹

اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه به عنوان وارث و محافظ، تا به امروز با تعمیر، مرمت و نگهداری بسیاری از اموال فرهنگی وقفی غیرمنقول، این اموال را به میراث مشترک انسانیت تبدیل کرده است. اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه، با اجرای فعالیت های تعمیر، ترمیم و نگهداری در چارچوب پروژه های تأیید شده و تصمیمات بنیادی، تصمیم به زنده نگه داشتن اموال فرهنگی وقفی غیرمنقول دارد. در راستای این هدف، انجام تعمیر، مرمت و نگهداری ۱۰۰۰ مورد از اموال فرهنگی وقفی غیرمنقول تا پایان سال ۲۰۱۹ در نظر گرفته شده است.

دستیابی به هدف خرد ۲ با استفاده از یک استراتژی ممکن می باشد که در جدول ۵-۱۶ آورده شده است.

جدول ۵-۱۶) هدف کلان ۳، هدف خرد ۲: تعمیر، مرمت و حفاظت از ۱۰۰۰ دارایی فرهنگی وقفی غیرمنقول تا پایان سال ۲۰۱۹

واحد مسئول	۲۰۱۹	۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۵	ارائه دهنده داده شاخص	واحد شاخص	شاخص عملکرد	استراتژی
ریاست اداره آثار هنری و امور ساختمانی	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰	EVOS	تعداد	تعداد اموال فرهنگی وقفی غیرمنقول تحت حفاظت، تعمیر و ترمیم	زنده نگه داشتن اموال فرهنگی وقفی غیرمنقول در چارچوب پروژه های تأیید شده و تصمیمات بنیادی و ترمیم آن ها متناسب با اصلتشان

جدول ۵-۱۷) سطح تحقق شاخص‌های عملکرد مرتبط با هدف کلان ۳- هدف خرد ۲ در سال ۲۰۱۴

واحد مسئول	سال ۲۰۱۴	شاخص عملکرد	واحد شاخص	ارائه‌دهنده داده شاخص
ریاست اداره آثار هنری و امور ساختمانی	۱۶۱	تعداد	تعداد اموال فرهنگی وقفی غیرمنقول تحت حفاظت، تعمیر و ترمیم	زنده نگه داشتن اموال فرهنگی وقفی غیرمنقول در چارچوب پروژه‌های تأیید شده و تصمیمات بنیادی و ترمیم آن‌ها متناسب با اصالتشان

۵-۳-۱- استراتژی ۱: زنده نگه داشتن اموال فرهنگی وقفی غیرمنقول در چارچوب پروژه‌های تأیید شده و تصمیمات بنیادی و ترمیم آن‌ها متناسب با اصالتشان

از اولویت‌های اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه، زنده نگه داشتن اموال فرهنگی وقفی غیرمنقول در چارچوب پروژه‌های تأیید شده و تصمیمات بنیادی و مرمت آن‌ها بدون تغییر ویژگی‌ها و متناسب با اصالت آن‌ها است.

- شاخص عملکرد ۱: تعداد اموال فرهنگی وقفی غیرمنقول تحت حفاظت، تعمیر و مرمت پیگیری انجام تعداد ۲۰۰ مورد ترمیم در سال و در مجموع ۱۰۰۰ مورد ترمیم تا پایان دوره ۵ ساله از طریق EVOS انجام خواهد شد.

۵-۳-۳- هدف خرد ۳: امضای ۵ پروتکل همکاری در ارتباط با تعمیر، مرمت و حفاظت از دارایی‌های فرهنگی وقفی منقول و غیرمنقول تا پایان سال ۲۰۱۹

در دوره مدرن که دوره تغییرات سریع است و جهان با وسایل ارتباطی هر روز کوچک‌تر می‌شود، استفاده از اندوخته دانش جهانی و تبادل تجارب به شکل یک اجبار درآمده است. به این دلیل، توسعه همکاری‌ها و مشارکت‌های جدید با ایجاد کار توأمان یک نیاز است.

برخی پروتکل‌های امضا شده در این زمینه به شرح زیر است:

در سال ۲۰۱۳ یک پروتکل همکاری با İtalya Assorestaurazione Servizi S.R.L به امضا رسید و برگزاری یک پروژه آموزشی جهت حفاظت و ترمیم مسجد شیخ فاتیح سلیمان در استانبول در نظر گرفته شد. در چارچوب این پروژه آموزشی، به متخصصان اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه در سطوح مختلف آموزش داده خواهد شد.

در سال ۲۰۱۲ پروتکلی شامل اصول کلی مربوط به دیجیتالی و رونویسی کردن اسناد بایگانی شده موجود در ترکیه و کوزوو، تحلیل و بررسی این اسناد و انتشار اسناد لازم به شکل کتاب، بین اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه و سازمان دولتی آرشیوهای کوزوو امضا شد.

پروتکل همکاری مربوط به پروژه های ترمیم، بازسازی، مرمت و تأسیسات (برقی و مکانیکی) مسجد حیدر کادی، در سال ۲۰۱۲ بین مرکز حفاظت ملی اموال فرهنگی جمهوری مقدونیه و اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه به امضا رسید.

در این زمینه، هدف اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه، حفاظت از اموال فرهنگی وقفی غیرمنقول خارج از کشور و انتقال آن ها به نسل های آینده با ایجاد پروتکل های همکاری با کشورهای محل این اموال است.

دستیابی به هدف خرد ۳ با استفاده از یک استراتژی ممکن می باشد که در جدول ۵-۱۸ آورده شده است.

جدول ۵-۱۸) هدف کلان ۳، هدف خرد ۳: امضای ۵ پروتکل همکاری در ارتباط با تعمیر، مرمت و حفاظت از دارایی های فرهنگی وقفی منقول و غیرمنقول تا پایان سال ۲۰۱۹

واحد مسئول	۲۰۱۹	۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۵	ارائه دهنده داده شاخص	واحد شاخص	شاخص عملکرد	استراتژی
ریاست اداره روابط خارجی	۱	۱	۱	۱	۱	پروتکل	تعداد	تعداد کشورهایی که با آن ها پروتکل همکاری امضا شده	ایجاد ۵ پروتکل همکاری با کشورهای مالک اموال فرهنگی وقفی برای حفاظت از این اموال

جدول ۵-۱۹) سطح تحقق شاخص های عملکرد مرتبط با هدف کلان ۳- هدف خرد ۳ در سال ۲۰۱۴

واحد مسئول	سال ۲۰۱۴	شاخص عملکرد	واحد شاخص	ارائه دهنده داده شاخص
ریاست اداره روابط خارجی	۴ (*)	تعداد	تعداد کشورهایی که با آن ها پروتکل همکاری امضا شده	ایجاد ۵ پروتکل همکاری با کشورهای محل اموال فرهنگی وقفی برای حفاظت از این اموال

(*) مجموعاً ۴ پروتکل در مورد موارد زیر امضا شد:

۱) امضاء پروتکل حفاظت و ترمیم مسجد جامع حیدر کادی مقدونیه با ریاست بنیاد دینی اسلامی

جمهوری مقدونیه در تاریخ ۲۰۱۴/۰۲/۱۱

۲) امضاء پروتکل بازسازی مسجد Bosna Hersek Foça Alaca با مدیریت اوقاف ساریوو بنیاد

اسلامی جمهوری بوسنی و هرزگوین در تاریخ ۲۰۱۴/۰۳/۱۰

۳) امضاء پروتکل حفاظت و ترمیم کتابخانه خواجه سلیمان آقا. مدرسه کوچک جاکووا و مسجد

مصلح الدین کوزوو با ریاست بنیاد اسلامی جمهوری کوزوو در تاریخ ۲۰۱۴/۱۱/۱۴

۴) امضاء پروتکل حفاظت و ترمیم اموال فرهنگی وقفی موجود در جمهوری ترک قبرس شمالی در

تاریخ ۲۰۱۴/۱۱/۱۴ با این کشور

۵-۳-۱- استراتژی ۱: ایجاد ۵ پروتکل همکاری با کشورهای مالک اموال فرهنگی وقفی برای حفاظت از این اموال

لازم است برای نگهداری، تعمیر و مرمت اموال فرهنگی وقفی خارج از کشور، با کشورهای محل این اموال پروتکل همکاری امضاء شده و همکاری مداوم صورت بگیرد.

• شاخص عملکرد ۱: تعداد کشورهایی که با آن‌ها پروتکل همکاری امضاء شده

امضاء هرساله ۱ و در مجموع ۵ پروتکل همکاری با کشورهای محل اموال فرهنگی وقفی به عنوان شاخص عملکرد مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۵-۳-۴- هدف خرد ۴: حفاظت از دارایی‌های فرهنگی وقفی منقول تا پایان سال

هزاران مورد از اموال فرهنگی وقفی غیرمنقول در اماکن خیریه و در عین حال هزاران مورد از اموال فرهنگی وقفی منقول از قبیل کتاب، اشیاء متبرکه، فرش و گلیم تحت حفاظت اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه قرار دارند. حفاظت و انتقال این ارزش‌های فرهنگی به نسل‌های آینده از مسئولیت‌های اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه می‌باشد.

دستیابی به هدف خرد ۴ با استفاده از یک استراتژی ممکن می‌باشد که در جدول ۵-۲۰ آورده شده است.

جدول ۵-۲۰) هدف کلان ۳، هدف خرد ۴: حفاظت از دارایی‌های فرهنگی وقفی منقول تا پایان سال ۲۰۱۹

واحد مسئول	۲۰۱۹	۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۵	ارائه‌دهنده داده شاخص	واحد شاخص	شاخص عملکرد	استراتژی
ریاست اداره فرهنگ و ثبت	۱۰۰٪					تأییدیه اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه / KAYSIS / DETSIS DTV-T-SGB.net	سال و نسبت	نسبت تکمیل و سال تأسیس واحدهای حفاظت / آسیب‌شناسی	تأسیس واحدهای حفاظت / آسیب‌شناسی

۵-۳-۴-۱: تأسیس واحدهای حفاظت / آسیب‌شناسی

در مورد سند وقفی پیوست و دیگر اسناد مربوط به اوقاف، آرشیو سوابق وقف مهم‌ترین آرشیو ترکیه است. از آنجایی که بر روی دفاتر مربوطه سرمایه‌های مختلف موجود در آن پیش از انتقال به فضای دیجیتال کار می‌شود، به نسبت‌های مختلف آسیب‌دیده است. حفاظت، ترمیم و تعمیر این دفاتر و همین‌طور کتاب‌های با اهمیت از نظر فرهنگی موجود در کتابخانه‌مان اهمیت بسیاری دارد. به همین دلیل، تأسیس واحدهای حفاظت / آسیب‌شناسی از طرف اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه در نظر گرفته می‌شود.

- شاخص عملکرد ۱: نسبت تکمیل و سال تأسیس واحدهای حفاظت / آسیب‌شناسی
- تأسیس واحدهای حفاظت / آسیب‌شناسی حفاظت، مرمت و تعمیر اموال فرهنگی وقفی غیرمنقول تا پایان سال ۲۰۱۹ پیش‌بینی می‌شود.

۵-۳-۵: هدف خرد ۵: تکمیل ثبت موجودی ۵ کشور تا پایان سال ۲۰۱۹

در دوران امپراتوری عثمانی که اساس آن تمدن وقف است و بر سه قاره حکمرانی می‌کرده است، خدمات بسیاری از جمله امور عام‌المنفعه، محیط‌زیست، آموزش، فرهنگ، بهداشت و ورزش به دست اوقاف ارائه می‌شد و در این راستا آثار بسیاری از قبیل مسجد، عمارت، مدرسه، پل، بازار و دارالشفا ساخته شده و به روزگار ما رسیده است. این آثار، در جغرافیای وسیعی مانند بالکان، خاورمیانه، آفریقای شمالی، جزایر اژه و آک دنیز پخش شده‌اند. در این زمینه، این سازمان قصد دارد جهت انتقال اوقاف عثمانی به نسل‌های آینده، اقدامات شناسایی، ثبت و استخراج موجودی را هر سال در

یک کشور و در مجموع در ۵ کشور به اجرا بگذارد. استخراج موجودی در خارج از کشور با هماهنگی TİKA و همکاری اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه، وزارت فرهنگ و گردشگری، وزارت امور خارجه و سازمان تاریخ ترکیه صورت گرفته است. برخی فعالیت‌ها در زمینه استخراج موجودی آثار ذکر شده انجام گرفته است. در سال ۲۰۱۰ فعالیت‌های مربوط به شهرهای Yemenin Sana, Hudeyde, Beyt-ül Fakih, Zebid به اتمام رسیده است. در سال ۲۰۱۲ در جمهوری خودمختار کریمه اوکراین، فعالیت‌هایی با حضور متخصصان و دانشمندان بومی و خارجی انجام شد و در زمینه شناسایی اموال فرهنگی موجود در جمهوری کریمه مربوط به دوره‌های عثمانی و تاتارهای کریمه، در ۱۱ شهر و روستاهای وابسته به آن‌ها جستجوی اموال فرهنگی انجام شد. در سال ۲۰۱۳ بوداپست پایتخت مجارستان و ۳۳ مرکز شهری از جمله Sigetvar Estergon, Egri، فعالیت‌های شناسایی و استخراج موجودی انجام شد.

دستیابی به هدف خرد ۵ با استفاده از یک استراتژی ممکن می‌باشد که در جدول ۵-۲۱ آورده شده است.

جدول ۵-۲۱) هدف کلان ۳، هدف خرد ۵: تکمیل ثبت موجودی ۵ کشور تا پایان سال ۲۰۱۹

واحد مسئول	۲۰۱۹	۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۵	ارائه‌دهنده داده شاخص	واحد شاخص	شاخص عملکرد	استراتژی
ریاست اداره فرهنگ و ثبت	۱	۱	۱	۱	۱	برنامه مریدین ^۱	تعداد	تعداد کشورهای که ثبت موجودی آن‌ها به اتمام رسیده است	توسعه مشارکت با کشورهای مالک اموال فرهنگی وقفی و شناسایی آن‌ها و انجام همکاری با سازمان‌ها در سطح ملی برای این امر

۵-۳-۱-۵- استراتژی ۱: توسعه مشارکت با کشورهای محل اموال فرهنگی وقفی و شناسایی آن‌ها و انجام همکاری با سازمان‌ها در سطح ملی برای این امر
هدف سازمان، توسعه همکاری با کشورهای مالک اموال فرهنگی وقفی برای انجام

فعالیت‌های استخراج موجودی، انجام همکاری با سازمان‌ها در سطح ملی برای شناسایی این میراث و زنده نگه داشتن آن‌ها بر اساس اصالتشان می‌باشد.

- شاخص عملکرد ۱: تعداد کشورهایی که ثبت موجودی آن‌ها به اتمام رسیده است
- تکمیل فعالیت‌های استخراج موجودی در کشورهای محل اموال فرهنگی وقفی به تعداد یک کشور در سال و در مجموع ۵ کشور به عنوان شاخص عملکرد به کار می‌رود.

۴-۵- هدف کلان ۴: توسعه و تقویت ساختار سازمانی

نهادینه‌سازی فرایند مهمی در درک مدیریت امروزه به حساب می‌آید. اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه به منظور تقویت و توسعه ساختار سازمانی در این فرایند در زمینه‌های زیرساخت منابع انسانی و زیرساخت فنی فعالیت انجام می‌دهد. به این منظور، اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه، در راستای احتیاجات خود، توسعه سیاست منابع انسانی و پشتیبانی خدمات با سخت‌افزارها، نرم‌افزارها و پروژه‌ها را در نظر می‌گیرد.

۴-۵-۱- هدف خرد ۱: ایجاد یک بایگانی وقف مطمئن و قابل دسترسی

نگهداری و حفاظت سند وقفی و اسناد وقف که دارای ارزش اداری و حقوقی هستند، از نظر ایجاد یک حافظه سازمانی و جهت انجام امور اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه بسیار اهمیت دارد. همچنین این اسناد به عنوان منابع دست‌اول در زمینه‌های اجتماعی، فرهنگی، معماری و جامعه‌شناسی جغرافیای عثمانی به کار می‌روند. به این دلیل، هدف سازمان، ایجاد یک آرشیو وقف مطمئن با دسترسی آسان می‌باشد.

دستیابی به هدف خرد ۱ با استفاده از دو استراتژی ممکن می‌باشد که در جدول ۴-۵ آورده شده است.

جدول ۵-۲۲) هدف کلان ۴، هدف خرد ۱: ایجاد یک بایگانی وقف مطمئن و قابل دسترسی

واحد مسئول	۲۰۱۹	۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۵	ارائه دهنده داده شاخص	واحد شاخص	شاخص عملکرد	استراتژی
ریاست اداره فرهنگ و ثبت	۵۰۰۰۰ صفحه	۵۰۰۰۰ صفحه	۵۰۰۰۰ صفحه	۵۰۰۰۰ صفحه	۵۰۰۰۰ صفحه	VAYS	تعداد صفحه	تعداد صفحه اسناد انتقال یافته به آرشیو دیجیتال	ایجاد سخت افزار فنی لازم و استخدام پرسنل متخصص
	%۵	%۵	%۵	%۵	%۵	صفحه جستجوگر VAYS	تعداد افراد استفاده کننده (T)- تعداد افراد استفاده کننده (T-1) / تعداد افراد استفاده کننده $100 \times (T-1)$	نسبت افزایش تعداد افراد استفاده کننده از سیستم جستجوی بایگانی وقف	ورود و ادغام سند وقفی به واحد آرشیو وقف
	۲۰۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	واحد آرشیو وقف VAYS	تعداد	تعداد سند وقفی ثبت شده در سیستم بایگانی وقف	

جدول ۵-۲۳) سطح تحقق شاخص های عملکرد مرتبط با هدف کلان ۴- هدف خرد ۱ در سال ۲۰۱۴

واحد مسئول	۲۰۱۴	واحد شاخص	شاخص عملکرد	استراتژی
ریاست اداره فرهنگ و ثبت	۳۵۰۰۰	تعداد صفحه	تعداد صفحه اسناد انتقال یافته به آرشیو دیجیتال	ایجاد سخت افزار فنی لازم و استخدام پرسنل متخصص
	%۲۰ (انحراف منفی)	تعداد افراد استفاده کننده (T)- تعداد افراد استفاده کننده (T-1) / تعداد افراد استفاده کننده $100 \times (T-1)$	نسبت افزایش افراد استفاده کننده از سیستم جستجوی بایگانی وقف	ورود و ادغام سند وقفی به واحد بایگانی وقف

۵-۴-۱-۱- استراتژی ۱: ایجاد سخت افزار فنی لازم و استخدام پرسنل متخصص برای پیگیری کامل اوقاف تأسیس شده در جغرافیای عثمانی و اسناد مربوط به آن‌ها، نرم افزار موجود واحد بایگانی وقف به روز خواهد شد و پرسنل متخصص لازم استخدام خواهد شد. به این شکل دسترسی محققان به اسناد توسط سیستم موجود تسهیل خواهد شد.

۵-۴-۱-۲- استراتژی ۲: ورود و ادغام سند وقفی به واحد بایگانی وقف در زمینه پروژه VAYS، سندهای وقفی انتقال یافته به اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه، از آرشیوهای عثمانی اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه آرشیوهای دولتی، ثبت شریعه مفتی‌های استانبول، و دیگر سازمان‌ها و کتابخانه‌ها، وارد واحد بایگانی وقف می‌شوند و با اوقاف تطبیق داده می‌شوند. به این شکل، در هر لحظه می‌توان به سند وقفی یا اطلاعات سند وقفی مورد نیاز دسترسی یافت.

• شاخص عملکرد ۱: تعداد صفحه اسناد انتقال یافته به آرشیو دیجیتال
تعداد صفحه اسناد انتقال یافته به آرشیو دیجیتال به عنوان شاخص عملکرد به کار می‌رود.

• شاخص عملکرد ۲: نسبت افزایش افراد استفاده کننده از سیستم جستجوی آرشیو وقف
سیستم بایگانی دیجیتال از لحاظ دسترسی لحظه‌ای به اطلاعات مربوطه در مواقع لازم دارای اهمیت است. به این دلیل، در نقطه ارزیابی هدف ایجاد یک آرشیو وقف مطمئن و قابل دسترسی، "تعداد افراد استفاده کننده از سیستم جستجوی آرشیو وقف" به عنوان شاخص عملکرد به کار می‌رود.

• شاخص عملکرد ۳: تعداد سندهای وقفی ثبت شده در سیستم بایگانی وقف
تعداد سند وقفی وارد شده به واحد آرشیو وقف VAYS به عنوان شاخص عملکرد به کار می‌رود.

۵-۴-۲- هدف خرد ۲: تحلیل و شماره گذاری بنیادهای وقفی ضبط شده
تطبیق نوع مدیریت و مخارج بنیادهای وقفی ضبط شده با شروط سند وقفی، از

لحاظ اینکه از نوع خیریه و یا غیرآن باشند، دارای اهمیت است. در این راستا، هدف سازمان، تحلیل بنیادهای وقفی ضبط شده و شماره‌گذاری آن‌ها می‌باشد. دستیابی به هدف خرد ۲ با استفاده از دو استراتژی ممکن می‌باشد که در جدول ۵-۲۴ آورده شده است.

جدول ۵-۲۴) هدف کلان ۴، هدف خرد ۲: تحلیل و شماره‌گذاری بنیادهای وقفی ضبط شده

واحد مسئول	۲۰۱۹	۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۵	ارائه‌دهنده داده شاخص	واحد شاخص	شاخص عملکرد	استراتژی
ریاست اداره فرهنگ و ثبت	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰	VAYS	تعداد	تعداد بنیادهای وقفی ضبط شده که تطبیق آن‌ها با اسنادشان به اتمام رسیده است	هماهنگی درون و برون سازمانی
ریاست اداره توسعه استراتژیک	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	واحد آرشیو وقف VAYS	تعداد	تعداد سند وقفی تحلیل شده	تحلیل بر اساس سندهای وقفی

۵-۴-۲-۱- استراتژی ۱: هماهنگی درون و برون سازمانی

جهت دسترسی به اطلاعات صحیح در ارتباط با اموال وقفی غیرمنقول، باید هماهنگی‌های لازم بین ریاست اداره املاک، ریاست اداره توسعه استراتژی، مدیریت مناطق اوقاف و اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه ثبت اسناد ایجاد شود.

- شاخص عملکرد ۱: تعداد بنیادهای وقفی ضبط شده که تطبیق آن‌ها با اسنادشان به اتمام رسیده است

تعداد بنیادهای وقفی ضبط شده که در واحد بایگانی وقف وارد شده است، در تطبیق سندهای وقفی اصلاح شده با اوقاف خود یک شاخص عملکرد است.

۵-۴-۲-۲- استراتژی ۲: تحلیل بر اساس سندهای وقفی

با فعالیت جامع انجام شده در بایگانی‌های وقف با هماهنگی ریاست اداره توسعه

استراتژیک و ریاست اداره فرهنگ و ثبت، تحلیل سندهای وقفی (سندهای وقفی انتفاعی به ترتیب اولویت و سندهای وقفی ای که اموال غیرمنقول آنها امروزه موجود هستند) انجام خواهد شد، انواع منقول و غیرمنقول بنیادهای ضبط شده مشخص خواهد شد و به سیستم انتقال خواهد یافت.

• شاخص عملکرد ۲: تعداد سندهای وقفی تحلیل شده

تعداد سندهای وقفی تحلیل شده در سال در دوره ۲۰۱۵-۲۰۱۹ به عنوان شاخص عملکرد در نظر گرفته می شود.

۵-۴-۳- هدف خرد ۳: ایجاد ۱۰ پروژه تا پایان سال برای استفاده از سرمایه‌هایی با منابع خارجی در جهت نیازهای سازمان تا پایان سال ۲۰۱۹

در فعالیتهای پروژه‌ای، استفاده از مهارت‌های تفکر سیستماتیک، فعالیت متدولوژیک و هم‌فکری برای حل مشکلات، ایده‌های پروژه نیز توسعه می‌یابند. در این پروژه‌ها، استفاده از منابع خارجی بیش از منابع داخلی، یک ارزش مازاد برای سازمان است.

دستیابی به هدف خرد ۳ با استفاده از یک استراتژی ممکن می‌باشد که در جدول ۵-۲۵ آورده شده است.

جدول ۵-۲۵) هدف کلان ۴، هدف خرد ۳: ایجاد ۱۰ پروژه تا پایان سال برای استفاده از سرمایه‌هایی با منابع خارجی در جهت نیازهای سازمان تا پایان سال ۲۰۱۹

واحد مسئول	۲۰۱۹	۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۵	ارائه‌دهنده داده شاخص	واحد شاخص	شاخص عملکرد	استراتژی
ریاست اداره روابط خارجی	۲	۲	۲	۲	۲	ایمیل / آرشیو کاغذی و دیجیتال سازمان	تعداد	تعداد پروژه ایجاد شده	همکاری با سازمان‌ها و مؤسسات داخلی و خارجی برای استفاده از منابع بیرون سازمانی
	۳	۳	۳	۳	۳	فرم ثبت نام پروژه	تعداد	تعداد سازمان‌ها و مؤسسات داخلی و خارجی همکاری کننده	

۵-۴-۳-۱- استراتژی ۱: همکاری با سازمان‌ها و مؤسسات داخلی و خارجی برای استفاده از منابع برون سازمانی

به منظور توسعه ظرفیت سازمانی، پیگیری منابع برون سازمانی (سازمان‌ها و مؤسسات ارائه دهنده کمک مالی از قبیل وزارت اتحادیه اروپا، خزانه داری، آژانس‌های توسعه) و مشارکت‌های ملی و بین‌المللی با ایجاد پروژه‌های نوآورانه باید به وجود بیاید.

• شاخص عملکرد ۱: تعداد پروژه ایجاد شده

در ۵ سال آینده تعداد پروژه ایجاد شده با منابع برون سازمانی به عنوان شاخص عملکرد در نظر گرفته می‌شود.

• شاخص عملکرد ۲: تعداد سازمان‌ها و مؤسسات داخلی و خارجی همکاری کننده

دستیابی به تعداد ۱۵ سازمان، موسسه خارجی و داخلی همکاری کننده تا پایان سال ۲۰۱۹ در نظر گرفته شده است.

۵-۴-۴- هدف خرد ۴: بهبود کیفیت کارکنان

به عنوان لزومی برای سیاست منابع انسانی اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه، در کنار استخدام پرسنل جدید، به منظور بهبود کیفیت پرسنل موجود، برگزاری آموزش‌های مورد نیاز پرسنل براساس خواسته‌های واحدها انجام می‌پذیرد.

دستیابی به هدف خرد ۴ با استفاده از دو استراتژی ممکن می‌باشد که در جدول ۵-۲۶ آورده شده است.

جدول ۵-۲۶) هدف کلان ۴، هدف خرد ۴: بهبود کیفیت کارکنان

واحد مسئول	۲۰۱۹	۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۵	ارائه دهنده شاخص	واحد شاخص	شاخص عملکرد	استراتژی
تمام واحدها	۱۵۰۰	۱۵۰۰	۱۵۰۰	۱۵۰۰	۱۵۰۰	İKYS	تعداد روز X تعداد پرسنل	تعداد روز/ پرسنل (پرسنل فنی)	آموزش پرسنل موجود
	۲۵۰۰	۲۵۰۰	۲۵۰۰	۲۵۰۰	۲۵۰۰	İKYS	تعداد پرسنل X تعداد روز	تعداد روز/ پرسنل (پرسنل دیگر)	تحلیل پرسنل بر اساس شروط سند وقفی

جدول ۵-۲۷) سطح تحقق شاخص‌های عملکرد مرتبط با هدف کلان ۴- هدف خرد ۴ در سال ۲۰۱۴

واحد مسئول	سال ۲۰۱۴	واحد شاخص	شاخص عملکرد	استراتژی
تمام واحدها	۹۷۸	تعداد پرسنل x تعداد روز	تعداد پرسنل - روز (پرسنل فنی)	آموزش پرسنل موجود
	İKYS	تعداد پرسنل x تعداد روز	تعداد پرسنل - روز (پرسنل دیگر)	

۵-۴-۱- استراتژی ۱: آموزش به پرسنل موجود

با ارائه آموزش در موضوعات مختلف کیفیت پرسنل موجود ارتقا می‌یابد.

• شاخص عملکرد ۱: تعداد پرسنل - روز (پرسنل فنی)

تعداد پرسنل - روز که از حاصل ضرب تعداد زمینه‌های آموزش در تعداد روزهای آموزش داده‌شده در سال به پرسنل فنی شاغل در سازمان مرکزی و استانی اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه به دست می‌آید، به عنوان یک شاخص عملکرد در نظر گرفته می‌شود.

• شاخص عملکرد ۲: تعداد پرسنل - روز (پرسنل دیگر)

تعداد پرسنل - روز که از حاصل ضرب تعداد زمینه‌های آموزش در تعداد روزهای آموزش داده‌شده در سال به پرسنل غیرفنی شاغل در سازمان مرکزی و استانی اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه به دست می‌آید، به عنوان یک شاخص عملکرد در نظر گرفته می‌شود.

۵-۵- هدف کلان ۵: افزایش کمی و کیفی خدمات خیریه

بخش مهم سندهای وقفی که به عنوان فعالیت‌های اصلی اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه در نظر گرفته می‌شود، از شروط خیریه، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و آموزشی تشکیل می‌شود. اجرای شرایط قابل اجرا و به‌روز کردن شرایط غیرقابل اجرا (از لحاظ عملی و حقوقی) با شرایط امروزی، از لحاظ تداوم و زنده نگه داشتن اوقافی که هزاران سال پیش تأسیس شده و به نیازمندان اختصاص یافته‌اند، اهمیت حیاتی دارد. حین اجرای شروط خیریه، بهبود کمی و کیفی خدمات و رساندن

آن‌ها به بخش وسیعی از جامعه، از لحاظ میزان رضایت دارای اهمیت بالایی می‌باشد. در این رابطه، اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه با استفاده از درآمد حاصل از بنیادهای وقفی که بدون سرپرست مانده‌اند، برای هزاران نیازمند مواد غذایی خشک، غذای گرم، آموزش و حقوق ماهیانه فراهم می‌آورد و در دوره پیش رو هدف سازمان، افزایش کمی و کیفی این خدمات است.

۵-۱-۵- هدف خرد ۱: افزایش تعداد افراد بهره‌مند از کمک‌های اجتماعی

یکی از مهم‌ترین اولویت‌های اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه، ارائه خدمات خود به بخش وسیعی از جامعه است. بدین منظور، هدف سازمان افزایش تعداد افراد بهره‌مند از خدمات بورسیه‌های تحصیلی، حقوق ماهیانه و مواد غذایی خشک است. دستیابی به هدف خرد ۱ با استفاده از یک استراتژی ممکن می‌باشد که در جدول ۵-۲۸ آورده شده است.

جدول ۵-۲۸) هدف کلان ۵، هدف خرد ۱: افزایش تعداد افراد بهره‌مند از کمک‌های اجتماعی

واحد مسئول	۲۰۱۹	۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۵	ارائه‌دهنده داده شاخص	واحد شاخص	شاخص عملکرد	استراتژی
ریاست اداره خدمات خیریه	۲۵,۰۰۰	۲۴,۰۰۰	۲۳,۰۰۰	۲۲,۰۰۰	۲۱,۰۰۰	HHYS	تعداد	تعداد دانش‌آموز بهره‌مند از بورس تحصیلی	افزایش مبلغ پرداخت‌شده
	۵,۵۰۰	۵,۴۰۰	۵,۳۰۰	۵,۲۰۰	۵,۱۰۰	واحد حقوق ماهیانه نیازمندان- HHYS	تعداد	تعداد افراد بهره‌مند از حقوق ماهیانه نیازمندان	از بودجه سازمانی برای افزایش تعداد افراد بهره‌مند از مزایای اجتماعی
	۲۵,۰۰۰	۲۴,۰۰۰	۲۳,۰۰۰	۲۲,۰۰۰	۲۱,۰۰۰	استاد اداره خدمات مواد غذایی خشک- HHYS	تعداد	تعداد خانواده بهره‌مند از خدمات مواد غذایی خشک	

جدول ۵-۲۹) سطح تحقق شاخص‌های عملکرد مرتبط با هدف کلان ۵- هدف خرد ۱ در سال ۲۰۱۴

واحد مسئول	سال ۲۰۱۴	واحد شاخص	شاخص عملکرد	استراتژی
ریاست اداره خدمات خیریه	۱۸,۷۷۶ (*)	تعداد	تعداد دانش آموز بهره‌مند از بورس تحصیلی	افزایش مبلغ برداشته شده از بودجه سازمانی برای افزایش تعداد افراد بهره‌مند از مزایای اجتماعی
	۳,۵۷۲ (**)	تعداد	تعداد افراد بهره‌مند از حقوق ماهیانه نیازمندان	
	۲۰,۲۱۵ (***)	تعداد	تعداد خانواده بهره‌مند از خدمات مواد غذایی خشک	

(*) در سطح دبستان، راهنمایی و دبیرستان ۱۵۰۰۰، در سطح آموزش عالی ۳۷۷۶ و در مجموع ۱۸۷۷۶ دانش آموز و دانشجویان بورس تحصیلی استفاده می‌کنند.

(**) تعداد ۲۷۱۳ یتیم، ۱۳۹۹ معلول و در مجموع ۳۵۷۲ شهروند حقوق ماهیانه نیازمندان را دریافت می‌کنند.

(***) در مجموع ۲۰۲۱۵ خانواده از خدمات مواد غذایی خشک استفاده می‌کنند.

۵-۱-۱-۵- استراتژی ۱: افزایش مبلغ برداشته شده از بودجه سازمانی برای افزایش تعداد افراد بهره‌مند از مزایای اجتماعی

به منظور تحقق این هدف در درجه اول هدف سازمان، افزایش میزان اختصاص یافته به کمک‌های اجتماعی از بودجه سازمانی است.

• شاخص عملکرد ۱: تعداد دانش آموز بهره‌مند از بورسیه تحصیلی

تعداد دانش آموزان و دانشجویان نیازمند در سطوح دبستان، دبیرستان و آموزش عالی با خانواده‌های نیازمند که از بورس تحصیلی ارائه شده توسط اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه استفاده می‌کنند، برای سنجش هدف خرد به کار می‌رود.

• شاخص عملکرد ۲: تعداد افراد بهره‌مند از حقوق ماهیانه نیازمندان

تعداد کودکان نیازمند بدون مادر و پدر و معلولان بالای ۴۰٪ بهره‌مند از حقوق ماهیانه اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه، برای سنجش هدف خرد به کار می‌رود.

• شاخص عملکرد ۳: تعداد خانواده‌های بهره‌مند از خدمات مواد غذایی خشک

تعداد خانواده‌های نیازمند بهره‌مند از خدمات مواد غذایی خشک اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه، برای سنجش هدف خرد به کار می‌رود.

۵-۲-۵- هدف خرد ۲: افزایش میزان رضایت افراد بهره‌مند از کمک‌های اجتماعی

به اندازه افزایش کمی و کیفی خدمات اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه، رضایت افراد بهره‌مند از خدمات نیز اهمیت زیادی دارد. یکی از راه‌های اصلی برای افزایش این رضایت، در نظر گرفتن نیازهای منطقه‌ای در حین توزیع این کمک‌ها است. از سوی دیگر، با در نظر گرفتن این‌که یک عامل مهم دیگر نظم در این خدمات است، هدف سازمان، تهیه یک تقویم زمانی برای ارائه این کمک‌ها است. علاوه بر این، هدف دیگر سازمان، افزایش کمی کیفی خدمات حقوق ماهیانه نیازمندان، بورس تحصیلی و مواد غذایی خشک است که شاخص مهمی در سطح رضایت افراد بهره‌مند از خدمات به شمار می‌رود.

دستیابی به هدف خرد ۲ با استفاده از سه استراتژی ممکن می‌باشد که در جدول ۵-۳۰ آورده شده است.

جدول ۵-۳۰ هدف کلان ۵، هدف خرد ۲: افزایش میزان رضایت افراد بهره‌مند از کمک‌های اجتماعی

واحد مسئول	۲۰۱۹	۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۵	ارائه‌دهنده داده شاخص	واحد شاخص	شاخص عملکرد	استراتژی
ریاست اداره خدمات خیریه	۹۵	۹۲	۹۰	۸۷	۸۵	تحلیل و ارزیابی نتایج بررسی	امتیاز	بررسی میزان رضایت از خدمات مواد غذایی خشک	توزیع کمک‌های اجتماعی بر اساس نیازهای منطقه‌ای
									تعیین تقویم زمانی برای ارائه خدمات
									افزایش محتویات سبدهای مواد غذایی خشک

۵-۲-۵-۱- استراتژی ۱: توزیع کمک‌های اجتماعی بر اساس نیازهای منطقه‌ای

به منظور افزایش رضایت افراد بهره‌مند از خدمات اجتماعی ارائه شده توسط اداره کل اوقاف، توزیع این خدمات از طریق مدیران منطقه بر اساس نیازهای منطقه‌ای انجام خواهد شد.

۵-۲-۲-۵-۲: تعیین تقویم زمانی برای ارائه خدمات

ارائه خدمات بورس تحصیلی، مواد غذایی خشک و حقوق ماهیانه نیازمندان در دوره‌های زمانی منظم، اهمیت دارد. در این راستا تقویم زمانی برای ارائه خدمات تعیین خواهد شد.

۵-۲-۳-۳: افزایش محتویات سبدهای مواد غذایی خشک

گام دیگر در جهت افزایش کمی و کیفی خدمات اجتماعی، افزایش محتویات سبدهای مواد غذایی خشک و برآوردن احتیاجات است.

• شاخص عملکرد ۱: بررسی رضایت از خدمات مواد غذایی خشک

به منظور سنجش رضایت، جمع‌آوری دیدگاه، پیشنهادات و انتظارات افراد بهره‌مند از خدمات مواد غذایی خشک برای تحلیل و بررسی نتایج (بازخوردها) در تمامی سال‌های دوره دوم برنامه استراتژیک، یک نظرسنجی تهیه و اجرا خواهد شد و امتیاز نظرسنجی برای سنجش شاخص عملکرد به کار خواهد رفت.

۵-۶- ارتباط برنامه استراتژیک ۲۰۱۵-۲۰۱۹ با طرح‌ها و برنامه‌های بالادستی

اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه، علاوه بر قوانین مربوطه دارای یکسری وظایف و مسئولیت‌هایی از نظر اسناد بالادستی می‌باشد. لذا در تهیه برنامه استراتژیک ۲۰۱۵-۲۰۱۹، اسناد مؤثر در تعیین اهداف کلان و خرد، و همچنین برنامه‌ها و استراتژی‌های ملی، منطقه‌ای و حوزه‌ای مرتبط با زمینه‌های فعالیت سازمان نیز در نظر گرفته شده‌اند و در این زمینه با اسناد بالادستی به‌ویژه موارد زیر ارتباط برقرار شده است [۸۰]:

۱. برنامه توسعه دهم (۲۰۱۴-۲۰۱۸)

۲. برنامه‌های تحول دارای اولویت برنامه توسعه دهم (۲۰۱۴-۲۰۱۸)

۳. برنامه میان‌مدت (۲۰۱۳-۲۰۱۵)

۴. برنامه مالی میان‌مدت (۲۰۱۳-۲۰۱۵)

۵. برنامه مالی میان‌مدت (۲۰۱۴-۲۰۱۶)

۶. برنامه دولتی شصت و دوم

۷. برنامه دولتی شصت و یکم

۸. برنامه سال ۲۰۱۴

جدول ۵-۳۱) ارتباط برنامه استراتژیک ۲۰۱۵-۲۰۱۹، هدف کلان ۱ با طرح‌ها و برنامه‌های بالادستی

هدف کلان ۱: تقویت ساختار مالی سازمان		
سند	بخش مربوطه	موقعیت در بخش مربوطه
برنامه میان مدت (۲۰۱۳- ۲۰۱۵)	اهداف و سیاست‌های اقتصاد کلان B. سیاست‌های اقتصاد کلان ۲. هزینه عمومی b. سیاست سرمایه عمومی	انجام مؤثر و کارآمد سرمایه‌گذاری‌های عمومی و استفاده مؤثرتر از موجودی سرمایه موجود هدف‌گذاری خواهد شد. برپیش نهاد و تصمیمات سرمایه‌گذاری عمومی، استراتژی‌های حوزه‌ای، سازمانی و منطقه‌ای شامل آنالیزهای نیاز و پاسخ، و مطالعات امکان‌سنجی تکیه خواهد شد. به منظور بهبود اثربخش سرمایه‌گذاری‌ها، فعالیت‌های نظارتی و ارزیابی انجام خواهد شد.
	اهداف و سیاست‌های اقتصاد کلان B. سیاست‌های اقتصاد کلان ۲. هزینه عمومی b. سیاست درآمد عمومی	در جهت استفاده کارآمد و اقتصادی از اموال غیرمنقول عمومی، تمامی گزینه‌ها از جمله فروش ارزیابی خواهد شد.

جدول ۵-۳۲) ارتباط برنامه استراتژیک ۲۰۱۵-۲۰۱۹، هدف کلان ۲ با طرح‌ها و برنامه‌های بالادستی

هدف کلان ۲: توسعه و ترویج آگاهی وقف		
سند	بخش مربوطه	موقعیت در بخش مربوطه
دهمین برنامه توسعه (۲۰۱۴- ۲۰۱۸)	بخش دوم ۲. اهداف و سیاست‌های برنامه ۲.۱. انسان باکیفیت، جامعه قدرتمند ۲.۱.۱۰. فرهنگ و هنر c. سیاست‌ها	به منظور افزایش ادغام و همبستگی اجتماعی، به سیاست‌ها و اقداماتی که محیط بردباری، گفتگوی اجتماعی و فرهنگ مشترک را تقویت می‌کنند، اولویت داده خواهد شد.
برنامه میان مدت (۲۰۱۳- ۲۰۱۵)	محورهای توسعه دوره برنامه C. تقویت توسعه انسانی و همبستگی اجتماعی ۵. حفاظت و تقویت فرهنگی	فعالیت‌های مربوط به شناسایی سازمان‌های اشاعه دهنده فرهنگ تحمل، آشتی و همبستگی و تعیین منابع تضعیف این فرهنگ در اولویت قرار خواهد گرفت.

هدف کلان ۲: توسعه و ترویج آگاهی وقف		
سند	بخش مربوطه	موقعیت در بخش مربوطه
۶۲ امین برنامه دولتی	بخش اول با عنوان "ارائه"	-
	بخش سوم با عنوان "توسعه انسانی"	۱) بخش "فرهنگ و تمدن" ۲) ترکیه جدید، انسان باکیفیت ۳) چشم انداز توسعه انسانی
۶۱ امین برنامه دولتی	بخش های مرتبط با "فرهنگ" برنامه موردنظر	۱) دولت ترکیه، با تمام قوا به حفاظت و زنده نگه داشتن میراث وقف، توسعه فرهنگ وقف و انتقال این فرهنگ به جوانان که آینده ساز هستند، ادامه خواهد داد.
طرح اقدام استراتژی انجمن اطلاعات	۸. بخش اصلی با عنوان طرح اقدام بخش تحول اجتماعی زیر بخش "انگیزه بالا و محتوای غنی"	بخش شماره ۱۳ به نام پورتال فرهنگ ترکیه پورتال فرهنگی ترکیه با استفاده از پایگاه داده TRT محتوای ترکی سایت های اینترنتی سازمان های دولتی و مواد بصری اطلاعات فرهنگی، تاریخی، هنری و گردشگری و امکان تعامل به کاربران را ارائه خواهد کرد.

جدول ۵-۳۳) ارتباط برنامه استراتژیک ۲۰۱۵-۲۰۱۹، هدف کلان ۳ با طرح ها و برنامه های بالادستی

هدف کلان ۳: احیا و حفاظت دارایی های فرهنگی وقفی		
سند	بخش مربوطه	موقعیت در بخش مربوطه
برنامه توسعه دهم (۲۰۱۴-۲۰۱۸)	بخش دوم ۲. اهداف و سیاست های برنامه ۲.۱. انسان باکیفیت، جامعه قدرتمند ۲.۱.۱۰. فرهنگ و هنر C. سیاست ها	موجودی های میراث فرهنگی در داخل و خارج از کشور استخراج خواهد شد و به فضای دیجیتال انتقال خواهد یافت و اقداماتی در جهت حفظ این میراث صورت خواهد پذیرفت.
	بخش سوم ۱. برنامه های تحول دارای اولویت ۱.۲۴. برنامه تحول شهری توسعه دهنده رقابت و انسجام اجتماعی ۱. مؤلفه، افزایش قدرت رقابت و سطح قابلیت زندگی در شهرها	ماده "احیاء اماکن دارای ارزش تاریخی و فرهنگی در مراکز شهری"

هدف کلان ۳: احیا و حفاظت دارایی‌های فرهنگی وقفی		
سند	بخش مربوطه	موقعیت در بخش مربوطه
برنامه میان‌مدت (۲۰۱۳-۲۰۱۵)	محورهای توسعه دوره برنامه C. تقویت توسعه انسانی و همبستگی اجتماعی ۵. حفاظت و تقویت فرهنگ	موجودی‌های میراث فرهنگی در داخل و خارج از کشور استخراج خواهد شد و به فضای دیجیتال انتقال خواهد یافت و اقداماتی در جهت حفظ این میراث صورت خواهد پذیرفت.
برنامه دولتی شصت و دوم	بخش اول با عنوان "ارائه"	-
	بخش سوم "توسعه انسانی"	بخش تمدن و فرهنگ
	بخش چهارم با عنوان "مکان‌های قابل سکونت و محیط‌زیست"	-
برنامه دولتی شصت و یکم	بخش‌های مربوط به فرهنگ برنامه مذکور	فعالیت در زمینه‌های مرمت، بازسازی و ساخت در تمام دنیا و به‌ویژه در جغرافیایی که ثروت‌های فرهنگی و تاریخی در آنجا واقع شده‌اند، افزایش و تداوم خواهد یافت. در دوره آینده، شناسایی مکان‌های دارای ماهیت باستان‌شناسی، شهری و تاریخی و ساختمان‌ها و بناهای فرهنگی طبیعی ادامه خواهد یافت، موجودی‌های آن‌ها به فضای دیجیتال انتقال خواهد یافت و با اذهان عمومی به اشتراک گذاشته خواهد شد. مرمت آثار باستانی ادامه خواهد یافت، پرورش کارکنان فنی لازم برای حفاظت از میراث فرهنگی انجام خواهد شد.
برنامه سال ۲۰۱۴	بخش دوم ۲,۲. اهداف و سیاست‌های برنامه ۲,۲,۱. انسان باکیفیت، جامعه قدرتمند ۲,۲,۱,۱۰. فرهنگ و هنر C. سیاست‌ها	اقدام ۹۷ فعالیت‌های مرمت ما برای حفظ میراثمان افزایش خواهد یافت.
		اقدام ۹۸ فعالیت‌های مربوط به حفظ آثار کتبی و بررسی محتوای آن‌ها ادامه خواهد یافت.
		اقدام ۹۹ استخراج موجودی‌های فرهنگی و دیجیتالی کردن آن‌ها تکمیل خواهد شد.
استراتژی ملی زلزله و برنامه اقدام ۲۰۲۳	هدف B.۲: حفظ میراث تاریخی و فرهنگ کشور از زلزله استراتژی B.۱: توسعه و ترویج اطلاعات فنی مربوط به تعیین و تقویت امنیت بناهای تاریخی در برابر زلزله	اقدام B.۱,۱.۲. اقدام B.۲,۱.۲. اقدام B.۳,۱.۲. اقدام B.۴,۱.۲. اقدام B.۵,۱.۲.

هدف کلان ۳: احیا و حفاظت دارایی‌های فرهنگی وقفی		
سند	بخش مربوطه	موقعیت در بخش مربوطه
طرح اقدام پروژه آناتولی جنوب شرقی	بخش اصلی اقدامات بخش توسعه اقتصادی بخش فرهنگ - گردشگری	اقدام ED.۵/۱ اموال فرهنگی حفاظت خواهد شد و توسعه خواهد یافت.
طرح اقدام استراتژی جامعه اطلاعاتی	۸. بخش اصلی با عنوان طرح اقدام بخش تحول اجتماعی بخش انگیزه و محتوای غنی	بخش شماره ۱۳ به نام پورتال فرهنگ ترکیه پورتال فرهنگی ترکیه با استفاده از پایگاه داده TRT محتوای ترکی سایت‌های اینترنتی سازمان‌های دولتی و مواد بصری اطلاعات فرهنگی، تاریخی، هنری و گردشگری و امکان تعامل به کاربران را ارائه خواهد کرد.
طرح ملی اقدام محیط زیست - حفظ ارزش‌های طبیعی، تاریخی و فرهنگی	-	-

جدول ۵-۳۴) ارتباط برنامه استراتژیک ۲۰۱۵-۲۰۱۹، هدف کلان ۴ با طرح‌ها و برنامه‌های بالادستی

هدف کلان ۴: توسعه و تقویت ساختار سازمانی		
سند	بخش مربوطه	موقعیت در بخش مربوطه
طرح توسعه دهم (۲۰۱۴-۲۰۱۸)	بخش دوم ۲.۲. اهداف و سیاست‌های برنامه ۲.۲.۱. انسان باکیفیت، جامعه قدرتمند ۲.۲.۱.۱۰. فرهنگ و هنر c. سیاست‌ها	افزایش سطح اطلاعات و مهارت پرسنل دولتی به صورت آموزش‌های ضمن خدمت، اصل قرار دادن لیاقت در فرایندهای منابع انسانی دولتی، ترویج انواع فعالیت منعطف با شروع از سازمان‌های مناسب و ایجاد یک سیستم ارزیابی عملکرد عملی
		استخدام نیروی انسانی باکیفیت در مشاغل حرفه‌ای مورد استقبال قرار خواهد گرفت.
		اجرای آموزش ضمن خدمت، دستیابی به یک ساختار قابل دسترسی با استفاده از سیستم‌های آموزش از راه دور، که مهارت‌های اصلی و شغلی کارکنان را توسط سازمان‌ها و برنامه‌های معتبر افزایش می‌دهند.

هدف کلان ۴: توسعه و تقویت ساختار سازمانی		
سند	بخش مربوطه	موقعیت در بخش مربوطه
طرح توسعه دهم (۲۰۱۴- ۲۰۱۸)	بخش دوم ۲,۲. اهداف و سیاست‌های برنامه ۲,۲,۱. انسان باکیفیت، جامعه قدرتمند ۲,۲,۱,۱۰. فرهنگ و هنر c. سیاست‌ها	استفاده مؤثر و کارآمد از کمک‌های مالی اتحادیه اروپا به کشور با در نظر گرفتن اولویت‌های ملی و ایجاد مقدمات استفاده از سرمایه‌های ساختاری و سرمایه انطباقی پس از عضویت در اتحادیه اروپا
برنامه میان مدت (۲۰۱۳- ۲۰۱۵)	محورهای توسعه دوره برنامه E. افزایش کیفیت و کارآمدی در خدمات دولتی ۲. توسعه منابع انسانی در بخش دولتی	بهینه‌سازی مدیریت منابع انسانی دولتی، ایجاد سیستم عملکرد، ترویج آموزش ضمن خدمت
برنامه دولتی ۱۶۲ام	بخش دوم "دموکراسی پیشرفته"	بخش "مدیریت دولتی"
برنامه دولتی ۱۶۱ام	بخش‌های مربوط به "مدیریت دولتی" برنامه مذکور	اجرای برنامه‌های توسعه ظرفیت در جهت ایجاد فرهنگ مدیریت مدرن برای کارکنان و مدیران

جدول ۵-۳۵) ارتباط برنامه استراتژیک ۲۰۱۵-۲۰۱۹، هدف کلان ۵ با طرح‌ها و برنامه‌های بالادستی

هدف کلان ۵: افزایش کمی و کیفی خدمات خیریه		
سند	بخش مربوطه	موقعیت در بخش مربوطه
طرح توسعه دهم (۲۰۱۴- ۲۰۱۸)	بخش دوم ۲,۲. اهداف و سیاست‌های برنامه ۲,۲,۱. انسان باکیفیت، جامعه قدرتمند ۲,۲,۱,۱۰. فرهنگ و هنر c. سیاست‌ها	افزایش تأثیر کاهشی محرومیت و نابرابری توزیع درآمد انتقال‌های اجتماعی و مالیاتی
بخش سوم ۱. برنامه‌های تحول دارای اولویت ۱,۲۲. برنامه حفاظت خانواده و ساختار جمعیتی پویا ۱. مؤلفه، افزایش رفاه خانواده و تحمل بین نسل‌ها		"اجرای خدمات اجتماعی به شکل هماهنگ با دیگر خدمات دولتی، خانواده محور و کارآمد"

هدف کلان ۵: افزایش کمی و کیفی خدمات خیریه		
سند	بخش مربوطه	موقعیت در بخش مربوطه
برنامه میان مدت (۲۰۱۳-۲۰۱۵)	محورهای توسعه دوره برنامه C. تقویت توسعه انسانی و تحمل اجتماعی ۳. بهبود توزیع درآمد، فراگیری اجتماعی و مبارزه با فقر و محرومیت‌ها	- تقویت توزیع درآمد با سیاست‌های حوزه‌ای و انتقال‌های اجتماعی - ارائه کمک‌های اجتماعی به افراد محروم دارای توانایی کار و مولد ساختن افراد محروم برای جامعه
برنامه دولتی ۶۲ام	بخش اول "ارائه"	-
	بخش سوم "توسعه انسانی"	۱) بخش "چشم‌انداز توسعه انسانی" ۲) بخش "دولت اجتماعی قدرتمند" ۳) بخش "ترکیه جدید، انسان باکیفیت" ۴) بخش "فرهنگ و تمدن" ۵) بخش "دولت در خدمات اجتماعی"
	بخش چهارم "مکان‌های قابل سکونت و محیط‌زیست"	بخش "توسعه منطقه‌ای، توزیع مکانی رفاه"
	بخش پنجم "اقتصاد قوی"	بخش "اقتصاد قدرتمند ترکیه جدید"
برنامه دولتی ۶۱ام	بخش‌های مرتبط با "کمک اجتماعی" برنامه مذکور	۱) "در دوره آینده، کمک‌های اجتماعی و خدمات اجتماعی به یک شکل و هم‌زمان ارائه خواهند شد." ۲) "روند ترمیم اجتماعی که با سیاست‌های اجتماعی قوی آغاز شده است، برای مجادله با محرومیت و فقر ادامه خواهد یافت" ۳) "هدف دولت، ایجاد عدالت اجتماعی و تأمین صلح و آرامش در زندگی کاری است" ۴) "سیاست‌های اصلی مبنی بر کمک‌های آموزشی، فرهنگی، بهداشتی و اقامتی، تمامیت و تقویت خانواده را ممکن کرده است"
برنامه سال ۲۰۱۴	بخش دوم ۲،۲. اهداف و سیاست‌های برنامه ۲،۲،۱. انسان باکیفیت، جامعه قدرتمند ۲،۲،۱،۱۰. فرهنگ و هنر C. سیاست‌ها	اقدام ۸۲ تکمیل قوانین مرتبط با بهبود توزیع درآمد و کاهش محرومیت در جهت انتقال‌های اجتماعی کارآمد

۵-۷- تعیین درآمد و هزینه در برنامه استراتژیک ۲۰۱۵-۲۰۱۹

برنامه استراتژیک؛ موجب می‌شود که سازمان‌ها و مؤسسات دولتی بودجه خود را بر اساس مقاصد و اهداف معین شده تهیه نمایند، منابع را براین اساس اختصاص دهند،

استفاده مؤثر و منطقی تراز این منابع را بررسی کنند و به این شکل شفافیت و پاسخگویی را افزایش دهند. در نتیجه تلاش تمام واحدهای مسئول اهداف استراتژیک در برنامه استراتژیک ۲۰۱۵-۲۰۱۹ اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه، می‌تواند از تخمین هزینه بر اساس اهداف استراتژیک به هزینه هریک از اهداف و از تخمین هزینه کل اهداف استراتژیک به هزینه طرح‌های استراتژیک آن دوره معطوف شود. به غیر از جمع کل هزینه‌های، مجموع هزینه‌های تخمینی سالانه و پنج‌ساله‌ی هریک از مقاصد و مجموع تخمین هزینه پنج‌ساله هریک از اهداف مشخص شده است. ارتباط و هماهنگی بین برنامه‌های عملکرد و بودجه سازمان که بخش‌های سالانه برنامه استراتژیک را در فعالیت‌های هزینه بندی تشکیل می‌دهند، به شرح زیر است [۸۰]:

۱. "مجموع منابع بودجه مورد نیاز" با در نظر گرفتن کدهای اقتصادی به نام‌های "هزینه‌های پرسنل، هزینه‌های بیمه دولتی، هزینه‌های خرید کالا و خدمات، هزینه‌های بهره، نقل و انتقال‌های جاری، هزینه‌های سرمایه، انتقال سرمایه، وام‌دهی"،
۲. "مجموع منابع خارجی بودجه مورد نیاز" با در نظر گرفتن عناوین "سرمایه بازگشتی، موارد دیگر داخل کشور، موارد خارج کشور" به عنوان منابع خارجی بودجه،
۳. و در مجموع هر دو عنوان نیز با تخمین "مجموع منابع مورد نیاز" مشخص شده است. در مورد سال‌های بعدی، در ارتباط با ارقام تورم، انتظارات تورم بالقوه، روندهای اقتصادی و فنی، سیاست‌های دولتی و دیگر ریسک‌ها و نکات مبهم پیش‌بینی‌های لازم انجام شده است.

نتایج حاصل از تکمیل این مرحله پس از جلسات برگزار شده بین واحدهای مسئول با هماهنگی اداره بودجه و عملکرد و برنامه استراتژیک وابسته به اداره توسعه استراتژیک، به اشتراک گذاشته شد، نظرات و پیشنهادات نهایی واحدها دریافت شد و با انجام ترتیبات نهایی جدول مربوط به هزینه‌های تخمینی اهداف و مقاصد استراتژیک تهیه شد، که به شرح زیر می‌باشد. توزیع منابع تخصیص یافته از بودجه از سال‌های ۲۰۱۵ و ۲۰۱۶ به بعد، با توجه به امکانات بودجه، مقاصد، سیاست‌های اصلی و اولویت‌های برنامه میان‌مدت، شاخص‌های کلان، و سقف پیشنهادی کمک‌هزینه‌های

مشخص شده در برنامه مالی میان مدت ۲۰۱۳-۲۰۱۵ و ۲۰۱۴-۲۰۱۶ ارائه شد و نیاز منبع سال آینده نیز به صورت تخمینی با ۱۰٪ افزایش نسبت به سال بعد در نظر گرفته شد. در صورت مقایسه سالانه و پنج ساله جدول تخمینی هزینه و جدول منابع، کمتر بودن میزان هزینه ها از میزان منابع تخصیص یافته کنترل خواهد شد. به این دلیل، لازم است اهداف و مقاصد استراتژیک و استراتژی های موجود بررسی شوند. برآورد هزینه برنامه استراتژیک که پایه آماده سازی بودجه را تشکیل می دهد، در سطح مقاصد و اهداف استراتژیک و جدول منابع مربوط به آن ها در ادامه آورده شده است.

جدول ۵-۳۶) برآورد هزینه برنامه استراتژیک ۲۰۱۵-۲۰۱۹ در سطح اهداف خرد و کلان (هر لیره ترکیه: ۱۰,۰۹۴ ریال)

اهداف کلان	اهداف خرد	برآورد هزینه سال ۲۰۱۵ (لیره ترکیه)	برآورد هزینه سال ۲۰۱۶ (لیره ترکیه)	برآورد هزینه سال ۲۰۱۷ (لیره ترکیه)	برآورد هزینه سال ۲۰۱۸ (لیره ترکیه)	برآورد هزینه سال ۲۰۱۹ (لیره ترکیه)	مجموع هزینه های اهداف استراتژیک
۱. تقویت ساختار مالی سازمان	افزایش درآمد حاصل از ابزارهای موجود	۸,۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰	۸,۹۶۵,۰۰۰,۰۰۰	۹,۸۵۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۰,۸۸۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۲,۰۲۰,۰۰۰,۰۰۰	۴۹,۸۶۵,۰۰۰,۰۰۰
	مجموع هزینه های اهداف کلان	۸,۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰	۸,۹۶۵,۰۰۰,۰۰۰	۹,۸۵۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۰,۸۸۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۲,۰۲۰,۰۰۰,۰۰۰	۴۹,۸۶۵,۰۰۰,۰۰۰
۲. توسعه و آگاهی ترویج وقف	ترویج معرفی سازمانی و آگاهی وقف	۶۹۲,۰۰۰,۰۰۰	۶۰۲,۰۰۰,۰۰۰	۶۴۱,۰۰۰,۰۰۰	۶۹۲,۰۰۰,۰۰۰	۷۳۵,۰۰۰,۰۰۰	۳,۳۶۲,۰۰۰,۰۰۰
	اجرای ۵ برنامه بین المللی تا پایان سال ۲۰۱۹	۴۶۴,۷۵۰,۰۰۰	۵۱۱,۲۰۰,۰۰۰	۵۶۱,۷۰۰,۰۰۰	۶۱۷,۹۰۰,۰۰۰	۶۷۹,۵۰۰,۰۰۰	۲,۸۳۵,۰۰۰,۰۰۰
	اشتراک تجربیات با همکاری های بین المللی جدید	۱۰,۸۰۰,۰۰۰	۱۱,۸۸۰,۰۰۰	۱۳,۰۸۰,۰۰۰	۱۴,۲۰۰,۰۰۰	۱۵,۸۰۰,۰۰۰	۶۵,۸۶۰,۰۰۰
	معرفی تمدن وقف	۸۶۲,۱۵۰,۰۰۰	۹۲۶,۷۴۵,۰۰۰	۹۹۵,۰۴۱,۰۰۰	۱,۰۶۷,۸۷۴,۰۰۰	۱,۱۴۵,۶۴۹,۰۰۰	۴,۹۹۷,۴۵۹,۰۰۰
	ارائه خدمات به عموم توسط دارایی های فرهنگی وقفی متقول	۰,۰۰۰	۰,۰۰۰	۰,۰۰۰	۷۳۱,۶۰۰,۰۰۰	۶۷۱,۲۰۰,۰۰۰	۱,۴۰۲,۸۰۰,۰۰۰

فصل پنجم- قوانین و برنامه های توسعه وقف و امور خیریه در کشور ترکیه / ۲۰۹

اهداف کلان	اهداف خرد	برآورد هزینه سال ۲۰۱۵ (لیره ترکیه)	برآورد هزینه سال ۲۰۱۶ (لیره ترکیه)	برآورد هزینه سال ۲۰۱۷ (لیره ترکیه)	برآورد هزینه سال ۲۰۱۸ (لیره ترکیه)	برآورد هزینه سال ۲۰۱۹ (لیره ترکیه)	مجموع هزینه های اهداف استراتژیک
مجموع هزینه های اهداف کلان		۲,۰۲۹,۷۰۰,۰۰	۲,۰۵۱,۸۲۵,۰۰	۲,۲۱۰,۸۲۱,۰۰	۳,۱۲۳,۶۷۴,۰۰	۳,۲۴۷,۱۴۹,۰۰	۱۲,۶۶۳,۱۶۹,۰۰
۳. احیا و حفاظت از دارایی های فرهنگی وقفی	آماده سازی پروژه های تعمیر، مرمت و حفاظت از دارایی های فرهنگی وقفی غیرمنقول تا پایان سال ۲۰۱۹	۳۶,۲۹۳,۳۵۴,۰۰	۳۹,۹۲۲,۶۸۹,۰۰	۴۳,۹۱۴,۹۵۸,۰۰	۴۸,۳۰۶,۴۵۴,۰۰	۵۳,۱۳۷,۱۰۰,۰۰	۲۲۱,۵۷۴,۵۵۵,۰۰
	تعمیر، مرمت و حفاظت از ۱۰۰۰ دارایی فرهنگی وقفی غیرمنقول تا پایان سال ۲۰۱۹	۲۲۲,۲۹۳,۳۵۴,۰۰	۲۴۴,۵۲۲,۶۸۹,۰۰	۲۶۸,۹۷۴,۹۵۸,۰۰	۲۹۵,۸۷۲,۴۵۴,۰۰	۳۲۵,۴۵۹,۷۰۰,۰۰	۱,۳۵۷,۱۲۳,۱۵۵,۰۰
	امضای ۵ پروتکل همکاری در ارتباط با تعمیر، مرمت و حفاظت از دارایی های فرهنگی وقفی منقول و غیرمنقول تا پایان سال ۲۰۱۹	۱۰,۷۶۰,۰۰	۱۱,۸۳۰,۰۰	۱۳,۰۰۰,۰۰	۱۴,۳۰۰,۰۰	۱۵,۷۰۰,۰۰	۶۵,۵۰۰,۰۰
	حفاظت از دارایی های فرهنگی وقفی منقول تا پایان سال	۸۰۵,۶۰۰,۰۰	۸۴۵,۸۸۰,۰۰	۶۱۲,۵۴۹,۰۰	۶۴۳,۱۷۶,۰۰	۶۷۵,۳۳۵,۰۰	۳,۵۸۲,۵۴۰,۰۰
	تکمیل ثبت موجودی ۵ کشور تا پایان سال ۲۰۱۹	۵۵,۹۵۰,۰۰	۶۰,۳۷۰,۰۰	۶۵,۱۰۰,۰۰	۷۰,۳۰۰,۰۰	۷۵,۹۰۰,۰۰	۳۲۷,۶۲۰,۰۰۰
مجموع هزینه های اهداف کلان		۲۵۹,۴۵۹,۰۱۸,۰۰	۲۸۵,۳۶۳,۴۵۸,۰۰	۳۱۳,۵۸۰,۵۶۵,۰۰	۳۴۴,۹۰۶,۶۸۴,۰۰	۳۷۹,۳۶۳,۷۳۵,۰۰	۱,۵۸۲,۶۷۳,۴۶۰,۰۰

اهداف کلان	اهداف خرد	برآورد هزینه سال ۲۰۱۵ (لیره ترکیه)	برآورد هزینه سال ۲۰۱۶ (لیره ترکیه)	برآورد هزینه سال ۲۰۱۷ (لیره ترکیه)	برآورد هزینه سال ۲۰۱۸ (لیره ترکیه)	برآورد هزینه سال ۲۰۱۹ (لیره ترکیه)	مجموع هزینه‌های اهداف استراتژیک
۴. توسعه و تقویت ساختار سازمانی	ایجاد یک بایگانی وقف مطمئن و قابل دسترسی	۹۶۴,۰۰۰,۰۰۰	۸۸۶,۲۰۰,۰۰۰	۹۳۰,۱۵۰,۰۰۰	۹۷۷,۰۳۶,۰۰۰	۱,۰۲۵,۸۸۷,۰۰۰	۴,۷۸۳,۲۷۳,۰۰۰
	تحلیل و شماره‌گذاری بنیادهای وقفی ضبط شده	۳۲۶,۰۸۸,۰۰۰	۳۴۲,۳۹۲,۰۰۰	۳۵۹,۵۱۲,۰۰۰	۳۷۷,۴۸۸,۰۰۰	۳۹۶,۳۶۲,۰۰۰	۱,۸۰۱,۸۴۲,۰۰۰
	ایجاد ۱۰ پروژه تا پایان سال برای استفاده از سرمایه‌هایی با منابع خارجی در جهت نیازهای سازمان	۲۵,۰۰۰,۰۰۰	۲۷,۵۰۰,۰۰۰	۳۰,۱۶۰,۰۰۰	۳۳,۲۳۰,۰۰۰	۳۶,۶۰۰,۰۰۰	۱۵۲,۴۹۰,۰۰۰
	بهبود کیفیت کارکنان	۴,۰۴۱,۵۲۰,۰۰۰	۴,۴۴۵,۶۷۲,۰۰۰	۴,۸۹۰,۲۳۹,۲۰۰	۵,۳۷۹,۲۶۳,۱۲	۵,۹۱۷,۱۸۹,۴۳	۲۴,۶۷۳,۸۸۳,۷۵
مجموع هزینه‌های اهداف کلان		۵,۳۵۶,۶۰۸,۰۰۰	۵,۷۰۱,۷۶۴,۰۰۰	۶,۲۱۰,۰۶۱,۲۰۰	۶,۷۶۷,۰۱۷,۱۲	۷,۳۷۶,۰۳۸,۴۳	۳۱,۴۱۱,۴۸۸,۷۵
۵. افزایش کمی و کیفی خدمات خیریه	افزایش تعداد افراد بهره‌مند از کمک‌های اجتماعی	۸۷,۹۷۵,۶۸۸,۰۰۰	۹۷,۰۹۱,۴۰۷,۰۰۰	۱۰۶,۸۲۴,۸۵۶,۰۰۰	۱۱۷,۴۱۶,۹۲۱,۰۰۰	۱۲۸,۸۵۱,۳۵۳,۰۰۰	۵۳۸,۱۶۰,۲۲۵,۰۰۰
	افزایش میزان رضایت افراد بهره‌مند از کمک‌های اجتماعی	۵,۸۰۳,۰۳۵,۰۰۰	۶,۳۷۸,۴۴۶,۰۰۰	۷,۰۱۳,۶۸۱,۰۰۰	۷,۷۱۳,۵۲۱,۰۰۰	۸,۴۷۱,۲۲۸,۰۰۰	۳۵,۳۷۹,۹۱۱,۰۰۰
مجموع هزینه‌های اهداف کلان		۹۳,۷۷۸,۷۲۳,۰۰۰	۱۰۳,۴۶۹,۸۵۳,۰۰۰	۱۱۳,۸۳۸,۵۳۷,۰۰۰	۱۲۵,۱۳۰,۴۴۲,۰۰۰	۱۳۷,۳۲۲,۵۸۱,۰۰۰	۵۷۳,۵۴۰,۱۳۶,۰۰۰
هزینه کل تخمینی		۳۶۸,۷۷۳,۵۴۹,۰۰۰	۴۰۵,۵۵۱,۹۰۰,۰۰۰	۴۴۵,۶۸۹,۹۸۴,۲۰۰	۴۹۰,۸۰۷,۸۱۷,۱۲	۵۳۹,۳۲۹,۵۰۳,۴۳	۲,۲۵۰,۱۵۲,۷۵۳,۷۵

جدول ۵-۳۷) برآورد منابع برنامه استراتژیک ۲۰۱۵-۲۰۱۹ (هر لیرة ترکیه: ۱۰,۰۹۴ ریال)

منابع	برآورد منابع سال ۲۰۱۵ (لیرة ترکیه)	برآورد منابع سال ۲۰۱۶ (لیرة ترکیه)	برآورد منابع سال ۲۰۱۷ (لیرة ترکیه)	برآورد منابع سال ۲۰۱۸ (لیرة ترکیه)	برآورد منابع سال ۲۰۱۹ (لیرة ترکیه)
بودجه کل	۴۶۶,۷۳۷,۰۰۰,۰۰	۵۰۷,۶۱۵,۰۰۰,۰۰	۵۵۸,۳۷۶,۵۰۰,۰۰	۶۱۴,۲۱۴,۱۵۰,۰۰	۶۷۵,۶۳۵,۵۶۵,۰۰
بودجه اختصاصی	—	—	—	—	—
مدیریت های بومی	—	—	—	—	—
سازمان های تأمین اجتماعی	—	—	—	—	—
سرمایه های خارج از بودجه	—	—	—	—	—
سرمایه برگشتی	—	—	—	—	—
وقف و مؤسسات	—	—	—	—	—
منبع خارجی	—	—	—	—	—
موارد دیگر	—	—	—	—	—
جمع کل	۴۶۶,۷۳۷,۰۰۰,۰۰	۵۰۷,۶۱۵,۰۰۰,۰۰	۵۵۸,۳۷۶,۵۰۰,۰۰	۶۱۴,۲۱۴,۱۵۰,۰۰	۶۷۵,۶۳۵,۵۶۵,۰۰

| فصل ششم |

جمع بندی

۶- جمع‌بندی

گزارش حاضر با عنوان «بررسی وضعیت وقف و امور خیریه کشور ترکیه» با هدف بررسی ساختار وضعیت وقف و امور خیریه، مساجد و اماکن متبرکه، و قرآن و فعالیت های مذهبی در کشور ترکیه انجام شده است.

جمعیت ترکیه ۷۷ میلیون نفر است و پایتخت آن آنکارا می باشد. نوع حکومت آن، جمهوری با پارلمان واحد است و دارای مساحت ۷۸۳,۵۶۲ کیلومترمربع می باشد و در حدود نصف مساحت ایران است. براساس گزارش برنامه توسعه سازمان ملل متحد و از نظر شاخص توسعه انسانی، کشور ترکیه در سال ۲۰۱۴ در رتبه ۱۶۹ام کشورهای در حال توسعه قرار دارد. بزرگ ترین صنعت ترکیه نساجی است و فعال ترین بخش اقتصادی آن، گردشگری می باشد. میزان تولید ناخالص داخلی آن در سال ۲۰۱۵، ۷۱۸ میلیارد دلار (۲۲ میلیون میلیارد ریال) و میزان درآمد ناخالص ملی ترکیه در سال ۲۰۱۵ برابر با ۱,۵۲۳ میلیارد دلار (۴۷ میلیون میلیارد ریال) می باشد.

عالی ترین مقام سیاسی ترکیه، رئیس جمهور است اما در قانون اساسی فعلی، اختیارات رئیس جمهور کمتر از نخست وزیر است و تمام امور کشور زیر نظر نخست وزیر به انجام می رسد. در این کشور نخست وزیر توسط پارلمان انتخاب می شود و رئیس جمهور در سال ۲۰۱۴، بارای مستقیم مردم انتخاب شد. ترکیه دارای ۲۱ وزارتخانه می باشد. ۹۹,۸٪ مردم ترکیه مسلمان و ۰,۲٪ هم از مسیحیان، یهودیان و دیگر ادیان اند و از جمعیت مسلمان ترکیه، ۷۵٪ - ۸۵٪ سنی و ۱۵٪ - ۲۵٪ هم علوی می باشند.

در رتبه‌بندی کشور ترکیه در امور وقف و خیریه، این کشور بر اساس معیارهای مختلف بشردوستانه و بخشندگی مورد بررسی و تحلیل قرار گرفته است. با توجه به این که ترکیه در معیارهای مورد نظر، در رده‌های بالایی قرار دارد و به عنوان یکی از کشورهای منطقه و رقیب ایران محسوب می‌شود، لازم است که وضعیت وقف و امور خیریه آن بررسی گردد.

یکی از مفاهیم وقف، مؤسسات خیریه‌ای می‌باشد که به دو دسته‌ی بنیادهای وقف و انجمن‌ها تقسیم می‌شود. بنیادهای وقف به‌طور معمول مزایای ناشی از دارایی‌ها و اموال خصوصی را به منافع عمومی و به امور مربوط به خیریه، خدمات فرهنگی و اجتماعی اختصاص می‌دهند. بنیادهای وقفی بر اساس نیاتی که دارند به هفت طبقه بنیادهای وقفی خانوادگی، بنیادهای وقفی مذهبی، بنیادهای وقفی آموزش عالی، بنیادهای وقفی برای حمایت از کارمندان و کارگران، بنیادهای وقفی همبستگی و کمک‌های اجتماعی، بنیادهای وقفی حفاظت از محیط زیست و سایر بنیادهای وقفی با منافع عمومی تقسیم می‌شوند.

در خلال جنگ‌های جهانی اول و دوم، تغییرات فراوانی در فرهنگ وقف در ترکیه پدید آمد و منجر به منفک شدن کلیه‌ی خدمات فرهنگی و اجتماعی از مدیریت اوقاف شد تا آنجا که اوقاف عملاً به صورت یک خیریه درآمد. به دنبال تغییراتی که در قانون وقف پدید آمد، ایجاد بنیاد وقف تعریف حقوقی جدیدی پیدا کرد و عبارت بود از: «تأسیس یک بنیاد عام‌المنفعه به دست فرد یا سازمان یا جمعیتی که به امور مربوط به خیریه و تعاون اجتماعی بپردازد». در ترکیه معادل کلمه وقف، vakif یا foundation می‌باشد که بر اساس زبان رسمی قانون جمهوری ترکیه شناخته شده است.

از دیگر مفاهیم وقف در ترکیه، فعالیت بشردوستانه می‌باشد که به معنای بخشش برنامه‌ریزی شده و ساختاریافته زمان، اطلاعات، کالا و خدمات، قدرت و نفوذ، و همچنین پول به منظور ارتقا سلامت انسانی و جامعه تلقی می‌شود.

در بررسی روند تاریخی توسعه بنیادهای وقفی در ترکیه، می‌توان به تغییرات در مدیریت وقف و امور دینی اشاره کرد که تا قبل از سال ۱۹۲۴م و در دوران عثمانی،

ریاست وقف برعهده وزارت اوقاف و امور شرعیه بوده است که در سال ۱۹۲۴ اداره و نظارت بر اوقاف به نخست‌وزیر واگذار شده است و برای این منظور، اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه زیر نظر نخست‌وزیری تأسیس شده است.

اولین بنیاد وقف جامعه‌ی ترکیه، بنیاد وقف بلومی باشد که دو برنامه‌ی مهم این بنیاد در سال ۲۰۱۰، برنامه آموزش کودکان و برنامه کمک‌هزینه تحصیلی است. در اواخر سال ۲۰۱۰، بنیاد بخش سوم وقف ترکیه با بهره‌برداری از بنیاد وقف بلو، یکسری جلسات را به منظور ترویج و تشویق برای تأسیس بنیادهای خیریه در سایر استان‌ها برگزار کرد.

همچنین در مدیریت امور دینی هم تغییراتی رخ داده است. در دوران عثمانی مسئولیت تمامی مساجد، صومعه و خانقاه برعهده وزارتخانه امور مذهبی بود که در دوران جمهوری، پس از لغو این وزارتخانه، اداره کردن امور مربوط به مذهب و پرستش دین اسلام و همچنین کنترل تمامی مساجد، خانقاه و صومعه‌سراها به ریاست امور دینی جمهوری ترکیه واگذار گردید.

در بررسی وضعیت موجود وقف و امور خیریه، در انتهای سال ۲۰۱۵، مجموع بنیادهای وقف شده ۵,۴۶۵ مورد می‌باشند که به تفکیک تعداد بنیادهای وقفی موروثی ۲۶۴، بنیادهای وقفی جوامع ۱۶۷، بنیادهای تجاری ۱، بنیادهای وقفی جدید ۵,۰۱۲ و بنیادهای وقفی خارجی (منظور بنیادهایی است که در خارج از ترکیه تأسیس شده‌اند) ۲۱ مورد می‌باشند. تعداد بنیادهای وقفی جدید در سال ۲۰۱۴، ۴,۸۹۳ مورد می‌باشد. مجموع درآمدهای اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه در سال ۲۰۱۳، به مقدار ۵۵۴,۳۹۸,۳۰۶ لیره ترکیه (برابر با ۵,۵۹۶ میلیارد ریال) می‌باشد. مجموع هزینه‌های اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه در سال ۲۰۱۳، به مقدار ۴۴۰,۹۳۳,۴۷۰ (برابر با ۴,۴۵۰ میلیارد ریال) می‌باشد.

وضعیت کشور ترکیه از لحاظ شاخص‌ها و معیارهایی همچون میزان بخشندگی به صورت درصدی از تولید ناخالص داخلی، حجم کمک‌های بشردوستانه، فعالیت‌های بشردوستانه فرامرزی کشور ترکیه، شاخص سهولت فعالیت‌های بشردوستانه با دیگر کشورها مقایسه شده است.

میزان بخشندگی کشور ترکیه، ۰٫۲۳٪ از تولید ناخالص داخلی است که به طور تقریبی معادل ۵۱ هزار میلیارد ریال می باشد. براساس رتبه بندی گزارش کمک های بشردوستانه جهان^۱، از میان دولت های برتر اهداکننده ی کمک های بشردوستانه بین المللی در سال ۲۰۱۴، کشور ترکیه رتبه چهارم را کسب کرده است و این میزان برابر با ۱٫۶۵۹ میلیون دلار (۵۱ هزار میلیارد ریال) است که در سال ۲۰۱۳ این میزان پول را صرف میزبانی از پناهندگان سوری نموده است. کشور ترکیه در سال ۲۰۱۳، کمک بشردوستانه بین المللی نداشته است و تنها برای میزبانی از پناهندگان هزینه نموده است. همچنین کشور ترکیه در سال ۲۰۱۵ از نظر میزان هزینه های خیرخواهانه پرداخته شده برای اسکان پناهندگان رتبه سوم را به خود اختصاص داده است. کشور ترکیه در سال ۲۰۱۵ در میان ۲۰ کشور برتر دنیا رتبه دوم را با میزان ۳۱۷۶ میلیون دلار (۹۸ هزار میلیارد ریال) از نظر کمک های بشردوستانه و میزان بخشندگی به خود اختصاص داده است. همچنین کشور ترکیه از لحاظ میزان بخشندگی به صورت درصدی از تولید ناخالص داخلی کشور رتبه اول را کسب کرده است و میزان آن در سال ۲۰۱۵ برابر با ۰٫۳۷٪ تولید ناخالص داخلی ترکیه می باشد. بررسی شاخص سهولت فعالیت های بشردوستانه توسط انستیتو هادسون صورت گرفته است. میانگین امتیاز کشورها در این شاخص ۵٫۳ می باشد در حالی که امتیاز ترکیه ۳٫۱ است و از میانگین امتیاز کشورها هم پایین تر است. این شاخص براساس سه مؤلفه سهولت ثبت نام و فعالیت سازمان های جامعه مدنی، سیاست های مالیاتی برای کسری، معافیت و امتیازهای مالیاتی، و سهولت ارسال و دریافت پول نقد و کالا از مرزها تعیین می شود.

در بررسی وضعیت موجود مساجد و فعالیت های قرآنی، در سال ۲۰۱۴، تعداد کل مساجد ترکیه ۸۶٫۱۰۱ مورد می باشد و مجموع تعداد دوره های قرآن که به صورت آموزش باز (آموزش مجازی و از راه دور) و آموزش بسته (آموزش به روش سنتی و حضوری) برگزار شده اند، ۱۶٫۹۵۸ مورد می باشد.

بازیگران فعال در حوزه های وقف و امور خیریه در کشور ترکیه در سه دسته ی

1. Global Humanitarian Assistance (GHA)

سیاست‌گذار و ناظر، نهادهای تسهیل‌گر و مؤسسات خیریه در موضوعات مختلف قرار دارند. نهاد متولی و ناظر وقف و امور خیریه در ترکیه، اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه و وزارت دارایی ترکیه می‌باشد. همچنین این وزارت مسئولیت نظارت بر بنیادهای وقفی را هم دارا می‌باشد.

اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه یک مؤسسه‌ی دولتی است که مسئولیت ریاست عمومی مؤسسات خیریه و نظارت بر آن‌ها را عهده‌دار است، همچنین وظیفه حفاظت از میراث فرهنگی در ترکیه و خارج از ترکیه و وظیفه بازرسی و حسابرسی انواع بنیادهای وقفی (بنیادهای وقفی جدید، بنیادهای وقفی تجار، بنیادهای وقفی جوامع و بنیادهای وقفی موروثی) را دارا می‌باشد. این نهاد زیر نظر نخست‌وزیری در جمهوری ترکیه فعالیت می‌کند و تنها نهادی دولتی است که از خودش درآمد و بودجه دارد. درآمدهای اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه شامل درآمد اجاره، سودهای تجاری کسب‌وکار، درآمدهای حاصل از مشارکت، حق عضویت نمایندگی‌ها، درآمد حاصل از فروش اموال غیرمنقول، درآمد حاصل از فروش دارایی‌های تحت مالکیت اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه، موقوفات شرطی، موقوفات بدون قید و شرط و سایر درآمدها می‌باشد و مصارف آن، خرید دارایی‌های غیرمنقول، تعمیر و نگهداری آن‌ها است، همچنین درآمد حاصل از موقوفات شرطی باید در راستای نیات خیران مصرف شوند. اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه دارای اختیاراتی برای تأسیس یک بانک باهدف مدیریت کردن درآمد و هزینه‌های بنیادهای وقف می‌باشد.

دوقانون درباره اوقاف ترکیه در سایت اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه قرار دارد که شامل قانون اوقاف شماره ۵۷۳۷ و دستورالعمل اجرایی سازی قانون اوقاف شماره ۵۷۳۷ می‌باشد. قانون اوقاف ۵۷۳۷ توسط مجلس ترکیه تصویب شده است و مسئول اجرای آن، شورای وزیران است. هدف قانون جدید اوقاف این است که محدودیت‌های حاکم بر بنیادهای موقوفه را از بین ببرد. این قانون تلاش می‌کند تا سرپرستی اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه را از روی بنیادهای موقوفه بردارد؛ به عنوان مثال، دیگر نیازی نیست که بنیادهای وقفی برای بدست آوردن دارایی‌ها از اداره کل اوقاف نخست‌وزیری

ترکیه مجوز بگیرند و همچنین برای فعالیت‌هایشان در خارج از کشور، نیازی به مجوز از اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه ندارند. یکی از عناصر کلیدی این قانون جدید، حذف محدودیت‌ها برای افراد خارجی است. تا قبل از این قانون جدید، افراد خارجی اجازه وقف در ترکیه را نداشتند، اما در حال حاضر مطابق با ماده ۵ این قانون، افراد خارجی می‌توانند بنیادهایی را وقف کنند یا در بدنه اجرایی این بنیادها مشارکت داشته باشند.

دستورالعمل اجرایی سازی قانون اوقاف شماره ۵۷۳۷، چارچوب پیاده‌سازی قانون جدید را شکل می‌دهد که از طرف اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه منتشر شده و شامل یکسری دستورالعمل‌هایی برای بنیادهای موقوفه است و امور مربوط به اوقاف را تنظیم می‌کند. قانونی بودن این دستورالعمل توسط ارگان‌های مستقل قوه قضائیه کنترل می‌شوند و مفاد این دستورالعمل باید توسط وزیر، که اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه به آن متصل است، اجرا شود.

وزارت دارایی ترکیه یک نهاد دولتی است که مسئولیت سیاست‌گذاری و نظارت بر بنیادهای وقفی را به عهده دارد. در قانون مالیات ترکیه هیچ قانون خاصی وجود ندارد که یک معافیت مالیاتی عمومی قابل اجرا را برای مؤسسات خیریه فراهم کند. مؤسسات خیریه‌ای که با هدف صرف کردن دوسوم از درآمد خود برای خدمات عمومی تأسیس شده‌اند، حکم معافیت از مالیات توسط شورای وزیران به پیشنهاد وزارت دارایی ترکیه به این مؤسسات اعطا می‌شود.

در ترکیه دو نوع نهاد نقش تسهیل‌گر را برای امور خیریه ایفا می‌کنند: بنیاد بخش سوم وقف ترکیه و بانک اوقاف ترکیه. بنیاد بخش سوم وقف ترکیه^۱ به عنوان یک مرکز اطلاعات و یک پایگاه اطلاع‌رسانی می‌باشد. این بنیاد وقفی عضوی از مرکز وقف اروپا است و نقش کلیدی و مهمی را در توسعه جامعه مدنی ایفا می‌کند.

بانک اوقاف ترکیه، با جذب کمک‌های مالی، به تسهیل فعالیت‌های خیریه می‌پردازد و هدف آن، بهترین استفاده از وجوهای بنیادهای وقف می‌باشد. سهامدار اصلی این بانک، اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه می‌باشد و این بانک توسط

۴۰,۰۰۰ بنیادهای خیریه‌ای که تحت مدیریت اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه می‌باشند، کنترل می‌شود. این بانک در سال ۲۰۱۵، هفتمین بانک برتر ترکیه از لحاظ میزان دارایی می‌باشد.

شش مؤسسه خیریه برتر در ترکیه در موضوعات مختلف شناسایی و مورد بررسی قرار گرفتند.

۱. سازمان وقف دیانت ترکیه اصلی‌ترین نهاد خیریه در ترکیه در موضوع مذهبی است که هدف از تأسیس آن، عمدتاً در جهت پاسخگویی به نیازهای «ریاست امور دینی جمهوری ترکیه» در راستای انجام وظایف محوله است. نیازهای برآورده نشده‌ی ریاست امور دینی جمهوری ترکیه براساس بودجه سالانه، به واسطه‌ی امکانات موجود در مؤسسه پاسخ داده می‌شود و در چشم‌انداز خود می‌خواهد به صورت جهانی به یک بنیاد وقف در خدمات بشردوستانه تبدیل شود. سازمان وقف دیانت ترکیه، یک سازمان تابعه وابسته به ریاست امور دینی جمهوری ترکیه است و جزء یکی از مؤسسات خیریه از نوع دولتی می‌باشد. یکی از واحدهای سازمان وقف دیانت ترکیه، واحد مدیریت فعالیت خیریه و خدمات اجتماعی است که وظیفه اصلی این واحد، انجام فعالیت‌های مربوط به خدمات خیریه‌ای و خارجی سازمان وقف دیانت ترکیه می‌باشد. این مؤسسه به یک طیف گسترده‌ای از افراد در مناطق جغرافیایی مختلف کمک‌های نقدی و غیرنقدی اهدا می‌کند.

۲. سازمان وقف وهبی کوچ از بزرگ‌ترین سازمان‌های خیریه غیردولتی و اولین بنیاد وقف خصوصی وقف ترکیه است که به احیای سنت قدیمی موقوفات بشردوستانه برای عموم مردم می‌پردازد و موقوفات آن شامل تأسیس چندین مدارس، خوابگاه‌های دانشجویی، کتابخانه‌ها، کلینیک‌ها، بیمارستان و موزه می‌باشد. این سازمان با هدف انجام فعالیت‌های انسان‌دوستانه در زمینه آموزش، بهداشت و فرهنگ تأسیس شده است. از مهم‌ترین برنامه‌های آن در زمینه آموزش، فراهم آوردن شرایط تحصیلی برای افراد ناتوان از لحاظ مالی، در حوزه بهداشت و درمان، تأسیس مراکز درمانی و ایجاد تسهیلات دائمی برای افراد و در حوزه فرهنگ، حفاظت از تاریخ تمدن

و میراث فرهنگی با استفاده از تأسیس مراکز تحقیقاتی می باشد.

۳. دانشگاه وقف سلطان محمد فاتح، یک مؤسسه‌ی آموزش عالی تازه تأسیس شده می باشد که بنیان‌گذار آن، اداره کل اوقاف نخست وزیری ترکیه است. هدف این دانشگاه این است که در حوزه پژوهش و آموزش ترکیه به عنوان یک پیشگام و پیش قدم باشد.

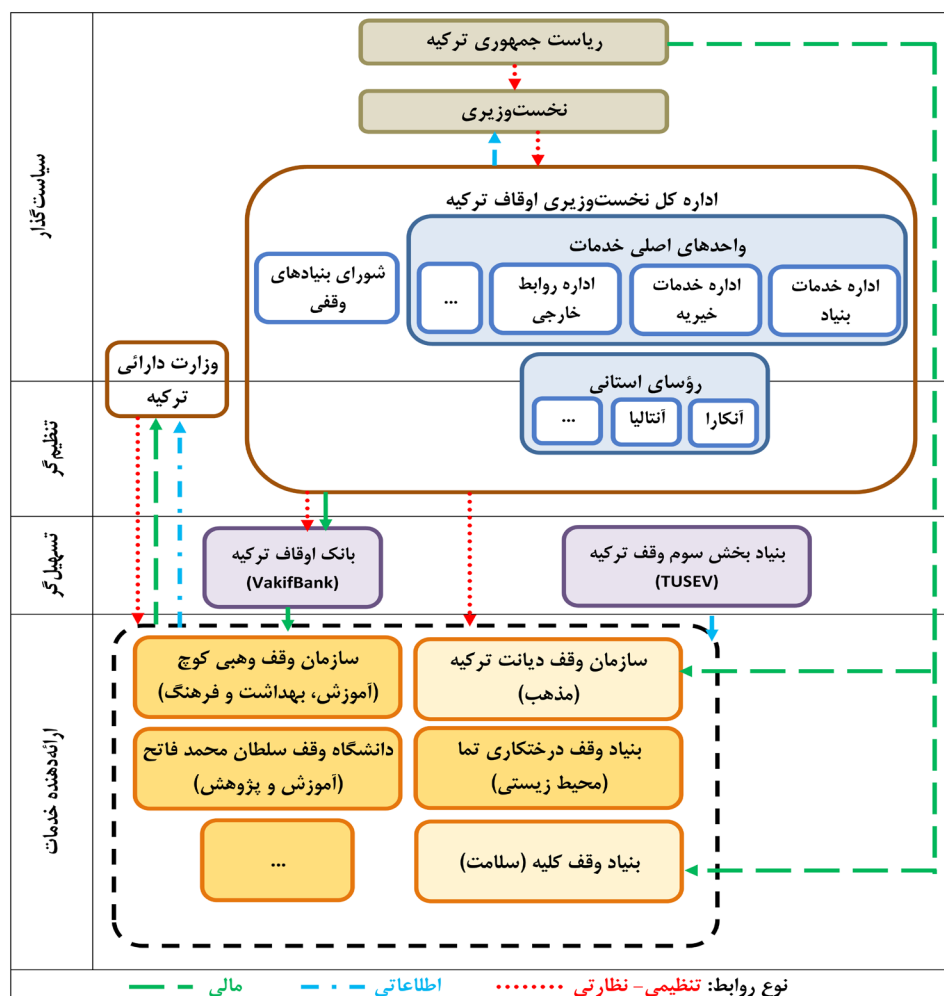
۴. بنیاد وقف کلیه ترکیه یک سازمان غیردولتی است و به منظور شکل‌گیری و افزایش آگاهی جامعه درباره سیاست‌های مربوط به سلامت کلیه فعالیت می‌کند. این بنیاد وقفی با هدف انجام ۱۰۰ پیوند کلیه در سال تأسیس شده است. تنها ۷٪ بودجه این بنیاد، از بودجه عمومی جمهوری ترکیه تأمین می‌شود که این میزان بسیار کم و ناکافی می باشد و برای ارائه خدمات بیشتر، به کمک مردم نیاز دارد. مأموریت این بنیاد ارائه خدماتی در حوزه سلامت، با تمرکز بر سلامت کلیه می باشد.

۵. بنیاد وقف درختکاری تما بزرگ‌ترین و برجسته‌ترین سازمان غیردولتی زیست محیطی است که با هدف مبارزه با فرسایش خاک و حفاظت از منابع طبیعی از طریق درختکاری و به عنوان یک وقف زیست محیطی در ترکیه تأسیس شده است. مأموریت این بنیاد، مبارزه با تهدید بیابان‌زایی و فرسایش خاک ترکیه، از طریق مبارزه دسته‌جمعی مردمی و آگاه‌سازی افکار عمومی می باشد.

پس از شناسایی بازیگران در سطوح گوناگون و معرفی نقش هرکدام در حوزه وقف و امور خیریه نگاشت نهادی مربوط به آنان ترسیم شده است که به درک بهتر جایگاه هریک از بازیگران و ارتباطات فی مابین آنان کمک می نماید.

متولی اصلی رسیدگی به مساجد و اماکن مذهبی ترکیه، ریاست امور دینی جمهوری ترکیه است که به عنوان عالی‌ترین مرجع امور دینی ترکیه است که عهده‌دار تنظیم امور دینی و همچنین عهده‌دار اداره تمامی مساجد، خانقاه و صومعه‌سراها در سطح ترکیه می باشد. این نهاد، یک سازمان مذهبی وابسته به نخست‌وزیری، مسئولیت احداث و مدیریت اماکن عبادی و مقدس مذهبی را بر عهده دارد. ریاست امور دینی جمهوری ترکیه به عنوان متولی و ناظر در حوزه مساجد و اماکن متبرکه فعالیت می نماید. یکی از

تشکیلات ریاست امور دینی جمهوری ترکیه، اداره کل خدمات دینی است، که از وظایف این اداره، مدیریت، هدایت، ارشاد افراد و آماده کردن مساجد و نمازخانه‌های برای عبادت است. همچنین متن خطبه‌های نماز جمعه را نیز همین نهاد می‌نویسد. سازمان وقف دیانت ترکیه به عنوان متولی و ناظر در حوزه مساجد و اماکن متبرکه فعالیت می‌نماید. سازمان وقف دیانت ترکیه خدمات نظارتی در زمینه ساخت و ساز مساجد را برعهده دارد. این سازمان، با هدف حمایت از فعالیت‌های انجام‌شده توسط ریاست امور دینی جمهوری ترکیه و در جهت پاسخگویی به نیازهای ریاست امور دینی

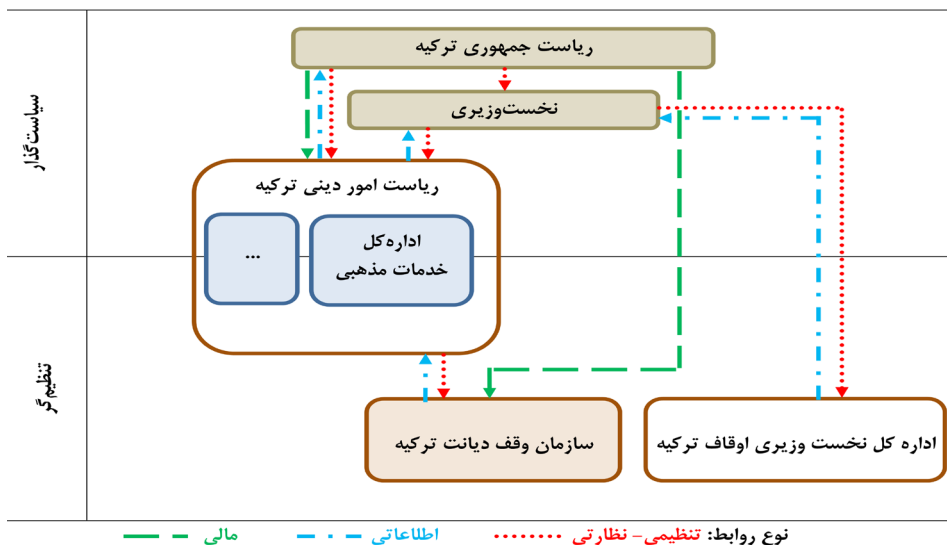
جمهوری ترکیه، در راستای رسیدن به جذب مخاطبان بیشتر در امور مذهبی و تربیت نسل‌های آینده، تأسیس شده است.

این سازمان، با هدف حمایت از فعالیت‌های انجام‌شده توسط ریاست امور جمهوری دینی ترکیه و در جهت پاسخگویی به نیازهای ریاست امور دینی جمهوری ترکیه، در راستای رسیدن به جذب مخاطبان بیشتر در امور مذهبی و تربیت نسل‌های آینده، تأسیس شده است.

اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه به عنوان ناظر در این حوزه مسجد و اماکن متبرکه فعالیت می‌نماید. یکی از خدمات اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه بازرسی مأموران مساجد و امور مربوط به مساجد می‌باشد.

از زیباترین و مهم‌ترین مساجد کشور ترکیه می‌توان مسجد سلطان احمد، مسجد قوجاتپه، مسجد ایاصوفیه، و مسجد سلیمانیه اشاره کرد چراکه هم از لحاظ معماری و هم از نظر هویت فرهنگی در ترکیه شاخص هستند.

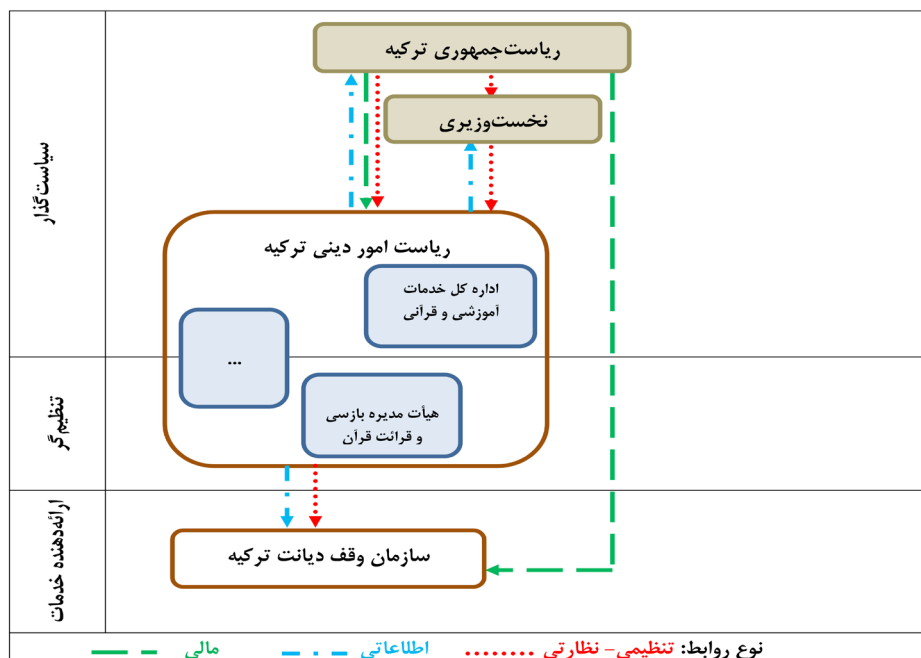
نگاشت نهادی مساجد و اماکن متبرکه

پس از شناسایی بازیگران در سطوح گوناگون و معرفی نقش هرکدام در حوزه مساجد و اماکن متبرکه نگاشت نهادی مربوط به آنان ترسیم شده است که به درک بهتر جایگاه هریک از بازیگران و ارتباطات فی مابین آنان کمک می نماید.

ریاست امور دینی جمهوری ترکیه به عنوان یک ارگان رسمی دولتی، وابسته به نخست وزیری، سرپرستی امور دینی و آموزش قرآن کریم و امور مذهبی را بر عهده دارد. ریاست امور دینی جمهوری ترکیه به عنوان متولی و ناظر در حوزه قرآن و فعالیت های مذهبی فعالیت می نماید. از تشکیلات ریاست امور دینی جمهوری ترکیه، دو اداره در این بخش فعالیت می نمایند؛ "اداره کل خدمات آموزشی و قرآنی" که نقش سیاست گذار و متولی را در حوزه قرآن و فعالیت های قرآنی دارا می باشد، و "هیئت مدیره بازرسی و قرائت قرآن" که نقش ناظر را در این حوزه دارا می باشد. سازمان وقف دیانت ترکیه، با برگزاری دوره های قرآنی، نقش ارائه دهنده خدمات قرآنی در ترکیه را دارا می باشد.

نگاشت نهادی قرآن و فعالیت های مذهبی

پس از شناسایی بازیگران در سطوح گوناگون و معرفی نقش هرکدام در حوزه قرآن و فعالیت‌های مذهبی نگاشت نهادی مربوط به آنان ترسیم شده است که به درک بهتر جایگاه هریک از بازیگران و ارتباطات فی‌مابین آنان کمک می‌نماید.

به دولت ترکیه به‌طور کامل نظارت و اداره‌ی اقسام مختلف اوقاف را بر عهده داشته و همه تحت نظر " اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه " قرار دارند. در مورد اداره‌ی اوقاف ترکیه، این موارد قابل ملاحظه است. اوقاف از دولت عثمانی، به دولت جمهوری ترکیه، بعد از چندین تحول تاریخی منتقل گردید که عبارت‌اند از:

- لغو وزارت اوقاف و امور شرعیه در سال ۱۹۲۴م؛
- واگذاری اداره و نظارت بر اوقاف به نخست‌وزیر؛
- تأسیس اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه زیر نظر نخست‌وزیر در سال ۱۹۲۴م؛
- تأسیس وزارتخانه‌ی مخصوص اداره‌ی شئون دینی.

سیاست‌گذار و متولی اصلی وقف و امور خیریه، اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه می‌باشد. اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه یک مؤسسه دولتی ترکیه و دارای یک شخصیت حقوقی مستقل است و مسئولیت ریاست عمومی بر بنیادهای وقفی و نظارت بر آن‌ها را بر عهده دارد و همچنین این اداره زیر نظر نخست‌وزیر در جمهوری ترکیه است.

نهاد دیگری که وظیفه سیاست‌گذاری و نظارت بر بنیادهای وقفی را دارا می‌باشد، وزارت دارایی ترکیه است. وزارت دارایی ترکیه یک نهاد دولتی است که مسئولیت سیاست‌گذاری و نظارت بر بنیادهای وقفی را به عهده دارد. به عبارتی مدیریت و سیاست‌گذاری در زمینه‌ی توسعه وقف در کشور ترکیه و همچنین نظارت بر روی بنیادهای وقفی به صورت یکپارچه و واحد صورت نمی‌پذیرد.

مسئول و متولی حوزه مساجد و اماکن مذهبی چه از لحاظ فرهنگی و مذهبی و چه از لحاظ مالی و عمرانی بر عهده نهاد " ریاست امور دینی جمهوری ترکیه " می‌باشد؛ این یکپارچگی قدرت عمل بسیار بالایی به دولت ترکیه در ارتقای سطح اماکن مذهبی داده است. به عبارتی " ریاست امور دینی جمهوری ترکیه " و " سازمان وقف دیانت ترکیه " مسئولیت نظارت بر روی مساجد و اماکن متبرکه را دارا می‌باشند. بنابراین،

سیاست‌گذاری در حوزه مساجد و اماکن متبرکه به صورت غیرمتمرکز صورت می‌پذیرد. همچنین سیستم نظارت هم به صورت غیرمتمرکز صورت می‌پذیرد. زیرا علاوه بر نهاد "سازمان وقف دیانت ترکیه"، نهاد دیگری به عنوان "اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه" مسئولیت بازرسی مأموران مساجد و امور مربوط به مساجد را برعهده دارد.

در حوزه قرآن و فعالیت‌های مذهبی، "ریاست امور دینی جمهوری ترکیه" به عنوان سیاست‌گذار و ناظر ایفای نقش می‌نماید و تنها متولی اصلی این نهاد می‌باشد. به عبارتی سیاست‌گذاری و نظارت در حوزه قرآن و فعالیت‌های مذهبی به صورت یکپارچه و متمرکز صورت می‌پذیرد.

با توجه به تعیین بازیگران مختلف و ارتباطات فی‌مابین آنان در سه حوزه وقف و امور خیریه، مساجد و اماکن متبرکه، و قرآن و فعالیت‌های مذهبی، می‌توان بیان داشت که نهاد "اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه" به طور متمرکز در دو حوزه وقف و امور خیریه، و مساجد و اماکن متبرکه فعالیت می‌نماید و در این دو حوزه، نقش سیاست‌گذار و ناظر را ایفا می‌نماید. "ریاست امور دینی جمهوری ترکیه" در دو حوزه مساجد و اماکن متبرکه، و قرآن و فعالیت‌های مذهبی مشارکت دارد و در این دو حوزه، در نقش سیاست‌گذار و ناظر می‌باشد. "سازمان وقف دیانت ترکیه" هم به طور متمرکز در هر سه حوزه فعالیت می‌نماید و دارای نقش‌های متفاوتی می‌باشد. در حوزه وقف و امور خیریه، نقش مؤسسه خیریه در موضوع مذهب را دارا است. در حوزه مساجد و اماکن متبرکه، نقش ناظر را ایفا می‌نماید و در حوزه قرآن و فعالیت‌های مذهبی، در نقش ارائه‌دهنده خدمات قرآنی فعالیت می‌نماید.

اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه یک برنامه استراتژیک برای سال‌های ۲۰۱۵-۲۰۱۹ را ارائه می‌دهد. در برنامه دوره ۲۰۱۵-۲۰۱۹، در مجموع ۵ موضوع استراتژیک، ۵ اهداف کلان، ۱۷ اهداف خرد، ۲۷ استراتژی و ۳۷ شاخص عملکرد مطرح شده‌اند که در جدول زیر مطرح شده است و همچنین بیان شده که در اهداف خرد مطرح شده، چه واحدهایی درگیر می‌باشند.

اهداف کلان	اهداف خرد	استراتژی	شاخص های عملکرد	واحد مسئول
۱. افزایش درآمد حاصل از ابزارهای موجود	۱. تقویت ساختار مالی سازمان	افزایش اجاره هایی که هزینه رایج آن ها مناسب نیست، بر اساس نرخ شاخص قیمت تولیدکننده	نرخ قراردادهای اجاره داده شده به قیمت رایج که اجاره آن ها با نرخ شاخص قیمت تولیدکننده به روز شده است	ریاست اداره املاک و سرمایه
		انجام سرمایه گذاری های جدید	نرخ درآمدهای اجاره	
۲. توسعه و ترویج آگاهی وقف	۱. ترویج معرفی سازمانی و آگاهی وقف	افزایش فعالیت های روابط عمومی و استفاده بیشتر از کانال های ارتباطی نوشتاری و بصری	تعداد فعالیت های آموزشی برگزار شده (سمینار، پنل، کنفرانس، جلسه، فروم، مناظره، کارگاه آموزشی، گفتگو، ارائه مباحثه و ...)	مرکز مشاوره روابط عمومی و مطبوعات
			تعداد فعالیت های هنری انجام شده از قبیل تئاتر، نمایشگاه، کنسرت و ...	
			تعداد مواد تبلیغاتی بصری (کتاب، بروشور، مجله و ...)	
			تعداد مواد تبلیغاتی بصری (پروژه های رسانه های عمومی، برنامه های تلویزیون و پروژه های پخش بصری و ...)	
۲. توسعه و ترویج آگاهی وقف	۱. ترویج معرفی سازمانی و آگاهی وقف	افزایش فعالیت های روابط عمومی و استفاده بیشتر از کانال های ارتباطی نوشتاری و بصری	تعداد برنامه های هفته وقف (فعالیت های سینویزیون، پروموشن و فعالیت های زیرساختی فنی)	مرکز مشاوره روابط عمومی و مطبوعات
			تکمیل (هویت) فعالیت اجتماعی	
۲. اجرای برنامه بین المللی تا پایان سال ۲۰۱۹	۲. اجرای برنامه بین المللی تا پایان سال ۲۰۱۹	برگزاری برنامه برای توسعه مشارکت های بین المللی	تعداد برنامه برگزار شده	ریاست اداره روابط خارجی
			تعداد افراد دعوت شده	
			تعداد افراد شرکت کننده	

اهداف کلان	اهداف خرد	استراتژی	شاخص‌های عملکرد	واحد مسئول
۲. توسعه و ترویج آگاهی وقف	۳. اشتراک تجربیات با همکاری‌های بین‌المللی جدید	توسعه همکاری و تبادل اطلاعات در حوزه فعالیت	تعداد کشور بهره‌مند از کمک	
			تعداد فعالیت انجام شده	
	۴. معرفی تمدن وقف	انتشار	تعداد دفعات نشر	ریاست اداره فرهنگ و ثبت
		شرکت در نمایشگاه‌های انتشار	تعداد نمایشگاهی که در آن‌ها شرکت می‌شود	
		برگزاری فعالیت‌های مربوط به وقف	تعداد فعالیت	
	۵. ارائه خدمات به عموم توسط دارایی‌های فرهنگی وقفی منقول	توسعه کتابخانه اختصاصی وقف	تعداد انتشار کتابخانه	
		افتتاح موزه	تعداد موزه افتتاح شده	
		چاپ کاتالوگ	تعداد کاتالوگ چاپ شده	
۳. احیا و حفاظت دارایی‌های فرهنگی	۱. آماده‌سازی پروژه‌های تعمیر، مرمت و حفاظت از دارایی‌های فرهنگی وقفی غیرمنقول تا پایان سال ۲۰۱۹	ایجاد پروژه‌های کاربردی جهت انجام مرمت متناسب با اصالت اموال فرهنگی وقفی غیرمنقول	تعداد پروژه اموال فرهنگی وقفی غیرمنقول بایگانی شده	ریاست اداره آثار هنری و امور ساختمانی
	۲. تعمیر، مرمت و حفاظت از ۱۰۰۰ دارایی فرهنگی وقفی غیرمنقول تا پایان سال ۲۰۱۹	زنده نگه داشتن اموال فرهنگی وقفی غیرمنقول در چارچوب پروژه‌های تأیید شده و تصمیمات بنیادی و ترمیم آن‌ها متناسب با اصالتشان	تعداد اموال فرهنگی وقفی غیرمنقول تحت حفاظت، تعمیر و ترمیم	

اهداف کلان	اهداف خرد	استراتژی	شاخص های عملکرد	واحد مسئول
۳. احیا و حفاظت دارایی های فرهنگی	۳. امضای ۵ پروتکل همکاری در ارتباط با تعمیر، مرمت و حفاظت از دارایی های فرهنگی وقفی منقول و غیرمنقول تا پایان سال ۲۰۱۹	ایجاد ۵ پروتکل همکاری با کشورهای مالک اموال فرهنگی وقفی برای حفاظت از این اموال	تعداد کشورهایی که با آن ها پروتکل همکاری امضا شده	ریاست اداره روابط خارجی
	۴. حفاظت از دارایی های فرهنگی وقفی منقول تا پایان سال ۲۰۱۹	تأسیس واحدهای حفاظت / آسیب شناسی	نسبت تکمیل و سال تأسیس واحدهای حفاظت / آسیب شناسی	ریاست اداره فرهنگ و ثبت
۴. توسعه و تقویت ساختار سازمانی	۵. تکمیل ثبت موجودی ۵ کشور تا پایان سال ۲۰۱۹	توسعه مشارکت با کشورهای مالک اموال فرهنگی وقفی و شناسایی آن ها و انجام همکاری با سازمان ها در سطح ملی برای این امر	تعداد کشورهایی که ثبت موجودی آن ها به اتمام رسیده است	
	۱. ایجاد یک بایگانی وقف مطمئن و قابل دسترس	ایجاد سخت افزار فنی لازم و استخدام پرسنل متخصص ورود و ادغام سندهای وقفی به واحد آرشیو وقف	تعداد صفحه اسناد انتقال یافته به آرشیو دیجیتال	
			نسبت افزایش تعداد افراد استفاده کننده از سیستم جستجوی بایگانی وقف	
			تعداد سند وقفی ثبت شده در سیستم بایگانی وقف	
۲. تحلیل و شماره گذاری بنیاد های وقفی ضبط شده	هماهنگی درون و بیرون سازمانی	تحلیل بر اساس سند وقفی	تعداد بنیادهای وقفی ضبط شده که تطبیق آن ها با اسنادشان به اتمام رسیده است	ریاست اداره فرهنگ و ثبت
			تعداد سند وقفی تحلیل شده	ریاست اداره توسعه استراتژیک

اهداف کلان	اهداف خرد	استراتژی	شاخص‌های عملکرد	واحد مسئول
۴. توسعه و تقویت ساختار سازمانی	۳. ایجاد ۱۰ پروژه تا پایان سال برای استفاده از سرمایه‌هایی با منابع خارجی در جهت نیازهای سازمان	همکاری با سازمان‌ها و مؤسسات داخلی و خارجی برای استفاده از منابع برون‌سازمانی	تعداد پروژه ایجادشده	ریاست اداره روابط خارجی
	۴. بهبود کیفیت کارکنان	آموزش پرسنل موجود	تعداد روز/ پرسنل (پرسنل فنی)	
		تحلیل پرسنل براساس شروط سند وقفی	تعداد روز پرسنل (پرسنل دیگر)	تمام واحدها
۵. افزایش کمی و کیفی خدمات خیریه	۱. افزایش تعداد افراد بهره‌مند از کمک‌های اجتماعی	افزایش مبالغ برداشته‌شده از بودجه سازمانی برای افزایش تعداد افراد بهره‌مند از مزایای اجتماعی	تعداد دانش‌آموزان بهره‌مند از بورس تحصیلی	ریاست اداره خدمات خیریه
			تعداد افراد بهره‌مند از حقوق ماهیانه نیازمندان	
			تعداد خانواده بهره‌مند از خدمات مواد غذایی خشک	
	۲. افزایش میزان رضایت افراد بهره‌مند از کمک‌های اجتماعی	توزیع کمک‌های اجتماعی بر اساس نیازهای منطقه‌ای	بررسی میزان رضایت از خدمات مواد غذایی خشک	
		تعیین تقویم زمانی برای ارائه خدمات		
		افزایش محتویات سبدهای مواد غذایی خشک		

اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه، علاوه بر قوانین مربوطه دارای یکسری وظایف و مسئولیت‌هایی از نظر اسناد بالادستی می‌باشد. لذا در تهیه برنامه استراتژیک ۲۰۱۵-

۲۰۱۹، اسناد مؤثر در تعیین اهداف کلان و خرد، و همچنین برنامه‌ها و استراتژی‌های ملی، منطقه‌ای و حوزه‌ای مرتبط با زمینه‌های فعالیت سازمان نیز در نظر گرفته شده‌اند و در این زمینه با اسناد بالادستی به‌ویژه موارد زیر ارتباط برقرار شده است:

۱. برنامه توسعه دهم (۲۰۱۴-۲۰۱۸)
 ۲. برنامه‌های تحول دارای اولویت برنامه توسعه دهم (۲۰۱۴-۲۰۱۸)
 ۳. برنامه میان‌مدت (۲۰۱۳-۲۰۱۵)
 ۴. برنامه مالی میان‌مدت (۲۰۱۳-۲۰۱۵)
 ۵. برنامه مالی میان‌مدت (۲۰۱۴-۲۰۱۶)
 ۶. برنامه دولتی شصت و دوم
 ۷. برنامه دولتی شصت و یکم
 ۸. برنامه سال ۲۰۱۴
- همچنین اداره کل اوقاف نخست‌وزیری ترکیه درآمدها و هزینه‌ها را در سطح اهداف خرد و کلان، در برنامه استراتژیک ۲۰۱۵-۲۰۱۹ ارزیابی نموده است.

- [۱] وقف در ترکیه، وقف میراث جاویدان، فقه و اصول، تابستان ۱۳۷۴، شماره ۱۰.
- [۲] نظارت بروقف در حقوق ایران، مصر و ترکیه، فقه و اصول، وقف میراث جاویدان، پاییز ۱۳۷۸، ش ۲۷.
- [۳] جعفریان، رسول، اطلس شیعه، نشر سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح، ۱۳۸۹.
- [4] <https://goo.gl/KEhbH0>
- [5] www.yjc.ir
- [6] Özcan H, 2006. GIS based land evaluation of the high land in East Mediterranean Region, Turkey. Journal of Agriculture. Fac HR U 10: 1727-.
- [7] www.vision1404.ir
- [8] <http://data.worldbank.org/indicator/SP.POP.TOTL?locations=TR-IR>
- [9] <http://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.KD.ZG?end=2015&locations=TR-IR-1W&start=2000>
- [10] <http://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.PCAP.CD?locations=TR-IR-1W>
- [11] <http://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.CD?end=2015&locations=TR-IR&start=2000>
- [12] www.irdiplomacy.ir
- [13] <http://www.awqafsa.org.za/corporate-waqf-marrying-the-past-with-the-present/>
- [14] <http://www.vgm.gov.tr/sayfa.aspx?Id=85>
- [15] Vakıflar Kanunu Genel Gerekçesi, Vakıflar Kanunu Tasarısı ve Avrupa Birliği Uyum ile Adalet Komisyonu Raporları, No.11054/, <http://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem22/yil01/ss1239m.htm>.
- [16] <http://www.vgm.gov.tr/sayfa.aspx?Id=86>
- [17] Dernekler Kanunu, No.5253 (Official Gazette of 23.11.2004, No.25649)
- [18] Vakıflar Kanunu Genel Gerekçesi, Vakıflar Kanunu Tasarısı ve Avrupa Birliği Uyum ile Adalet Komisyonu Raporları, No.11054/, <http://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem22/yil01/ss1239m.htm>.
- [19] Taxation of Charities in Turkey (Draft), Prof.Dr.Billur Yalti, Koçs University, Faculty of Law, Tax Law Department
- [20] <http://www.vgm.gov.tr/db/dosyalar/webicerik195.doc>
- [21] Bikmen, F. (2006). The Landscape of Philanthropy and Civil Society in Turkey.
- [22] www.vgm.gov.tr
- [23] <http://www.vgm.gov.tr/icerikdetay.aspx?Id=168>
- [24] <http://www.vgm.gov.tr/icerikdetay.aspx?Id=169>
- [25] <http://www.vgm.gov.tr/sayfa.aspx?Id=79>
- [26] <http://www.vgm.gov.tr/sayfa.aspx?Id=80>

- [27] <http://www.vgm.gov.tr/sayfa.aspx?Id=78>
- [28] <http://www.vgm.gov.tr/sayfa.aspx?Id=81>
- [29] Bikmen, F. (2007). Move in the Right Direction, but Not the Destination: Turkey's New Foundations Law, *The International Journal of Not-for-Profit Law*, Vol.10, No.3.
- [30] Akbaş, K. (2014). NONPROFIT LAW IN TURKEY, Andolu University Faculty of Law, Comparative Nonprofit Sector Working Paper No. 51.
- [31] <http://www.tusev.org.tr/en/about-us/our-programmes>
- [32] <http://www.vgm.gov.tr/sayfahtml.aspx?Id=7>
- [33] <http://www3.irna.ir/fa/News/81903778/>
- [34] <http://www.turkeyanalyst.org/publications/turkey-analyst-articles/item/463-the-rise-of-diyamet-the-politicization-of-turkey%E299%80%sdirectorate-of-religious-affairs.html>
- [35] <http://www.diyamet.gov.tr/en/icerik/directorate-of-religious-affairs-human-resources-directorate-general/12602>
- [36] <http://www.diyamet.gov.tr/en/category/basic-principles-and-objectives/23>
- [37] <http://diyamet.gov.tr/en/icerik/high-board-of-religious-affairs/12598>
- [38] <http://www.diyamet.gov.tr/en/icerik/general-directorate-of-religious-services/12597>
- [39] <http://www.diyamet.gov.tr/en/icerik/general-directorate-of-hajj-and-umrah-services/12599>
- [40] <http://www.diyamet.gov.tr/en/icerik/general-directorate-of-foreign-relations/12600>
- [41] <http://www.diyamet.gov.tr/en/icerik/egitim-hizmetleri-genel-mudurlugu/12605>
- [42] <http://www.diyamet.gov.tr/en/icerik/general-directorate-of-religious-publications/12607>
- [43] <http://www.diyamet.gov.tr/en/icerik/general-directorate-of-management-services/12610>
- [44] www.diyamet.gov.tr/en/
- [45] <http://www.diyamet.gov.tr/en/icerik/mushaflari-inceleme-ve-kiraat-kurulu-baskanligi/12604>
- [46] <http://www.diyamet.gov.tr/en/content/winners-of-reciting-the-quran-by-heart-from-duzce-and-istanbul/7792>
- [47] <http://www.diyamet.gov.tr/en/kategori/kurumsal/1>
- [48] <http://www.diyametvakfi.org.tr/en>
- [49] http://www.efc.be/country_profile/turkey/
- [50] <http://www.tusev.org.tr/en/>
- [51] <https://www.vakifbank.com.tr/vakifbank-in-brief.aspx?pageID=839>
- [52] <https://www.vakifbank.com.tr/mission-vision-and-core-values.aspx?pageID=841>
- [53] <https://www.vakifbank.com.tr/ownership-structure.aspx?pageID=842>
- [54] <http://www.diyametvakfi.org.tr/en-US/site/icerik/misyon-ve-vizyon-1039>

- [55] <http://www.diyanetvakfi.org.tr/en-US/site/icerik/hakkimizda-1038>
 - [56] <http://www.diyanetvakfi.org.tr/en-US/site/icerik/teskilat-semasi-1085>
 - [57] <http://www.diyanetvakfi.org.tr/en-US/site/icerik/hayri-ve-sosyal-hizmetler-1078>
 - [58] <http://www.vkv.org.tr/hakkimizda.aspx?hl=en>
 - [59] <http://www.tusev.org.tr/tr/infobank/viewinfo/208>
 - [60] <http://www.vkv.org.tr/faaliyetlerimiz.aspx?hl=en>
 - [61] <http://www.vkv.org.tr/kurucumuz.aspx?hl=en>
 - [62] <http://www.fatihsultan.edu.tr/FSMVU>
 - [63] <http://www.fatihsultan.edu.tr/Vizyon>
 - [64] <http://www.fatihsultan.edu.tr/Misyon>
 - [65] <http://www.fatihsultan.edu.tr/Kurulus-Amaclari>
 - [66] <http://www.fatihsultan.edu.tr/Strateji>
 - [67] <http://www.tusev.org.tr/tr/infobank/viewinfo/223>
 - [68] <http://www.tbv.com.tr/tr/content/main/page/p/1-hakkimizda>
 - [69] http://www.tema.org.tr/web_149662_2-/neuralnetwork.aspx?type=6
 - [70] http://www.tema.org.tr/web_149662_2-/neuralnetwork.aspx?type=22
 - [71] http://www.tema.org.tr/web_149662_2-/neuralnetwork.aspx?type=21
 - [72] <http://forshare.mihanblog.com/post/60>
 - [73] http://www.wings-community-foundation-report.com/gsr_2010/gsr_country-profiles/country-profiles.cfm
 - [74] <http://www.vgm.gov.tr/icerik.aspx?Id=192>
 - [75] <http://data.worldbank.org/indicator/NY.GNP.PCAP.PP.CD?end=2014&locations=IR-1W-TR&start=2000&view=chart>
 - [76] <http://data.worldbank.org/indicator/NY.GNP.MKTP.PP.CD?end=2014&locations=IR-TR&start=2000&view=chart>
 - [77] https://en.wikipedia.org/wiki/Ministries_of_Turkey
 - [78] Who gives? A literature review of predictors of charitable giving Part One: Religion, education, age and socialization, René Bekkers and Pamala Wiepking, 2011, University of Hong Kong libraries.
 - [79] http://www.indexmundi.com/turkey/age_structure.html
 - [80] <http://www.vgm.gov.tr/db/dosyalar/menu159.pdf>
 - [81] http://www.globalhumanitarianassistance.org/wp-content/uploads/201506//GHA-Report-2015_-Interactive_Online.pdf
Global Humanitarian Assistance (GHA), Report, 2016
 - [82] <http://www.hudson.org/research/11259-the-interactive-map-of-philanthropic-freedom>
- [۸۳] گزارش مطالعه تطبیقی سایر کشورها در حوزه بقاع، اماکن متبرکه، مساجد و اماکن مذهبی، فاز پنجم، ویرایش اول، خرداد ۹۵

- [84] Helmut K. Anheier and Regina A. List., A Dictionary of Civil Society, Philanthropy and Non-Profit Sector.
- [85] <http://tusev.org.tr/tr/infobank/viewlist>
- [86] <http://www.globalhumanitarianassistance.org/wp-content/uploads/201607//GHA-report-2016-full-report.pdf>
- [87] <http://www.indexmundi.com/turkey/religions.html>
- [۸۸] مطالعات تطبیقی وقف و امور خیریه در کشورهای غیراسلامی و اسلامی، فاز دوم: گزارش رتبه بندی کشورهای مورد مطالعه، مجری طرح: محمدمهدی جعفری، اسفندماه ۱۳۹۴.
- [89] https://simple.wikipedia.org/wiki/List_of_countries_by_area
- [90] <http://goo.gl/ZgYB5o>
- [91] <http://goo.gl/hKjDL0>
- [92] <http://goo.gl/gLeA2D>
- [93] <http://www.maliye.gov.tr/Sayfalar/Eng/Mission-and-Vision.aspx>
- [94] http://www.sid.ir/fa/VEWSSID/s_pdf/245138904108.pdf

پیوست

پیوست ۱: قانون اوقاف شماره ۵۷۳۷

قانون اوقاف شماره ۵۷۳۷

تاریخ تصویب ۲۰ فوریه ۲۰۰۸

انتشار در نشریات اداری ۲۷ فوریه ۲۰۰۸

فصل ۱

دستورالعمل عمومی

موضوع

اصل ۱- این قانون به منظور ایجاد قواعد و روش‌های مرتبط با مدیریت، عملیات‌ها و نظارت بر بنیادهای وقفی؛ اطمینان از ثبت، محافظت، بازسازی و نگهداری دارایی‌های منقول و غیرمنقول کشور و خارج از کشور؛ اطمینان از مدیریت اقتصادی و استفاده از دارایی‌های بنیاد وقفی؛ و تعریف سازمان، وظایف، اختیارات و مسئولیت‌های اداره کل بنیادهای وقفی تدوین شده است.

حوزه عمل

اصل ۲- این قانون بنیادهای وقفی ضبط شده^۱، اضافه شده^۲ و جدید، جوامع غیرمسلمان و بنیادهای وقفی صنعتگران و اداره کل بنیادهای وقفی را شامل می‌شود.

از این پس اصل بین‌المللی دوسویگی باید در اجرای قانون مد نظر قرار گیرد.

1. mazbut
2. mulhak

تعاریف

اصل ۳- به منظور اعمال این قانون

اداره کل یا مقام نظارت به اداره کل بنیادهای وقفی اشاره دارد.

اداره کل به اداره کل بنیادهای وقفی اشاره دارد.

شورا به شورای بنیادهای وقفی اشاره دارد.

بنیادهای وقفی به جوامع ضبط شده، اضافه شده، غیرمسلمان و بنیادهای وقفی صنعتگران، و بنیادهای وقفی جدید اشاره دارد.

پیمان نامه به اسنادی اشاره دارد که دارایی، شرایط بنیادهای وقفی، خواسته های واقف مؤسس در خصوص بنیادهای وقفی ضبط شده، اضافه شده و همچنین بنیادهای وقفی جوامع غیرمسلمان را شامل می شود.

اظهارنامه ۱۹۳۶ به اظهارنامه ای اشاره دارد که توسط بنیادهای وقفی جوامع غیرمسلمان طبق قانون بنیادهای وقفی شماره ۲۷۶۲ تقدیم شده بود.

سند تودیع امانت به اسنادی اشاره دارد که طبق قانون مدنی منسوخ شده ترکیه شماره ۷۴۳ و قانون مدنی تاریخ ۲۰۰۱/۱۱/۲۲ ترکیه به شماره ۴۷۲۱ ایجاد شده که دارایی و شروط بنیادهای وقفی را اعلام می کند.

بنیادهای وقفی ضبط شده به بنیادهای وقفی اشاره دارد که طبق این قانون توسط اداره کل اجرا و ارائه می شود و بنیادهای وقفی که قبل از موعد اجرای قانون مدنی ۷۴۳ منسوخ شده ترکیه تأسیس شده باشند و توسط اداره کل بنیادهای وقفی طبق قانون بنیادهای وقفی شماره ۲۷۶۲ اجرا شده باشند.

بنیادهای وقفی اضافه شده به بنیادهای وقفی اشاره دارد که قبل از موعد اجرای قانون مدنی منسوخ شده ۷۴۳ ترکیه آغاز بکار کرده باشد، و اجرای آن به نسل های بعدی واقف-مؤسس واگذار شده باشد.

بنیادهای وقفی جوامع غیرمسلمان به بنیادهای وقفی اشاره دارد که متعلق به جوامع غیرمسلمان ترکیه بوده و اعضای آن شهروندان جمهوری ترکیه بوده و طبق قانون ۲۷۶۲ بنیادهای وقفی فارغ از اینکه پیمان نامه باشند یا خیر، دارای وضعیت نهاد حقوقی باشند.

بنیادهای وقفی صنعتگران به بنیادهای وقفی اشاره دارد که قبل از اجرای قانون ۲۷۶۲ بنیادهای وقفی ایجاد شده و توسط هیات مدیران انتخابی صنعتگران مدیریت می شود.

بنیادهای وقفی جدید به بنیادهای وقفی اشاره دارد که طبق قانون مدنی منسوخ شده شماره ۷۴۳ ترکیه و قانون مدنی شماره ۴۷۲۱ قابل اجرای ترکیه آغاز به کار نمایند.

شعبه به واحد فرعی اشاره دارد که در سازمانهای جدید ایجاد می شود تا عملیاتهای مربوط به بنیاد وقفی که فاقد وجهه قانونی است و ارگانها را شامل می شود، پیگیری نماید.

اداره نمایندگی به واحد فرعی اشاره دارد که در سازمانهای جدید ایجاد می شود تا عملیاتهای مربوط به بنیادهای وقفی که فاقد وجهه قانونی است و ارگانی را در برنمی گیرد، پیگیری نماید.

مدیریت بنیادهای وقفی به ارگانی اشاره دارد که از اختیار نمایندگی و مدیریت بنیاد وقفی طبق پیمان نامه، اظهارنامه ۱۹۳۶، سند تودیع امانت، قانون مدنی ۴۷۲۱ ترکیه، قانون الحاق، جوامع غیر مسلمان و بنیادهای وقفی جدید برخوردار است.

مدیر بنیاد وقفی به افرادی اشاره دارد که از اختیار مدیریت و نمایندگی بنیاد وقفی در بنیادهای وقفی اضافه شده، جامعه غیرمسلمان، صنعتگران و بنیادهای وقفی جدید طبق پیمان نامه، اظهارنامه ۱۹۳۶، سند تودیع امانت، قانون مدنی ۴۷۲۱ ترکیه و این قانون برخوردارند یا هر فردی که از اداره دارای ارگانهای مجاز و دارای صلاحیت برخوردار است.

خیریه ها به کالاها و خدماتی اشاره دارد که مستقیماً توسط بنیادهای وقفی ضبط شده، اضافه شده، جوامع غیرمسلمان، صنعتگران و بنیادهای وقفی جدید برای استفاده و خدمات رسانی جامعه تعیین می شوند.

واگذاری اجاره ای مستغلات به آن دسته دارایی های منقول و غیرمنقولی اشاره دارد که باید برای تولید درآمد استفاده شوند تا اهداف و عملیات های بنیاد وقفی تحقق یابد.

بنیادهای وقفی دارای زمین اجاره ای به حق مالکیت زمین هایی اشاره دارد که متعلق به بنیاد وقفی است که ساختارها و درختان متعلق به فردی است که از حق اختیار برخوردار است و اجاره آن به صورت سالانه پرداخت می شود.

بنیادهای وقفی اجاره ای نرخ دوگانه به آن دسته زمین های متعلق به بنیاد وقفی اشاره دارد که از پیش اجازه کاربری تا زمانی نامعین با قیمتی نزدیک به ارزش آن و اجاره سالانه به آن تعلق گرفته است.

حق امتیاز بهره برداری به مبلغی اشاره دارد که درازای مصرف و استفاده مجانی دارایی های غیرمنقول اجاره زمین و اجاره ای نرخ دوگانه جمع آوری می شود.

مازاد درآمد به مبلغی اشاره دارد که پس از اجرای کارهای تعمیراتی خیریه‌ها و مستغلات اجاره‌ای بنیاد وقفی و همچنین تدارک خدمات خیریه تعریف شده توسط پیمان‌نامه‌های بنیادهای وقفی ضبط شده و اضافه شده معوقه باقی می‌ماند.

حق عمری و رقبی به حقوق و مازاد درآمدی اشاره دارد که به طرفین ذینفع طبق پیمان‌نامه‌های بنیادهای وقفی ضبط شده و اضافه شده اعطا می‌شود.

بخش ۲

مفاد حاکم بر بنیادهای وقفی

فصل ۱

وضعیت نهاد حقوقی، شایستگی، مدیریت و نمایندگی

وضعیت نهاد حقوقی

اصل ۴- بنیادهای وقفی از وضعیت نهاد حقوقی خصوصی برخوردارند.

تأسیس، دارایی‌ها، شعبه‌ها و نمایندگی‌های بنیادهای وقفی جدید.

اصل ۵- بنیادهای وقفی جدید باید طبق مفاد قانون مدنی ترکیه تأسیس و راه‌اندازی شوند.

طی تأسیس بنیادهای وقفی جدید، حداقل مقدار دارایی‌هایی که باید طبق اهداف آن تخصیص یابند، باید سالانه توسط شورا تعیین گردند.

بنیادهای وقفی جدید ممکن است شعبه‌ها و نمایندگی‌هایی برای دستیابی به اهداف موجود در سند تودیع امانت تأسیس نمایند تا اظهارنامه‌ای در اداره کل بنیادهای وقفی ثبت نمایند. قواعد و روش‌های صدور اظهارنامه توسط آیین‌نامه‌های مربوطه تنظیم می‌گردد.

خارجی‌ها می‌توانند طبق اصل دوسویگی دوزور و دوافکتو بنیادهای وقفی جدید تأسیس نمایند.

مدیریت و نمایندگی

اصل ۶- بنیادهای وقفی ضبط شده باید طبق اداره کل مدیریت و نمایندگی شوند.

بنیادهای وقفی اضافه شده باید توسط آن دسته مدیرانی مدیریت و نمایندگی شوند که توسط شورا طبق شروط پیمان‌نامه که نباید مغایر با قانون اساسی باشند، تعیین شوند. مدیران بنیاد وقفی می‌توانند دستیارانی برای کمک تعیین نمایند. صلاحیت‌های مورد نیاز مدیران بنیادهای وقفی اضافه شده و دستیاران آن‌ها باید در آیین‌نامه عنوان گردد. کارهای خیریه باید با وکالت اداره کل انجام و اجرا شود تا زمانی که شخصی که به دلیل عدم موفقیت در تحقق شروط پیمان‌نامه شایستگی

جایگاه مدیریت را ندارد، دارای صلاحیت شده، و افراد جزء یا تحت حمایت سرپرست قابلیت حقوقی کسب کرده و جایگاه خالی مدیر پر شود.

مدیران بنیادهای وقفی جامعه غیرمسلمان باید توسط اعضای خود انتخاب شوند. قواعد و روش‌های انتصاب مدیران بنیاد وقفی باید در آیین‌نامه درج شده باشد.

بنیادهای وقفی صنعتگران باید منوط به مفاد بنیادهای وقفی اضافه شده باشند. این بنیادهای وقفی باید توسط هیات مدیرانی که صنعتگران تعیین می‌کنند، مدیریت شوند.

اعضای مدیریت بنیادهای وقفی جدید باید طبق سند تودیع امانت تعیین شوند و اکثریت احزابی که در بدنه مدیریتی بنیادهای وقفی دارای دفتر می‌باشند باید مقیم ترکیه باشند.

بنیادهای وقفی که تحت مدیریت و نمایندگی اداره کل می‌باشند.

اصل ۷- بنیادهای وقفی اضافه شده که مدیران آن قابل انتصاب نیستند یا بدنه مدیریتی آن نمی‌توانند طی ۱۰ سال تعیین شوند، باید توسط اداره کل طبق تصمیم دادگاه مدیریت و نمایندگی شوند.

مدیر دیگری نباید برای بنیادهای وقفی که قبل از اثرگذاری این قانون یا از این پس طبق این قانون در بنیادهای وقفی ضبط شده گنجانده شده‌اند، تعیین یا انتخاب گردد.

حق عمری و رقبی احزاب مربوطه طبق پیمان‌نامه‌های آن‌ها حفظ می‌شود.

تکمیل ارگان‌های بنیاد وقفی جدید

اصل ۸- در مواقعی که به دلیل مرگ، انتصاب مجدد یا غیره جایگاه خالی بماند، مواقعی که طبق قطعنامه مفادی توسط عضو صلاحیت‌دار برای اصلاح سند تودیع امانت وجود نداشته باشد؛ یا چنین عضوی وجود نداشته باشد، بنابراین طبق قطعنامه توسط فردی دارای اختیار برای اجرا و بر اساس مشورت اداره کل عضو جدید طبق مفاد سند تودیع امانت توسط دادگاه تعیین می‌شود.

احزاب غیر صلاحیت‌دار برای مدیریت بنیاد وقفی

اصل ۹- کسانی که در زمینه دزدی، دزدی مشروط، چپاول، غارت، غارت سازمان‌یافته، کلاهبرداری، کلاهبرداری سازمان‌یافته، ورشکستگی متقلبانه، برپایی مزایده رقابتی، نقض اعتماد، قاچاق یا هر جرمی علیه امنیت کشور مجرم شناخته شوند شایستگی انتصاب به پست مدیریت را ندارند.

هر فردی که پس از انتصاب به مدیریت در زمینه جرائم بالا مجرم شناخته شود، به‌طور خودکار از موقعیت خود محروم می‌شود.

مسئولیت‌ها و عزل مدیران بنیادهای وقفی

اصل ۱۰- مدیران بنیادهای وقفی متعهدند هم‌راستا با اهداف بنیاد وقفی و مطابق با قانون اجرایی عمل نمایند.

مدیر بنیاد وقفی نباید تابع تعهدات پاراگراف ۱ باشد و بنابراین در صورتی که :

- a) در عملکرد مطابق باهدف بنیاد وقفی موفق نباشد
- b) از کالاهای و درآمد بنیاد وقفی مطابق هدف آن استفاده نکند
- c) به دلیل اهمال فاحش و اقدامات عمدی منجر به زیان بنیاد وقفی شود
- d) در تکمیل یا اصلاح خطاها و نکات عنوان نشده در شرط مجاز که توسط مقامات نظارت تعیین شده، ناموفق باشد یا بر انجام تخلف تأکید داشته باشد.
- e) صلاحیت قانونی خود در اجرای حقوق مدنی را از دست دهد یا مبتلا به بیماری یا ناتوانی باشد که مانع انجام وظایف او به‌طور دائمی شود.
- f) اعمال جرمه اجرایی دو برابر پیگیرانه‌تر از اصل ۱۱ این قانون

شاید طبق حکم دادگاه بدوی که بنیاد وقفی در آن قرار دارد، و بر مبنای تصمیم شورا بر طبق درخواست مقام نظارت عزل شود. در مواردی که منجر به پیامدهای جبران‌ناپذیر شود، طبق تصمیم شورا، دادگاه باید از مقام نظارت بخواهد حکم قرار منع موقت برای تعلیق موقت مدیر از اداره و مدیریت بنیاد وقفی توسط هیأت امناء تا زمان اتمام دعوی دادگاه صادر نماید.

هر مدیر بنیاد وقفی که از اداره خود عزل شد، صلاحیت عضویت در شورا را نداشته و شایستگی تأسیس دفتر در همان بنیاد وقفی و هیأت حسابرسی را طی مدت سال نخواهد داشت.

مدیر بنیاد وقفی که در زمینه‌های تعیین شده در پاراگراف‌های c, e, f عزل شده، از این‌پس از پست مدیریتی بنیاد وقفی دیگر (در صورت وجود) نیز عزل خواهد شد و صلاحیت مدیریت چنین دفاتر و هیأت حسابرسی هر بنیاد وقفی را طی مدت ۵ سال نخواهد داشت.

هر شخص مرتبط با مدیریت بنیاد وقفی و یا کارمندان بنیاد وقفی مسئول هرگونه زیان و ضرر وارده به بنیاد وقفی به دلیل اهمال فاحش و سوءاستفاده عمدی خواهد بود.

مدیران بنیاد وقفی بدون حکم دادگاه نمی‌توانند از سمت خود عزل یا تعلیق شوند.

جریمه اداری

اصل ۱۱- مدیریت بنیاد وقفی که نتواند اظهارنامه‌ها، اسناد و جزییات درخواست شده در این قانون را علیرغم یادداشت اداره کل به‌موقع ارسال نماید، که منجر به این شود ارگان‌ها در خصوص

نقش پیمان‌نامه یا سند تودیع امانت یا ارائه اظهارنامه غلط تشکیل جلسه دهند، باید برای هر اقدام، از سوی اداره کل متحمل جریمه ۵۰۰ لیре ترکیه شود. اعتراض طی ۱۵ روز از تاریخ حکم طبق مفاد قانون ۵۳۲۶ میسدمینورز تاریخ ۲۰۰۵/۳/۳۰ قابل‌ارائه است.

فصل ۲

دارایی‌ها و عملیات‌های بنیاد وقفی

تملك دارایی توسط بنیاد وقفی، جایگزینی واگذاری اجاره‌ای مستغلات

اصل ۱۲- بنیادهای وقفی می‌توانند مالک کالاها باشند و هرگونه جابجایی در آن انجام دهند. شورا از اختیار جایگزینی، تبدیل به پول نقد و استفاده از مستغلات و واگذاری اجاره‌ای یا حق استفاده از پرکاربردترین مستغلات توسط اداره کل یا بنیادهای وقفی ضبط شده برخوردار خواهد بود.

در رابطه با بنیادهای وقفی اضافه شده، جوامع غیرمسلمان، صنعتگران و بنیادهای وقفی جدید، آن دسته کالاها و حقوقی که در آغاز تأسیس به بنیاد وقفی اختصاص یافته ممکن است طبق تصمیم دادگاه با کالاهای سودمندتر جایگزین شود یا به پول نقد تبدیل شود؛ در صورتی که دلایل منطقی متعاقب درخواست هیات مدیره بنیاد وقفی و مشورت با مقام نظارت وجود داشته باشد؛ درحالی که کالاها و حقوقی که در مرحله بعد به دست آمده ممکن است طبق تصمیم ارگان صلاحیت‌دار یا بر مبنای گزارش تهیه شده توسط نهادهای کارشناسی مستقل با کالاها و حقوق سودمندتر جایگزین شده یا به پول نقد تبدیل شود.

مدیران بنیاد وقفی باید اداره کل را از دارایی‌های غیرمنقولی که طی یک ماه از ثبت آن‌ها در ثبت دارایی به دست آورده‌اند یا جایگزین کرده‌اند، مطلع سازند.

اصل ۳۵ قانون شماره ۲۶۴۴ ثبت دارایی تاریخ ۱۹۳۴/۱۲/۲۲ در خصوص تملك دارایی‌های غیرمنقول توسط بنیادهای وقفی قابل‌اجرا است، اکثریت مؤسسان آن خارجیان می‌باشند.

ثبت غیرمنقولات به نام بنیاد وقفی

اصل ۱۳- طبق درخواست اداره کل، خیریه غیرمنقول ثبت نشده بنیادهای وقفی ضبط شده باید توسط اداره ثبت دارایی به نام بنیاد وقفی مربوطه ثبت گردد.

مقادیر فروش و اعطای دارایی‌های واگذاری اجاره‌ای غیرمنقول متعلق به بنیادهای وقفی اضافه شده (mulhak) و ضبط شده، یا کالاهای غیرمنقول خریداری شده، مبادله شده یا نوسازی شده باید در دفتر ثبت دارایی به نام بنیادهای وقفی مربوطه به تناسب سهامی که در اختیار بنیاد وقفی است، ثبت گردد.

تغییر هدف و کارکرد

اصل ۱۴- مواقعی که اجرای شروط بنیادهای وقفی در پیمان‌نامه‌های آن‌ها عملاً و قانوناً غیرممکن باشد، شورا باید اختیار تغییر این شروط را داشته باشد یا طبق درآمدهای فعلی بنیاد وقفی بر اساس پیشنهاد مدیران بنیاد وقفی در بنیادهای وقفی اضافه شده، بنیادهای وقفی جوامع یا صنعتگران و بر اساس اداره کل بنیادهای وقفی ضبط شده مقادیر پولی را با شرایط پیمان‌نامه خود مطابقت دهند، که نباید مغایر با خواسته مؤسس اهداکننده باشد.

کیفیت و استفاده از خیریه غیرمنقول

اصل ۱۵- خیریه غیرمنقول بنیادهای وقفی قابل ودیعه گذاری یا ضمیمه سازی نمی‌باشد؛ آیین‌نامه محدودیت‌هایی که منجر به مالکیت و حق ارتفاق می‌شود، نباید قابل اجرا باشد.

آن دسته از دارایی‌های غیرمنقول متعلق به اداره کل، بنیادهای وقفی اضافه شده یا ضبط شده که بدون نقش قانون یا حکم دولت برای مقاصدی که به آن نسبت داده شدند، قابل استفاده نباشند، یا به صورت جزئی و کلی به عنوان خیریه غیرقابل استفاده باشند یا مجاز به استفاده نباشند، را می‌توان به خیریه دارای یک هدف یا هدف مشابه تبدیل کرد یا می‌توان به مستغلات اجاره‌ای یا پول نقد طبق قطعنامه شورا در خصوص بنیادهای وقفی ضبط شده یا قطعنامه تصویب شده شورا طبق درخواست مدیر بنیاد وقفی در زمینه بنیادهای وقفی اضافه شده تبدیل نمود. پول نقد را می‌توان به خیریه‌ای دیگر به همین شیوه اختصاص داد. برای اختصاص یا انتقال در همان بنیاد وقفی هزینه‌ای قابل پرداخت نمی‌باشد.

اختصاص غیرمنقولات خیریه

اصل ۱۶- وظیفه باید توسط اداره کل به غیرمنقولات خیریه متعلق به بنیادهای وقفی ضبط شده هم‌راستا با پیمان‌نامه مربوطه اختصاص یابد. هرگونه غیرمنقولات خیریه که قابل استفاده یا بهره‌برداری توسط اداره کل نباشد، اجاره داده خواهد شد تا زمانی که به طور واقعی برای اهداف اصلی خود مورد استفاده قرار گیرند.

برای راه‌اندازی غیرمنقولات خیریه، اداره کل می‌تواند غیرمنقولات خیریه را به نهادها و سازمان‌های دولتی، بنیادهای وقفی دارای اهداف مشابه یا انجمن‌هایی اختصاص دهد که به نفع دولت علیه اقدامات تعمیر یا احیای آن‌ها تحت نظارت اداره کل فعالیت دارند تا از کاربرد آن‌ها برای خدمات تعریف شده پیمان‌نامه بنیاد وقفی اطمینان حاصل گردد.

اداره کل باید در رابطه با ایده اختصاص غیرمنقولات خیریه که به بنیادهای وقفی اضافه شده تعلق دارند، مشورت نماید.

غیرمنقولات اختصاص یافته نباید برای مقاصد کسب و کار تجاری مورد استفاده قرار گیرند؛ چنانچه مشخص شود کاربرد آن ناقص اهداف تخصیص است، غیرمنقولات باید توسط مسئولین اجرایی مدنی مکانی که غیرمنقولات در آن واقع شده است، طبق تقاضای اداره کل خلع ید شود.

غیرمنقولاتی که به بنیادهای وقفی جوامع تعلق دارند و به طور جزئی یا کلی به عنوان خیریه استفاده نمی شوند، را می توان بر طبق قطعنامه شورا و طبق تقاضای مدیریت بنیاد وقفی به دارایی واگذاری اجاره ای بنیاد وقفی تبدیل نمود، یا به بنیاد دیگری که عضو همان جامعه باشد، تخصیص داد.

بازگردانی غیرمنقولات به بنیاد وقفی

اصل ۱۷- مواقعی که استفاده کننده یا مالک بدون تعیین وارث از دنیا رود یا ناپدید شود یا مکان خود را ترک نماید و یا دستخوش جابجایی جمعیت شود، حق مالکیت دارایی های اجاره ای نرخ دو برابر یا اجاره زمین باید به نام بنیاد وقفی ثبت گردد.

هزینه بازیابی

اصل ۱۸- دارایی های غیرمنقول تحت مالکیت یا تحت اختیار اشخاص حقیقی یا نهادهای حقوقی دارای ثبت بنیاد وقفی اجاره زمین یا اجاره دو برابر، از این پس باید طبق هزینه بازیابی معادل ۱۰ درصد مقدار مالیات دارایی قابل اجرا در تاریخ معامله به طور مجانی در اختیار قرار گیرند. بالاین حال، اجاره آن دسته زمین های دولتی که به خیریه و یچموکاتا اختصاص نیافته، پرداخت می شود و آن دسته دارایی های غیرمنقولی که هزینه ها و عشر به بنیادهای وقفی تعلق می گیرد، نباید دستخوش هزینه بازیابی شوند.

برای محاسبه هزینه بازیابی، مقدار فروش باید به عنوان مبنای فروش هایی باشد که طبق اجرای الزامی و فسخ شراکت انجام شده است و هزینه مصادره باید به عنوان مبنای مصادره ها محسوب گردد.

تا زمانی که هزینه بازیابی به نام بنیاد وقفی طبق مفاد این قانون پرداخت شود، اختیارات قابل واگذاری غیرمنقولات نباید در دفاتر ثبت دارایی ثبت گردد.

همانند دفاتر ثبت بنیاد وقفی، مفادی که در قوانین دیگر برای شروط جریمه و تجویزی تعیین می شود، قابل اجرا نخواهد بود.

جمع‌آوری هزینه بازیابی

اصل ۱۹- هزینه بازیابی ممکن است از پیش طی ۶۰ روز طبق اظهارنامه پرداخت شود یا ممکن است با غیرمنقول دیگری مبادله شود و یا نیمی از آن از پیش پرداخت گردد و نیمی دیگر طی ۵ قسط برابر در طول سال پرداخت گردد. در موارد پرداخت اقساطی، رهن درجه نخستین یا مرتبه نخستین به غیرمنقولات تعلق می‌گیرد. در مواقعی که هیچ مبلغ قسطی در زمان تعیین‌شده پرداخت نشود، همه اقساط باقیمانده سررسید و قابل پرداخت خواهد بود.

در صورتی که هزینه‌های تعیین‌شده توسط اداره کل طبق اظهارنامه مربوطه سر موعد پرداخت گردد، باید همراه با جریمه تأخیر طبق قانون جمع‌آوری دریافتی‌های دولتی شماره ۶۱۸۳ جمع‌آوری شده و در خور اعتبار بنیاد وقفی باشد.

مدت اجاره

اصل ۲۰- مدت اجاره دارایی‌های غیرمنقول متعلق به اداره کل و بنیادهای وقفی ضبط شده حداکثر سه سال خواهد بود. به منظور اجاره در مقابل بازسازی و تعمیر بر مبنای ارزش تعمیر و بازسازی، مدت اجاره تا دو سال طبق تأیید اداره کل و تا ۴۹ سال طبق تصمیم شورا موافقت خواهد شد.

دارایی‌های فرهنگی اداره کل و بنیادهای وقفی ضبط شده که تعمیرات برای آن‌ها در نظر گرفته شده، و غیرمنقولاتی که بر آن‌ها سرمایه‌گذاری انجام می‌شود، باید طبق مدیریت شهری تا اتمام مدت اجاره طبق درخواست اداره کل بدون حکم دادگاه و با اعلامیه یک ماه قبل از انقضای مدت اجاره خلع ید شوند.

جنگل‌های متعلق به بنیاد وقفی

اصل ۲۱- می‌توان جنگل‌های اختصاصی برای بنیاد وقفی ایجاد کرد.

حفظ دارایی‌های فرهنگی بنیادهای وقفی و اظهارنامه‌های پروژه‌های توسعه

اصل ۲۲- سازمان‌ها و نهادهای دولتی باید طی آماده‌سازی طرح‌های توسعه برای حفظ دارایی‌های فرهنگی بنیاد وقفی با اداره کل مشورت نمایند.

هرگونه طرح یا بسته توسعه که توسط شهرداری‌ها یا بنیادهای وقفی و نهادهای دولتی دیگر در رابطه با غیرمنقولات متعلق به اداره کل یا بنیادهای وقفی ضبط شده تهیه می‌شود، باید از طریق آژانس مربوطه قبل از انتشار به بنیاد وقفی اطلاع‌رسانی شود.

برنامه‌های توسعه غیرمنقولات بنیادهای وقفی ضبط شده باید به شیوه‌ای تهیه شود که ویژگی واگذاری اجاره‌ای مستغلات واقعی حفظ شود.

آن دسته دارایی‌های غیرمنقولی که به اداره کل و بنیادهای وقفی ضبط شده تعلق دارند، اما در طرح‌های توسعه توسط مدارس، بیمارستان یا زمین‌های ورزشی اشغال شده‌اند، ممکن است توسط اداره کل طبق رضایت وزارت مربوطه به‌عنوان مدرسه خصوصی، بیمارستان خصوصی یا تسهیلات ورزشی مورد استفاده قرار گیرد - با این احتمال که توسط بنیادهای وقفی مربوطه طی دو سال از تاریخ اعتبار دهی طرح توسعه مصادره نشود.

اکتساب از طریق تملک

اصل ۲۳- دارایی‌های بنیاد وقفی نباید دستخوش اکتساب از طریق تملیک شود.

بیمه

اصل ۲۴- الزامی است که غیرمنقولات اجاره‌ای یا تخصیص‌یافته بنیادهای وقفی ضبط شده توسط استفاده‌کنندگان آن‌ها به نام اداره کل در برابر دزدی، آتش یا حوادث ناگهانی بیمه شوند.

اقدامات بین‌المللی

اصل ۲۵- بنیادهای وقفی ممکن است شعبه‌ها یا ادارات نمایندگی در خارج از کشور تأسیس نمایند؛ یا عملیات‌ها و همکاری‌های بین‌المللی انجام دهند؛ نهادهای عالی‌رتبه تأسیس نمایند یا شاید عضوی از سازمان‌هایی محسوب شوند که طبق اهداف و اقدامات آن‌ها در خارج از کشور تأسیس شده‌اند که در سند تودیع امانت قید شده است.

بنیادهای وقفی ممکن است ودیعه مالی یا کمک بلاعوض کالا یا نقدی از افراد، سازمان‌ها و نهادها در داخل کشور یا خارج کشور دریافت نمایند، و یا کمک بلاعوض و اعانه به‌صورت کالا یا نقدی به بنیادهای وقفی و انجمن‌های داخل کشور یا خارج کشور با اهدافی مشابه اعطا نمایند. کمک‌های نقدی که از خارج دریافت می‌شود یا فرستاده می‌شود باید از طریق بانک‌ها ارسال و دریافت گردد و به اداره کل اطلاع‌رسانی شود. شکل و محتوای اعلامیه باید در آیین‌نامه گنجانده شود.

تأسیس واحدها و شرکت‌های تجاری

اصل ۲۶- یک بنیاد وقفی ممکن است واحد یا شرکت اقتصادی تأسیس نماید تا اهداف خود را گسترش داده و درآمدی برای خود ایجاد نماید و مقرر شده که اداره کل اعلامیه آن را دریافت نماید. درآمد حاصل از واحدهای اقتصادی شامل شرکت‌ها نباید به اهدافی به‌جز اهداف بنیاد وقفی اختصاص یابد. با توجه به شرکت‌هایی که توسط بنیادهای وقفی تأسیس شده‌اند که اکثریت مؤسسان آن خارجی می‌باشند یا بیش از نیمی از سهام در اختیار چنین بنیادهای وقفی است، اکتساب دارایی توسط این شرکت‌ها دستخوش مفاد اکتساب دارایی قابل اجرا در همان بنیادهای وقفی است.

اداره کل بنیادهای وقفی مجاز است با درآمد و مستغلات واگذاری اجاره‌ای اداره کل و بنیادهای وقفی ضبط شده طبق تصمیم شورای وزرا، نهادها یا شرکت‌های اقتصادی تأسیس نماید. جایگزینی سهام و امتیازات شرکت با سهام و امتیازات سودمندتر، تبدیل آن‌ها به پول نقد و بهره‌برداری و استفاده از کل حقوق مرتبط با آن‌ها و همچنین بهره‌برداری از حق سهام مشارکت توسط اداره کل انجام خواهد شد.

حقوق و دارایی‌های فسخ‌شده یا منقضی شده بنیادهای وقفی جدید

اصل ۲۷- هرگونه مستغلات و حقوق باقیمانده از تسویه حساب بدهی‌های بنیادهای وقفی جدید منحل شده باید به بنیاد وقفی با اهداف مشابه طبق مفاد مندرج در سند تودیع امانت، یا طبق تصمیم دادگاه پس از مشورت با اداره کل در صورتی که مفاد خاصی در سند تودیع امانت وجود نداشته باشد؛ منتقل شود؛ مشابه مستغلات و حقوق باقیمانده از تسویه بدهی‌های بنیادهای وقفی جدید منحل شده که باید به بنیادهای وقفی اداره کل منتقل گردد.

فصل ۳

دارایی‌های فرهنگی و طبیعی بنیاد وقفی

شناسایی، ثبت و نگهداری دارایی‌های فرهنگی بنیاد وقفی

اصل ۲۸- شناسایی، موجودی، ثبت و حفظ (طبق اهداف این شرط، ویژگی‌هایی که متعلق به اداره کل و بنیادهای وقفی ضبط شده باشد) دارایی‌های فرهنگی منقول و غیرمنقول تحت تملک بنیادهای وقفی داخلی و خارجی و همچنین سلب مالکیت، استفاده، تعمیر، بازیابی و در صورت نیاز، بازسازی دارایی‌های فرهنگی بنیاد وقفی و حوزه‌های نگهداری که مالکیت آن‌ها تغییر یافته است، توسط اداره کل پیگیری و اجرا خواهد شد.

۱۰ درصد مبنای مالیات شرکتی نهادها و مشارکت بیش از ۵۰٪ سرمایه متعلق به اداره کل یا بنیادهای وقفی ضبط شده باید به اداره کل واگذار گردد تا برای تعمیر دارایی‌های فرهنگی متعلق به بنیادهای وقفی ضبط شده دارای درآمدهای کم استفاده شود.

شورا باید از اختیار حفظ و نگهداری غیرمنقولاتی که دارایی‌های فرهنگی تحت تملک بنیادهای وقفی ضبط شده دارای منابع درآمدی کمیاب محسوب می‌شوند، به‌وسیله درآمدهای به‌دست‌آمده از بنیادهای وقفی با اهداف مشابه برخوردار باشد.

حفظ دارایی‌های فرهنگی و طبیعی بنیاد وقفی

اصل ۲۹- دارایی‌های فرهنگی و طبیعی منقول و غیرمنقول تحت مالکیت بنیادهای وقفی باید توسط اداره کل، سازمان‌های دولتی مرتبط و کاربران آن‌ها حفظ شود.

واگذاری دارایی‌های فرهنگی بنیادهای وقفی

اصل ۳۰- دارایی‌های فرهنگی بنیادهای وقفی، مالکیت دارایی‌هایی که به دلایل نامبرده- به خزانه، ادارات ایالتی، شهرداری‌ها یا نهادهای حقوقی روستا منتقل شده است، باید به بنیادهای وقفی ضبط شده واگذار گردد.

فصل ۴

حسابداری و حسابرسی بنیادهای وقفی

حسابداری بنیادهای وقفی

اصل ۳۱- بنیادهای وقفی باید دفاتر حسابداری خود را طبق قوانین و روش‌هایی که توسط اداره کل تعیین شده، حفظ و نگهداری نمایند. قوانین و روش‌های مربوط به دفاتر ثبت اسناد باید در آیین‌نامه مربوطه سازماندهی گردند.

درآمدها و هزینه‌های هر بنیاد وقفی ضبط شده باید جداگانه مورد بررسی قرار گیرد.

بنیادهای وقفی باید با مشاهده قوانین و ریسک‌های اقتصادی بر دارایی‌های خود سرمایه‌گذاری نمایند.

تعهد در ارائه صورتحساب‌ها

اصل ۳۲- مدیریت بنیاد وقفی باید طی ۶ ماه اول هر سال تقویمی، صورتحسابی حاوی فهرست مدیران یا اعضای هیات مدیره بنیاد وقفی؛ صورتحساب‌های مالی و بودجه؛ گزارش فعالیت‌ها، جزییات مستغلات، چارت‌های مالی سال پیش، اسنادی که تأیید کنند این صورتحساب‌ها از طریق رسانه‌ها یا ابزار مناسب منتشر شده باشند، صورتحساب‌های مالی عملیات‌ها و شعبات تجاری و همچنین اطلاعات قید شده در آیین‌نامه به اداره کل تقویم نماید.

حسابرسی بنیادهای وقفی

اصل ۳۳- حسابرسی داخلی یک ضرورت برای بنیادهای وقفی اضافه شده، جوامع، صنعتگران و بنیادهای وقفی جدید محسوب می‌شود. بنیاد وقفی ممکن است توسط نهادهای خود یا شرکت‌های حسابرسی مستقل مورد حسابرسی قرار گیرد.

مدیران بنیاد وقفی باید گزارشی از حسابرسی داخلی که حداقل یک‌بار در سال انجام می‌شود، ارائه دهند و نتایج آن را حداکثر طی دو ماه پس از تاریخ گزارش به اداره کل تحویل دهند.

اداره کل باید حسابرسی به منظور بررسی تطابق بنیاد وقفی با اهداف آن و قوانین اجرایی و همچنین تطابق نهادهای اقتصادی با قوانین و فعالیت‌های آن انجام دهد.

هزینه‌های مدیریت و نمایندگی

اصل ۳۴- ۲۰ درصد درآمدهای خالص سالانه بنیادهای وقفی ضبط شده تابع حقوق عمری و رقبی بوده و آن دسته درآمدهایی که موقتاً در اختیار اداره کل قرار دارند، باید به منظور تحقق هزینه‌های مدیریت و نمایندگی با بودجه اداره کل اعتبارسنجی شوند.

بخش ۳

اداره کل بنیادهای وقفی، شورای بنیادهای وقفی، سازمان اداره کل و استخدام

فصل ۱

اداره کل بنیادهای وقفی

اداره کل بنیادهای وقفی

اصل ۳۵- اداره کل بنیادهای وقفی دارای مرتبه شخصیت حقوقی توسط نخست‌وزیری تعیین می‌شود تا وظایف تعیین شده برای آن‌ها را به انجام رساند.

در صورت لزوم، نخست‌وزیر می‌تواند از طریق وزیر کشور که نماینده او محسوب می‌شود، اختیاراتی را که در رابطه با مدیریت اداره کل به او واگذار شده را اعمال نماید.

اداره کل می‌تواند شامل سازمان‌های مرکزی و استانی باشد.

دفتر اصلی اداره کل در آنکارا واقع شده است.

وظایف اداره کل

اصل ۳۶- وظایف اداره کل به شرح زیر می‌باشد:

a) تحقق و اجرای شروط و خدمات خیریه، جوامع، فرهنگی و اقتصادی که در پیمان‌نامه‌های بنیادهای وقفی ضبط شده تعیین شده باشد، و در صورت فقدان پیمان‌نامه، در حکم، سند مالکیت یا حق امتیاز جایگزین پیمان‌نامه عنوان شود.

b) به منظور خدمات‌دهی بهینه خدمات فوق‌الذکر، استفاده و سرمایه‌گذاری اعتبارات و کالاهای اداره کل و بنیادهای وقفی ضبط شده و سرمایه‌گذاری آن‌ها در سرمایه‌گذاری‌هایی که از بازدهی بالا برخوردارند.

c) تأسیس شرکت‌ها، مشارکت در شرکت‌های در حال حاضر فعال و تصمیم‌گیری در خصوص هرگونه سرمایه‌ای که اعتبارات شرکت‌های موجود اداره کل و بنیادهای وقفی ضبط شده را افزایش دهد.

d حفظ و بازگردانی دارایی‌های فرهنگی بنیادهای وقفی واقع در کشور و خارج از کشور

e حسابرسی بنیادهای وقفی اضافه شده، جوامع، صنعتگران و بنیادهای وقفی جدید.

f اجرای اقدامات آموزشی، تحقیق، توسعه و اقدامات فرهنگی و انتشار موارد مربوط به بنیادهای وقفی؛ حفظ همکاری‌های داخلی و بین‌المللی.

g ایجاد کلکسیون‌هایی حاوی دارایی‌های فرهنگی بنیادهای وقفی، تأسیس موزه‌ها، کتابخانه‌ها و مراکز فرهنگی.

h انجام خدمات و وظایف منسوب به آن طبق این قانون و قوانین دیگر

اداره کل باید با سازمان‌ها و نهادهای دیگر در رابطه با وظایف خود که مرتبط با بنیادهای وقفی باشد، همکاری داشته باشد و از مقیاس‌های لازم برای این همکاری‌ها استفاده نماید. در صورت لزوم، اداره کل می‌تواند کارشناس، سازمان‌ها و نهادهای متخصص برای مشاوره و نظرات حقوقی محدود به موضوع مربوطه بدون اینکه تابع قانون مناقصات دولتی شماره ۴۷۳۴ باشد، استخدام نماید.

حسابرسی اداره کل

اصل ۳۷- حسابرسی اداره کل باید در چارچوب مفاد قانون شماره ۵۰۱۸ مدیریت و کنترل مالی دولتی به تاریخ ۲۰۰۳/۱۲/۱۰ انجام گردد.

بودجه اداره کل

اصل ۳۸- بودجه اداره کل باید طبق چارچوب قانون شماره ۵۰۱۸ مدیریت و کنترل مالی دولتی تهیه گردد. این بودجه باید طی مدتی مجاز پس از دریافت تأییدیه شورا به مقامات مربوطه تقدیم گردد.

هرگونه درآمد مازاد باید تا سال آینده به تعویق افتد.

درآمدهای اداره کل

اصل ۳۹- درآمدهای اداره کل به شرح زیر است:

a درآمدهای اجاره‌ای

b سود تجارت

c درآمدهای شرکت‌کنندگان

d) سررسیدهای مدیریت و نمایندگی

e) درآمدهایی که از فروش دارایی‌های غیرمنقول متعلق به بنیادهای وقفی ضبط شده حاصل می‌شوند.

f) هزینه‌های بازگردانی

g) درآمدها و عایدی‌های ناشی از فروش دارایی‌های غیرمنقول تحت تملک اداره کل.

h) وقف‌های مشروط

i) وقف‌های غیرمشروط

j) سایر درآمدها

اصل ۴۰- درآمدهای عنوان‌شده در پاراگراف‌های e و f اصل ۳۹ این قانون ممکن است برای خرید دارایی‌های غیرمنقول برای بنیاد وقفی و تعمیر و نگهداری دارایی‌های غیرمنقول فعلی بنیاد وقفی استفاده شود. این مبلغ طبق تصمیم شورا ممکن است برای سرمایه‌گذاری‌های بازدهی درآمد و تعمیر و نگهداری دارایی‌های فرهنگی واقع در داخل و خارج کشور و متعلق به بنیادهای وقفی بدون منبع درآمد هزینه گردد.

وقف‌های مشروط اداره کل باید هم‌راستا با خواسته وقف‌کننده هزینه گردد.

فصل ۲

شورای بنیادهای وقفی

تأسیس شورا

اصل ۴۱- شورا بالاترین نهاد تصمیم‌گیری در اداره کل محسوب می‌شود.

شورا در مجموع باید متشکل از ۱۵ عضو باشد که عبارتست از ۵ عضو اداره کل، ۳ مدیرکل و یک مشاور حقوقی پایه ۱ و همچنین ۵ عضوی باشد که فارغ‌التحصیلان دانشگاه بوده و از دانش و تجربه تخصصی در زمینه بنیادهای وقفی برخوردار باشند که از طریق حکمی مشترک طبق پیشنهاد نخست‌وزیر تعیین‌شده باشند؛ و همچنین ۳ عضو که توسط بنیادهای وقفی جدید انتخاب می‌شوند و دو عضو که یکی از آن‌ها توسط بنیادهای وقفی اضافه شده و دیگری توسط بنیادهای وقفی جوامع انتخاب می‌شوند. علاوه بر این، بنیادهای وقفی جدید می‌توانند ۳ عضو ذخیره انتخاب نمایند، درحالی‌که هرکدام از بنیادهای وقفی اضافه شده و جوامع می‌توانند یک عضو ذخیره انتخاب نمایند. انتخابات جداگانه طبق دعوت اداره کل و با مشارکت نمایندگان

منصوب شده هیات مدیران بنیادهای وقفی جدید؛ مدیران بنیادهای وقفی اضافه شده و هیات مدیره بنیادهای وقفی جوامع برگزار خواهد شد.

مدیرکل ریاست شورا را نیز بر عهده دارد.

مدیرکل از اختیار و مأموریت اجرای تصمیمات اتخاذ شده برخوردار است. مواقعی که مدیرکل نتواند به دلایل مختلف در مأموریت های خود حضور یابد، مدیرعامل کل می تواند ریاست شورا را بر عهده گیرد.

اصول و روش های حاکم بر کارکرد شورا باید در دستورالعمل مربوطه درج گردد.

وظایف شورا

اصل ۴۲- علاوه بر وظایف تعیین شده برای شورا طبق اصول دیگر قانون مذکور، شورا وظایف زیر را نیز بر عهده دارد:

a) تصمیم گیری برای منفعت عمومی در خصوص سلب مالکیت و اختیار تخصیص اعتبارات، فروش و معامله مستغلات واگذاری اجاره ای و غیرمنقولات خیریه تحت تملک اداره کل، مولهاک و بنیادهای وقفی ضبط شده

b) تأیید بودجه های اداره کل و ادارات عملیاتی

c) تصمیم گیری در خصوص دستورالعمل و آیین نامه های پیش نویس مربوط به اداره کل و بنیادهای وقفی

d) تصمیم گیری در مورد اموری که از نظر اداره کل ضروری به نظر برسند

صلاحیت و تصدی اعضای شورا

اصل ۴۳- اعضای شورا باید از صلاحیت های مدنظر کارمندان شهری که در قانون شماره ۶۵۷ کارمندان شهری مصوب ۱۹۶۵/۰۷/۱۴ تعیین شده است، برخوردار باشند؛ حداقل سه نفر از اعضا تعیین شده طبق حکمی مشترک باید دارای حداقل ۱۰ سال سابقه خدمت در سازمان ها و نهادهای دولتی باشند.

اعضای شورا که مأموران دولتی نیستند، ممکن است با توجه به تخلفاتی که در رابطه با وظایفشان مرتکب شده اند و همچنین آن دسته تخلفاتی که علیه وظایفشان مرتکب شده اند، به عنوان مأموران دولتی در نظر گرفته شوند.

مدت تصدی اعضای شورا باید سه سال باشد. عضویت مدیرکل، معاون مدیر و مشاور حقوقی پایه یک شورا باید محدود به مدت خدمت آنها باشد. باین حال، اگر هرکدام از اعضای منصوب شده نتواند به دلیل بیماری یا ناتوانی وظایف خود را انجام دهد؛ یا اگر صلاحیت عضویت

آن‌ها رد شده باشد، تصدی طبق حکم مشترک مربوط به اعضای منصوب‌شده توسط حکم مشترک و در سایر موارد طبق تصمیم شورا و پیشنهاد مدیرکل خاتمه می‌یابد.

کسانی که به‌عنوان اعضای شورا طبق حکم مشترک طی مدت خدمت به‌عنوان کارمند شهری یا دیگر مأمور دولتی منصوب‌شده‌اند، باید تا زمانی که در شورا مشغول‌اند، از اداره سابق خود استعفا دهند. این اعضا ممکن است مجدداً توسط کارفرمایان سابق خود برای منصبی که مناسب صلاحیت‌های آن‌ها باشند، استخدام شوند. در مواقعی که اداره آن‌ها به هر دلیلی بجای اینکه از صلاحیت‌های کارمند دولتی محروم گردد، منحل شود، یا از منصب عضویت استعفا دهد یا مدت اداره آن‌ها اتمام یابد، طی ۳۰ روز باید درخواستی برای اداره سابق خود ارائه دهند. در این موارد، زمانی را که در اداره کل سپری نموده‌اند باید طوری محاسبه گردد که انگار در سازمانی که منصوب‌شده بودند، مشغول بکار بودند. مفاد حاکم بر اکتساب عناوین آکادمیک محفوظ است و پرسنل انتقالی دانشگاه باید تابع همین مفاد باشند.

جایگزینی اعضای شورا و مبالغ افتخاری

اصل ۴۴- در مواقعی که اداره عضو منصوب‌شده طبق حکمی مشترک به دلایل فوق‌الذکر خالی بماند، باید به مدت ۳ سال طی ۳۰ روز مطابق با اصل ۴۳ جایگزین گردد.

در مواقعی که اداره عضوی که توسط بنیادهای وقفی انتخاب‌شده، خالی بماند، اعضای ذخیره برای تکمیل مدت باقیمانده تعویض می‌شوند.

اعضای شورا که دارای اداره دولتی نباشند، باید به ازای هرروز جلسه مبلغ قدردانی دریافت نمایند که ممکن است برابر با ضرب عدد شاخص (۳۰۰۰) در ضریب حقوقی پرداختی به کارمندان دولتی باشد و مقررشده که نباید بیشتر از ۴ روز در ماه باشد.

جلسات شورا و حدنصاب قطعنامه

اصل ۴۵- شورا باید حداقل دو بار در ماه و طبق درخواست مدیرکل با حضور دوسوم کل اعضا جلسه تشکیل دهد و قطعنامه باید مورد تصدیق اکثریت قاطع کل اعضای شورا واقع شود. اعضای شورا نمی‌توانند آراء ممتنع ارائه دهند. اعضای شورا در برابر آراء خود و قطعنامه مسئول می‌باشند.

اعضای شورا نمی‌توانند در جلسات حضورداشته باشند و در مورد اموری رأی دهند که خود و روابط آن‌ها و همچنین فرزندان و خانواده‌های آن‌ها را تا درجه سوم خویشاوندی و وابستگی نگران سازد.

در جلساتی که آن‌ها را نگران سازد، بنیادهای وقفی می‌توانند نماینده‌ای را تعیین نمایند که حق رأی‌دهی نداشته باشد.

قوانینی که اعضای شورا باید از آن پیروی نمایند

اصل ۴۶- اعضای شورا نباید به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم مشارکتی در اجرا، دلالی یا نمایندگی با اداره کل و شرکت‌های وابسته به آن طی دوران تصدی آن‌ها و ۲ سال از اتمام دوران تصدی آن‌ها داشته باشند.

اعضای شورا نباید اطلاعات و اسناد محرمانه‌ای را که طی دوران تصدی در مورد هریک از احزاب به دست آورده‌اند، افشا سازند، مگر اطلاعاتی که طبق قانون مجاز به افشای آن باشند؛ و نباید از این اطلاعات و اسناد به نفع شخصی یا به ضرر طرفین ثالث استفاده نمایند. این تعهد حتی پس از اتمام دوران تصدی نیز همچنان باقی خواهد ماند.

هر عضوی که نتواند سه جلسه متوالی یا به‌طورکلی ۱۰ جلسه طی سال بدون عذر موجه در جلسات حضور یابد طبق قطعنامه شورا عزل خواهد شد.

فصل ۳

سازمان

سازمان مرکزی

اصل ۴۷- سازمان اصلی اداره کل باید شامل واحدهای خدماتی اصلی، واحد مشاوره، واحدهای حسابرسی و واحدهای خدماتی جانبی باشد.

سازمان مرکزی اداره کل در جدول ۱ نشان داده شده است.

مدیرکل

اصل ۴۸- مدیرکل بالاترین مقام است که نمایندگی اداره کل را بر عهده دارد.

مدیرکل باید عهده‌دار وظایف اداره کل هم‌راستا با شروط و مفاد پیمان‌نامه، طرح‌های توسعه، برنامه‌های سالانه و قانون‌گذاری باشد و در برابر نخست‌وزیر پاسخگو باشد و تضمین‌کننده همکاری با سازمان‌های دیگر در موضوعاتی باشد که در گستره فعالیت‌ها او قرار می‌گیرند.

مدیرکل باید دارای اختیار و مسئول بازرسی/حسابرسی فعالیت‌ها، عملیات‌ها و حساب‌های سازمان مرکزی و استانی و همچنین بهره‌برداری از این وظایف باشد.

معاون مدیرکل

اصل ۴۹- سه معاون مدیرکل ممکن است برای کمک به مدیرکل جهت همکاری بین واحدهای اصلی خدماتی، مشاوره، حسابرسی و واحدهای خدماتی جانبی منصوب گردند. معاون مدیرکل می‌تواند وظایف تعیین‌شده توسط مدیرکل را انجام دهد.

واحدهای خدمات اصلی

اصل ۵۰- واحدهای خدمات اصلی اداره کل عبارت‌اند از:

a) وزارت خانه خدمات بنیاد وقفی

b) وزارت خانه خدمات خیریه

c) وزارت خانه اقدامات هنری و بازسازی

d) وزارت خانه سرمایه‌گذاری و مستغلات

e) وزارت خانه خدمات بهداشتی

f) وزارت خانه امور فرهنگی و ثبت

g) وزارت خانه روابط خارجی

وزارت خانه خدمات بنیاد وقفی

اصل ۵۱- وزارت خانه خدمات بنیاد وقفی مسئول موارد زیر خواهد بود:

a) انجام اقدامات و پردازش‌های مربوط به بنیادهای وقفی اضافه شده، جوامع، صنعتگران و بنیادهای وقفی جدید

b) انجام رویکردهای مربوط به جریمه‌های سازمانی

c) اجرای سایر وظایفی که توسط مدیرکل تعیین گردد.

وزارت خانه خدمات خیریه

اصل ۵۲- وزارت خانه خدمات خیریه مسئول موارد زیر خواهد بود:

a) تحقق شرط‌های خیریه و ارائه خدمات تعیین‌شده در پیمان‌نامه‌ها

b) تحقق تشریفات مربوط به تخصیص دارایی‌های غیرمنقول خیریه

c) تأسیس تسهیلات آموزشی در هر سطح، سازمان‌های مراقبت‌های بهداشتی و خدمات اجتماعی، آشپزخانه‌های عمومی، خوابگاه‌های دانشجویی و غیره برای پیشبرد شروط و خدمات خیریه در پیمان‌نامه‌های مربوطه؛ مدیریت این تسهیلات؛ تأمین کمک‌هزینه برای دانشجویان، تأمین کمک‌های اجتماعی برای افراد تهیدست، پرداخت سود به افراد نیازمند و ناتوان.

d) همکاری با سازمان‌ها و بنیادهای وقفی خدمات اجتماعی

e) ایجاد و تحقق سیاست‌های اجتماعی و پروژه‌های کمک‌رسانی به جوامع با همکاری سازمان‌های بین‌المللی

f) انجام سایر وظایفی که توسط مدیرکل تعیین می‌شود.

وزارت خانه اقدامات هنری و بازسازی

اصل ۵۳- وظایف وزارت خانه امور هنری و بازسازی به شرح زیر است:

a) مکان‌یابی و شناسایی، تأمین موجودی برای دارایی‌های فرهنگی بنیادهای وقفی و بایگانی اسناد

b) ارائه پیش‌نویس یا پیش‌نویس طرف ثالث، طرح‌های اندازه‌گیری، بازپرداخت، بازگردانی و پروژه‌های دیگر به همراه برنامه‌های ۵ ساله تعمیرات دارایی‌های فرهنگی تحت تملک اداره کل و بنیادهای وقفی ضبط شده؛ تعمیر و بازگردانی آن‌ها؛ و یا استخدام گروه‌هایی برای انجام این امور؛ طبق درخواست و هم‌راستا با شروط و شرایط پروتکل امضاشده، کمیسیون این اقدامات به سازمان‌ها و بنیادهای وقفی دولتی و همچنین اشخاص حقیقی و حقوقی که اداره کل مسئول کنترل این امور خواهد بود

c) تدارک تحلیل‌های واحد قیمت برای دارایی‌های فرهنگی بنیادهای وقفی؛ اطمینان از اینکه پس از تأیید اداره کل منتشر خواهند شد.

d) اجرای رویکردهای لازم در رابطه با پروژه‌های تعمیر و بازسازی دارایی‌های فرهنگی تحت تملک اداره کل و بنیادهای وقفی ضبط شده؛ کشف شرایط فعلی از طریق طرح‌ها و عکس‌های اندازه‌گیری شده؛ اجرای رویکردهای مصادره دارایی‌ها و مناطق حفاظت‌شده.

e) انجام امور بازسازی، تعمیر و مناقصه ساختمان‌های جدید و همچنین تعمیرات دارایی‌های فرهنگی تحت تملک اداره کل و بنیادهای وقفی ضبط شده.

f) خریداری مواد لازم برای تعمیرات دارایی‌های فرهنگی بنیاد وقفی و ساختمان‌های جدید؛ ایجاد و بررسی سایت‌های ساخت‌وساز.

g) اجرای آیین‌نامه‌ها و تشریفات مربوط به قانون شماره ۲۸۶۳ حفاظت از دارایی‌های طبیعی و فرهنگی مصوب ۱۳۸۳/۰۷/۲۱.

h) انجام سایر امور مشابه تعیین‌شده توسط مدیرکل.

وزارت خانه سرمایه‌گذاری و مستغلات

اصل ۵۴- وظایف وزارت خانه سرمایه‌گذاری و مستغلات به شرح زیر است:

a) تهیه موجودی و ثبت دارایی‌های غیرمنقول تحت مالکیت اداره کل یا بنیادهای وقفی ضبط شده، اضافه شده و بنیادهای وقفی جوامع.

b) تعیین دارایی‌های غیرمنقولی که باید طبق این قانون و قوانین مرتبط به بنیادهای وقفی مربوطه بازگردانده شوند و به نام بنیاد وقفی در مرکز ثبت دارایی ثبت شوند؛ پیگیری مالکیت و تشریفات رسیدگی به دارایی‌های فرهنگی بنیادهای وقفی.

c) نظارت و پیگیری روش‌های توسعه و امور ثبت املاک دارایی‌های غیرمنقول بنیادهای وقفی تحت تملک اداره کل یا بنیادهای وقفی ضبط شده پیگیری مصادره آن‌ها و تشریفات اجاره؛ اجرای روش‌هایی برای ورود یا خروج از وضعیت بنیاد وقفی یا ساختمان خدماتی؛ اعلام قوانین و روش‌های حاکم بر اجاره‌ها؛ اطمینان از اینکه این دارایی‌ها به ازای هزینه‌های ساخت و ساز یا نوسازی یا در برابر آپارتمان اجاره داده شده است؛ استفاده از همه مقیاس‌ها برای منع هرگونه تخلف؛ تعویض یا فروش آن دسته دارایی‌هایی که بلااستفاده می‌باشند؛ و خریداری دارایی‌هایی که ضروری می‌باشند.

d) انجام رویکردهای مرتبط با دارایی غیرمنقولی که به اداره کل اعطاشده باشد.

e) تعیین دارایی‌های غیرمنقولی که منوط به بازبایی باشند و اطمینان از اینکه هزینه بازبایی دریافت شده است.

f) استخدام یا به‌کارگیری طرف ثالث برای اجرای اقدامات زیرساختی با توجه به نیاز به وظایف و عملیات‌ها

g) انجام وظایف مشابه دیگری که مدیرکل تعیین نموده است.

وزارت خانه خدمات بهداشتی

اصل ۵۵- وظایف وزارت خانه خدمات بهداشتی به شرح زیر است:

a) تأمین خدمات بیمارستانی، سرپایی و سیار بهداشتی و اجرای آیین‌نامه‌ها و اقدامات مرتبط به‌منظور تحقق شرایط خیریه پزشکی که در پیمان‌نامه‌های بنیادهای وقفی ضبط شده (mazbut) عنوان شده است.

b) سنجش تأمین خدمات مؤثر و کارآمد در تسهیلات بهداشتی

c) همکاری با سازمان‌ها و نهادهای تأمین‌کننده خدمات بهداشتی

d) اطمینان از اینکه در صورت لزوم توافقاتی با سازمان‌ها و نهادهای دولتی، بنیادهای وقفی امنیت جوامع و همچنین شرکت‌های خصوصی بیمه فعال در بخش سلامت به امضا رسیده باشد

e) اطمینان از اینکه بنیاد وقفی بزمی عالم ولیده سلطان بیمارستان گوربا به عنوان یک بیمارستان آموزشی هم‌راستا با شرایط درج شده در پیمان نامه آن به طور کارآمد و مؤثر عمل می‌کند.

f) انجام وظایف مشابه دیگر که توسط مدیرکل تعیین شده است.

وزارت خانه امور فرهنگی و ثبت

اصل ۵۶- وظایف وزارت خانه امور فرهنگی و ثبت به شرح زیر است:

a) ترجمه، برگردانی، دسته‌بندی و بایگانی پیمان‌نامه‌ها، دستورات امپراتوری عثمانی، اسناد مالکیت، احکام و اسناد مشابه در بایگانی‌های اداره کل

b) ثبت بایگانی‌های اصلی بنیادهای وقفی؛ ثبت بنیادهای وقفی جدید در بایگانی‌های مرکزی

c) پیگیری پیمان‌نامه‌ها و اسناد مشابه ذخیره شده در بایگانی دولتی، کتابخانه‌ها و موزه‌ها و همچنین بایگانی‌های خصوصی اشخاص حقیقی و حقوقی، و اطمینان از اینکه این اسناد به بایگانی اداره کل منتقل خواهد شد.

d) ثبت و بایگانی نسخه‌های به‌روزرسانی شده امانت‌ها، حقوق عمری و رقبی، گواهی‌نامه‌ها، اصلاحیه‌ها در شروط و شروط خیریه و غیره

e) اطمینان از اینکه بررسی‌ها و تحقیقات علمی بدون خطر انجام شده است.

f) تهیه فهرستی از اشیای آنتیک حداکثر هر ۵ سال و بررسی انطباق آن‌ها با موجودی

g) ارائه انتشارات مربوط به بنیادهای وقفی

h) بازگشایی و بازبینی موزه‌ها، کتابخانه‌ها و مراکز فرهنگی برای بنیادهای وقفی

i) سازماندهی اقدامات و رویدادهای علمی، فرهنگی و اجتماعی، و ایجاد پروژه‌هایی با همکاری بنیادهای وقفی و نهادهای برتر آن‌ها در داخل و خارج کشور.

j) ایجاد سیستم مدیریت بایگانی که استفاده از بایگانی‌ها را برای هر نوه مطالعات علمی تسهیل ساخته و سیستم را در شرایط اجرایی مناسبی قرار دهد.

k) سازماندهی جلسات، کنفرانس‌ها، پنل‌ها، سمپوزیوم‌ها، نمایشگاه‌ها، بازارهای داخلی و بین‌المللی و رویدادهای مشابه

l) استفاده از مقیاس‌های مناسب برای حفاظت از دارایی‌های فرهنگی منقول تحت تملک بنیادهای وقفی و برای جلوگیری از قاچاق آن‌ها؛ اجرای آیین‌نامه‌های مربوطه برای بازگردانی دارایی‌های فرهنگی قاچاق شده.

m) انجام وظایف دیگری که توسط مدیرکل تعیین شده است.

وزارت خانه روابط خارجی

اصل ۵۷- وظایف وزارت خانه روابط خارجی به شرح زیر است:

- a) انجام روابط و مکاتبات اداره کل با سازمان‌های بین‌المللی.
- b) پیگیری پیشرفت‌های بین‌المللی مرتبط با بنیادهای وقفی
- c) اجرای آیین‌نامه‌های مربوط به مستغلات بنیادهای وقفی در خارج از کشور
- d) همکاری با وزارتخانه‌های دیگر در اقدامات مربوط به اتحادیه اروپایی اداره کل

e) سازماندهی جلسات بین‌المللی با هر موضوع مربوط طبق حکم اداره کل که در ترکیه برگزار می‌شوند و انجام هرگونه اقدامات لازم در این زمینه.

f) انجام وظایف دیگری که توسط مدیرکل تعیین شده باشد.

واحدهای مشاوره و حسابرسی

اصل ۵۸- واحدهای مشاوره و حسابرسی اداره کل به شرح زیر خواهد بود:

- a) واحد مشاوره حقوقی
- b) وزارت خانه راهنمایی و بازرسی
- c) وزارت خانه توسعه استراتژی
- d) واحد رسانه و روابط عمومی

واحد مشاوره حقوقی

اصل ۵۹- وظایف واحد مشاوره حقوقی به شرح زیر است:

- a) صدور نظرات حقوقی در زمینه امور حقوقی و تعاملات که ممکن است منجر به اقدامات حقوقی، مالی یا تنبیهی شود.

b) بازبینی قوانین پیش نویس، قوانین فرعی و آیین نامه ها در شروط حقوقی که توسط نخست وزیر یا دفاتر دیگر به منظور تعیین نظر اداره کل ارسال می گردد.

c) اتخاذ مقیاس های حقوقی مناسب، به موقع جهت حفظ منافع اداره کل، جلوگیری از منازعات و تسهیل اجرای توافقات و قراردادهای مطابق با مقیاس های نامبرده.

d) تهیه فایل های موردی برای دادخواهی ها که در آن اداره کل به عنوان یکی از طرفین محسوب می شود، نمایندگی اداره کل در این دادخواهی ها، تبعیت و همکاری با دادخواهی هایی که از وکلای خارجی برای نمایندگی اداره کل استفاده شده است.

e) بازبینی قوانین، قوانین جانبی و آیین نامه های مربوط به اداره کل در شروط حقوقی، تهیه پیش نویس های این متون در صورت لزوم، پیشنهاد تغییر یا اصلاح این قوانین.

f) اجرای وظایف دیگری که توسط مدیرکل تعیین شده باشد.

وزارت خانه خدمات راهنمایی و بازرسی

اصل ۶۰- وزارت خانه خدمات راهنمایی و بازرسی باید طبق دستورات یا تأیید اداره کل، بازرسی، تحقیق و بررسی از فعالیت های مربوط به سازمان های اصلی و استانی اداره کل از سوی مدیرعامل انجام دهد و همچنین به وظایف زیر پردازد:

a) بازبینی، بازرسی و ایجاد خدمات راهنمایی برای بنیادهای وقفی اضافه شده، جوامع، صنعتگران و بنیادهای وقفی جدید برای یافتن اینکه آیا مطابق با شرایط درج شده در پیمان نامه ها، سند تودیع امانت، قانون گذاری فعلی و همچنین مطابق با اهداف آن ها عمل می کنند یا مدیریت می شوند و اینکه آیا دارایی ها و درآمدهای آن ها مطابق با شرایط درج شده در پیمان نامه ها، سند تودیع امانت، و اعلامیه ۱۹۳۶ استفاده می شوند یا خیر.

b) بازرسی و بررسی بنیادهای وقفی، نهادهای اقتصادی آن ها و مشارکت های اقتصادی آن ها.

c) ارائه گزارشات صادر شده توسط بازرسی های بنیاد وقفی پس از پیگیری بازرسی ها، بازبینی ها و حسابرسی ها به مدیرکل و همچنین ضمیمه ساختن نظرات وزارت خانه .

d) بازبینی گزارشات حسابرسی داخلی صادر شده توسط بنیادهای وقفی اضافه شده، جوامع، صنعتگران و بنیادهای وقفی جدید و اتخاذ اقدامات لازم

e) انجام وظایف دیگری که توسط مدیرکل تعیین شده است.

گروه‌های استانی ممکن است طبق تائید مدیرکل در مواقعی تعیین شوند که نیاز به انجام خدمات وزارت خانه خدمات‌رسانی راهنمایی و بازرسی باشد.

قوانین و روش‌های حاکم بر وزارت خانه خدمات راهنمایی و بازرسی و همچنین کارگروه‌ها باید در آیین‌نامه عنوان گردد.

وزارت خانه توسعه استراتژی

اصل ۶۱- وظایف وزارت خانه توسعه استراتژی به شرح زیر است:

a) ایجاد استراتژی‌ها و سیاست‌های میان‌مدت و بلندمدت برای اداره کل طبق طرح‌ها و سیاست‌های توسعه ملی، برنامه‌های سالانه و برنامه‌های دولتی؛ انجام وظایف مربوطه به‌منظور تعیین اهداف.

b) ایجاد معیارهای عملکرد و کیفیت برای موضوعاتی که در زمره احکام اداره کل قرار می‌گیرند و انجام وظایف دیگری که در این چارچوب تعیین می‌گردد.

c) جمع‌آوری اطلاعات و داده‌های مربوط به بهبود مدیریت اداره کل و خدمات و عملکرد آن، و تحلیل و ارزیابی اطلاعات و داده‌های نامبرده.

d) بررسی فاکتورهای بیرونی که ممکن است بر خدماتی اثرگذارند که در حوزه اختیارات اداره کل قرار دارند، انجام مطالعاتی در زمینه ظرفیت درونی اداره کل، تحلیل و مطالعه کارایی و بهره‌وری خدمات و همچنین انجام مطالعات کلی.

e) تأمین خدمات مربوط به سیستم‌های مدیریت اطلاعات

f) انجام وظایف تعیین‌شده برای واحد خدمات مالی توسط قانون شماره ۵۰۱۸ مدیریت و کنترل مالی.

g) اجرای آیین‌نامه‌های مرتبط با سرمایه امانی اداره کل.

h) برنامه‌ریزی سرمایه‌گذاری‌هایی که توسط اداره کل در زمینه خدمات صنعتی، بازرگانی، کشاورزی، گردشگری، مراقبت‌های بهداشتی، آموزشی، فرهنگی، جوامع و دیگر حوزه‌ها انجام می‌شود؛ تأمین یا کمیسیون مطالعات و پروژه‌های لازم.

i) انجام مطالعات مالی و تکنیکی به‌منظور افزایش قابلیت‌های تولیدی تعهدات در گستره قوانین اقتصاد، اجرای آیین‌نامه‌ها و اقدامات مرتبط با تعهدات و شعبه‌های فرعی.

j) حسابداری بنیادهای وقفی ضبط شده، اجرای آیین‌نامه‌های مرتبط با حق عمری و رقبی.

k) بررسی و اثبات حساب‌های مالی سالانه بنیادهای وقفی اضافه شده

l) اطمینان از ایجاد و اجرای پروژه‌هایی که ممکن است از سرمایه‌های خارجی نفع ببرند.

m) انجام وظایف دیگری که توسط مدیرکل تعیین می‌شود.

واحد رسانه و روابط عمومی

اصل ۶۲- وظایف رسانه و روابط عمومی به شرح زیر است:

a) تأمین اطلاعاتی در مورد هویت، مأموریت، دیدگاه، احکام و اقدامات اداره کل به عموم مردم به‌منظور اطمینان از شفاف‌سازی اداره کل.

b) برقراری رابطه با رسانه‌ها و جراید برای تأمین اطلاعات مربوط به اقدامات و پروژه‌های اداره کل به مردم، تهیه اطلاعاتی در مورد اداره کل، اطمینان از اینکه این اطلاعات از طریق رسانه‌های جمعی در میان مردم منتشر می‌گردد.

c) ایجاد طرح‌های رسانه‌ای برای هر نوع اخبار مربوط به اداره کل، که به شکل بولتن، بیانیه و اعلامیه تهیه می‌گردد و اجرای این طرح‌ها.

d) ایجاد استراتژی‌های تبلیغاتی و ترویجی به‌منظور قابلیت رؤیت و تبلیغ اداره کل، اقدامات آن و هویت‌سازمانی آن توسط مردم و اجرای این استراتژی‌ها.

e) برنامه‌ریزی رویدادهای مشترک و فعالیت‌های انتشاراتی با سازمان‌ها و بنیادهای وقفی دولتی دیگر، سازمان‌های غیردولتی و دانشگاه‌ها برای تبلیغ اداره کل؛ طراحی و چاپ جزوات تبلیغی، پوسترها و دیگر اطلاعات چاپی و توزیع آن در میان گروه‌های هدف.

f) اتخاذ اقداماتی برای تسهیل دسترسی شهروندان به اطلاعات طبق قانون شماره ۴۹۸۲ حق دسترسی به اطلاعات مصوب ۲۰۰۳/۱۰/۹، اقدام به‌عنوان هماهنگ‌کننده بین واحدهای مربوطه و شهروندانی که مایل‌اند از حق خود برای دستیابی به اطلاعات استفاده نمایند.

g) انجام وظایف دیگری که توسط مدیرکل تعیین شده است.

وزارت خانه خدمات جانبی

اصل ۶۳- وزارتخانه‌های خدمات جانبی اداره کل به شرح زیر است:

(a) وزارت خانه منابع انسانی

(b) وزارت خانه خدمات پشتیبانی

وزارت خانه منابع انسانی

اصل ۶۴- وظایف وزارت خانه منابع انسانی به شرح زیر است:

(a) اجرای فعالیت‌هایی در زمینه طرح‌ها و سیاست‌های اداره کل در حوزه منابع انسانی، و ارائه پروپوزال‌ها.

(b) اجرای آیین‌نامه‌های مربوط به انتصاب، سوابق پرسنل، اقدامات انضباطی، بازنشستگی، واگذاری، ترویج، حقوق، اتحادیه کارگری و تشریفات دیگر پرسنل اداره کل.

(c) تهیه، اجرا و ارزیابی برنامه‌های آموزش ضمن خدمت برای پرسنل اداره کل

(d) تأمین خدمات حسابرسی داخلی

(e) انجام وظایف دیگری که توسط مدیرکل تعیین شده است.

وزارت خانه خدمات پشتیبانی

اصل ۶۵- وظایف وزارت خانه خدمات پشتیبانی به شرح زیر است:

(a) تأمین تجهیزات، ابزار ثابت و مواد موردنیاز اداره کل؛ توزیع و تعمیر آن‌ها، ثبت سوابق و انجام روش‌های افزایش هزینه‌ها

(b) اجاره دارایی‌های منقول و غیرمنقول موردنیاز اداره کل برای ارائه خدمات

(c) انجام خدمات پاک‌سازی، نورپردازی، گرمایشی، نگهداری، تعمیر و ارسال به ساختمان‌ها و تسهیلات خدماتی اداره کل

(d) تخصیص خانه، ساختمان و مدیریت مراکز بهداشتی و تسهیلات اجتماعی

(e) ارائه خدمات کلی سندنسازی و بایگانی

(f) برنامه‌ریزی و تأمین خدمات دفاعی و تجهیز قوای شهری اداره کل

(g) انجام سایر وظایفی که توسط مدیرکل تعیین می‌شود.

سازمان‌های استانی

اصل ۶۶- سازمان استانی اداره کل در جدول ضمیمه ۲ نشان داده شده است. شورای وزیران، منوط به پروپوزال اداره کل، از اختیار تأسیس و لغو شعبه‌های نامبرده در جدول و همچنین تعیین مکان مجدد و تغییر آن برخوردار است.

قوانین و روش‌های سازمان استانی اداره کل باید در دستورالعمل گنجانده شود.

فصل ۴

استخدام

برنامه روزانه پرسنل

اصل ۶۷- پرسنل اداره کل باید تابع قانون شماره ۶۵۷ کارمندان دولتی باشند.

افرادی که به‌عنوان مدیرکل، معاون مدیرکل، عضو شورای بنیادهای وقفی، مشاوره پایه‌یک حقوقی، رئیس وزارت خانه راهنمایی و بازرسی، بازرس کل، بازرس، کارمند روابط عمومی و جراید، رئیس وزارت خانه، مدیرکل منطقه‌ای، مشاور قضایی، مدیر، مدیر بخش، کارشناس بنیاد وقفی، وکیل، معمار، مهندس، برنامه‌ریز شهری، محقق موزه و پزشکان مقیم منصوب می‌شوند باید در پست‌های مربوطه بدون تبعیت از قانون ۶۵۷ کارمندان دولتی و مفاد پرسنل قراردادی قوانین اجرashدنی دیگر به‌عنوان پرسنل قراردادی استخدام شوند.

به پرسنلی که به‌طور قراردادی در اداره کل مشغول بکار است باید مبلغ ناخالصی که توسط شورا تعیین می‌شود، پرداخت شود و مقرر شده که میانگینی از تخصیصاتی باشد که در زمان‌بندی (III) ضمیمه قانون درج شده است. پرسنل قراردادی اداره کل باید از همان افزایش حقوق پرسنل قراردادی سازمان مرکزی نخست‌وزیری بر مبنای همان قوانین و روش‌ها برخوردار باشند. این پرسنل باید تحت نظارت صندوق بازنشستگی (امکلی صاندیگ) جمهوری ترکیه باشند. به آن‌ها باید مبلغ کمک‌هزینه تا مقدار حقوق ماهانه متناسب با روزهای کاری (ازجمله مرخصی‌های استعلاجی و سالانه) ماه‌های ژانویه، آوریل، جولای و اکتبر پرداخت گردد. از میان این پرسنل، می‌توان به آن دسته افرادی که در فعالیت‌های خود در مقایسه با همکاران عملکرد بهتری نشان دادند، بن تشویقی طبق حقوق ماهانه در ماه‌های جوئن و دسامبر طبق پیشنهاد اداره کل، رضایت وزارت مربوطه و تأیید نخست‌وزیر پرداخت نمود. اصول و روش‌های مربوطه طبق اجرای این پاراگراف و همچنین پرداختی‌های دیگر به پرسنل فوق‌الذکر باید توسط شورای وزیران تعیین گردد.

مبلغ اضافه‌کاری باید برای کارمندان دولتی (به‌جز پرسنل قراردادی مرتبط با همان پست‌ها) که در سازمان‌های مرکزی و استانی اداره کل مشغول بکار می‌باشند، طبق اصول و روش‌های درج

شده در اصل ۳۱ قانون شماره ۳۰۵۶ اصلاحیه حکم سازمان نخست‌وزیری مصوب تاریخ ۱۹۸۴/۱۰/۱۰ تعیین گردد.

انتصاب‌ها

اصل ۶۸- مدیرکل، معاون مدیرکل، مشاور پایه یک حقوقی و مدیران منطقه‌ای باید طبق حکمی مشترک منصوب گردند؛ رئیس وزارت خانه راهنمایی و بازرسی و رئیس وزارت خانه طبق پیشنهاد مدیرکل و تأیید نخست‌وزیری یا وزیر کشور با اختیار نخست‌وزیر منصوب می‌شوند و کل پرسنل دیگر توسط مدیرکل تعیین خواهند شد.

کارشناس بنیاد وقفی و دستیار کارشناس بنیاد وقفی

اصل ۶۹- خدمات کارشناسی که برای انجام وظایف اداره کل لازم است، باید توسط کارشناس بنیاد وقفی و دستیار کارشناس بنیاد وقفی تهیه گردد.

دستیار کارشناس بنیاد وقفی باید از صلاحیت‌های زیر و همچنین صلاحیت‌های درج شده در اصل ۴۸ قانون شماره ۶۵۷ کارمندان دولتی برخوردار باشد:

a) دارای مدرک فارغ‌التحصیلی دانشکده یا کالج با حداقل ۴ سال آموزش در داخل کشور، و افراد تحصیل کرده خارج کشور که مدرک معادل آن‌ها مورد تأیید شورای آموزش عالی باشد.

b) گذراندن آزمون جامع صلاحیت کارمندان دولتی

c) کسب حداقل نمره B در امتحان زبان خارجی کارکنان دولتی

d) گذراندن امتحانی که توسط اداره کل برگزار می‌شود.

e) از زمان برگزاری امتحانی که توسط DG برگزار می‌شود، حداکثر ۳۰ ساله باشند.

دستیار کارشناس بنیاد وقفی پس از حداقل ۳ سال مجاز به شرکت در امتحان صلاحیت‌های کارشناسی بنیاد وقفی، کسب سوابق قابل قبول، ارائه رساله، و کسب تأیید مربوط به رساله موردنظر است. کسانی که امتحان مذکور را گذرانده باشند، به جایگاه کارشناس بنیاد وقفی ارتقا خواهند یافت؛ کسانی که برای بار دوم مردود می‌شوند، باید در کادر مناسب منصوب گردند.

قوانین و روش‌های حاکم بر آزمون صلاحیت دستیار کارشناس بنیاد وقفی، برنامه‌های آموزشی و مدت آن‌ها، رساله نوشته شده و آزمون صلاحیت حرفه‌ای و همچنین روش‌های عملیاتی باید در آیین‌نامه درج شوند.

بازرس و دستیار بازرس

اصل ۷۰- دستیار بازرس باید دارای صلاحیت‌های زیر باشد:

a) صلاحیت‌هایی که در اصل ۴۸ قانون شماره ۶۵۷ کارمندان دولتی عنوان شده است.

b) دارندگان مدرک کارشناسی حقوقی، علوم سیاسی، اقتصاد، مدیریت بازرگانی، مدیریت، معماری یا مهندسی از دانشگاه، دانشکده، کالج یا مدارس آموزش عالی که حداقل ۴ سال آموزشی را گذرانده باشند و در ترکیه یا خارج از کشور ساکن باشند، و مدرک تحصیلی خود را از این دانشگاه‌ها، دانشکده‌ها یا مدارس واقع در خارج کشور به دست آورده باشند باید منوط به تأیید هیات آموزش عالی باشند.

c) سندسازی از طریق گزارش شورای سلامت که فرد برای مسافرت در هر شرایط اقلیمی و مسافرتی در وضعیت سلامت مناسبی قرار دارد.

d) گذراندن امتحان جامع صلاحیت کارمندان دولتی

e) گذراندن آزمون مقایسه‌ای که توسط اداره کل برگزار می‌شود

f) در موعد آزمون بیشتر از ۳۰ سال نباشند.

دستیار بازرس، که آزمون جامع صلاحیت را با موفقیت بگذرانند، به موقعیت بازرس ارتقا خواهد یافت و مقرر می‌شود که دارای سه سال سابقه به‌عنوان معاون کارشناس بنیاد وقعی باشد و دارای سوابق قابل قبولی باشد.

قوانین و روش‌های حاکم بر آزمون جامع صلاحیت فوق‌الذکر باید در آیین‌نامه درج گردد.

اگر دستیار بازرس که واجد شرایط آزمون جامع فوق‌الذکر شناخته شود، نتواند بدون دلیل موجهی در آن شرکت نماید، و نتواند مجدداً آزمون را پشت سر گذارد، یا نمره غیرقابل قبولی کسب نماید، از حق خود محروم شده و در کادر مناسب دیگر منصوب می‌گردد.

اتمام و ایجاد کادرها

اصل ۷۱- کادرهای توضیح داده‌شده در زمان‌بندی ضمیمه ۱ حکم روش‌های جامع کادر در اداره کل بنیادهای وقعی شماره ۱۹۰ لغو شده و از کادر توضیح داده‌شده زمان‌بندی IV این قانون حذف شده است. کادرهای این فهرست در ضمیمه ۱ معرفی شده و به زمان‌بندی I ضمیمه حکم کادرهای اداره کل افزوده شده است.

سود سهام و حق‌الزحمه وکیل

اصل ۷۲- دارایی در گردش درآمدهای حاصل از خدمات ارائه شده توسط پرسنل بنیاد وقفی بزم عالم ولیده سلطان بیمارستان گوربا باید به عنوان سود سهام و طبق شرایط تعیین شده توسط شورای بنیادهای وقفی با در نظر گرفتن روش ها و اصول مندرج در وزارت بهداشت، بین رده های پرسنل توزیع گردد، و مقرر گردد بیشتر از سقف پیش بینی پست های خاص تسهیلات بهداشتی وزارت بهداشت نباشد. این سود سهام ها باید طبق شرایط تأمین خدمات، عناوین، موقعیت ها، شرایط کاری، زمان کار، میزان نقش خدمات، عملکرد و وضعیت پرسنل نامبرده -خواه خود اشتغال باشد یا خیر- و با توجه به ماهیت خدمات نامبرده از جمله آزمایشات پزشکی، عمل، بیهوشی، مداخلات تهاجمی، ریسک های خاص ناشی از شرایط کار در وزارتخانه های پرخطر و غیره قابل پرداخت باشد. سود سهامی که به این شیوه پرداخت می شود نباید بیشتر از ۵۰ درصد درآمد دارایی در گردش ایجاد شده در سال جاری باشد.

به کل پرسنل به جز افرادی که از حقوق عنوان شده در پاراگراف اول برخوردارند، باید مبلغی طبق قوانین، روش ها و نرخي که توسط شورا تعیین می شود، پرداخت گردد و مقرر گردیده است که این مقدار بیشتر از ۳٪ درآمدهای اجاره ای بنیاد وقفی و یک سوم حقوق آن ها نباشد. این نوع توزیع باید صرفاً تابع تخفیف مالیات تمبر باشد.

در پرداخت حق الزحمه و کالت به وکیل و مسئولین خدمات حقوقی مربوط به طرح دعاوی و اقدامات قابل اجرا، که به نفع اداره کل انجام می شود و از شخص ثالث جمع آوری می گردد، مفاد قانون شماره ۱۳۸۹ مصوب ۱۹۲۹/۲/۲ پرداخت حق الزحمه به وکیل و مأموران مشابهی که در ارائه طرح دعوی ایالت حضور دارند، باید از طریق فراسنجی اجرا شود.

بخش ۴

مفاد متفرقه

وظایف و اختیارات

اصل ۷۳- همه مدیران اجرایی سازمان های مرکزی و استانی اداره کل متعهد به ارائه خدمات و انجام وظایف خود طبق دستورات و دستورالعمل تعیین شده توسط مدیرکل و منطبق با قوانین اجرایی، روح ها و برنامه ها می باشند.

تکامل اختیارات

اصل ۷۴- مدیرکل و همه مدیران اجرایی مجاز می باشند تا بعضی از اختیارات خود را به زیردستان خود واگذار نمایند، مقرر شده است که محدوده این واگذاری دقیقاً مشخص گردد. انتقال اختیارات باید به تناسب فرد مورد نظر اعلام گردد.

حق عمری و رقبی

اصل ۷۵- حقوق فرد موردنظر باید طبق شرایط درج شده در پیمان‌نامه‌های صادره به بنیادهای وقفی ضبط شده و اضافه شده تعیین گردد. قوانین و روش‌های حاکم بر بهره‌برداری از این حقوق باید در آیین‌نامه عنوان گردد.

مدعی علیه مشترک در بنیادهای وقفی مولهاک

اصل ۷۶- در اقامه دعاوی مالکیت و حقوق عمری و رقبی علیه مدیریت بنیادهای وقفی اضافه شده، اداره کل و مدیریت بنیاد وقفی باید به‌عنوان مدعی علیه مشترک اقدام نماید.

مصونیت‌ها و استثنائات

اصل ۷۷- دارایی‌های غیرمنقول تحت مالکیت اداره کل یا بنیادهای وقفی ضبط شده باید از مزیت دارایی دولتی بودن بهره‌مند گردند، طوری که در برابر مصادره یا پرداخت وثیقه مصون باشند؛ هر نوع معامله مربوط به دارایی‌های مذکور باید معاف از مالیات، عوارض، جریمه‌ها و حق‌الزحمه باشند.

هیچ وثیقه‌ای برای دعاوی که توسط اداره کل ثبت می‌شود، لازم نمی‌باشد.

طلب‌های وصول نشدنی به اداره کل یا بنیادهای وقفی ضبط شده باید طبق قانون شماره ۶۱۸۳ جمع‌آوری وصول شدنی‌های دولت مصوب ۱۹۵۳/۷/۲۱ جمع‌آوری گردد.

اقدامات مربوط به تعمیرات و بازسازی دارایی‌های فرهنگی تحت تملک بنیادهای وقفی، اقدامات ایجاد چشم‌انداز و سلب مالکیت‌ها نباید تابع حکم شماره ۱۸۰ سازمان و وظایف وزارت توسعه و مسکن باشد.

اقدامات مربوط به اجاره دارایی‌های فرهنگی در برابر هزینه‌های بازسازی و تعمیرات نباید تابع قانون شماره ۲۸۸۶ مناقصات دولتی مصوب ۱۹۸۳/۹/۱۰ باشد.

قوانین و روش‌های حاکم بر هزینه‌ها و عملیات‌های اجاره‌ای فوق‌الذکر باید در آیین‌نامه عنوان گردند.

باید به اشخاص حقیقی و نهادهای حقوقی مایل به مطالعه، بهبود و حمایت از فرهنگ بنیاد وقفی در داخل و خارج کشور اجازه حمایت مالی از سازمان‌های علمی، مطالعات استراتژیک، کنفرانس‌ها، سمپوزیوم‌ها و رویدادهای مشابه فرهنگی داده شود که در گستره اداره کل قرار می‌گیرند و در برنامه‌های فعالیت و سرمایه‌گذاری آن عنوان شده‌اند. اسپانسرهای فردی و شرکتی باید از اجازه تبلیغات بازرگانی رویدادهایی که تابع قوانین تعیین‌شده توسط اداره کل باشند، برخوردار باشند. کمک‌های مالی، موارد اهدایی و کمک‌های مالی این اشخاص حقیقی و نهادهای

حقوقی برای نگهداری، تعمیرات، بازسازی یا حفظ اموال منقول و غیرمنقول تحت مالکیت بنیادهای وقفی، و همچنین برای اقدامات مربوط به چشم‌انداز و سلب مالکیت این دارایی‌ها از طریق کنترل اداره کل باید از درآمد آن‌ها و مبنای مالیات بر شرکت کسر شود.

اموال منقول و غیرمنقول اهدایی به بنیاد وقفی طی تأسیس آن یا پس‌از آن باید معاف از مالیات بر ارث باشند.

حق بخشودگی و چشم‌پوشی

a) شورای بنیادهای وقفی مجاز است مباحث حقوقی بین اداره کل و سازمان‌ها، نهادها، اشخاص حقیقی و نهادهای حقوقی دیگر از طریق ماده اضافه شده به قرارداد یا توافقنامه ایجاد نماید.

b) مدیرکل باید از اختیار بخشودگی دعاوی‌ها یا اقدامات اجرایی که احتمالاً به دلایل مادی و حقوقی یا طی بازنگری توسط دادگاه عالی منجر به پیامدهای مفید می‌شود، و تأیید حق ویژه یا بخشودگی سود ویژه تا ۵۰ هزار لیره ترکیه برخوردار باشد؛ شورای بنیادهای وقفی باید از این اختیارات در خصوص مقادیر بیشتر از محدوده تعیین شده، برخوردار باشد.

حتی اگر قراردادی وجود نداشته باشد، مقرر می‌شود که این تسویه حساب از منافع اداره کل محافظت نماید.

مدیرکل می‌تواند بعضی از اختیارات فوق‌الذکر یا کل آن‌ها را به معاون مدیرکل، مشاور پایه یک حقوقی یا مدیر منطقه‌ای واگذار نماید.

اصول حاکم بر اجرای این بند و مقادیر عنوان شده باید توسط شورا تعیین گردند.

مفاد اصلاحی

اصل ۷۹-

a) عبارت "یا اداره کل بنیادهای وقفی" برای پیگیری "شهرداری‌ها" در اصل ۴ قانون شماره ۶۲۳۷ ساخت‌وساز بنادر مصوب ۱۹۵۴/۱/۲۷ افزوده شده است.

b) قانون کارمندان دولتی شماره ۶۵۷ به صورت زیر اصلاح شده است:

۱) عبارت "دستیار کارشناس بنیاد وقفی" به اصل ۳۶ مفاد عادی، پاراگراف (A)، پاراگراف فرعی ۱۱ درست پس از عبارت "دستیار کارشناس نخست‌وزیری" افزوده شده، و عبارت "کارشناسان بنیاد وقفی" در همان

پاراگراف فرعی درست پس از عبارت " کارشناسان نخست‌وزیری " افزوده شده است.

۲) عبارت "کارشناسان بنیاد وقفی" در اصل ۱۵۲ بخش " II- مصونیت‌ها" پاراگراف A " مصونیت خدمات ویژه"، پاراگراف فرعی (i) به دنبال " کارشناسان فرهنگی و گردشگری " افزوده شده است.

۳) عبارت "کارشناسان بنیاد وقفی" به دنبال " کارشناسان فرهنگی و گردشگری " طبق ضمیمه I، زمان‌بندی " خدمات اجرایی کلی-I- " پاراگراف (h) افزوده شده است.

۴) عبارت " رئیس وزارت خانه راهنمایی و بازرسی اداره کل بنیادهای وقفی " برای پیگیری بخشی با عنوان " رئیس هیات بازرسی و بررسی " ضمیمه II، زمان‌بندی " سازمان‌های قضایی، هیات های مرتبط و وابسته و بنیادهای وقفی آموزش عالی " افزوده شده است.

۵) اصطلاح "رئیس وزارت خانه راهنمایی و بازرسی اداره کل بنیادهای وقفی " به ضمیمه IV، زمان‌بندی " پاداش مدیران اجرایی " خط ۵ پاراگراف (e) افزوده شده است.

c) عبارت " همچنین غیرمنقولات اداره کل بنیادهای وقفی و بنیادهای وقفی ضبط شده (mazbut) که مدیریت و نمایندگی را به عهده دارد " در ادامه " غیرمنقولات تحت مالکیت خصوصی دولت و آن دسته غیرمنقولاتی که تابع تصمیمات و اختیارات دولت می‌باشند " در پاراگراف ۱ اصل ۷۵ طبق قانون شماره ۲۸۸۶ مناقصات دولتی مصوب ۱۹۸۳/۹/۸ افزوده شده است.

d) موارد زیر به قانون تدارکات عمومی شماره ۴۷۳۴ مصوب ۲۰۰۲/۱/۴ افزوده شده است:

۱) پاراگراف زیر (k) به دنبال پاراگراف (j) طبق اصل ۳ افزوده شده است

" (k) تدارک کالاها و خدمات مربوط به تعمیر، بازسازی و چشم‌انداز سازی دارایی‌های فرهنگی بنیاد وقفی "

۲) پاراگراف زیر طبق اصل موقت ۴۰

" اصول و روش‌های مربوط به پاراگراف (k) طبق اصل ۳ قانون ازاین‌پس باید در دستورالعمل صادره از اداره کل بنیادهای وقفی طبق مشورت با وزارت مالیات و مقامات تدارکات عمومی عنوان شود."

مفاد فسخ‌شده

اصل ۸۰- قانون شماره ۲۷۶۲ بنیادهای وقفی، مفاد قانون وظایف و سازمان اداره کل بنیادهای وقفی شماره ۶۷۶۰ مصوب ۱۹۵۶/۶/۳۰ به استثنای اصل ۱۶، قانون فروش و اجاره اموال تحت مالکیت بنیادهای وقفی شماره ۲۹۵۰ مصوب ۱۹۳۶/۴/۲۷، قانون شماره ۷۰۴۴ واگذاری سازه‌های باستانی دارای ارزش تاریخی و معماری به اداره کل بنیادهای وقفی مصوب ۱۹۵۷/۹/۱۳، قانون شماره ۷۴۸ زمین‌ها و محوطه‌های قابل فروش توسط بنیادهای وقفی به نهادهای خاص و شهرداری‌ها مصوب ۱۹۲۶/۳/۷، قانون شماره ۶۰۹۲ فروش درختستان‌های زیتون، انجیر، فندق و مرکبات تحت مالکیت بنیادهای وقفی مصوب ۱۹۵۳/۷/۸؛ حکم شماره ۲۲۷ مربوط به سازمان و وظایف اداره کل بنیادهای وقفی مصوب ۱۹۸۴/۶/۱۸؛ پاراگراف ۲ اصل ۱۱۱ قانون مدنی ترکیه به شماره ۴۷۲۱ مصوب ۲۰۰۱/۱۱/۲۲ به همراه اصلاحیه‌ها و موارد افزوده‌شده فسخ‌شده‌اند.

عبارات "اداره کل بنیادهای وقفی" که در اصل ۲۰ حکم شماره ۵۴۷ مصوب ۱۹۹۵/۲/۲۳ و پاراگراف اول اصل ۳ ضمیمه حکم شماره ۳۷۵ مصوب ۱۹۸۹/۶/۲۷ "از متن حذف شده است.

اصل موقت ۱- تا زمانی که سازمان اداره کل طبق اصول قانون مجدداً سازماندهی گردد، کادر موجود به‌عنوان تاریخ اجرای این قانون باید همچنان از اعتبار برخوردار باشد.

پرسنلی که کادر، مقام و عناوین آن‌ها طبق این قانون بدون تغییر باقی مانده، باید به‌عنوان پرسنلی که در کادرهای جدید منصوب‌شده‌اند، در نظر گرفته شوند.

پرسنلی که کادرها، مقام‌ها و عناوین آن‌ها طبق قانون تغییر یافته یا فسخ‌شده، باید طبق درجات و مدارک آن‌ها توسط اداره کل طی ۶ ماه در کادرهای مناسب منصوب شوند. تا زمانی که در کادرهای جدید منصوب شوند، باید کل حق و حقوق مربوط به دستمزدها، شاخص‌های مازاد، افزایش حقوق و پاداش‌ها و همچنین دیگر حقوق مالی محفوظ بماند. زمانی که مجموع مقدار خالص حقوق، شاخص‌های مازاد، افزایش حقوق و پاداش‌ها کمتر از مجموع مقدار خالص حقوق، شاخص‌های مازاد، افزایش حقوق و پاداش‌ها و همچنین حقوق مالی مرتبط با آخرین ماه فعالیت در کادر قبلی آن‌ها باشد، مابه تفاوت باید به‌عنوان پاداش تا زمانی که در کادری که به آن منصوب‌شده‌اند، باقی بمانند، بدون تبعیت از کسر یا مالیات پرداخت گردد.

علاوه بر این، افرادی که در اداره کل مشغول به کار می‌باشند و تابع قانون شماره ۶۵۷ کارمندان دولتی می‌باشند باید در آزمون صلاحیت که توسط اداره کل برگزار می‌شود، شرکت نمایند که مقرر شده طی ۶ ماه از اجرای این قانون برگزار گردد. متقاضیان لازم نیست از شرایط

درج شده در پاراگراف‌های فرعی ((b, c)) و (e) طبق پاراگراف دوم اصل ۶۹ قانون مذکور برخورددار باشند.

افرادی که در آزمون موفق می‌شوند باید به‌عنوان کارشناس بنیاد وقفی منصوب گردند.

اصل موقتی ۲- دستورالعمل مندرج در اصول خاص این قانون باید در مجلات رسمی طی ۶ ماه منتقل شده و چاپ شوند، تا زمانی که مفاد دستورالعمل موجود مغایر با این قانون نباشد، اجرای آن باید ادامه یابد.

اصل موقتی ۳- وظایف منتسب به وزارتخانه‌ها یا واحدهایی که تغییر یافته یا ایجاد شده، باید توسط وزارتخانه‌ها یا واحدهایی که قبل از تصویب این قانون آن را اجرا می‌کردند، اجرا شود، مگر اینکه مجدداً سازماندهی شوند.

اصل موقتی ۴- سازمان استانی اداره کل باید به اجرا و تدارک وظایف و خدمات خود ادامه دهد، تا زمانی که مجدداً ساختار بندی شود.

اصل موقتی ۵- در دعاوی جاری مربوط به ثبت بنیادهای وقفی، شروط جریمه و تجویزی عنوان‌شده در قوانین دیگر از این پس اجراشدنی نخواهد بود.

اصل موقتی ۶- بنیادهای وقفی اضافه شده که حق عمری و رقبی آن‌ها بیشتر از شرایط خیریه در بنیادهای وقفی خیریه آن‌ها است، باید به بنیادهای وقفی خانوادگی (موروثی) عنوان‌شده در اصل ۳۷۲ قانون مدنی ترکیه به شماره ۴۷۲۱ طبق تصمیم دادگاه، درخواست مدیر بنیاد وقفی و مقامات مربوطه و بر مبنای تصمیم شورا تبدیل گردد.

اصل موقتی ۷- بنیادهای وقفی جوامع"

a) اموال غیرمنقول ثبت‌شده در اظهارنامه ۱۹۳۶، که در اداره ثبت دارایی با نام‌های مجازی و جعلی ثبت‌شده و هنوز تحت کنترل بنیاد وقفی باشد.

b) اموال غیرمنقولی که اخیراً در اداره ثبت دارایی به نام خزانه، اداره کل، وارث یا واقفی که قادر به تملک دارایی نباشد، ثبت‌شده باشد، علیرغم این واقعیت که توسط بنیادهای وقفی جوامع خریداری شده باشند، یا پس از اظهارنامه ۱۹۳۶ به بنیادهای وقفی جوامع واگذار یا اعطاشده باشند، باید توسط اداره ثبت دارایی به نام بنیادهای وقفی جوامع با همه حقوق و تعهدات ثبت‌شده برای آن‌ها در اداره ثبت دارایی، طبق درخواست برای واگذاری طی ۱۸ ماه از اجرای این قانون و پس از تأیید شورا ثبت گردد.

اصل موقتی ۸- کادرهای منصوب‌شده در اداره کل طبق قانون شماره ۴۰۴۶ درخواست خصوصی‌سازی باید اعتبار خود را حفظ نمایند.

اصل موقتی ۹- پرسنل تحت نظارت کادرهای وزارت بهداشت، که طی خدمتشان در بنیاد وقفی بزمی عالم ولیده سلطان بیمارستان گوربا به کادرهای اداره کل منتقل شده بودند، باید از مفاد پاراگراف ششم اصل ۵ قانون شماره ۵۲۸۳ مصوب ۲۰۰۵/۱/۶ استفاده نمایند.

بنیاد وقفی درختستانهای زیتون ایوالیک و چشمه‌ها، و همچنین رسیدگی به بنیاد وقفی بزمی عالم ولیده سلطان بیمارستان گوربا که تحت نظارت اداره کل فعالیت دارد، می‌تواند به‌عنوان دارایی در گردش فعالیت داشته باشد تا زمانی که آیین‌نامه‌های مربوط به بازسازی رسیدگی‌ها با دارایی در گردش طبق اصل موقتی ۱۱ قانون شماره ۵۰۱۸ مدیریت و کنترل مالی دولتی، اجرایی گردد.

اعتبار

اصل ۸۱- این قانون زمانی که در مجلات رسمی منتشر می‌شود باید معتبر و اجرایی باشد.

اجرا

اصل ۸۲- این قانون باید توسط شورای وزیران اجرایی گردد.

پیوست ۲: دستورالعمل اجرایی سازی قانون اوقاف شماره ۵۷۳۷

دستورالعمل اجرایی سازی قانون اوقاف

شنبه ۲۷ سپتامبر ۲۰۰۸، مجله رسمی، چاپ ۲۷۰۱۰

دستورالعمل

از سوی اداره کل بنیادهای وقفی :

دستورالعمل مربوط به بنیادهای وقفی

بخش ۱

مفاد کلی

قسمت ۱

اهداف، گستره، زمینه‌ها و تعاریف

اهداف و گستره

اصل ۱- (۱) این دستورالعمل برای تنظیم روش‌ها و راهکارهایی برای سازمان، مدیریت، فعالیت‌ها و حسابرسی بنیادهای وقفی جدید و همچنین وظایف، اختیارات و مسئولیت‌های شورای بنیادهای وقفی، ریاست راهنمایی و بازرسی، کارشناسان و دستیاران کارشناس بنیاد وقفی پیش‌نویس شده است.

زمینه‌ها

اصل ۲- (۱) این دستورالعمل بر مبنای قانون شماره ۵۷۳۷ بنیادهای وقفی مصوب ۲۰۰۸/۲/۲۰ صادر شده است.

تعاریف

اصل ۳- (۱) در این دستورالعمل، اصطلاحات زیر دارای معنی است که در زیر علیه آنها تعریف شده است:

a) دارایی می‌تواند به معنی دارایی منقول و غیرمنقولی باشد که به روش درآمدزا برای انجام اهداف و فعالیت‌های بنیاد وقفی استفاده گردد.

b) اداره رییس ستاد ممکن است به معنی اداره ستاد بیمارستان وقفی بزمی عالم ولیده سلطان برای فقرا و تهی‌دستان باشد.

c) اظهارنامه ۱۹۳۶ باید به معنی اظهارنامه‌ای باشد که توسط بنیادهای وقفی جوامع طبق قانون فسخ‌شده بنیادهای وقفی به شماره ۲۷۶۲ تهیه شده است.

c) اداره منطقه‌ای باید به معنی هرگونه اداره منطقه‌ای بنیادهای وقفی باشد

d) بنیاد وقفی جوامع باید به معنی بنیادی متعلق به جوامع غیرمسلمان باشد که اعضای آن شهروندان جمهوری ترکیه می‌باشند که مقام نهاد حقوقی را طبق قانون فسخ‌شده شمار ۲۷۶۲ بنیادهای وقفی فارغ از اینکه دارای سند تودیع امانت باشند یا خیر کسب نموده‌اند.

e) بنیاد وقفی صنعتگران باید به معنی بنیاد وقفی باشد که قبل از تاریخ تصویب قانون فسخ‌شده بنیادهای وقفی به شماره ۲۷۶۲ ایجادشده و توسط هیات مدیره انتخاب‌شده توسط صنعتگران مدیریت شود.

f) درآمد باقیمانده باید به معنی مقدار درآمد در بنیادهای وقفی ثبت‌شده و بنیادهای وقفی اضافه شده باشد که پس از تعمیرات خیریه‌ها و دارایی‌ها و اجرای خدمات خیریه طبق سند تودیع امانت باقی‌مانده باشد.

g) تهیدست به معنی فردی است که هم تنها و هم فقیر باشد.

g) مدیرکل به معنی مدیرکل بنیاد وقفی خواهد بود.

h) اداره کل یا مقام کنترل به معنی اداره کل بنیادهای وقفی است.

i) بیمارستان به هر بنیاد وقفی بهداشتی وابسته به اداره کل بنیادهای وقفی اطلاق می‌شود.

j) خیریه به معنی کالاها و خدماتی است که مستقیماً توسط بنیادهای وقفی ثبتی، اضافه شده، جوامع و صنعتگری و همچنین بنیادهای وقفی جدید برای استفاده مجانی به جامعه عرضه می‌شود.

(k) خیریه اجاره‌ای به معنی خیریه مستغلات است که به مدت نامشخص با توجه به قیمتی نزدیک به ارزش آن به همراه اجاره سالانه اجاره داده می‌شود.

(l) مبلغ موقتی به معنی مقرری است که از درآمد خالص بنیاد وقفی برای تعمیر اموال و خیریه‌های بنیاد وقفی جدا می‌شود.

(m) حق عمری و رقبی به معنی درآمد مازاد و حقوق بنیادهای وقفی ثبتی و اضافه شده است که به اشخاص مربوطه طبق شروط پیمان‌نامه آن‌ها واگذار می‌شود.

(n) قانون به معنی قانون بنیادهای وقفی شماره ۵۷۳۷ مصوب ۲۰۰۸/۲/۲۰ می‌باشد.

(o) بنیاد وقفی ثبتی به معنی بنیاد وقفی است که توسط اداره کل طبق قانون مدیریت و راه‌اندازی می‌شود و بنیاد وقفی است که قبل از تاریخ اجرای قانون مدنی فسخ‌شده ترکیه به شماره ۷۴۳ تأسیس‌شده و توسط اداره کل بنیادهای وقفی طبق قانون فسخ‌شده بنیادهای وقفی شماره ۲۷۶۲ مدیریت شود.

(p) شورا به معنی شورای بنیادهای وقفی است.

(q) وقف ضبط شده به معنی خیریه وقفی مستغلات است که زمین آن به بنیاد وقفی تعلق دارد و هر درخت و ساختمان در آن به ذی‌نفع تعلق داشته و اجاره آن سالانه جمع‌آوری می‌شود.

(r) بازرس به معنی بازرس اصلی، بازرسان و دستیار مجاز بازرس است که در اداره کل بنیادهای وقفی منصوب می‌گردد.

(s) بنیاد وقفی اضافه شده به معنی بنیاد وقفی است که قبل از تاریخ اجرای قانون مدنی فسخ‌شده ترکیه به شماره ۷۴۳ تأسیس‌شده و توسط کسانی که از واقف بجای ماندند، اداره می‌شود.

(t) دفتر شعبه به واحدهای فرعی دارای ارگان اطلاق می‌شود که دارای شخصیت حقوقی نمی‌باشند و با الحاق به بنیاد وقفی جدید برای اجرای فعالیت‌های بنیاد وقفی بازگشایی می‌شوند.

(u) قیمت امتیاز به معنی قیمتی است که برای توقف مستغلات ضبط شده یا اجاره‌ای برای تملک مجانی پرداخت می‌گردد.

(v) دفتر نمایندگی به معنی واحد فرعی بدون هیچ ارگان است که وجهه حقوقی نداشته و از طریق ضمیمه شدن به بنیادهای وقفی جدید برای اجرای فعالیت‌های بنیاد وقفی بازگشایی می‌شود.

W) پیمان نامه به معنی سند مرتبط با ارث، شرایط وقف و ملزومات واقف در بنیاد وقفی ثبتی، اضافه شده یا جوامع است.

X) بنیادهای وقفی به معنی بنیادهای وقفی ثبتی، جوامع و صنعتگری و همچنین بنیادهای وقفی جدید است.

Y) دارایی های فرهنگی بنیاد وقفی به معنی دارایی هایی است که طبق اصل ۳ قانون شماره ۲۸۶۳ حفاظت از دارایی های فرهنگی و طبیعی مصوب ۱۹۸۳/۷/۲۱ به عنوان دارایی های فرهنگی تعریف می شود که به اداره کل بنیادهای وقفی یا بنیادهای وقفی که از آن طریق مدیریت و راه اندازی می شوند، تعلق دارد.

Z) سند تودیع امانت به معنی سندی مرتبط با بنیاد وقفی است که طبق قانون مدنی فسخ شده ترکیه به شماره ۷۴۳ یا قانون مدنی ترکیه به شماره ۴۷۲۱ مصوب ۲۰۰۱/۱۱/۲۲ ایجاد شده که شامل نام، اهداف و کالاهای و حقوق محفوظ، سازمان، مدیریت و مکان بنیاد وقفی است.

Z) مدیر بنیاد وقفی به معنی فردی است که از اختیار مدیریت و نمایندگی بنیاد وقفی اضافه شده، جوامع یا صنعتگری یا بنیاد وقفی جدید برخوردار است یا در ارگانی شایسته طبق پیمان نامه، اظهارنامه ۱۹۳۶، سند تودیع امانت، قانون مدنی ترکیه به شماره ۴۷۲۱ و قانون منصوب شده است.

aa) مدیریت بنیاد وقفی به معنی ارگانی است که از اختیار مدیریت و نمایندگی سازمان اضافه شده، جوامع یا صنعتگری یا سازمانی جدید طبق پیمان نامه، اظهارنامه ۱۹۳۶، سند تودیع امانت، قانون مدنی ترکیه شماره ۴۷۲۱ و قانون برخوردار است.

bb) سازمان جدید به معنی سازمانی است که طبق قانون مدنی منسوخ شده ترکیه به شماره ۷۴۳ و قانون مدنی ترکیه به شماره ۴۷۲۱ تأسیس شده باشد.

بخش ۲

دستورالعمل بنیادهای وقفی

قسمت ۱

تأسیس، مدیریت دستورالعمل بنیادهای وقفی جدید

تأسیس

اصل ۴- (۱) گرایش به تأسیس بنیاد وقفی جدید باید از طریق سند رسمی محضری یا درخواست وصیت‌نامه اعلام گردد. بنیاد وقفی باید از مقام شخصیت حقوقی ثبتی در دادگاه داخل کشور برخوردار گردد.

تأسیس از طریق سند رسمی

اصل ۵- (۱) تمایل به تأسیس بنیاد وقفی توسط شخص حقیقی یا حقوقی باید از طریق سند رسمی محضری اعلام گردد. محضر یک نسخه از سند رسمی را به اداره کل طی ۷ روز ارسال می‌نماید.

(۲) درخواست باید توسط واقف پس از اجرای سند رسمی به دادگاه ارائه گردد. اگر تأسیس بنیاد وقفی از طریق سند رسمی توسط نماینده انجام شود، اختیار نمایندگی باید از طریق گواهی محضری نمایندگی واگذار شود و این گواهی باید دربردارنده اهداف و کالاهای و حقوق اختصاص یافته بنیاد وقفی باشد. اگر مؤسس شخصیت حقوقی باشد، اصول انجمن شامل مفادی خواهد بود که این شخصیت حقوقی خواهد توانست بنیاد وقفی تأسیس نماید و دارایی به آن اختصاص دهد یا قطعنامه ارگان مجاز با همان اثرگذاری باید به همراه سند تودیع امانت در اختیار دادگاه قرار داده شود.

(۳) اگر در بنیاد وقفی که از طریق سندی رسمی تأسیس شده، واقف از دنیا رود، یکی از وراثت می‌تواند درخواست ثبت نماید. اگر درخواستی توسط واقف برای ثبت طی سه ماه از اجرای سند تودیع امانت ثبت نشود یا توسط یکی از وراثت در شرایطی که واقف از دنیا رفته یا واقف یک شخصیت حقوقی باشد و این شخصیت حقوقی طی این مدت زمان به پایان رسد، ثبت نشود، درخواست ثبت بنیاد وقفی باید توسط اداره کل ارائه گردد. هزینه‌های درخواست به دادگاه دارای صلاحیت بر عهده اداره کل بوده و پس از آن از بنیاد وقفی مربوطه باز پس گرفته می‌شود.

تأسیس از طریق ارائه وصیت‌نامه

اصل ۶- (۱) بنیاد وقفی پس از فوت واقف می‌تواند از طریق ارائه وصیت‌نامه درخواست ثبت نماید. در رابطه با بنیادهای وقفی که به این شیوه تأسیس می‌شود، رئیس دادگاه بخش طی ۷ روز نسخه‌ای از سند را برای تأسیس بنیاد وقفی به اداره کل ارسال می‌نماید.

(۲) در مورد بنیادهای وقفی که از طریق ارائه وصیت‌نامه تأسیس می‌شوند، درخواست به دادگاه باید طبق صورتحسابی باشد که توسط شخص مربوطه یا رئیس دادگاه بخش یا اداره کل از فعالیت‌های خود ارائه می‌گردد. هزینه‌های درخواست به دادگاه صلاحیت‌دار بر عهده اداره کل است که از بنیاد وقفی مربوطه باز پس گرفته می‌شود.

(۳) تعهدات بنیاد وقفی تأسیس شده از طریق ارائه وصیت‌نامه برای بدهی وارث محدود به کالاها و حقوقی اختصاص یافته خواهد بود. حقوق دادخواست وارثان و طلبکاران واقف بر طبق مفاد واگذاری و ارائه وصیت‌نامه محفوظ خواهد ماند.

ثبت و محاکمه دادگاه

اصل ۷- (۱) دادگاه باید از طریق نظرسنجی اداره کل در خصوص فایل، شنیدن حرف‌های واقف در صورت لزوم و مطالعه بررسی کارشناس، برای ثبت بنیاد وقفی تصمیم‌گیری نماید.

(۲) دادگاه می‌تواند از مقیاس‌های لازم برای محافظت از کالاها و حقوقی درخواست‌های خود استفاده نماید.

(۳) دادگاه باید تصمیم خود در زمینه ثبت و رد ثبت را به اداره کل به همراه سند رسمی درخواست خود ابلاغ نماید.

(۴) بنیاد وقفی که از شخصیت حقوقی برخوردار شده باید در دادگاه حل اختلاف ثبت شود که این ثبت باید نشانگر نام واقف و وقف، تسویه حساب بنیاد وقفی، ارگان‌ها، اهداف و کالاها و حقوقی اختصاص یافته برای تحقق اهداف باشد.

(۵) اگر تصمیم ثبت توسط دادگاه دیگری ارائه گردد، باید به همراه اسناد مربوطه به دادگاه حل اختلاف داخلی بنیاد وقفی برای ثبت ارسال گردد.

استیناف و ابطال

اصل ۸- (۱) متقاضی یا اداره کل می‌تواند علیه هر تصمیم دادگاه برای ثبت بنیاد وقفی یا رد آن، درخواست استیناف از تصمیم طی یک ماه از تاریخ حکم ارائه دهد.

(۲) اگر دلایلی که مانع تأسیس بنیاد وقفی شود، وجود داشته باشد، اداره کل یا شخص مرتبط می‌تواند دادخواست بطلان علیه آن ارائه دهد.

ثبت در اداره ثبت مرکزی و اظهاریه

اصل ۹- (۱) طبق بیانیه دادگاه حل اختلاف داخلی، بنیاد وقفی باید در مرکز ثبت مرکزی اداره کل ثبت گردد.

(۲) ثبت بنیاد وقفی در دفتر مرکزی ثبت در مجلات رسمی اعلام خواهد شد. این اعلامیه باید شامل نام واقف و بنیاد وقفی، تسویه داخلی بنیاد وقفی، اهداف، کالاها و حقوقی، اطلاعات سند مستغلات، در صورت وجود، و ارگان‌های بنیاد وقفی و تعداد و موعد سند تودیع امانت و همچنین تعداد و موعد و تصمیم صادره دادگاه برای ثبت باشد. هر هزینه مربوط به این اعلامیه بر عهده اداره کل بوده که بعدها از بنیاد وقفی باز پس گرفته خواهد شد.

کاستی‌ها

اصل ۱۰- (۱) اگر سند تودیع امانت به اندازه کافی اهداف بنیاد وقفی و کالاها و حقوق اختصاص یافته را تعیین ننماید، کاستی‌های دیگر منجر به رد درخواست سرمایه‌گذاری بنیاد وقفی دارای مقام شخصیت حقوقی نخواهد شد.

(۲) این کاستی‌ها باید قبل از تصمیم‌گیری برای ثبت توسط دادگاه یا حل و فصل داخلی طبق درخواست کنترل اختیارات پس از تأسیس و در صورت امکان در نظر گرفتن نظر واقف اصلاح گردد.

(۳) اگر کالاها و حقوق به بنیاد وقفی که ثبت در آن از طریق درخواست وصیت برای تحقق اهداف بنیاد وقفی کافی نباشد، و تا زمانی که این خواسته توسط واقف اعلام نشود، این کالاها و حقوق باید از طریق کنترل نظر مقام مسئول به بنیاد وقفی با اهداف مشابه اختصاص یابد.

انتقال کالاها و حقوق اختصاص یافته به بنیاد وقفی

اصل ۱۱- (۱) با اکتساب مقام شخصیت حقوقی، مالکیت کالاها و حقوق اختصاص یافته به بنیاد وقفی به بنیاد وقفی واگذار خواهد شد.

ثبت مستغلات در دفتر ثبت مستغلات

اصل ۱۲- (۱) دادگاه تصمیم‌گیرنده ثبت نسخه‌ای از سند تودیع امانتی که باید مستغلات وقفی را به نام شخصیت حقوقی بنیاد وقفی ثبت کند را به دفتر ثبت مستغلات توصیه می‌نماید.

(۲) طبق این توصیه، دفتر ثبت مستغلات به نام بنیاد وقفی ثبت انجام می‌دهد. مدیران بنیاد وقفی مسئولیت این ثبت را بر عهده خواهند داشت.

مدیریت بنیادهای وقفی جدید

اصل ۱۳- (۱) ارگان‌های مدیریتی بنیادهای وقفی جدید باید طبق سند تودیع امانت ترکیب شوند. اکثریت مدیران باید مقیم ترکیه باشند.

(۲) اگر به علت مرگ، استعفا یا علل دیگر پست ارگان بنیاد وقفی خالی بماند، این پست خالی باید طبق مفاد سند تودیع امانت جایگزین شود. اگر هیچ مفاد اجرایی در سند تودیع امانت وجود نداشته باشد، این پست خالی باید ابتدا با تغییر سند تودیع امانت جایگزین شود. با این حال، اگر:

(a) حدنصاب تصمیم‌گیری به دلیل پست‌های خالی در ارگان مجاز به این تغییر، برای تغییر سند تودیع امانت فراهم نباشد.

(b) هیچ ارگان مجاز برای تغییر سند تودیع امانت وجود نداشته باشد یا عضوی باقی نماند

(c) حدنصاب تصمیم‌گیری به دلیل پست خالی در ارگان مجاز به اجرا وجود نداشته باشد.

بنابراین، درخواست باید طبق به ترتیب (a) تصمیم ارگان مجاز به تغییر سند تودیع امانت بدون توجه به حدنصاب تصمیم‌گیری، (b) تصمیم ارگان مجاز به اجرا، (c) تصمیم اتخاذ شده بدون در نظر گرفتن حدنصاب برای تصمیم‌گیری به دادگاه ارائه گردد.

(۳) متعاقب تصمیم دادگاه، تغییرات لازم در سند تودیع امانت برای جایگزینی پست خالی ارگان مربوطه انجام می‌شود.

تغییر شکل مدیریت و اجرا

اصل ۱۴- (۱) اگر دلیل موجه وجود داشته باشد و طبق درخواست ارگان مدیریت بنیاد وقفی یا اداره کل، دادگاه می‌تواند پس از مکتوب ساختن نظر قبلی تغییراتی در سازمان، مدیریت و کارکرد بنیاد وقفی ایجاد نماید.

(۲) در بنیادهای وقفی که برای کمک به کارمندان و کارگران تأسیس شده است، هر تغییر در مفاد سند تودیع امانت مربوط به شرایط ذی‌نفعان برای نفع بردن از بنیاد وقفی و مشارکت آن‌ها در مدیریت با تصمیم دادگاه طبق اظهارنامه ارگان مجاز بر اساس سند تودیع امانت و مکتوب ساختن نظر اداره کل انجام خواهد شد.

(۳) هر تغییر در سند تودیع امانت بنیاد وقفی که طبق اصل ۴۶۸ قانون تجارت ترکیه تأسیس شود و منوط به اصل ۲۰ قانون بیمه‌های جوامع به شماره ۵۰۶ باشد، با تصمیم دادگاه حل و فصل داخلی با در نظر گرفتن نظر مکتوب اداره کل و به دنبال تأیید وزارت کار و امنیت اجتماعی انجام خواهد شد.

تغییر آدرس و مدیران بنیاد وقفی

اصل ۱۵- (۱) هر تغییر آدرس در همان تسویه که مستلزم تغییر در سند تودیع امانت نباشد، و هر تغییر نام و آدرس اطلاع‌رسانی اعضای ارگان مدیریت طی ۱۵ روز از موعد انتخابات باید به اداره منطقه‌ای طی ۱۵ روز از تاریخ تغییر اعلام گردد.

استفاده از دارایی‌های بنیاد وقفی

اصل ۱۶- (۱) بنیادهای وقفی باید با مشاهده قوانین و ریسک‌های اقتصادی از دارایی خود بهره‌برداری نمایند و پول خود را در بانک‌های تأسیس شده در ترکیه سرمایه‌گذاری نمایند.

افتتاح دفاتر شعبه و دفاتر نمایندگی توسط بنیادهای وقفی جدید

اصل ۱۷- (۱) بنیادهای وقفی جدید می‌توانند دفاتر شعبه و نمایندگی برای دستیابی به اهداف خود افتتاح نمایند و مقرر شده است که پیمان‌نامه آن‌ها دارای مفاد مربوط به این اهداف باشد. آن‌ها باید قبل از افتتاح دفتر شعبه یا دفتر نمایندگی به دنبال تصمیم اتخاذ شده توسط ارگان مجاز، اظهارنامه ضمیمه ۱ را فراهم نموده و به‌طور الکترونیکی به اداره منطقه‌ای حوزه اختیارات مکانی که دفتر اصلی بنیاد وقفی در آن واقع است، انتقال دهند. در شرایطی که دفتر شعبه یا دفتر نمایندگی توسط بنیاد وقفی تعطیل شود، باید طی ۳۰ روزه همان شیوه به اداره منطقه‌ای اعلام گردد.

(۲) مدیرانی که در دفتر شعبه یا دفتر نمایندگی منصوب می‌شوند نباید طبق اصل ۹ قانون مرتکب هیچ جرمی شده باشند و اکثر آن‌ها باید مقیم ترکیه باشند.

نمایندگی شعبه یا دفتر نمایندگی و روش کار آن‌ها

اصل ۱۸- (۱) دفاتر شعبه و نمایندگی فعالیت‌های خود را به نام بنیاد وقفی مادر انجام داده و در مکانی که واقع شده‌اند، نمایندگی یکسانی دارند.

(۲) روش‌ها و راهکارهای کاری دفاتر شعبه و نمایندگی توسط دفتر اصلی بنیاد وقفی تنظیم می‌شود.

(۳) دفاتر شعبه و نمایندگی:

a) فعالیت‌ها باید طبق سند تودیع امانت و قانون مربوط به تحقق اهداف بنیاد وقفی انجام شود.

b) باید از طریق دفتر اصلی با اداره کل مرتبط باشد.

تاریخ انقضای بنیاد وقفی

اصل ۱۹- (۱) اگر دستیابی به هدف بنیاد وقفی غیرممکن باشد و اگر امکان تغییر وجود نداشته باشد، این بنیاد وقفی خودبه‌خود متوقف می‌شود. اگر در ارگان مدیریت یا از نظر اداره کل، تحقق هدف بنیاد وقفی غیرممکن باشد، هر عضو باید درخواستی برای ثبت موقعیت در دفتر ثبت دادگاه ارائه نماید. دادگاه پس از دریافت نظر اداره کل یا نظر ارگان مدیریت در مورد درخواست انحلال بنیاد وقفی یا ادغام هیأت انحلال تصمیم خواهد گرفت و تصمیم انحلال را در دفتر ثبت، درج خواهد نمود. هویت و قابلیت بنیاد وقفی منقضی شده طی انحلال، اگرچه محدود به انحلال باشد، ادامه خواهد داشت.

انحلال بنیاد وقفی

اصل ۲۰- (۱) اگر هدف بنیاد وقفی طبق آخرین پاراگراف اصل ۱۰۱ قانون مدنی ترکیه عنوان شده باشد، باید درخواستی توسط اداره کل برای انحلال بنیاد وقفی به دادگاه مدنی صلاحیت‌دار ارائه گردد.

اعلام انحلال بنیاد وقفی

اصل ۲۱- (۱) انقضای بنیاد وقفی باید توسط اداره کل در دفتر ثبت درج شود و در نشریات رسمی اعلام گردد.

کالاهای و حقوق بنیاد وقفی منحل شده یا متوقف‌شده جدید

اصل ۲۲- (۱) هر کالا و حقوقی که پس از تسویه بدهی‌های بنیاد وقفی جدید منحل شده باقی‌مانده است، باید به بنیاد وقفی با همان اهداف منوط به تصمیم دادگاه طبق مفاد سند تودیع امانت منتقل گردد و اگر مفاد خاصی در زمینه سند تودیع امانت وجود نداشته باشد، نظر اداره کل و نظر بنیاد وقفی که واگذاری به آن صورت می‌گیرد، مدنظر قرار گیرد و هرگونه کالا و حقوق باقی‌مانده پس از تسویه بدهی‌های بنیاد وقفی جدید منحل شده باید به اداره کل واگذار گردد.

قسمت دو

مدیران بنیاد وقفی اضافه شده و مسئولیت‌های آن‌ها

مدیران بنیاد وقفی اضافه شده

اصل ۲۳- (۱) بنیادهای وقفی اضافه شده باید توسط مدیرانی اداره و نمایندگی شود که توسط شورا طبق شرایط پیمان‌نامه منصوب می‌شوند. تا زمانی که طبق پیمان‌نامه افراد غیر صلاحیت‌دار برای مدیریت به صلاحیت لازم برسند، یا افراد کمتر از سن قانونی یا ولخرجی که شرایط مدیریت را به دست آورند یا در صورتی که پست خالی جایگزین گردد، کسب‌وکار بنیاد وقفی با نمایندگی اداره کل انجام خواهد شد.

شرایط موردنیاز مدیران

اصل ۲۴- (۱) شرایط زیر باید در مورد اشخاصی که به مدیریت منصوب می‌شوند، صدق نماید:

(a) قابلیت اجرای حقوق مدنی

(b) برخورداری از حداقل تحصیلات ابتدایی

(c) عدم ارتکاب هیچ نوع جرمی که در اصل ۹ قانون عنوان شده است

اسناد و درخواست‌نامه برای انتصاب یک مدیر

اصل ۲۵- (۱) اشخاصی که به عنوان مدیر منصوب می‌شوند باید درخواستی به همراه اسنادی که در زیر عنوان شده است، به اداره کل ارائه دهند.

(a) تصمیم نهایی دادگاه که توسط دادگاه مدنی صلاحیت‌دار برای بررسی صلاحیت مدیر طبق شرایط پیمان‌نامه صادر شده است،

(b) مدرک تحصیلی

(c) سابقه محکومیت

(c) گزارش سلامت

(۲) اداره منطقه‌ای باید درخواست و پیوست به اداره کل ارسال نماید که بررسی‌های لازم انجام شده و پرونده ایجاد شود و پرونده مورد تأیید شورا برای انتصاب قرار گیرد.

(۳) اگرچند درخواست برای مدیر وجود داشته باشد، شورا باید با توجه به اولاً شرایط پیمان‌نامه و سپس ترتیب ارائه درخواست، قابلیت بنیاد وقفی در اجرای کسب‌وکار و عملیات‌ها، سطح تحصیل و محل استقرار کاندیدها تصمیم‌گیری نماید.

شرایط موردنیاز معاون مدیران

اصل ۲۶- (۱) مدیران می‌توانند معاونینی منصوب نمایند که دارای شرایط زیر باشند و بتوانند آن‌ها را برای ارتباط با اداره کل به اداره منطقه‌ای معرفی نمایند.

(a) مقیم ترکیه باشند.

(b) توانایی اجرای حقوق مدنی را داشته باشند.

(c) حداقل تحصیلات ابتدایی را به پایان رسانیده باشند.

(d) مرتکب هیچ‌کدام از جرائم عنوان‌شده در اصل ۹ قانون نشده باشند.

وظایف و مسئولیت‌های مدیران

اصل ۲۷- (۱) مدیران باید علاوه بر مسئولیت‌های درج شده در اصل ۱۰، باید به موارد زیر توجه داشته باشند:

(a) توجه به دارایی‌ها و خیریه‌ها، به‌ویژه دارایی‌های فرهنگی وقفی، تعمیر دارایی‌هایی که نیاز به تعمیرات داشته باشند.

(b) ارائه پروپوزال‌هایی برای تغییر هرکدام از شروط پیمان‌نامه که انجام آن از لحاظ قانونی و در واقعیت امکان‌پذیر نباشد.

(c) ارائه پروپوزال‌هایی در خصوص تغییر درآمدهای بنیاد وقفی برای کاربرد ارزش پولی شرایط خیریه در درآمدهای واقعی بنیاد وقفی.

طرفین مخالف در بنیاد وقفی اضافه شده

اصل ۲۸- (۱) در دادخواست‌هایی که علیه بنیاد وقفی در خصوص حق مالکیت و حق عمری و رقبی بنیاد وقفی اضافه شده ارائه می‌شود، مدیریت بنیاد وقفی و اداره کل به‌عنوان طرفین مخالف معرفی می‌شوند.

(۲) در این دادخواست‌ها، هزینه‌های دادگاه بر عهده بنیاد وقفی خواهد بود.

قسمت ۳

انتخاب مدیران بنیادهای وقفی جوامع

حوزه انتخابات

اصل ۲۹- (۱) شهرستانی که خیریه بنیاد وقفی جوامع در آن واقع است، حوزه انتخابات بنیاد وقفی خواهد بود. بااین حال اگر در نتیجه پژوهش انجام شده توسط اداره منطقه‌ای طبق درخواست بنیاد وقفی جوامع، گردهمایی کافی در شهرستان بنیاد وقفی جوامع وجود نداشته باشد، استان آن شهرستان می‌تواند توسط اداره کل به عنوان حوزه انتخابات اعلام شود و اگر گردهمایی کافی در استان نیز وجود نداشته باشد، استان مجاور که گردهمایی در آن زیاد است، می‌تواند توسط اداره کل به عنوان حوزه انتخابات بنیاد وقفی اعلام گردد.

ترکیب هیات مدیره و زمان در انتخابات

اصل ۳۰- (۱) در انتخابات هیات مدیره بنیاد وقفی جوامع:

a) اعضای گردهمایی ذی نفع وقف یا خیریه باید واجد شرایط انتخابات هیات مدیره بنیاد وقفی باشند.

b) هیات مدیره جداگانه باید برای هر بنیاد وقفی انتخاب شود و انتخابات هیات های مدیره باید هر ۴ سال برگزار شود. بااین حال، مواقعی که گردهمایی کافی نباشد، هیات مدیره ممکن است متشکل از حداقل ۳ نفر باشد. هرگونه عضویت هیات مدیره که به دلیل استعفا، مرگ، عزل و موارد مشابه خالی بماند، باید توسط اعضای ذخیره جایگزین شود. بااین حال، اگر تعداد اعضا کمتر از سه نفر باشد، هیات مدیره جدید باید طی سه ماه انتخاب شود. در مواردی که بیش از ۷ عضو برای راه اندازی بنیاد وقفی نیاز باشد، تعداد اعضای هیات مدیره می‌تواند منوط به نظر مثبت اداره کل دو ماه قبل از تاریخ انتخابات افزایش یابد.

شرایط رأی دهی

اصل ۳۱- (۱) رأی دهندگان باید:

a) شهروندان جمهوری ترکیه باشند

b) ۱۸ سال تمام باشند

(c) ساکن حوزه انتخابات باشند

شرایط انتخابات

اصل ۳۲- (۱) اشخاصی که برای عضویت هیات مدیره بنیاد وقفی نام‌نویسی می‌کنند باید علاوه بر شرایط درج شده در اصل ۳۱، دارای شرایط زیر باشند:

(a) حداقل اتمام تحصیلات ابتدایی

(b) مرتکب جرایم عنوان‌شده در اصل ۹ قانون نشده باشند.

روال انتخابات

اصل ۳۳- (۱) انتخابات بنیادهای وقفی جوامع باید در چارچوب روال زیر انجام شود:

(a) هیات مدیره فعلی باید فهرست رأی‌دهندگان، اعضای کمیته انتخاباتی سازمان، تاریخ انتخابات، مکان و ساعت رأی‌گیری، مکان صندوق آرا را به همراه دادخواستی حداقل ۱۵ روز قبل از روز انتخابات به اداره منطقه‌ای ارائه دهد. در مواقعی که انتخاباتی برای هیات مدیره علیرغم به پایان رسیدن مدت فعالیت هیات مدیره فعلی وجود نداشته باشد، کمیته انتخابات سازمان که از میان اعضای گردهمایی توسط اداره منطقه‌ای مربوطه انتخاب می‌شود، وظیفه اجرای انتخابات را به عهده می‌گیرد.

(b) انتخابات هیات مدیره در یک روز انجام می‌شود.

(c) در فهرست رأی‌دهندگان و در صندوق آرا، هیچ عبارتی مشاهده نمی‌شود به جز: "انتخابات هیات مدیره بنیاد وقفی" که باید از نام بنیاد وقفی استفاده شود.

(d) فهرست رأی‌دهندگان باید پس از اتخاذ اقدامات لازم توسط کمیته انتخابی سازمان بر مبنای مناطق، محله‌ها، خیابان‌ها و جاده‌ها به اداره مرکزی بنیاد وقفی انتخابات ارسال گردد. تاریخ درج فهرست رأی‌دهندگان را می‌توان در روزنامه‌های مربوط به جوامع و محلی اعلام کرد.

(e) فهرست رأی‌دهندگان باید طی ۱۵ روز ارسال گردد. هرگونه اعتراض در این مدت طبق تصمیم کمیته سازمان ارائه می‌شود.

(f) در انتخابات هیات مدیریت بنیاد وقفی جوامع، هیات دسته‌بندی صندوق آرا می‌تواند شامل کمیته سازمان باشد.

(g) رأی‌دهندگان می‌توانند شخصاً رأی خود را به صندوق بیان‌دازند.

h) انتخابات بنیادهای وقفی جوامع در صندوق مخفی و روش دسته‌بندی آزاد در محضر انجام خواهد شد. انتخابات ممکن است با نظر مثبت اداره کل از سوی کمیته سازمان دو ماه قبل از تاریخ انتخابات در محضر انجام نشود. کاندیدها باید برحسب رأی‌های دریافت شده از یکدیگر فهرست‌گذاری شوند و رئیس هیات مدیریت بنیاد وقفی و اعضای ذخیره در اعلامیه انتخابات، تعیین می‌شوند.

i) امنیت انتخابات هیات مدیریت بنیاد وقفی جوامع توسط اداره فرمانداری استانی و شهرستانی مربوطه تأمین می‌شود.

j) اداره کمیته انتخابات سازمان با ارسال فهرست اشخاص منتخب، نسخه‌های شناسنامه و مدرک اقامت و نسخه اعلامیه انتخاب به اداره منطقه‌ای طی ۱۰ روز پس از اتمام انتخابات به کار خود پایان می‌دهد.

k) هزینه‌های انتخابات از بودجه بنیاد وقفی مربوطه تأمین می‌گردد.

l) اعضای منتخب جدید هیات مدیریت بنیاد وقفی پس از بررسی توسط اداره کل برای تأیید اینکه آیا روند و نتایج انتخابات و همچنین مطابق بودن آن با مفاد این دستورالعمل انجام‌شده یا خیر، گواهی صلاحیت صادر می‌نماید.

m) نتایج انتخابات و اعضای هیات مدیریت صادرکننده گواهی صلاحیت باید توسط اداره منطقه‌ای به اداره کل و اداره فرمانداری استان مربوطه گزارش شود.

۲) اداره فرمانداری استان مربوطه باید قبل از انتخابات توسط اداره منطقه‌ای از اطلاعات مربوط به حوزه انتخاباتی و انتخابات هر بنیاد وقفی جوامع مطلع گردد.

بخش ۴

اظهارنامه‌ها و صورتحساب‌های بنیادهای وقفی

اختیار ارائه اظهارنامه

اصل ۳۴- (۱) مدیران بنیاد وقفی باید اظهارنامه ضمیمه ۲ را کاملاً تکمیل نموده و همچنین به‌طور الکترونیک آن را دریافت و به اداره منطقه‌ای طی ۶ ماه اول هر سال تقویمی ارسال نمایند.

(۲) بنیادهای وقفی جدید باید اطمینان حاصل نمایند که چارت حسابداری حساب‌های ادارات شعبات آن‌ها با اداره مرکزی منطبق باشد، پایان سال مالی حساب‌های آن‌ها نشانگر درآمدها و هزینه‌های سالانه آن‌ها باشد، اطلاعات رسید وصول با آغاز سال

جدید تغییر یابد و پول موجود هر ساله به اداره مرکزی بنیاد وقفی ارسال گردد، و صورتحساب‌های مالی اداره شعبه و شعبه‌های اداره اصلی بنیاد وقفی تحکیم گردد.

اهدایی‌ها و کمک‌های بلاعوض

اصل ۳۵- (۱) بنیادهای وقفی باید از بانک‌ها برای دریافت اهدایی‌ها و کمک‌های بلاعوض نقدی از اشخاص، بنیادهای وقفی و سازمان‌های خارج و تأمین اهدایی‌ها و کمک‌های بلاعوض نقدی به بنیادهای وقفی و جوامع خارجی دارای هدف مشابه کمک گیرند و طی یک ماه صورتحساب آن را به اداره منطقه‌ای ارائه نمایند.

(۲) بنیادهای وقفی که اهدایی‌ها و کمک‌های بلاعوض از کشورهای خارجی دریافت می‌کنند و بنیادهای وقفی که کمک‌های بلاعوض و اهدایی در کشورهای خارجی ایجاد می‌کنند باید در دو نسخه به ترتیب فرم ضمیمه ۳ و ۴ را پر کرده و طی یک ماه به اداره منطقه‌ای ارسال نمایند.

(۳) فرم صورتحساب باید به همراه نسخه تصمیم صادره از سوی ارگان مسئول و پروتکل کاربردی صادره و قرارداد و اسناد مشابه دیگر باشد.

(۴) یک نسخه از صورتحساب مورد تأیید اداره منطقه‌ای باید برای ارسال به بانک مربوطه به متقاضی ارائه شود.

(۵) یک نسخه از صورتحساب و ضمیمه‌های دریافتی باید توسط اداره منطقه‌ای به اداره کل ارسال گردد.

صورتحساب‌های مستغلات

اظهارات املاک و مستغلات

ماده ۳۶- (۱) در عرض یک ماه از ثبت هر ملک و مستغلات حقیقی در دفتر ثبت املاک؛ بنیادهای وقفی ضبط شده باید اطلاعاتی را در رابطه با آن، به وسیله پر کردن فرم‌های موجود در ضمیمه ۵ و ارائه آن به اداره اطلاعات منطقه، فراهم کنند.

ایجاد یک بنگاه اقتصادی یا شرکت

ماده ۳۷- (۱) بنیادهای وقفی ضبط شده سازماندهی شده یا شرکت‌کننده در گروه یا تشکیلات اقتصادی، باید فرمی را که در ضمیمه ۶ قرار دارد پر کنند و آن را به اداره منطقه در عرض ۱ ماه ارسال کنند. بنیادهای وقفی ضبط شده‌ای که سهم خودشان را از شرکت به صورت یکجا می‌فروشند

و همکاری با شرکت را لغو می کنند باید بیانیه ای را به عنوان تسویه حساب خطاب به اداره منطقه اعلام کنند.

بررسی اعلامیه ها و بیانیه

ماده ۳۸ - (۱) در مواردی که اعلامیه ها و بیانیه ها، تهیه نشده اند یا در مدت کوتاهی تهیه شده اند، یک مجری خوب باید ماده ۱۱ قانون را به کار بگیرد. یک کپی از بیانیه ها و اظهارات باید توسط اداره منطقه به مدیرکل ارسال شود.

بخش پنجم

بررسی بنیادهای وقفی ضبط شده

حسابرسی بنیادهای وقفی ضبط شده

ماده ۳۹ - (۱) بنیادهای وقفی ضبط شده باید با توجه به فرم موجود در ضمیمه ۷، گزارشی ارائه بدهند و نتایج حسابرسی داخلی را ظرف ۶ ماه تا پایان سال ارائه کنند و آن را ظرف دو ماه از تاریخ گزارش به اداره منطقه مربوطه ارسال کنند.

(۲) بنیادهای وقفی ضبط شده ی جدید نیز باید شعبه های خود و دفاتر نمایندگی را حسابرسی کنند و باید اطلاعاتی را درباره چنین زیر واحدهایی طی گزارش سالانه به آنها ارائه دهند.

(۳) حسابرسی بنیادهای وقفی ضبط شده و شعبه ها و دفاتر نمایندگی آنها، برای مطابق بودن با اهداف و قوانین و حسابرسی بنیادهای وقفی ضبط شده اقتصادی سرمایه گذاری و مشارکت برای مطابقت با اهداف فعالیت و قوانین، باید توسط مدیرکل انجام شود. راهنمایی و نظارت رییس مدیرکل باید حسابرسی شود طوری که بنیادهای وقفی ضبط شده :

الف) بر اساس اهداف مندرج در منشور (اساسنامه) و سند اعتماد (اعتمادسازی) عمل کنند .

ب) مطابق با قوانین معتبر مدیریت کنند.

ج) از کالاهای و درآمدهای آنها مطابق با نیازمندی های انجمنشان؛ طبق اظهارنامه ۱۹۳۶ و سند اعتماد، استفاده ببرند.

د) همچنین باید کسب و کار و عملیات اقتصادی سرمایه گذاری بنیادهای وقفی ضبط شده را حسابرسی کنند و در صورت لزوم با دیگر شرکتها مشارکت کنند.

حسابرسی شعبه‌ها و دفاتر نمایندگی

ماده ۴۰- (۱) برای فعالیت‌های انجام شده توسط یک شعبه یا دفتر نمایندگی، مدیریت بنیادهای وقفی ضبط شده، باید به اندازه مدیریت شعب اداری یا نماینده، مسئول باشد.

(۲) در هر صورت اگر نتیجه حسابرسی شعب یا دفاتر نمایندگی نشان دهد که دفتر (اداره) در رابطه با انجام اهداف بنیادهای وقفی ضبط شده و انجام اقدامات، برخلاف سند اعتماد با شکست مواجه شده است یا اگر یک شعبه یا دفتر نمایندگی بدون اعلام، آغاز به کار کند در این صورت به رئیس دفتر بنیادهای وقفی ضبط شده توصیه می‌شود که دفتر را ببندد.

اهداف حسابرسی داخلی

ماده ۴۱- (۱) هدف حسابرسی داخلی، ایجاد اطمینان در فعالیت بنیادهای وقفی ضبط شده است که فعالیت‌ها را طبق قوانین پیش ببرند و برنامه‌ریزی استراتژیک بنیادهای وقفی ضبط شده، به‌طور مؤثر، اقتصادی و کارآمد مورد استفاده قرار گیرد و همچنین قابلیت اطمینان، یکپارچگی و به‌موقع در دسترس بودن اطلاعات حاصل شود.

(۲) حسابرسی داخلی، به بنیادهای وقفی ضبط شده در رسیدن به اهدافشان با یک رویکرد سیستماتیک و منظم کمک می‌کند و اثربخشی فرایندهای مدیریت ریسک و کنترل را ارزیابی می‌کند.

(دامنه) حدود حسابرسی داخلی

ماده ۴۲- (۱) تمامی اعمال و فعالیت‌های بنیادهای وقفی ضبط شده باید شامل حدود (دامنه) حسابرسی داخلی باشد.

(۲) فعالیت‌های حسابرسی داخلی، فراتر از کتاب‌ها، اسناد و مدارک است و در صورت لزوم توافقی حسابی را با اشخاص ثالث دیگر با در نظر گرفتن موارد زیر ایجاد می‌کند:

الف) در هر صورت بنیادهای وقفی ضبط شده طبق شرایط نوشته شده در منشور (اساسنامه) بنیادهای وقفی ضبط شده؛ اعلامیه ۱۹۳۶ و سند اعتماد و همچنین قوانین نیروها مدیریت شوند.

ب) تحت هر شرایط، کالاها و درامد بنیادهای وقفی ضبط شده، به‌صورت مؤثر و کارآمد با توجه به شرایط مندرج در منشور بنیادهای وقفی ضبط شده، اعلامیه ۱۹۳۶ و سند اعتماد مورد استفاده قرار بگیرند.

ج) تحت هر شرایط، بنیادهای وقفی ضبط شده، عملیات و مشارکت داشته باشند از جمله عملیات و مشارکت‌هایی که مطابق با اصول صنعتی، اصول اقتصادی و تجاری و الزامات و مدیریت عقلانی انجام می‌شوند.

د) تحت هر شرایط، معاملات، حساب‌ها و صورت‌های مالی از تمام واحدهای بنیادهای وقفی ضبط شده شامل حسابرسی با اصول پذیرفته‌شده حسابداری و روش‌ها و رهنمودهای ارائه‌شده توسط مدیرکل مطابق باشند.

حسابرسان داخلی

ماده ۴۳- (۱) در بنیادهای وقفی ضبط شده که سند اعتماد آن‌ها شامل یک ارگان حسابرسی است، حسابرسان داخلی می‌توانند به‌طور مستقیم توسط چنین ارگانی راهنمایی شوند یا در عوض می‌توانند توسط سازمان حسابرسی مستقل دیگری اداره شوند.

(۲) ارگانهای مجاز بنیادهای وقفی ضبط شده یا یک سازمان حسابرسی مستقل، تنها می‌تواند با استفاده از افرادی که گواهی حسابرسی دارند مدیریت یا حسابرسی شوند.

الزامات برای صدور گواهی‌نامه

ماده ۴۴- (۱) به‌منظور دریافت گواهی حسابرسی، افرادی که دارای گواهی‌نامه مشاوره مالی/حسابرسی عمومی یا گواهی (تأییدیه) مشاور مالی خبره، تحت عنوان حسابداران عمومی/ مشاوران مالی و مشاوران مالی خبره، طبق قانون شماره ۳۵۶۸ از ۱/۶/۱۹۸۹ هستند و افرادی که به‌عنوان وکیل در اداره کل، مدیر یا رئیس بخش، به مدت حداقل ۵ سال کار می‌کنند باید در آزمون ارائه‌شده توسط مدیرکل پس از آموزش، برای صدور گواهی‌نامه موفق شوند.

(۲) علاوه بر این افرادی که به مدت حداقل ۵ سال در اداره کل به‌عنوان بازرس، حسابرس داخلی، کارشناس بنیادهای وقفی ضبط شده، مشاور حقوقی، رئیس بخش یا مدیر منطقه کار می‌کنند و افرادی که به‌عنوان مدیرکل، عضو شورای بنیادهای وقفی ضبط شده، دستیار مدیرکل، رئیس ارشاد و بازرسی، مشاور حقوقی پایه ۱ کار می‌کنند برای هر دوره از زمان باید گواهی حسابرسی را بنا به درخواست آن‌ها بدون بررسی موضوع، صادر کنند.

برون‌سپاری خدمات سازمان حسابرسی مستقل

ماده ۴۵- (۱) سازمان حسابرسی مستقل، باید توسط ارگان قانونی بنیادهای وقفی ضبط شده، برای حسابرسی انتخاب شود.

گزارش حسابرسی داخلی

ماده ۴۶- (۱) یک گزارش حسابرسی داخلی، متنی است که شامل اظهارنظر حسابرس بعد از حسابرسی است. گزارش صورت‌های مالی محصور شده.

(۲) گزارش باید توسط مدیریت بنیادهای وقفی ضبط شده به همراه یک نامه امضاشده توسط افرادی که برای ارائه گزارش نماینده هستند و با ارگان‌های حسابرسی یا با سازمان حسابرسی به طور مستقل، مطابق فرم موجود در ضمیمه ۷ در ارتباط هستند، ثبت شود.

(۳) در چارچوب قوانین اساسی، صحت، شفافیت، اندازه‌گیری، سازندگی، انطباق، کامل بودن و قطعیت گزارشات باید به صورت زیر ارائه شوند:

الف) اظهارنظر حسابرس

ب) شامل عبارات درست، بی‌طرف، واضح و مختصر باشد.

ج) مثال‌هایی از تمرین‌های خوب و مشخص در طول حسابرسی را نشان دهد.

(۴) حسابرس باید گزارشات تمام اسنادی را که مبنایی برای توسعه عقیده‌اش تشکیل می‌دهند ضمیمه کند.

(۵) حسابرسی بنیادهای وقفی ضبط شده که مدارک را طبق سیستم دفتر کل حفاظت می‌کنند، نباید توسط حسابرسان تأیید شده، انجام شوند. باین وجود، گزارش‌هایی که به عنوان نتیجه‌ای از حسابرسی انجام شده صادر می‌شوند، باید از گزارش موجود در پیوست ۷ پیروی کنند.

اعتبار حسابرسی داخلی

ماده ۴۷- (۱) برای اینکه حسابرسی معتبر باشد، باید مطابق با روش‌ها و دستورالعمل‌های مندرج در آئین‌نامه‌ها باشد و به طور کلی باید با استانداردهای حسابرسی پذیرفته شده که در آن حق اداره کل حسابرسی و بازرسی محفوظ است مطابق باشد.

آزمون صدور گواهی حسابرسی مستقل

ماده ۴۸- (۱) محتویات آزمون گواهی حسابرسی مانند روش‌ها و دستورالعمل‌ها برای کاربردها و آزمون، باید توسط مدیرکل تعیین شود و در سایت اینترنتی رسمی اعلام گردد.

سایر مقررات قابل اجرا

ماده ۴۹- (۱) در مواردی که هیچ مقررات قابل اجرایی در این دستورالعمل‌ها در رابطه با حسابرسی مستقل وجود نداشته باشد مفاد قانونی باید برای حسابرسی مستقل و استانداردهای حسابرسی مستقل قابل اجرا باشد.

بخش ششم

حسابرسی بنیادهای وقفی ضبط شده

ماده ۵۰- (۱) بنیادهای وقفی ضبط شده همانند بنیادهایی که اضافه شده‌اند، جوامع و بنیادهای وقفی ضبط شده صنعتگران، باید سوابق حسابداری خود را با توجه به سیستم حسابداری بنیادهای وقفی ضبط شده، به سایت‌های اینترنتی رسمی صادر کنند و باید ترازنامه و اظهارات درآمدی خود را با توجه به فرم اظهارات موجود در پیوست ارائه کنند.

(۲) بنیادهای وقفی ضبط شده با درآمد خالص سالانه بالاتر از مجموعه مجموع‌های مندرج در ماده (۲) ۱۷۷ قانون آئین دادرسی مالیاتی، شماره ۲۱۳ از ۴/۱/۱۹۶۱، که توسط وزارت مالیه هر ساله تعیین می‌شوند و بنیادهای وقفی ضبط شده با معافیت مالیاتی، تشکیلات اقتصادی، انجمن، شعب یا دفاتر نمایندگی باید مطابق با روش ترازنامه، دفترداری کنند.

(۳) بنیادهای وقفی ضبط شده که نیاز نیست طبق ترازنامه دفترداری کنند، می‌توانند با توجه به سیستم دفتر کل رفتار کنند.

(۴) بنیادهای وقفی ضبط شده باید سوابق حسابداری خود را، با توجه به مقررات قانون آئین دادرسی مالیاتی شماره ۲۱۳ حفظ و نگهداری کنند.

(۵) بنیادهای وقفی ضبط شده اضافه شده، باید علاوه بر آن، جدول سالانه حساب‌ها را که در ضمیمه ۸ موجودند پیش‌نویس کنند و به اداره منطقه طی شش ماه اول هر سال تقویمی ارائه کنند. حساب نهایی باید توسط مدیر منطقه بر اساس اسناد تولیدشده توسط مدیریت بنیادهای وقفی ضبط شده اضافه شده و هیئت امنای سازمان خیریه اضافه شده، بررسی شوند و باید برای تصویب به اداره کل فرستاده شوند.

دفاتر ثبت

ماده ۵۱- (۱) بنیادهای وقفی ضبط شده باید موارد زیر را حفظ (نگهداری) کنند:

الف) یک دفتر تصمیم‌گیری، دفتر عملیاتی کل و دسترسی (ورود) به رسیدهای اهدایی مطابق با سیستم عامل دفتر کل.

ب) یک دفتر تصمیم‌گیری، یک مجله، یک دفتر عملیاتی کل، دفتر موجودی و دسترسی (ورود) به رسیدهای سیستم با توجه به روش (نوع) ترازنامه.

حفظ اسناد و رسیدهای اهدایی (کمک‌های مالی)

ماده ۵۲- (۱) بدون تعصب نسبت به دوره‌های مندرج در قوانین مشخص شده از قبل، دفاتر باید توسط بنیادهای وقفی ضبط شده توسط رسیدهای اهدایی، اسناد هزینه‌ها و دیگر اسناد به کار گرفته شده، به مدت ۱۰ سال از سال تقویمی پس از سال مالی که آن‌ها به آن تعلق دارند، مورد حمایت واقع شوند.

(۲) بنیادهای وقفی ضبط شده باید رسیدهای اهدایی را مورد استفاده قرار دهند و اسناد مورد نیاز دیگر را از اداره کل تهیه نمایند.

بخش هفتم

مازاد درآمد بنیادهای وقفی ضبط شده و اضافه شده

روش کاربردی

ماده ۵۳- (۱) فرزندان بنیادهای وقفی ضبط شده و اشخاص مرتبط، باید درخواستی ترتیب دهند که شامل تصمیم دادگاه باشد و اثبات کند که فرزندان وقفی یا شخص مرتبط، تحت (طبق) منشور بنیادهای وقفی ضبط شده و محق درآمد اضافی هستند، که در این صورت باید درخواست دهند به:

الف) مدیر بنیادهای وقفی ضبط شده، چنانچه فرزند یا شخص مرتبط از بنیادهای وقفی ضبط شده اضافه شده؛ باشد.

ب) مدیر منطقه؛ چنانچه فرزند یا شخص مرتبط، از بنیادهای وقفی ضبط شده باشد که اساسنامه پرداخت مازاد بر درآمد را قید می‌کند یا اینکه بنیادهای وقفی ضبط شده اضافه شده، در نمایندگی‌ها توسط اداره کل مدیریت شوند.

(۲) فرزندان اشخاصی که بر مبنای رأی دادگاه ثابت می‌شود که یک فرزند وقفی یا شخص ذی حق مشمول درآمد اضافی تحت اساسنامه بنیادهای وقفی ضبط شده هستند، نباید ملزم به ارائه تصمیم دادگاه باشند زمانی که عملیات باید بر اساس سابقه تولد با وقایع انجام شود.

(۳) اگر اساسنامه شامل ترتیبی از نسل‌ها یا شرایط مشابه دیگر باشد، چنین شرایطی باید توسط دادگاه تصمیم‌گیری اثبات گردد.

محاسبه مازاد درآمد

ماده ۵۴- (۱) بنیادهای وقفی ضبط شده که فرزند وقفی یا شخص ذی حق مشمول درآمد اضافی، تحت تصمیم نهایی دادگاه دارند، میزان درآمد مازاد قابل پرداخت به کودکان وقفی و اشخاص مرتبط با آن باید با کسر درآمد ناخالص واقعی بنیادهای وقفی ضبط شده از ۱۵ درصد مجموع موقت، هزینه‌های خیریه، مدیریت و سهام نمایندگی، هزینه‌های دولت و سایر هزینه‌های ایجادشده برای بنیادهای وقفی ضبط شده تعیین شود.

(۲) محاسبه مازاد درآمد باید شامل ارائه گزارشات تمام درآمدهای آن سال باشد.

(۳) اگر اموال و مستغلات بنیادهای وقفی ضبط شده نیاز به تعمیر داشته باشند، باقی‌مانده درآمد ناخالص واقعی برای آن سال بعد از کسر سهام مدیریت و نمایندگی و یا هزینه‌های دولتی و هزینه‌های قانونی، باید برای تعمیرات ذخیره شود.

پرداخت درآمد مازاد

ماده ۵۵- (۱) تاریخی را که فرزندان وقفی یا اشخاص مرتبط، محق دریافت درآمد مازاد هستند باید تاریخ تصمیم‌گیری دادگاه بدوی باشد و پرداخت‌ها باید بعد از نهایی شدن تصمیم دادگاه درباره درآمد مازاد، انجام شود.

(۲) درآمد مازاد باید به صورت سالانه در ۱۵ روز پس از تصویب آن توسط اداره کل به وسیله بنیادهای وقفی ضبط شده ثبت شده و پس از تأیید حساب نهایی به وسیله بنیادهای وقفی ضبط شده اضافه شده، پرداخت شود.

(۳) متقاضیانی که برای اولین بار خواهان پرداخت بدون تملک هستند، بعد از اینکه پرداخت‌های حق استفاده (حق عمری و رقبی) بدون تملک انجام شد، نباید محق پرداخت آن سال باشند. به هر حال سهم محقی بچه‌ها باید بعد از تصمیم نهایی دادگاه پرداخت شود.

حساب‌ها برای نظارت درآمد مازاد

ماده ۵۶- (۱) در صورتی که تصمیم دادگاه بدوی برای درآمد مازاد در اداره منطقه مربوطه، یا اداره بنیادهای وقفی ضبط شده اضافه شده، به کار گرفته شود، باید روی درآمد مازاد در حساب بهادار از تاریخ تصمیم تا تاریخ زمانی که باید به ذی‌نفع پرداخت شود، نظارت شود.

(۲) جمع موقت منقطع از درآمد ناخالص سرانه بنیادهای وقفی ضبط شده در حساب جداگانه بنیادهای وقفی ضبط شده، تحت نظارت خواهد بود.

(۳) نسبت مجموع موقت می‌تواند توسط قطعنامه شورا تغییر کند.

عدم تقاضا نسبت به درآمد مازاد

ماده ۵۷- (۱) در صورتی که هرگونه درآمد مازاد قرار داده شده در یک حساب توقیف شده، ظرف مدت ۵ سال از زمان قابل پرداخت، مطالبه‌ای نداشته باشد، چنین درآمد مازادی باید به بنیادهای وقفی ضبط شده جریمه بدهند.

بخش سوم

تخصیص اموال خیریه و خدمات خیریه

بخش اول

تخصیص اموال خیریه

ماده ۵۸- (۱) ساختمان‌های موسسه خیریه مانند مدارس الهیات، مدارس ابتدایی، خانه‌های بهداشت، بیمارستان‌ها، امکانات رفاهی، کتابخانه‌ها و غیره، همانند املاک و مستغلاتی که بعد از ارزیابی فرهنگی تبدیل به یک طرح شدند، به دلایل گوناگون ویران شدند و ساختمان‌هایی می‌تواند به آن‌ها اختصاص داده شود.

تخصیص خدمات خیریه

ماده ۵۹- (۱) انجمن باید قدرت تخصیص خدمات خیریه را داشته باشد.

(۲) سازمان‌های خیریه متعلق به اداره کل هستند و بنیادهای وقفی ضبط شده باید وظیفه‌ای را در راستای قرارداد بنیادهای وقفی ضبط شده تعیین کنند.

(۳) املاک و مستغلات می‌توانند به نهادهای دولتی و سازمان‌ها، بنیادهای وقفی ضبط شده که هدفی مشابه دارند یا جوامع عملیاتی، جهت منافع عمومی به منظور استفاده از عملکردهای گماشته شده در راستای قرارداد بنیادهای وقفی ضبط شده، اختصاص داده شوند.

(۴) اگر تعمیر یا ترمیم نیاز باشد، تخصیصاتی (اختیاراتی) باید برای ارائه تعمیر و مرمت ایجاد شود.

(۵) سازمان‌های املاک خیریه که نمی‌توانند مورد بهره‌برداری قرار گیرند یا عملکردهایی را توسط مقام مدیریت کل تعیین کنند، می‌توانند برای یک دوره موقت اجاره داده شوند، از همان زمان تا زمانی که آن‌ها مطابق با اهداف اصلی به کار گرفته شوند.

(۶) املاک و مستغلات که به یک طرح تبدیل شده‌اند، بعد از اینکه دارایی‌های فرهنگی به دلایل گوناگون ویران شدند، می‌توانند در راستای وظایف بنیادهای وقفی ضبط شده با در نظر گرفتن وضعیت آن‌ها برای توسعه (رشد) فیزیکی به کار گرفته شوند.

مدت زمان تخصیص

ماده ۶۰- (۱) مدت زمان تخصیص خدمات خیریه باید توسط اداره کل با در نظر گرفتن نیاز آن‌ها برای تعمیر و ترمیم و هدف تخصیص تعیین شود.

درخواست برای تخصیص و عملیات

ماده ۶۱- (۱) درخواست برای تخصیص باید توسط اداره منطقه‌ای ایجاد شود که محل املاک و مستغلات را پوشش می‌دهد. بعد از ارائه درخواست، ثبت سوابق محل، اعطای سوابق ورود، وضعیت فعلی املاک و مستغلات برای تخصیص، مورد نیاز است، همچنین برای تعمیر و وضعیت آن از دارایی‌های فرهنگی وقفی باید تعیین شود و طرحی کشیده شود و گزارشی مفصل توسط پرسنل فنی همراه با عکس‌های گرفته شده از زوایای مختلف، داخلی و خارجی گزارش شود و آخرین وضعیت املاک و مستغلات باید به اداره کل ارسال شود.

(۲) درخواست برای تخصیص برای اهداف شرایط قرارداد، باید توسط اداره کل مورد ارزیابی قرار گیرد. اگر درخواست مناسب به نظر برسد عملیات تخصیص باید شروع شود.

عملیات تخصیص و قیمت کاربردی

ماده ۶۲- (۱) عملیات تخصیص به شرح زیر انجام می‌شود:

الف) برای تعمیر و ترمیم موسسه املاک خیریه، برآورد هزینه باید توسط اداره منطقه‌ای ایجاد شود.

ب) با توجه به موقعیت مکانی، شرایط و هدف استفاده از املاک و مستغلات، قیمت فعلی مورد استفاده باید توسط اداره منطقه مربوط به آن‌ها تعیین شود. در تعیین قیمت باید همچنین حساب هزینه‌های هر تعمیر و ترمیم نیز در نظر گرفته شود.

ج) قیمت مورد استفاده، برای سازمان املاک خیریه دریافت نمی‌شود، بلکه برای اختصاص دادن به نهادهای دولتی و سازمان‌ها در راستای اهداف مندرج در قرارداد مورد استفاده قرار می‌گیرند.

د) پس از اتخاذ تصمیمی برای تخصیص، یک پروتکل باید با درخواست سازمان یا آژانس امضا شود و به اداره کل ارسال شود، که این پروتکل باید طرح‌های ترمیمی که باید در آن قرار گیرند، در کمتر از ۶ ماه فراهم کند و توسط دارایی‌های فرهنگ منطقه‌ای و طبیعی تأیید شود که مانع از آن می‌شوند که هیئت‌مدیره در عرض یک سال، آن را تعمیر یا ترمیم کنند و در عرض ۳ سال از تاریخ تخصیص باید کامل شود و باید همچنین شامل روش‌ها و دستورالعمل‌های دیگر باشد.

ر) پروتکل امضا شده توسط طرفین، باید در انجمن برای اتخاذ تصمیم، ثبت شود.

ز) بعد از اینکه تصمیم‌گیری برای اتخاذ یک تخصیص انجام شد، املاک و مستغلات باید آن را به نهاد مربوطه یا آژانس به همراه یک پروتکل پس از نصب و راه‌اندازی یک سیستم امنیتی و اجرا کردن حق بیمه وابسته به آن، تحویل دهند.

استفاده از املاک و مستغلات تخصیص داده شده

ماده ۶۳- (۱) املاک و مستغلات نباید برای هدف دیگری غیر از تخصیص استفاده شوند.

(۲) بدون اجازه تایید کتبی اداره کل :

الف) هیچ تعمیر یا افزودنی نباید روی اموال تخصیص داده شده انجام شود.

ب) قسمتی یا کل املاک و مستغلات، نباید منتقل شوند و نباید مورد استفاده دیگران قرار گیرند.

تخلیه املاک و مستغلات

ماده ۶۴- (۱) اگر در رابطه با املاک و مستغلات اختصاص داده شده:

الف) مشخص شود که استفاده از آن علی‌رغم اینکه تخصیص آن باطل شده است یا مدت تخصیص آن تمام شده است، ادامه دارد،

ب) یکی از موارد مندرج در ماده ۶۳ تعیین شود،

ج) مشخص شود که تعهدات تحت پروتکل در زمان مشخص شده انجام نشده‌اند،

و ضمناً اگر فعالیت‌های انجام‌شده املاک و مستغلات، توسط دادگاه ممنوع باشد، در این صورت املاک و مستغلات توسط فرماندار محلی، بنا به درخواست مدیریت منطقه تخلیه می‌شوند.

نظارت بر املاک و مستغلات اختصاص داده‌شده

ماده ۶۵- (۱) املاک و مستغلات اختصاص داده‌شده به خیریه باید به‌طور مستمر توسط مدیریت منطقه بررسی شوند و گزارشی باید هر ۴ ماه به‌منظور بررسی اینکه شرایط تخصیص قابل مشاهده است، تهیه شود و در پرونده‌ای مربوط به موسسه املاک خیریه نگهداری شود.

بخش دوم

خدمات غذایی آشپزخانه

افتتاح غذای آشپزخانه

ماده ۶۶- (۱) به‌منظور انجام شرایط خیریه مندرج در قرارداد بنیادهای وقفی ضبط شده، تعداد افراد نیازمند، باید توسط اداره کل برای ارائه غذای گرم، غذای خشک و غذاهای آشپزخانه برای توزیع به آن‌ها مشخص شوند.

بهره‌مندی از غذاهای آشپزخانه

ماده ۶۷- (۱) افرادی که دارای امنیت اجتماعی نیستند یا کسانی که درامدشان بیشتر از حداقل دستمزد خالص نیست می‌توانند از غذای آشپزخانه بهره‌مند گردند.

(۲) افرادی که تحت قانون حقوقی شماره ۲۰۲۲ از ۱/۷/۱۹۷۶ در رابطه با اهدای حقوق به نیازمندان، ضعفا و شهروندان ترکیه‌ای تنهای بالای ۶۵ قرار می‌گیرند، همچنین می‌توانند از خدمات آشپزخانه بهره‌مند گردند.

کاربردها

ماده ۶۸- (۱) افرادی که تمایل به استفاده از خدمات آشپزخانه دارند باید فرم موجود در ضمیمه ۹ را برای درخواست دادن به اداره منطقه پر کنند.

باید به افراد موردبررسی واجد شرایط اجازه داده شود که از خدمات آشپزخانه بهره‌مند گردند.

(۲) در صورتی که سهمیه‌بندی تمام نشود خدمات آشپزخانه می‌تواند، با در نظر گرفتن لیست در نظر گرفته‌شده توسط نهاد به کودکان مؤسسات آموزشی، کودکان معلول داده شود.

نظارت بر نیازمندی‌ها

ماده ۶۹- (۱) در مورد درآمد و میراث افرادی که از خدمات آشپزخانه استفاده می‌کنند باید اطلاعاتی از اشخاص حقیقی یا حقوقی توسط مدیریت منطقه فراهم شود.

افرادی که بعد از بررسی برای بهره‌مندی از خدمات آشپزخانه واجد شرایط نیستند، اجازه استفاده از آن را ندارند.

چک کردن

ماده ۷۰- (۱) افرادی که از خدمات آشپزخانه بهره‌مند می‌گردند باید یک سند چک که در پیوست ۱۰ آمده است در ماه نوامبر هر سال پر کنند و به‌طور رسمی از خدمات آشپزخانه بهره‌مند گردند.

(۲) افرادی که موفق به ارائه سند چک در مدت ۱۵ روز نمی‌شوند نباید به آن‌ها اجازه داده شود تا از خدمات آشپزخانه بهره‌مند گردند.

خاتمه خدمات آشپزخانه

ماده ۷۱- (۱) در صورتی که فرد نیازمند :

الف) بمیرد

ب) حالت نیازمندی را از دست دهد یا تحت مراقبت قرار گیرد

ج) نتواند وعده‌های غذایی را به مدت ۱۰ روز بدون ارائه اطلاعات دریافت کند

در این صورت ارائه خدمات به شخص خاتمه می‌یابد.

بخش سوم

حقوق ماهانه برای نیازمندان

ماده ۷۲- (۱) به منظور انجام شرایط خیریه مندرج در قرارداد بنیادهای وقفی ضبط شده، حقوق ماهانه به افراد معلول نیازمند و کودکان یتیم اعطا می‌شود.

مشمولیت حقوق برای نیازمندان

ماده ۷۳- (۱) کودکان نیازمند بدون پدر و مادر و افراد معلول ۴۰ درصد یا بالاتر، می‌توانند از حقوق و دستمزد ماهانه استفاده کنند به شرطی که آن‌ها نباید هیچ حقوق اجتماعی، درآمد، حقوق ماهانه داشته باشند و نباید تحت مراقبت یک دادگاه تصمیم یا قانون باشند یا نباید هیچ محصول

منقول یا غیرمنقول کسب درآمد یا متوسط درآمد ماهانه از چنین کالاهایی داشته باشند، در صورت وجود هم نباید از حقوق ماهانه تعیین شده توسط این دستورالعمل‌ها برای نیازمندان، بیشتر شود.

(۲) کودکان معلول زیر ۱۸ باید حقوق و دستمزد ماهانه دریافت کنند اگر پدر و مادر قیم آن‌ها دارای شرایط مندرج در بند ۱ این ماده باشند.

(۳) فقط یک نفر از خانواده می‌تواند حقوق و دستمزد پرداختی را دریافت کند.

مدارک موردنیاز متقاضیان

ماده ۷۴- (۱) متقاضیان برای دریافت حقوق و دستمزد ماهانه، موظف به ارائه مدارک زیر

هستند:

الف) فرم درخواست در ضمیمه ۱۱

ب) گزارش هیئت بهداشت که ناتوانی آن‌ها را نشان دهد.

گزارش هیئت بهداشت

ماده ۷۵- (۱) گزارش هیئت بهداشت باید نشان دهد که آیا درخواست‌کننده می‌تواند با کار کردن مخارج زندگی را تأمین کند و نداشتن یا نقص یک عضو، درصد عملکرد بد را افزایش می‌دهد.

بررسی برنامه‌های کاربردی

ماده ۷۶- (۱) متقاضیان برای اعطای حقوق و دستمزد ماهانه باید به اداره منطقه محل سکونت خود با استفاده از پر کردن اسناد مندرج در ماده ۷۴ درخواست بدهند.

(۲) بعد از اینکه اظهارات متقاضی از مدارک درخواستی در اداره منطقه موردبررسی قرار گرفت با توجه به ضوابط مندرج در ضمیمه ۱۲ برای تکمیل پرونده نمره‌ای داده خواهد شد. تأییدیه با توجه به فرم ضمیمه ۱۳ و با در نظر گرفتن جاهای خالی در استان صادر خواهد شد و به اداره کل ارسال می‌گردد.

حقوق ماهانه قابل پرداخت

ماده ۷۷- (۱) حقوق ماهانه قابل پرداخت، مقداری است که از ضریب پایه حقوق ماهانه و دستمزد مشخص شده در قانون عمومی شماره ۶۵۷ از ۱۴/۷/۱۹۶۵ قابل اجرا برای پایه حقوق ماهیانه عمومی و شاخص ۴۲۲ (درصد) محاسبه می‌شود.

(۲) تعداد نیازمندان برای اعطای حقوق و دستمزد ماهانه باید توسط اداره کل

تعیین شود.

پرداخت حقوق ماهانه و نظارت بر نیازمندی‌ها

ماده ۷۸- (۱) حقوق ماهانه باید به صورت نقدی به ذی نفع یا آژانس یا قیم از آغاز ماه پس از تصویب توسط اداره کل پرداخت شود.

(۲) افراد اعطای حقوق ماهانه توسط اداره منطقه باید شماره حساب بانکی خود را اعلام کنند و حقوق ماهانه آن‌ها در حساب بانکی شان سپرده شود.

(۳) افرادی که آدرس آن‌ها در حال تغییر است، حقوق و دستمزد باید ادامه یابد. آن‌ها می‌توانند به اداره منطقه مربوطه سهم خود را واگذار کنند اگر یک جای خالی در سهمیه آن‌ها وجود داشته باشد.

(۴) برای افرادی که مشخص شود مشمول ماده ۷۳ نیستند، پرداخت حقوق و دستمزد باید خاتمه داده شود.

بررسی

ماده ۷۹- (۱) در ماه نوامبر هر سال گیرنده حقوق و دستمزد ماهانه باید سند چک موجود در ضمیمه ۱۴ را پر کند و آن را به اداره منطقه ارائه کند تا پرداخت حقوق و دستمزد به او صورت گیرد.

(۲) برای کسانی که موفق به ارائه سند چک نمی‌شوند پرداخت حقوق و دستمزد به حالت تعلیق درمی‌آید و اگر آن‌ها ظرف مدت ۳ ماه سند را ارائه دهند حقوق ماهانه تعلیقی آن‌ها به‌طور کلی به آن‌ها پرداخت می‌شود.

پایان پرداخت حقوق و دستمزد

ماده ۸۰- (۱) در بعضی موارد اگر دریافت‌کننده حقوق و دستمزد:

الف) بمیرد

ب) حالت نیازمندی را از دست دهد یا تحت مراقبت قرار گیرد

ج) ۱۸ سال را به عنوان یک فرزند یتیم یا ۲۵ سال را به عنوان یک دانش‌آموز در کالج یا دانشگاه به پایان برساند.

د) نتواند حقوق ماهانه خود را به صورت ۳ ماه متوالی دریافت کند

پرداخت حقوق و دستمزد او باید از آغاز ماه پس از تعیین هر یک از موارد فوق خاتمه می یابد.

تعهد به اعلام کردن

ماده ۸۱- (۱) نیازمندان در صورتی که مستلزم فسخ پرداخت حقوق و دستمزد شوند، باید به صورت کتبی آن را به اداره منطقه کمتر از یک ماه بعد از آن اطلاع دهند.

(۲) هرگونه پرداخت اضافی بعد از حذف شرایطی انجام می گیرد که الزام اعطای پرداخت حقوق و دستمزد از طرف شخص مربوطه با توجه به مقررات عمومی فراهم شود.

بخش ۴

کمک های آموزشی

ماده ۸۲- (۱) به منظور انجام شرایط خیریه شامل قرارداد بنیادهای وقفی ضبط شده، وسایل کمک آموزشی را می توان به دانش آموزان مدارس ابتدایی و متوسطه از خانواده هایی که وضعیت اقتصادی مناسبی ندارند برای انجام این کار داد.

(۲) فقط به یک نفر از یک خانواده باید وسایل کمک آموزشی داده شود.

(۳) هیچ کمک های آموزشی نباید به افرادی که به عنوان نیازمند، حقوق و دستمزد به آن ها پرداخت می-شود یا تحت مراقبت توسط یک موسسه عمومی یا آژانس هستند یا کمک هزینه تحصیلی به آن ها پرداخت می شود، داده شود.

(۴) تعداد دانش آموزانی که کمک های آموزشی دریافت می کنند بعلاوه مقدار کمک هزینه، افزایش سالانه آن، زمان پرداخت آن و پخش آن توسط استان باید به وسیله اداره کل تعیین شود.

کاربردها

ماده ۸۳- (۱) دانش آموزانی که می خواهند از کمک های آموزشی بهره ببرند، باید به ریاست منطقه مربوطه در عرض یک ماه از آغاز ثبت نام سال تحصیلی جاری درخواست دهند.

(۲) در صورتی که یک جای خالی در سهمیه موجود باشد اداره منطقه مربوطه باید اطلاع رسانی کند و درخواست ها را دریافت نماید.

مدارک مورد نیاز

ماده ۸۴- (۱) مدارک زیر برای متقاضیان مورد نیاز است:

الف) فرم درخواست در ضمیمه ۱۵

ب) گواهی دانش آموز

ارزیابی کاربردها

ماده ۸۵- (۱) اطلاعات در فرم درخواست دانش آموز باید توسط اداره منطقه با توجه به معیارهای موجود در ضمیمه ۱۶ ارزیابی شود، یک لیست مرتب از نمرات و اصل آن و لیستی از نام‌های آماده باید ارائه شود. پس از اینکه لیست‌ها توسط مدیرکل تأیید شدند، دانش آموزان متقاضی موفق شده، باید توسط اداره منطقه آگاه شوند و همچنین نام حساب بانکی باز خود را برای پرداخت کمک آموزشی اعلام کنند. اگر جای خالی در لیست اصلی وجود داشته باشد، کمک آموزشی باید با توجه به نام‌های موجود در لیست اعطا شود.

طول مدت کمک آموزشی

ماده ۸۶- (۱) دانش آموزانی که محق دریافت کمک آموزشی هستند در سراسر طول فرایند تحصیل خود تا زمانی که دوران دانش آموزی آن‌ها ادامه دارد آن را دریافت می‌کنند و در صورتی که چیزی برای جلوگیری از آن موجود نباشد از حق کمک آموزشی بهره‌مند می‌گردند. اگر دانش آموز به مدرسه دیگری منتقل شود حق کمک آموزشی او باید توسط اداره همان منطقه پرداخت شود.

نظارت بر وضعیت دانش آموز و پایان پرداخت کمک آموزشی

ماده ۸۷- (۱) هر سال اداره منطقه باید وضعیت دانش آموزانی را که همچنان کمک آموزشی به آن‌ها تعلق می‌گیرد، مشخص کند.

(۲) در بعضی موارد اگر وضعیت دانش آموز بهبود یابد یا اگر دانش آموز شکست بخورد، پرداخت کمک آموزشی باید خاتمه یابد. در هر صورت اگر با این حال، گزارش نشان دهد که دوره تحصیل به سبب مشکلات سلامتی تولید شده طولانی شده است، پرداخت کمک آموزشی باید ادامه یابد.

کمک آموزشی ویژه

ماده ۸۸- (۱) به دانش آموزان نیازمند ممکن است برای یکبار کمک آموزشی ویژه اعطا شود، که این کمک‌ها نباید به طور سالانه از ۵ بار کمک هزینه آموزشی تحت این دستورالعمل‌ها تجاوز کند.

بخش پنجم

کمک درمان به بیماران ضعیف و تنها

معاینات و خدمات درمانی به بیماران فقیر و تنها

ماده ۸۹- (۱) بیماران فقیر و تنها، باید به همان اندازه و همان کیفیت سایر بیماران سرویس دهی شوند که تعداد آن‌ها توسط امکانات بیمارستان محدود می‌شوند.

(۲) برای بیماران فقیر و تنها، انواع مواد پزشکی طبق شرایط موجود در قرارداد باید فراهم شود، به شرطی که شرایطشان تائید شود. مواد پزشکی که در بیمارستان قابل تهیه کردن نیست باید از خارج آن تهیه شوند.

بیماران در معرض بررسی و درمان

ماده ۹۰- (۱) بیمارانی که دارای یکی از مدارک زیر باشند تحت درمان با هزینه رایگان قرار می‌گیرند:

الف) یک سند معرف حق پرداخت حقوق و دستمزد نیازمندان، از اداره کل.

ب) یک سند معرف حق پرداخت حقوق و دستمزد نیازمندان، تحت قانون شماره ۲۰۲۲.

ج) یک حکم دادگاه برای کودکان نیازمند به حفاظت تحت قانون شماره ۲۸۲۸.

د) یک سند معرف حق استفاده از خدمات آشپزخانه

ر) سندی برای یک عضو از خانواده شهید یا جانباز

(۲) سندی برای افراد فقیر و تنها که توسط فرماندار محلی یا رئیس روستا مشخص شده‌اند، مانند فرم موجود در پیوست ۱۷ و فرم تعهد در پیوست ۱۸، از افرادی که نمی‌توانند یکی از اسناد موجود در بند یک را ارائه کنند.

کاربرد در بیمارستان و درمان

ماده ۹۱- (۱) بیماران باید به یک دفتر مشخص شده توسط رئیس ستاد بیمارستان درخواست دهند. پس از اینکه اسناد توسط افسر مربوطه مورد بررسی قرار گرفت، بیمار باید به کلینیک مربوطه اعزام شود. این افراد به صورت سرپایی درمان می‌شوند و برای آن‌ها نسخه صادر خواهد شد.

چنانچه بیمار باید در بیمارستان بستری شود، کارشناس پزشکی مربوطه باید فرمی را پر کند و فرم پذیرش را امضا کند و باید آن را به معاون رئیس ستاد ارائه دهد. برای بستری باید یک گواهی نقص برای مشخص کردن وضعیت شخص فقیر یا تنها ارائه شود.

درمان در مواقع ضروری

ماده ۹۲ (۱) چنانچه یک فرد فقیر و تنها در شرایط اضطراری به بیمارستان مراجعه نماید، اظهاراتی که وی بیان می‌کند، مورد تأیید می‌باشد و او بایستی مورد معاینه و درمان قرار بگیرد. در صورت لزوم وضعیت این افراد بعداً مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

چنانچه خلاف آنچه اظهار شده ثابت شود

ماده ۹۳ (۱) گواهی‌ای که ثابت می‌کند اظهارات افراد حقیقت نداشته است منجر به لغو پرداخت هزینه‌ها شده و باید تمامی هزینه‌های مربوط به دارو و درمان از آن‌ها دریافت شود.

سایر مزایا برای بیماران تنها و فقیر

ماده ۹۴ (۱) سفر، مراسم تشییع جنازه و سایر هزینه‌های مشابه برای بیماران فقیر و تنها می‌تواند در صورت لزوم انجام شود.

درمان افراد خارجی‌ای که فقیر هستند

ماده ۹۵ (۱) خارجی‌های فقیری که ساکن ترکیه هستند می‌توانند از خدمات درمانی و معاینه‌ی رایگان بهره‌مند شوند.

بخش چهارم

انجمن بنیادهای وقفی ضبط شده، نهاد بازرسی و راهنمایی، بنیادهای وقفی ضبط شده‌ی تخصصی

بخش اول

انجمن بنیادهای وقفی ضبط شده

ساختار انجمن

ماده ۹۶ (۱) انجمن باید بالاترین عضو تصمیم‌گیری در اداره کل باشد.

(۲) انجمن باید از پانزده عضو، از جمله یک مدیرکل، سه دستیار مدیرکل و یک مشاور حقوقی تشکیل شود؛ با پیشنهاد نخست‌وزیر پنج عضو برای اظهار نظر بر روی

طرح‌های سه‌گانه پیشنهادی از میان فارغ‌التحصیلان آموزش عالی که دارای دانش و تجربه کافی هستند، منصوب می‌شوند؛ سه عضو جدید توسط بنیادهای وقفی ضبط شده انتخاب می‌شوند؛ یک عضو توسط بنیادهای وقفی ضبط شده و اضافه شده و جوامع بنیادهای وقفی ضبط شده، انتخاب می‌شود. علاوه بر این، بنیادهای وقفی ضبط شده جدید سه عضو ذخیره انتخاب می‌کنند، بنیادهای وقفی ضبط شده اضافه شده و جوامع بنیادهای وقفی ضبط شده هر کدام یک عضو انتخاب خواهند نمود.

(۳) مدیرکل نیز باید سخنگوی انجمن باشد.

(۴) در مواردی که به هر دلیلی از وظایف مدیرکل محسوب نمی‌شود؛ فردی که وظایف مدیرکل را انجام می‌دهد باید وظایف مربوط به سخنگوی انجمن را هم انجام دهد.

(۵) در مواردی که به هر دلیلی از وظایف دستیار مدیرکل و یا مشاور حقوقی محسوب نمی‌شود؛ افرادی که این وظایف را انجام می‌دهند باید در جلسات انجمن حضور داشته باشند.

شرایط گزینش یک فرد برای پیوستن به انجمن

ماده ۹۷ (۱) شرایط زیر باید برای گزینش فردی که می‌خواهد به عضویت در بنیادهای وقفی ضبط شده جدید، بنیادهای وقفی ضبط شده اضافه شده و جوامع بنیادهای وقفی ضبط شده درآید، در نظر گرفته شوند.

(الف) مطابق با قوانینی باشد که توسط مأموران دولت تعیین شده‌اند،

(ب) فارغ‌التحصیلان آموزش عالی،

(ج) توسط یک مدیر بنیادهای وقفی ضبط شده یا قاضی دادگاه رد نشده باشد،

(د) مرتبط با موضوع ماده ۱۰ قانون نباشد.

کمیته انتخابات و وظایف

ماده ۹۸ (۱) برای انجام این روش و به نتیجه رسیدن انتخابات، کمیته انتخابات باید از اعضا و کارکنان کافی تشکیل شده باشد.

(۲) کمیته انتخابات باید مسئول انجام انتخابات و مرتب‌سازی برگه‌های رأی باشد و باید این وظیفه را به طور مستمر تا پایان انتخابات، انجام دهد.

زمان و مکان برگزاری انتخابات

ماده ۹۹ (۱) فعالیت اعضای انجمن برای انتخابات از سه ماه قبل با توجه به شرایطی که پنج عضو منتخب مشخص می‌کنند، آغاز می‌شود.

(۲) انتخابات باید در آنکارا انجام شود.

(۳) آدرس، تاریخ و ساعت انتخابات و همچنین الزامات مورد نیاز برای یک نماینده باید در سایت اینترنتی رسمی اداره کل اعلام شود. علاوه بر این، این آگهی‌ها باید دو مرتبه در یکی از پنج روزنامه‌ی ترکیه که بالاترین تیراژ را دارند، به چاپ برسد، یک نوبت از آن باید حداقل دو ماه قبل از انتخابات برای بنیادهای وقفی ضبط‌شده‌ی جدید، بنیادهای وقفی ضبط‌شده‌ی اضافه شده و جوامع بنیادهای وقفی ضبط‌شده، برای شناساندن نماینده‌ی خود، انجام شود.

انتخابات و اطلاع‌رسانی از نمایندگان

ماده ۱۰۰ (۱) نماینده‌ی یک بنیاد وقفی ضبط شده باید یکی از تصمیم‌های زیر بگیرد:

الف) عضو مجاز برای مدیریت و نماینده بنیادهای وقفی ضبط شده، برای بنیادهای وقفی ضبط‌شده‌ی جدید،

ب) عضو هیئت‌مدیره، برای بنیادهای وقفی ضبط شده و بنیادهای وقفی ضبط شده صنعتگران،

ج) مدیر بنیادهای وقفی ضبط‌شده، برای بنیادهای وقفی ضبط‌شده‌ی اضافه شده،

(۲) هر یک از بنیادهای وقفی ضبط شده می‌تواند یک نماینده معرفی نماید. یک فرد ممکن است نماینده‌ی چندین بنیاد وقفی ضبط شده بشود و نماینده‌ی هر بنیاد وقفی ضبط شده باید یک رأی داشته باشد.

(۳) هر بنیاد وقفی ضبط شده باید فرم موجود در ضمیمه‌ی ۱۹ را برای نماینده پر نماید و همان فرم را حداقل یک ماه قبل از روز انتخابات به مدیر منطقه تحویل دهد. اداره‌ی منطقه‌ای باید گواهی یک نماینده را که در ضمیمه ۲۰ عنوان شده است، برای نماینده‌ی بنیاد وقفی ضبط شده صادر نماید.

نامزدی اعضای انجمن

ماده ۱۰۱ (۱) نامزدها باید فرم ضمیمه‌ی ۲۱ را برای ارسال به کمیته انتخابات پر نموده و باید همان فرم را به اداره‌ی کل نیز ارسال نمایند و یا همان فرم را حداقل پانزده روز قبل از انتخابات، شخصاً ارائه نمایند.

اطلاعیه نامزدها برای نمایندگان و اعضای شورا

ماده ۱۰۲ (۱) باید یک لیست پیش‌نویس از نمایندگان و یک لیست از نامزدهای اعضای شورا توسط مدیر منطقه‌ای بر روی سایت اینترنتی رسمی اداره‌ی کل منتشر شود و همچنین باید در یکی از پنج روزنامه‌ی ترکیه که بالاترین تیراژ را در سراسر ترکیه دارند، حداقل هفت روز قبل از انتخابات به چاپ برسد.

(۲) جهت اعتراض نسبت به لیست اعلام شده توسط اداره کل تا سه روز پس از انتشار می‌توان اقدام نمود.

(۳) لیست‌هایی که نسبت به آن‌ها اعتراض نشده است یا اعتراض شده‌اند ولی پس از اعتراض تصمیم به حذف آن نموده‌اند باید به ترتیب حروف الفبا و براساس نام خانوادگی مرتب شوند.

راهنما و دستورالعمل انتخابات

ماده ۱۰۳ (۱) صندوق‌های رأی انتخابات برای بنیادهای وقفی ضبط‌شده‌ی جدید، بنیادهای وقفی ضبط‌شده‌ی اضافه شده و جوامع بنیادهای وقفی ضبط‌شده‌ی باید از یکدیگر تفکیک شده و متمایز از هم باشند و در همان روز تحت نظارت کمیته‌ی انتخابات و از طریق ورقه‌ی رأی رمزدار انجام شود.

(۲) تجهیزات مورد استفاده در انتخابات و خدمات دبیرخانه انتخابات باید توسط بخش خدمات بنیادهای وقفی ضبط شده تأمین شود.

(۳) کمیته‌ی انتخابات باید در هر شعبه‌ی رسمی که صندوق رأی در آن وجود دارد، در دسترس باشد.

دستورالعمل رأی‌گیری

ماده ۱۰۴ (۱) افرادی که نام آن‌ها در لیست نمایندگان وجود ندارد، نباید در صندوق‌های رأی ریخته شود. گیرندگان رأی باید پس از بررسی کارت شناسایی افراد رأی‌دهنده و گواهی نماینده و امضاء در مقابل نام وی بر روی لیست، اجازه‌ی رأی دادن را به رأی‌دهنده، بدهند. نمایندگان ممکن نیست به نمایندگی از دیگران رأی دهند.

(۲) رأی‌گیری باید از ساعت ۰۸:۰۰ تا ساعت ۱۷:۰۰ در روز انتخابات انجام شود. باوجوداینکه ساعت ۱۷:۰۰ است، چنانچه نمایندگان هنوز هم در کنار صندوق‌ها منتظر جمع‌آوری رأی‌ها هستند، این نمایندگان باید این رأی‌ها را پس‌ازاینکه رأی‌ها توسط کمیته انتخابات شمارش شد، جایگزین نمایند. هرگونه تغییر در رابطه با این موضوع باید توسط کمیته انتخابات در همان روز برگزاری انتخابات اعلام گردد.

(۳) رأی‌ها باید در مکان‌هایی که صندوق‌های رأی قرار دارند، در روز و ساعات اعلام‌شده جمع‌آوری شوند.

(۴) برای رأی دادن، باید پاکت مهر و موم شده که توسط کمیته انتخابات ارائه‌شده است، مورد استفاده قرار گیرد.

(۵) نمایندگان بنیادهای وقفی ضبط شده باید در محل رأی‌گیری برای رأی دادن از یک ورقه‌ی رمزگذاری شده و یا استفاده از یک برگه‌ی چاپ‌شده در یک پاکت، استفاده نمایند. رأی‌ها باید در یک پاکت گذاشته‌شده و در یک فضای بسته قرار داده شوند.

(۶) نباید هیچ‌گونه اقدامی جهت محدود کردن حق رأی نماینده انجام شود و همچنین نباید هیچ‌گونه تعهدی پس‌از آن انجام گیرد.

(۷) نامزدها نباید با ارائه دادن پیشنهاد یا توصیه‌ی نماینده‌ای هیچ‌گونه مداخله‌ای در امر انتخابات داشته باشند، همچنین در زمان انداختن رأی در درون صندوق‌های رأی نباید در اطراف صندوق‌های اخذ رأی باشند و نیز هیچ نماینده‌ای نباید پس‌از اینکه فردی رأی خود را داد در اطراف صندوق‌های رأی حضور داشته باشد.

باز کردن صندوق‌های رأی و مرتب‌سازی رأی‌ها

ماده ۱۰۵ (۱) در پایان انتخابات، صندوق‌های رأی باید توسط کمیته‌ی انتخابات قبل از اینکه افراد حاضر در محل رأی‌گیری بروند (افراد مسئول برگزاری انتخابات) در همان محل رأی‌گیری باز شوند و پاکت‌های اخذ رأی شمارش شده و در همان لحظه ثبت شوند.

(۲) تمام پاکت‌های خارج‌شده از صندوق باید یک‌به‌یک بررسی شوند. در نتیجه، هر یک از پاکت‌ها که دارای امضاء یا ظاهری نامعتبر دارد باید از دیگر پاکت‌ها جدا شود. تعداد پاکت‌هایی که باقی‌مانده‌اند باید با شماره‌ی موردنظر مقایسه شود. چنانچه تعداد پاکت‌های خارج‌شده از تعداد رأی‌های نامزدها بیشتر باشد، رئیس کمیته‌ی انتخابات باید به‌طور تصادفی تعداد بیشتری از پاکت‌ها را انتخاب نموده و آن‌ها را از تعداد مشابه باقیمانده جدا نماید.

(۳) پاکت نامه‌هایی که بیش‌ازحد بوده و جدا شده‌اند باید در همان لحظه ثبت و فوراً بدون اینکه باز شوند، امحاء شوند. سپس پاکت‌های معتبر باید شمارش شده و در صندوق قرار داده شوند و بلافاصله مرتب‌سازی شده و باز شوند.

(۴) اوراق رأی باید بدون وقفه شمارش و ثبت شوند. هرگونه اعتراضی نباید منجر به توقف روند انتخابات بشود.

(۵) رئیس کمیته انتخابات یا عضو منتخب کمیته انتخابات باید مراقب سفارش فردی خاص یا مدیریت روند مرتب‌سازی انتخابات باشد. پس از تکمیل مرتب‌سازی، تعداد رأی‌ها باید با تعداد پاکت‌ها برابر باشد و نتیجه باید در همان لحظه ثبت شود.

(۶) پس‌ازاینکه آراء جمع‌آوری شده برای هر نامزد مشخص شد، نامزدها باید از کمترین رأی تا بیشترین رأی مرتب شوند و عضو اصلی و عضو ذخیره باید مشخص شوند و شمارش از نامزدی که بالاترین رأی را دارد آغاز شود.

(۷) چنانچه در لیستی که اسامی کاندیدها نوشته شده است، تعداد رأی‌های کاندیدهایی برابر شود، بیشترین رأی باید توسط رئیس کمیته انتخابات و قبل از ثبت در لیست کمیته انتخابات مشخص شود.

(۸) لیست اعضای اصلی و اعضای ذخیره باید به‌طور جداگانه مشخص و اسامی آن‌ها باید در همان لحظه نوشته شود.

برگه‌های رأی نامعتبر

ماده ۱۰۶ (۱) در زمان مرتب‌سازی، هر رأی‌ای که :

(الف) در پاکتی غیر از پاکت مهر و موم شده قرار دارد،

(ب) دارای هرگونه طرح یا مارک،

(ج) خوانا نباشد،

(د) در هر پاکت بیش از یک پاکت وجود داشته باشد، ظاهری متفاوت داشته باشد و یا اسامی دیگری در آن باشد،

(ه) حاوی نام دیگری غیر از نام کاندیدها باشد،

(و) در هر پاکت بیش از یک رأی وجود داشته باشد، رأی‌های اضافی باید نامعتبر تلقی شوند.

(۲) رأی‌هایی که نامعتبر تلقی می‌شوند باید بلافاصله امحاء شوند، و این‌گونه رأی‌ها باید در همان لحظه ثبت شوند.

صورت‌جلسات

ماده ۱۰۷ (۱) صورت‌جلسات باید در پایان انتخابات نوشته شده و حاوی موارد زیر باشند :

(الف) تاریخ انتخابات و ساعت باز کردن صندوق،

(ب) تعداد نمایندگان در لیست،

ج) تعداد رأی نمایندگان،

د) تعداد پاکت رأی‌های معتبر و نامعتبری که از داخل صندوق خارج شده و تعداد پاکت‌های امحاء شده،

هـ) تعداد آرای که معتبر تلقی شده‌اند،

و) تعداد آرای که به هر دلیلی نامعتبر شناخته شده‌اند،

ز) تعداد آرای که نسبت به آن‌ها اعتراض شده ولی معتبر شناخته شده‌اند،

ح) نام، نام خانوادگی و تعداد آراء کسب‌شده هر نامزد و نام عضو اصلی و عضو ذخیره منتخب شورا در زمان اخذ آراء کسب‌شده،

ط) بیانیه‌ای که نتیجه‌ی مرتب‌سازی را اعلام می‌کند و اعلام آن به حاضرین،

ی) اعلام هرگونه انتخاب (در صورت ایجاد) از طریق انتخاب بین نامزدهایی که دارای آراء مساوی بوده‌اند و نام نامزد برنده،

ک) اعتراضات و شکایاتی که نسبت به روند برگزاری انتخابات بوده و یا خلاف قانون و مقررات بوده است.

(۲) صورت‌جلسات باید در پنج نسخه تهیه شده و توسط تمامی اعضای کمیته‌ی انتخابات امضاء شوند. نتیجه‌ی موقت انتخابات باید از طریق ارسال یک نسخه از صورت‌جلسه‌ای که در محل انتخابات وجود دارد در یک روز کامل کاری اعلام شود و همان نسخه در سایت اینترنتی رسمی اداره کل منتشر شود. همچنین این اعلامیه باید در صورت‌جلسات نیز آورده شوند.

(۳) ورقه‌های رأی و سایر اسناد، همراه با یک کپی از آن‌ها باید به اداره‌ی کل داده شود و برای مدت سه ماه در دفتر انجمن نگهداری شوند.

اعتراضات و بررسی آن‌ها

ماده ۱۰۸ (۱) نمایندگان و نامزدهایی که نسبت به رأی خود اعتراض دارند باید اعتراض خود را نسبت به نتایج موقت انتخابات یک روز پس از تاریخ اعلام نتایج، اعلام نمایند. اعتراضات باید موردبررسی قرار گرفته و در همان روز نسبت به آن‌ها تصمیم‌گیری شود. هر تصمیمی که درباره‌ی اعتراضات گرفته می‌شود باید به‌طور نهایی باشد و برای اهداف مدیریتی انجام شده باشد. بلافاصله پس از حل و فصل شدن هر یک از اعتراضات یا در مواردی که اعتراضی وجود نداشته است، یک

روز کامل پس از اعلام نتایج موقت انتخابات، نتایج نهایی باید توسط اداره‌ی کل در یک روز کاری اعلام شود و همان اطلاعیه در سایت اینترنتی رسمی اداره‌ی کل منتشر گردد.

(۲) هرگونه شکست انتخاباتی نامزد منتخب بنیادهای وقفی ضبط شده در انتخابات نباید موضوع اعتراض باشد.

اطلاعیه

ماده ۱۰۹ (۱) کمیته‌ی انتخابات باید فوراً یک اطلاعیه به افرادی که به عضویت نهایی انجمن رسیده‌اند، بدهد.

لغو انتخابات

ماده ۱۱۰ (۱) در صورتی که کمیته‌ی انتخابات به دلیل وجود بی‌نظمی که می‌تواند منجر به تحت تأثیر قرار دادن نتایج انتخابات بشود و یا هرگونه عمل خلاف قانون تصمیم به لغو انتخابات بگیرد، باید یک روز را برای تکرار انتخابات در نظر بگیرد که نباید زودتر از یک هفته و بیشتر از یک ماه باشد و به اطلاع مقامات رسانیده شود.

(۲) انتخابات باید با همان نمایندگان و نامزدها تکرار شود.

(۳) در دوره‌ای که باید سپری شود تا انتخابات مجدداً برگزار شود، اعضای فعلی شورا باید به وظایف خود ادامه دهند.

وظایف شورا

ماده ۱۱۱ (۱) برای تصمیم‌گیری در موارد زیر، که توسط اداره‌ی کل ارائه می‌شود،

الف) اعمال برای تخصیص، فروش و مبادله‌ی خصوصیات و سازمان‌های واقعی خیریه متعلق به اداره‌ی کل یا ضبط شده و بنیادهای وقفی ضبط‌شده‌ی اضافه شده و همچنین سلب مالکیت برای منافع عمومی،

ب) جایگزینی با آن‌هایی که مفیدتر هستند، نقد نمودن پول یا استفاده از اموال و حقوق متعلق به اداره کل و انجمن‌های ضبط شده،

ج) تبدیل شدن به مؤسسه‌ی خیریه دیگر با همان نام یا اهداف مشابه، انتقال مالکیت یا نقد کردن پول، با توجه به درخواست اداره‌ی کل برای بنیاد وقفی ضبط شده و توسط مدیر بنیادهای وقفی ضبط شده برای یک بنیاد وقفی ضبط‌شده‌ی اضافه شده، املاک و مستغلات متعلق به اداره کل یا بنیادهای وقفی ضبط شده و بنیادهای وقفی ضبط‌شده‌ی اضافه شده برای استفاده از

هدف آن‌ها و اختصاص قوانین خلاف نظم عمومی و یا از دست دادن اهدافی که نمی‌تواند در یک مؤسسه خیریه گنجانده شود،

(د) بنابر درخواست مدیر بنیاد وقفی ضبط شده، واگذار نمودن املاک و مستغلات متعلق به جوامع بنیادهای وقفی ضبط شده که با عنوان خیریه استفاده نمی‌شوند به یک بنیاد وقفی ضبط شده دیگر یا تبدیل به ویژگی‌های یک بنیاد وقفی ضبط شده دیگر،

(ه) زمان اجاره‌ای املاک و مستغلات متعلق به اداره‌ی کل و بنیادهای وقفی ضبط شده، جهت تعمیر یا ساخت‌وساز، از بیست سال به چهل و نه سال افزایش یافته است،

(و) حفاظت و نگهداری از ماهیت فرهنگی دارایی‌ها، املاک و مستغلات وقف‌شده برای بنیادهای وقفی ضبط شده خالی از درآمد کافی هستند، درآمد بنیاد وقفی ضبط شده نیز دارای اهداف مشابه می‌باشد،

(ز) استفاده از درآمد و سرقفلی به‌دست‌آمده از فروش املاک و مستغلات متعلق به بنیادهای وقفی ضبط شده برای کسب درآمد از سرمایه‌گذاری و برای تعمیر و بازسازی دارایی‌های فرهنگی اعطاشده به بنیادها در ترکیه یا خارج از کشور عاری از هرگونه درآمد هستند،

(ح) تغییر شرایط منشور و اقتباس از ارزش‌های پولی تحت شرایط خیریه برای درآمدهای بنیادهای وقفی ضبط‌شده‌ی فعلی، چنانچه این شرایط واقعاً از منظر قانونی غیر ممکن باشند، با توجه به درخواست اداره‌ی کل برای یک بنیاد وقفی ضبط شده و توسط مدیر یک بنیاد وقفی ضبط‌شده‌ی اضافه شده، جوامع یا بنیاد وقفی ضبط شده صنعتگران امکان‌پذیر خواهد بود، اما به شرطی که خلاف خواسته‌ی فرد وقف‌کننده نباشد،

(ط) حداقل کالاهایی که می‌توانند برای اهداف بنیادهای وقفی ضبط شده تخصیص یابند، هر سال تخمین زده می‌شوند،

(ی) با توجه به شرایط موجود در منشور، انتصاب مدیران برای بنیادهای وقفی ضبط‌شده‌ی اضافه شده، وضع می‌شوند،

(ک) برای عزل مدیران بنیادهای وقفی ضبط‌شده از اداره کردن بنیاد باید بر اساس ماده‌ی ۱۰ قانون باشد و توسط دادگاه انجام شود، و تا مشخص شدن نتیجه‌ی این درخواست باید اداره‌ی بنیاد به یک متولی سپرده شود،

ل) لغو عضویت هر یک از اعضای بنیادهای وقفی ضبط شده، در مواردی که وی در انجام وظایف خود کوتاهی نموده و یا به دلیل عدم توانایی کافی در انجام وظایف محوله به وی، همچنین عدم حضور موفق در سه جلسه‌ی پیاپی یا در مجموع ده جلسه در یک سال، شایستگی عضویت ایشان از بین می‌رود، و بدون پذیرفتن هیچ بهانه‌ای، لغو عضویت او انجام می‌شود.

م) خاتمه دادن به اختلافات حقوقی از طریق توافق دوطرفه و یا بستن قرارداد مطابق با ماده ۷۸ قانون و نیز از طریق چارچوب تعیین شده توسط انجمن، همچنین لغو دادخواست حقوقی و اجرای توافقات و به رسمیت شناختن حقوق و لغو علایق، امکان‌پذیر می‌باشد،

ن) دستمزد ناخالص قابل پرداخت به کارکنان حقیقی که در اداره‌ی کل کار می‌کنند به صورت قرارداد ماهیانه پرداخت می‌شود،

س) روش، اساس و درصد پرداخت‌ها باید مطابق با ماده ۷۲ (۱) و (۲) قانون باشد،

ع) بودجه‌ی اداره‌ی کل و ریاست کل شرکت،

ف) انتقال بنیادهای وقفی ضبط شده‌ی اضافه شده که بیشتر قوانین آن شامل منشور حق استفاده‌ی عینی می‌شود، و سپس شرایط خیریه بر آن حاکم می‌شود، به یک بنیاد وقفی ضبط شده‌ی خانوادگی که در ماده ۳۷۲ قانون مدنی ترکیه آمده است، باید بنابر درخواست مدیران و در ارتباط با افرادی باشد که این بنیادهای وقفی ضبط شده را اداره می‌کنند،

ص) پیش‌نویس قوانین آیین دادرسی و مقررات مربوط به اداره‌ی کل و بنیادهای وقفی ضبط شده،

ق) سایر مسائل توسط اداره‌ی کل تعیین می‌شود،

زمان جلسات

ماده ۱۱۲ (۱) جلسه‌ی انجمن باید بر اساس فراخوانی حضار توسط سخنگوی انجمن حداقل دو مرتبه در ماه انجام شود و هر زمان که لازم باشد، با اعلام زمان و دستور آن، تشکیل شود.

دستور کار جلسه و نحوه‌ی اطلاع‌رسانی به حضار

ماده ۱۱۳ (۱) دستور کار جلسات باید توسط سخنگو یا عضو منتخب آماده شود. روز، مکان، ساعت و دستور جلسه باید حداقل پنج روز قبل از جلسه به اطلاع اعضا برسد. برای محاسبه‌ی این

پنج روز باید روز اطلاع‌رسانی و روز جلسه را حذف نمایید. در زمان اضطراری این دوره می‌تواند به یک روز کاهش یابد. اطلاع‌رسانی به اعضا باید از طریق آدرسی که به صورت الکترونیکی ثبت نموده‌اند یا از طریق ارسال ایمیل به آدرس ایمیلی که ثبت کرده‌اند یا از طریق ارسال دستور جلسه و امضای آن انجام شود.

(۲) هرگونه مسائلی که در دستور کار گنجانده نشده است می‌تواند پس از تصمیم‌گیری از طریق اکثریت آراء و توسط فرد سخنگو یا سایر اعضا وارد شود.

حدنصاب برای تشکیل جلسات و تصمیم‌گیری‌ها

ماده ۱۱۴ (۱) شورا باید با دوسوم از کل اعضا تشکیل و برای تصمیم‌گیری از اکثریت اعضا استفاده نماید. چنانچه حدنصاب لازم برای تشکیل جلسه حاصل نشد، جلسه‌ی دوم باید سه روز بعد برگزار شود. این موضوع باید برای تشکیل جلسه‌ی اول در نظر گرفته شود.

(۲) اعضای شورا نباید در جلسات و رأی‌گیری‌هایی که مرتبط با آن‌ها یا در ارتباط با بستگان آن‌ها (که از طریق ازدواج با آن‌ها خویشاوند شده‌اند) یا بستگان درجه سه یا فرزندان‌شان می‌باشد، شرکت نمایند.

در چنین مواردی، تعدادی از اعضای شرکت‌کننده در جلسه باید با توجه به قانون به حدنصاب رسیدن برای تشکیل جلسه و تصمیم‌گیری حضورداشته باشند.

جلسات و روند رأی‌گیری

ماده ۱۱۵ (۱) این شورا باید توسط مدیرکل اداره شود. اگر حدنصاب لازم برای تشکیل جلسه وجود داشت، این جلسه باید توسط فرد سخنگو تشکیل شده و سپس به بحث پیرامون دستور جلسه پرداخته شود.

(۲) اگر سخنگو یا جانشین وی در جلسه حضور نداشته باشد، این جلسه باید توسط عضو ارشد یا در مواقعی که تعداد اعضای ارشد برابر است، توسط عضوی که ارشدترین عضو خدمات عمومی است یا در مواقعی که تعداد ارشدترین عضو خدمات عمومی برابر است، توسط مسن‌ترین عضو اداره شود.

(۳) مسائل مربوط به دستور جلسه باید توسط کارشناسی که از سوی مدیرکل انتخاب شده، ارائه شود. چنانچه لازم باشد، رئیس بخش مربوطه یا سایر مقامات رسمی می‌توانند برای حاضرین به توضیح پیرامون این مسائل بپردازند.

(۴) بنیادهای وقفی ضبط شده در جلسات می‌توانند از کسانی که نماینده‌ی خود معرفی نموده‌اند بخواهند که در رأی‌گیری شرکت بکنند یا خیر. این بنیادهای وقفی ضبط شده باید روز جلسه‌ی پیش رو را به دفتر شورا اطلاع بدهند.

(۵) بدیهی است که برای مسائل مربوط به دستور جلسه باید رأی‌گیری به صورت فرد به فرد انجام گیرد. اعضای شورا نباید از شرکت در رأی‌گیری خودداری نمایند. اعضای که مخالف هستند می‌توانند نظر مخالف خود را در تصمیم‌گیری اعلام نمایند. اعضای شورا باید در قبال رأی و تصمیم خود مسئول باشند.

نوشتن و اطلاع‌رسانی تصمیم‌گیری‌ها

ماده ۱۱۶ (۱) تصمیمات اتخاذ شده در جلسه باید توسط اعضا در همان روز امضاء و با یک نامه به اداره‌ی کل ارسال شود.

دفتر شورا

ماده ۱۱۷ (۱) دفتر کار شورا باید توسط یک مدیر و تعداد کافی از کارکنان اداره شود.

وظایف دفتر شورا

ماده ۱۱۸ (۱) وظایف دفتر شورا به شرح زیر است :

الف) سوابق مربوط به اسناد ورودی و خروجی شورا را نگهداری نماید،

ب) اطلاعیه‌های مربوط به جلسات شورا را ارائه نماید،

ج) اطمینان حاصل نماید که تصمیمات شورا نوشته شده و به اداره‌ی مربوطه ارسال شود،

د) مکاتبات مربوط به کارمندان را انجام دهد،

هـ) سایر وظایف ارائه شده توسط سخنگو را انجام دهد.

(۲) مقامات دفتر نباید اطلاعات و اسناد محرمانه که مربوط به شرایط خود در اداره می‌باشد را برای کسانی به غیر از افراد ذیصلاح فاش کنند و همچنین نباید از آن‌ها در راهی غیر از اهداف شورا استفاده کنند.

حق امضاء

ماده ۱۱۹ (۱) نامه‌هایی که توسط شورا به واحدهای مربوطه ارسال می‌شوند باید توسط سخنگو یا عضو منتخب امضاء شوند.

برگه‌ها

ماده ۱۲۰ (۱) اشخاصی که با یک حکم مشترک عضوی از شورا شده‌اند باید برگه‌های خود را در جلسات و فعالیت‌ها استفاده نکنند.

بخش دوم

نهاد بازرسی و راهنمایی

پایه و اساس کار گروه نهاد بازرسی و راهنمایی

ماده ۱۲۱ (۱) نهاد بازرسی باید شامل یک رئیس و تعداد کافی از بازرسان ارشد، بازرسان، دستیار بازرسان و کارمندان بشود. نهاد بازرسی و راهنمایی باید در آنکارا باشد.

(۲) نهاد بازرسی باید به طور مستقیم به مدیرکل گزارش بدهد. بازرسان باید وظایف خود را تحت نام مدیرکل انجام دهند.

(۳) نوشتن، محاسبات، بایگانی و سایر کارهای مشابه نهاد بازرسی باید به وسیله ی یک دفتر متصل به نهاد بازرسی انجام شوند. برای بکارگیری کارمندان در دفتر کار، باید نظر موافق نهاد بازرسی اخذ شده و همچنین باید الزامات بخش بازرسی در نظر گرفته شود.

(۴) به منظور حصول اطمینان از تداوم بازرسی ها، ارزیابی و تحقیقات، گروه های کاری را می توان در سایر استان ها تشکیل داد و با توجه به حجم کار، مورد بررسی قرار گیرند. بازرسان برای پیوستن به این گروه ها باید با توجه به پیشنهاد نهاد بازرسی و کسب تأییدیه مدیرکل اقدام نمایند. اساس کار بازرسان باید بر پایه ی همان شیوه ی تغییر یافته باشد.

(۵) در رابطه با انجام وظایف تعیین شده توسط نهاد بازرسی و دفتر خدمات و تنظیم روابط بازرسان با دفتر در این گروه های کاری، یکی از بازرسان ارشد در آن بنیاد باید توسط رئیس انتخاب شود.

وظایف نهاد بازرسی و راهنمایی

ماده ۱۲۲ (۱) پس از دستور یا تأیید توسط مدیرکل، نهاد بازرسی باید به انجام بازرسی، بررسی های مقدماتی کار تحقیقاتی در رابطه با اداره ی مرکزی کل و سازمان های کشور، شرکت های وابسته و کارمندان نشان که تحت نام اداره کل فعالیت می کنند، پردازد.

وظایف و مسئولیت های نهاد بازرسی باید شامل موارد زیر باشد :

الف) سازماندهی مناسب و فعالیت های آموزنده مانند کنفرانس ها، سمینارها، تابلوها و غیره، یا ارائه ی راهنمایی با استفاده از نشریات به منظور کسب اطمینان از اینکه سازمان مرکزی و اداره ی کل و همچنین انجمن های ارائه دهنده ی خدمات، مؤثر و کارآمد هستند و از خطاهای احتمالی جلوگیری می کنند؛

ب) اعمال اصول اصلی در رابطه با انجام بازرسی‌ها، امتحانات و تحقیقات به شیوه‌ای مؤثر و تشویق کارمندان به کار مؤثر؛ بهبود سیستم راهنمایی و بازرسی و سازماندهی و بررسی تلاش‌های بازرسان برای پایان این کار؛ و اطمینان از اینکه دستیاران بازرسان در حرفه‌ی خود آموزش دیده‌اند؛

ج) اگر بنیادهای وقفی ضبط شده و دفاتر شعب و دفاتر نمایندگی آن‌ها مطابق با آنچه در منشور نوشته شده است، و همچنین مطابق با قوانین اعلام شده اداره می‌شوند، و نیز در صورتی که درآمدهای کسب شده مطابق با شرایط مندرج در منشور بنیادهای وقفی ضبط شده هستند، حسابرسی و بررسی انجام شده‌ی آن‌ها با توجه به اعلامیه منتشر شده در ۱۹۳۶ قابل اعتماد می‌باشد؛

د) ارائه‌ی گزارش توسط بازرسان به عنوان نتیجه‌ی یک بازرسی، رسیدگی، تحقیق، بررسی اولیه و رسیدگی به دفتر مدیرکل با توجه به نظارت نهاد بازرسی انجام می‌شود؛

ه) حسابرسی شرکت‌های اقتصادی بنیادهای وقفی ضبط شده و مشارکت مستقیم یا غیرمستقیم آن‌ها، و همچنین با در نظر گرفتن مواد قانونی برای پرداخت مالیات، انجام می‌شود؛

و) ارزیابی گزارش حسابرسی داخلی برای بنیادهای وقفی ضبط شده و انجام اقدامات لازم؛

ز) چنانچه مدیر یک بنیاد وقفی ضبط شده نتواند اظهارات، اطلاعات و اسناد مورد نیاز را در زمانی که به وی اطلاع داده شده است فراهم کند، یا اظهارات وی مخالف با منشور و قوانین اعلام شده باشد، مطرح کردن جریمه‌ی اداری مناسب برای وی امکان پذیر می‌باشد؛

ک) آماده سازی یک گزارش از وضعیت کلی بنیاد، باید شامل پیشنهادات تعیین شده مورد نیاز در طول دوره‌ی کار نهاد بازرسی و همچنین به عنوان یک گزارش حسابرسی سالانه و برنامه کاری برای اطمینان از اینکه اداره‌ی کل در انجام اهداف خود به بهترین شکل عمل نموده و فعالیت آن مطابق با قانون، برنامه ریزی و نقشه‌ی تعیین شده بوده است، باشد؛

ل) جهت تأیید و تعیین بازرسان برای انجام تحقیقات مربوط به سازمان‌های همگانی و آژانس‌ها باید به مدیرکل ارائه شود؛

م) انجام وظایف مشابه تخصیص داده شده توسط مدیرکل و سایر وظایف تعیین شده توسط قانون؛

(۲) رئیس باید صلاحیت و اختیار بازرسی را داشته باشد و نیز باید مسئولیت انجام وظایف محوله توسط قانون را داشته باشد.

(۳) رئیس می تواند تا جایی که در زمینه ی نظارت لازم است، بازرسانی را جهت کمک به خود انتخاب نماید، و همچنین می تواند به تعداد کافی از بازرسان ارشد به عنوان دستیاران خود برای اهداف نظارتی، به مدیرکل جهت تأیید نمودن آن ها، معرفی نماید.

(۴) رئیس باید مسئول ارسال گزارشات به مدیرکل، جهت تأیید و آماده سازی جهت اطمینان از یکنواختی عمل در فعالیت ها، گزارش دهی و سایر مسائل باشد.

وظایف و اختیارات بازرسان

ماده ۱۲۳ (۱) بازرسان باید به طور مستقیم زیر نظر اداره ی کل باشند و باید موارد زیر را تحت نام مدیرکل انجام دهند :

الف) ارائه ی راهنمایی، نظارت بر رسیدگی ها و حسابرسی های بنیادهای وقفی ضبط شده و شعبات و دفاتر نمایندگی آن ها و اطمینان از اینکه فعالیتشان مطابق با شرایط منشور بنیادهای وقفی ضبط شده و مطابق با قانونی که آن ها باید طبق آن عمل کنند و درآمدها و کالاهای آن ها با توجه به منشور و مطابق با اعلامیه ۱۹۳۶ اعتمادسازی، بوده است یا خیر،

ب) تمام بازرسی ها، رسیدگی ها و تحقیقات، در مورد کارمندان سازمان مرکزی و ادارات کشور، شامل بازرسی و رسیدگی هایی درباره ی اهداف بنیادهای وقفی ضبط شده، می باشد که توسط مدیرکل انجام می گردد و همچنین شامل شرکت هایشان که به طور مستقیم یا غیرمستقیم در آن مشارکت دارند و متعلق به شرکت و دفاتر شرکت در خارج از کشور می باشد، می شود،

ج) ایجاد یک جلسه آموزشی در طول بازرسی،

د) برای تحت کنترل داشتن مواردی که در حین بازرسی تخلف محسوب می شوند، باید تحقیق و بررسی به سرعت انجام شود و با توجه به روند تحقیقات اجرا شده از افراد مسئول و افراد مطلع در همان زمان، پرس و جو انجام گیرد،

ه) چنانچه در اثر حسابرسی هرگونه خطا یا حذفیاتی مشاهده شود، باید تحقیقات و بررسی های لازم انجام شود تا اطمینان حاصل شود که فعالیت های انجام شده در خارج از مؤسسه مؤثر بوده و نتیجه ی تلاش های مقامات بوده است.

و) نوشتن یک گزارش از وضعیت فساد اعضای کمیته‌ی انجمن عمومی در طول بازرسی از یک اجتماع کمک‌رسانی و انجمن همبستگی تحت مقررات جرائم اجتماعی و همبستگی مطابق با قانون شماره‌ی ۳۲۹۴ مورخ ۱۹۸۶/۰۵/۲۹ و ارائه‌ی چنین گزارشی به ریاست برای اطمینان از اینکه اطلاعات این جرائم به مقام ذیصلاح و همچنین دادستان عمومی درباره‌ی سایر کارمندان، چه مأموران عمومی باشند یا خیر، ارائه می‌شود.

ز) انجام تحقیقات و شرکت در کمیسیون‌ها، دوره‌ها، سمینارها و سایر جلسات در داخل و یا خارج از کشور در مورد مسائل دیگر که به آن‌ها اختصاص دارد،

ح) اطمینان حاصل شود که دستیاران بازرسان همراه با خود بازرسان به‌خوبی آموزش دیده‌اند و نوشتن گزارشی مطابق با چارچوبی که حوزه‌ی ریاست ظرف مدت یک هفته آن را منقضی خواهد نمود، تهیه شود،

ط) تهیه‌ی مکانی در محل کار برای ارائه پیشنهادات در ارتباط با آماده‌سازی و اجرای قوانین مربوطه در اداره‌ی کل،

ی) چنانچه مدیر یک بنیاد وقفی ضبط شده نتواند اظهارات، اطلاعات و اسناد موردنیاز را در زمانی که به وی اطلاع داده‌شده است فراهم کند، یا اظهارات وی مخالف با منشور و قوانین اعلام‌شده باشد، مطرح کردن جریمه‌ی اداری مناسب برای وی امکان‌پذیر می‌باشد؛

ک) وظایف مشابهی که توسط قانون، آیین دادرسی و مقررات تعیین شده باید توسط مدیرکل انجام شود.

برنامه‌ی حسابرسی و اجرای آن

ماده ۱۲۴ (۱) برنامه‌ی حسابرسی سالانه باید توسط رئیس با در نظر گرفتن تعدادی از واحدهای بازرسی شده و گنجایش ظرفیت آن‌ها و همچنین بررسی برنامه‌های حسابرسی شده‌ی قبلی انجام شود و باید این‌ها را به تصویب مدیرکل برسانیم.

(۲) بازرسانی که به بررسی هر واحد می‌پردازند، با این موضوع شروع می‌کنند که بازرسی از چه تاریخی شروع شده است و این تاریخ باید توسط رئیس مشخص گردد، و کارگروه با توجه به گزارش بازرسان ارشد حوزه وظایف و خصوصیات وظایف را مطلع می‌شوند که این آگاهی باید حداقل ۱۵ روز قبل از آغاز برنامه‌ی حسابرسی و اجرای آن صورت گیرد. در طول اجرای برنامه، دستورالعمل‌های بازرسی باید توسط دولت ارائه‌شده باشند.

گزارش نویسی

ماده ۱۲۵ (۱) با توجه به ماهیت کار انجام شده، بازرسان باید با توجه به موارد زیر اقدام به ارائه گزارش نمایند :

الف) گزارش حسابرسی،

ب) پاسخ گزارش،

ج) گزارش بررسی مقدماتی،

د) گزارش تحقیق،

هـ) گزارش آزمون،

و) گزارش ارزیابی کارکنان،

ز) گزارش وضعیت عمومی.

اقداماتی که باید در گزارش در نظر گرفته شوند

ماده ۱۲۶ (۱) گزارشات نوشته شده‌ی بازرسان باید توسط رئیس بازبینی شده و برای تصویب به مدیرکل ارسال شوند.

(۲) نتیجه‌ی بررسی گزارش توسط ریاست به شرح زیر می‌باشد :

الف) بازرسی که گزارش را تهیه می‌کند باید اصلاحاتی را که رئیس مطرح می‌کند، مانند حذف بررسی‌ها و یا اشتباهاتی که در عمل ایجاد شده، را انجام دهد. همه‌ی بررسی‌های حذف یا اشتباهاتی که در عمل اتفاق افتاده و در گزارش منعکس شده‌اند باید توسط بازرس مربوطه و به درخواست رئیس اصلاح شوند.

ب) در صورتی که رئیس با نظریات منتشر شده در گزارش توسط بازرس موافق نباشد یا اگر اختلاف نظر بین بازرسی که گزارش را ارائه داده با سایر بازرسان وجود داشته باشد، باید گزارش همراه با نظرات موافق و مخالف بازرسان و رئیس جهت تأیید به مدیرکل ارسال گردد.

(۳) گزارش و فایل‌های پیوست آن به همراه تأییدیه مدیرکل باید به واحدهای مربوطه ارسال گردد.

(۴) گزارش بررسی مقدماتی و گزارش تحقیقات انجام شده که نیاز به اقداماتی برای مقاصد کیفری و حقوقی دارند باید به دفتر مشاور حقوقی و قسمت منابع انسانی جهت اطلاع به رئیس ارسال گردد.

(۵) نتایج اقدامات و اقداماتی که باید انجام شود در گزارش تأیید شده توسط اداره کل باید به اطلاع رئیس توسط سردفتر واحد مربوطه حداکثر تا سه ماه پس از دریافت آن برسد. رئیس باید هر چهار ماه یکبار در رابطه با نتیجه اقدامات که بستگی به نظر قاضی دادگاه اداری یا هر مؤسسه یا سازمان دیگری دارد و درباره سایر اقدامات و اقداماتی که نتایج آنها نباید بیش از سه ماه از نتیجه آنها بگذرد، مطلع شود.

(۶) اقداماتی که در گزارش مطرح شده‌اند و نتایج آنها باید توسط رئیس بررسی گردند.

اختیارات بازرس برای درخواست اطلاعات و اسناد

ماده ۱۲۷ (۱) درحالی که آنها به انجام وظایف خود می‌پردازند، بازرسان باید اجازه درخواست از واحدها برای هدفشان از حسابرسی برخوردار باشند و بتوانند تمام اطلاعاتی را که لازم است مشاهده نمایند، مانند سوابق کامپیوتری، همچنین کتاب‌ها و اسناد، پول و ارزیابی دارایی‌ها، و رونوشت گواهی‌های مربوط به آنها، و در صورت لزوم اصل گواهی‌ها، اگر آنها اسناد مربوط به یک فساد را مشخص نمایند؛ بازرس، فهرست موجودی داخل گاو صندوق، داخل انبار و انبار کالا و مهر آنها را بررسی می‌کند و درخواست کمک در بازرسی و شمارش ارقام می‌نماید؛ و درخواست اطلاعات و اسناد سایر مؤسسه‌های دولتی و سازمان‌ها، بانک‌ها، اشخاص حقیقی و حقوقی را در صورت لزوم می‌نماید.

(۲) کپی اسنادی که اصل آنها نگهداری می‌شوند، توسط بازرس مهر و امضا شده و باید به مدیران واحد منابع جهت نگهداری ارسال شوند.

(۳) در مواردی که آزمون لازم است، هزینه انجام این کار توسط بازرسان باید توسط واحد یا بنیادهای وقفی ضبط شده‌ای که حسابرسی، بررسی یا تحقیق در آن انجام می‌شود پرداخت شود.

اختیار بازرس برای بیرون کردن از دفتر

ماده ۱۲۸ (۱) در مواردی که این کار با خدمات عمومی در طول هرگونه بازرسی، رسیدگی، اقدامات اولیه، یا تحقیقات مورد نیاز است، بازرسان می‌توانند جهت احتیاط به صورت موقت کارمندان یا مأموران را از دفتر خارج نمایند.

(۲) علاوه بر این، بازرسان می‌توانند از طریق رئیس با ارائه‌ی یک پیشنهاد به مدیرکل با توجه به ماده‌ی ۱۰ قانون به بیرون کردن موقتی مدیران انجمن، اقدام نمایند.

تعهدات و مسئولیت‌های حسابرسی

ماده ۱۲۹ (۱) در ارتباط با حسابرسی، هر کارمند اداره‌ی کل مرکزی و سازمان‌های کشوری، بنیادهای وقفی ضبط شده و سایر واحدهای همکار در آن هنگام باید به موارد زیر توجه کنند:

الف) در صورت درخواست بازرس باید تمام اسناد، فایل‌ها، اوراق، پول و اوراق بهادار و صورتحساب‌ها، کالا و محصولات به وی نشان داده شود،

ب) تهیه‌ی رونوشت از تمام انواع اسناد و مدارک موردنیاز بازرسان یا اصل آن‌ها و بازگرداندن کپی گواهی آن‌ها توسط بازرس مهر و امضا شوند.

ج) ارائه‌ی یک محیط کاری مناسب به بازرسان در طول اجرای عملیات بازرسی،

د) سازماندهی فعالیت‌ها، گردش کار، بایگانی و سیستم ثبت اطلاعات واحد بازرسی به شیوه‌ای مناسب برای بازرسی،

هـ) پاسخ سریع به سؤالات بازرس.

قوانین برای بازرسان

ماده ۱۳۰ (۱) بازرسان نباید:

الف) رفتاری از خود نشان دهند که اعتبار و اعتماد حرفه‌ای آن‌ها را زیر سؤال ببرد،

ب) حسابرسی انجمن، آن‌هایی که عضو هستند یا در پست مدیریت هستند،

ج) دور زدن قانون،

د) ارائه‌ی هرگونه توضیح، اصلاحیه، یا اضافه کردن سرفصل و اسنادی که بررسی شده‌اند، به جز تاریخ و امضای بازرس،

هـ) آشکار کردن جایگاه آن‌ها، کار آن‌ها که می‌خواهند انجام دهند و هرگونه رازی که آن‌ها باید از آن باخبر باشند،

و) قبول کردن خدمات مستقیم یا غیرمستقیم و پیشنهادات ارائه شده توسط افراد درگیر در بازرسی یا دادن/ گرفتن چیزی یا قرض دادن/ قرض گرفتن پول از/ به آنها.

الزامات، محل آزمون و اطلاعیه برای دستیاری بازرسی

ماده ۱۳۱ (۱) دستیاری بازرس باید اولین گام برای تبدیل شدن به بازرس اداره کل باشد. برای انتخاب شدن به عنوان دستیار بازرس، ابتدا باید در آزمونی که بین افراد برگزار می شود بتواند حداقل نمره را در آزمونی که توسط انتخاب کارمندان عمومی (KPSS) برگزار می شود برای گروه با موقعیت A کسب نماید و دوم مهارت زبان است که با توجه به مقررات عمومی برای آزمودن کارمندانی که برای اولین بار به پست عمومی منتصب می شوند و توسط انجمن وزیران با شماره ی ۳۹۷۵ / ۲۰۰۲ از تاریخ ۲۰۰۲/۰۳/۱۸ برگزار می شود، به دست آورد.

(۲) آزمون دستیاری بازرس باید شامل دو بخش باشد، کتبی و شفاهی و هر دو بخش باید در آنکارا برگزار شود.

(۳) شرایط عمومی و خاص برای افرادی که به دنبال شرکت در آزمون هستند باید مطلوب باشد، تعدادی از موقعیت های شغلی با اجازه ی اداره ی کار داده می شود، حداقل تعداد پاسخ های صحیح در آزمون KPSS در آزمون دوم یعنی مهارت زبان مشخص می شود، نوع نمره ی KPSS و نمرات پایه، مشخص کننده ی افرادی است دعوت می شوند که نباید بیشتر از ۲۰ موقعیت شغلی اعلام شده از سوی اداره ی کار باشد، مهلت و محل اجرای آزمون، مدارک مورد نیاز، مکان، زمان و محتویات آزمون باید در روزنامه ی رسمی اعلام شود و در یکی از پنج روزنامه ی ترکیه که بالاترین تیراژ را در سراسر ترکیه دارند، حداقل یک مرتبه چاپ برسد و در سایت رسمی اداره ی کل حداقل ۱۵ روز قبل از پایان دوره ی درخواست منتشر شود.

(۴) دوره ی درخواست و ثبت نام برای داوطلبان باید به طوری معین شود که حداقل ۱۰ روز قبل از تاریخ آغاز آزمون به اتمام برسد.

شرایط آزمون

ماده ۱۳۳- (۱) شرایط زیر باید در گرفتن آزمون، مورد بررسی قرار گیرد:

الف) تحقق شرایط مطرح شده در ماده ۴۸ قانون مسئولیت عمومی

ب) فارغ التحصیل ۴ ساله از دانشکده حقوق، علوم سیاسی، اقتصاد، مدیریت، علوم اقتصادی و اداری، معماری یا مهندسی از یک دانشگاه یا یک

موسسه داخلی یا موسسه عالی خارج از کشور که توسط آموزش هیئت عالی پذیرفته شده است.

(ج) کمتر از ۳۰ سال تا روز آزمون نهایی .

(د) بیانیه‌ای مکتوب را ارائه کند، حاکی از اینکه هیچ چیزی جلوگیری نمی‌کند از اینکه او وظیفه خود را به درستی انجام دهد.

(۲) تعداد فارغ التحصیلان دانشکده‌های معماری و دانشکده‌های مهندسی مورد نیاز حوزه‌ها باید به پیشنهاد ریاست تعیین و توسط مدیرکل تصویب شود و به بقیه اعلام شود.

مدارک مورد نیاز برای گرفتن آزمون

ماده ۱۳۴- (۱) افراد برای دادن آزمون باید درخواستی به همراه مدارک زیر ارائه دهند که در فرم موجود در ضمیمه ۲۲ ارائه شده است.

(الف) اظهارنامه‌ای از شماره شناسه (هویت) جمهوری ترکیه

(ب) ۴ قطعه عکس

(ج) اصل یا کپی گواهی فارغ التحصیلی از اداره کل

(د) اصل یا کپی گواهی نتیجه آزمون KPSS از اداره کل

(۲) افرادی که مشخص شود اطلاعات نادرست در فرم درخواست یا سند یا آزمون داده‌اند علی‌رغم اینکه آن‌ها از شرایط راضی نیستند باید حق جریمه‌شان، با توجه به آزمون به طور صحیح گرفته شود .

گواهی آزمون ورودی

ماده ۱۳۵- (۱) برای داوطلبانی که به عنوان دستیار بازرسی آزمون می‌دهند باید یک گواهی ثبت شده حضور در آزمون، توسط ریاست صادر شود. داوطلبانی که هیچ گواهی ورود به آزمون ندارند، نباید در آزمون پذیرفته شوند.

مواد آزمون

ماده ۱۳۶- (۱) آزمون رقابتی دستیار آزمون باید از میان موارد (رشته‌ها) زیر انتخاب شود:

(الف) حسابداری، اقتصاد، امور مالی، و حقوق برای فارغ التحصیلان دانشکده حقوق، علوم سیاسی، اقتصاد، مدیریت، یا علوم اقتصادی و تجاری.

ب) اطلاعاتی درباره سازمان‌های مندرج در اعلامیه آزمون برای فارغ‌التحصیلان مجموعه‌ای از دانشکده‌های معماری یا مهندسی.

ج) خلاصه‌نویسی

آماده‌سازی سؤالات کتبی و روند آزمون

ماده ۱۳۷- (۱) سؤالات کتبی آزمون و نمره اختصاص داده‌شده به آن‌ها، باید توسط کمیته آزمون برحسب موضوعات تعیین شود. برگه‌های سؤالات باید توسط کمیته آزمون امضا شود. همچنین در برگه‌ها باید نمرات سؤالات و زمان سؤالات مشخص شود.

(۲) برگه‌ها باید توسط رئیس کمیته آزمون در پاکت‌های مهر و موم شده تحویل داده شود.

(۳) آزمون باید در ساعت اعلام شده شروع شود. پاکت سؤالات آزمون باید قبل از حضور افراد شرکت‌کننده در آزمون باز شود و بعد به داوطلبان داده شود یا با صدای بلند خوانده شود.

(۴) داوطلبان باید پاسخ خود را در برگه‌های مهر و موم شده بنویسند.

(۵) در برگزاری آزمون برگه سؤالات را به‌موقع باز می‌کنند، آزمون شروع می‌شود و پایان می‌یابد، تعداد شرکت‌کنندگان در آزمون و تعداد برگه‌های استفاده‌شده باید با دقت ثبت شود.

(۶) صورت جلسه‌ها و برگه‌های آزمون باید به‌عنوان یک مدرک، مهر و موم شوند که در این صورت آن‌ها باید بسته شوند و مهر و موم شوند و به رئیس کمیته در یک پروتکل ارسال شوند.

روند آزمون:

الف) داوطلبانی که بعد از باز شدن سؤالات به جلسه می‌رسند، نمی‌توانند در آزمون شرکت کنند.

ب) به شرکت‌کنندگان در آزمون نباید اجازه دهند که هرگونه برگه، یادداشت، کتاب، تلفن همراه، و دستگاه‌های الکترونیکی با خودشان بیاورند.

ج) پاسخ باید تنها روی پاسخنامه نوشته شود. داوطلبان نباید بخش هویتی خود را در کاغذ، خالی بگذارند و نباید هرگونه نوشته، مارک یا نمادهای مشابه روی کاغذ، به‌عنوان هویت بنویسند.

د) افرادی که از نظم و انضباط آزمون یا در طول آزمون رعایت نمی‌کنند یا افرادی که تقلب می‌کنند یا جای شخص دیگری سر جلسه حاضر می‌شوند باید حذف شوند. چنین حوادثی باید در همان لحظه توسط کمیته آزمون ثبت شود. داوطلبانی که از آزمون حذف شدند نباید در آزمون رقابتی دستیار بازرسی پذیرفته شوند.

۷) در صورت لزوم، مرکز کارگزینی و انتخاب دانشجو یا دانشگاه می‌تواند انجام آزمون را در چارچوب قوانین پروتکل بر عهده بگیرند.

بررسی آزمون کتبی و اعلام نتایج

ماده ۱۳۸- (۱) زمانی که آزمون کتبی توسط کمیته انجام شد، پاسخ‌ها باید توسط کمیته موردبررسی قرار گیرند.

(۲) برای موفقیت در آزمون کتبی، افراد باید حداقل ۶۰ امتیاز از ۱۰۰ امتیاز کامل برای هر گروه با میانگین نمره ۶۵ امتیاز، دریافت کند.

(۳) لیستی از داوطلبان موفق در آزمون ورودی، باید توسط اعضای داوطلبان نوشته و اطلاع داده شود و داوطلبان موفق باید توسط نام‌های به آزمون‌های شفاهی دعوت شوند.

فرایند آزمون شفاهی، ارزیابی و صورت جلسه نتایج

ماده ۱۳۹- (۱) آزمون شفاهی باید در مورد موضوعاتی ایجاد شوند که شامل گروه‌های آزمون کتبی باشد. علاوه بر این، ویژگی‌های شخص داوطلب مانند قابلیت ارائه و بیان، اداره کردن (رهبری کردن) و رفتار و منش او باید در نظر گرفته شود.

(۲) در آزمون شفاهی، داوطلب باید مورد ارزیابی قرار بگیرد با بیش از ۱۰۰ امتیاز کامل در همه گروه‌ها توسط هر عضو کمیته آزمون. متوسط امتیازها باید نمره شفاهی داوطلب را تشکیل دهد. کسی که در آزمون شفاهی موفق می‌شود، میانگین نمره آزمون شفاهی او باید حداقل ۶۵ باشد.

(۳) کمیته آزمون نتایج آزمون‌های کتبی و شفاهی را در صورت جلسه‌ای جداگانه ثبت خواهد کرد.

اعلام نمرات و نتایج آزمون رقابتی

ماده ۱۴۰- (۱) نمره آزمون رقابتی باید میانگین آزمون کتبی و شفاهی باشد.

(۲) اسامی موفق شدگان آزمون رقابتی باید توسط کمیته آزمون به ترتیب از بالاترین نمره به کمترین نمره لیست شود. در مورد برابری نمرات، نمره آزمون کتبی و مهارت زبان دوم باید ملاک قرار داده شود.

(۳) داوطلبان اصلی و ذخیره باید متناظر با تعداد موقعیت‌ها برای انتصاب؛ با توجه به نمرات عملکرد اعلام شوند.

(۴) افراد موفق در آزمون کتبی باید اعلام شوند. لیستی از افراد موفق باید در سایت اینترنتی رسمی اداره کل اعلام شود.

انتصاب دستیار بازرسی

ماده ۱۴۱- (۱) انتصاب دستیار بازرسی باید با توجه به نمرات عملکرد باشد.

(۲) بجای داوطلبان اصلی که در انتصاب ناموفق بودند یا کسانی که در انتصاب موفق شدند ولی در شروع به کار دفتر، شکست خوردند یا کسانی که آغاز به کار کردند اما از کار دست کشیدند، داوطلبان ذخیره باید طی یک سال از مدت آزمون فراخوانی شوند.

آموزش دستیار بازرسان

ماده ۱۴۲- (۱) در آموزش دستیار بازرسان دستورالعمل‌های زیر باید رعایت شود:

الف) اطمینان حاصل شود که دستیار بازرسان، دانش، تجربه و تخصص در قوانین مربوط به رشته خود و بر اساس استانداردهای حسابرسی بین‌المللی و روش‌ها دارد.

ب) تشویق کردن آن‌ها به شرکت در مطالعات علمی و تحقیقات و فعالیت‌های حرفه‌ای، اجتماعی و فرهنگی

ج) حصول اطمینان از اینکه آن‌ها در روش‌های گزارش دهی و تکنیک‌ها آموزش دیده‌اند.

د) فراهم کردن فرصتی برای آن‌ها تا زبان دوم خود را بهبود دهند.

(۲) دستیاران بازرسی باید با توجه به برنامه‌های زیر در دوره‌های ۳ ساله دستیاری خودشان، آموزش داده شوند.

الف) در مرحله اول باید این فرصت برایشان فراهم شود تا ضمن خدمت‌رسانی، درباره قوانین و شیوه‌های حسابرسی اطلاعات کسب کنند.

ب) در مرحله دوم دستیاران بازرسی باید در فعالیت‌های بازرسی، بازدید، فعالیت‌های تحقیقاتی و بررسی آن‌ها در کنار بازرسی، تعلیم داده شوند. بازرسان باید در برابر معاون بازرسی کار، اطلاعات خود را درباره موضوع، برای کسب پیشرفت توسط بازرسان دستیاران بازرسی گزارش دهند مانند نحوه اداره کردن و رفتار و منش. دستیاران بازرسی که در مرحله دوم شکست می‌خورند یا اختیارات به آن‌ها داده نمی‌شود نباید به آن‌ها اجازه داده شود که به تنهایی حسابرسی کنند. بازرسان باید مسئولیت آموزش دستیار بازرسی را به بهترین صورت ممکن، بر عهده بگیرند.

ج) در مرحله سوم دستیاران بازرسی باید موضوع تز را توسط ریاست به منظور توسعه قابلیت‌های خود از تحقیق آماده کنند و باعث شوند که آن‌ها اطلاعات دقیق درباره یک موضوع خاص به دست آورند. چنین تزهایی باید ۲ ماه قبل از انقضای دوره آموزشی به ریاست داده شود. سرپرستی تز باید توسط یک کمیسیون متشکل از ریاست و ۲ تن از بازرسان ارزیابی شود و قبل از کمیسیون، توسط دستیار بازرسی مربوطه مورد دفاع واقع شود. تز باید در بیش از ۱۰۰ امتیاز کامل مورد ارزیابی قرار بگیرد. هیچ وظیفه دیگری نباید به معاون بازرسی در ۲ ماه قبل از دفاع تز اختصاص داده شود.

اختیارات

ماده ۱۴۳- (۱) دستیار بازرسی ممکن است در رقابت مرحله دوم با توجه به گزارش‌های ارزیابی‌شده به پیشنهاد ریاست و تصویب مدیرکل حق بازرسی، معاینه، معاینه اولیه، تحقیقات و بررسی فعالیت خود را توسط بازرسی همراه در پایان دوره مشارکت داشته باشد.

خلع شدن قبل از آزمون صلاحیت

ماده ۱۴۴- (۱) افرادی که در (مرحله) دوره دستیاران بازرسی شکست می‌خورند یا رفتارهایی (نادرست) را به کار می‌برند، رفتارهای ممنوع یا رفتارهایی که با ویژگی‌های دستیار بازرسی ناسازگار بودند، به دفتر بازرسی دیگری منتصب می‌شوند که با سطح تحصیلات او و موقعیت شغلی او بدون در نظر گرفتن آزمون احراز صلاحیت، متناسب باشد.

کمیته آزمون صلاحیت، روش آزمون و موضوعات

ماده ۱۴۵- (۱) برای آزمون صلاحیت، یک کمیته آزمون باید متشکل از ۵ نفر باشد که شامل ۴ نفر بازرسی تعیین‌شده توسط ریاست و به تصویب مدیرکل، ریاست ارشاد و رئیس بازرسی است.

(۲) آزمون صلاحیت انجام می‌شود تا مشخص شود دستیاران بازرسی در مورد قوانین مربوط به رشته کاری خود و اجرای آن و همچنین حساسی، بررسی، تحقیق و روش تحقیق اطلاعاتی دارند و اینکه آن‌ها دانش و رفتار لازم برای رشته خود را دارند.

(۳) آزمون احراز صلاحیت باید از دو مرحله تشکیل شده باشد، کتبی و شفاهی. داوطلبان موفق شرکت‌کننده در آزمون کتبی می‌توانند در آزمون شفاهی نیز شرکت کنند.

(۴) دستیاران بازرسی که در آزمون صلاحیت شرکت می‌کنند باید به تاریخ آزمون، زمان و مکان حداقل ۲ ماه قبل از تاریخ آزمون دقت کنند.

آماده‌سازی سؤالات آزمون کتبی، اعلام نتایج

ماده ۱۴۶- (۱) به عمل آوردن آزمون کتبی و ارزیابی نتایج باید طبق ماده ۱۳۸ صورت گیرد.

(۲) در صورتی که داوطلب به دلیل بیماری، مرگ یکی از بستگان یا دلایل معتبر مشابه دیگر در آزمون شرکت نکند، اگر چنین اتفاقاتی با یک سند رسمی قابل مشاهده باشد در این صورت کمیته آزمون ممکن است تصمیم بگیرند که آزمون را مجدداً برای چندین داوطلب در یک زمان دیگر برگزار کنند. این مورد باید در یک صورت جلسه ثبت شود و داوطلبان باید به تاریخ جدید آزمون کتبی توجه کنند.

(۳) بعد از اینکه همه برگه‌ها خوانده شد و مورد بررسی قرار گرفت باید صورت جلسه‌ای از نمرات افراد که از بالاترین نمره شروع می‌شود ترتیب داده شود.

آزمایش و ارزیابی

ماده ۱۴۷- (۱) نتیجه آزمون کتبی باید به صورت لیستی اعلام شود و همچنین باید به شرکت‌کنندگان در آزمون کتبی اعلام شود. آگهی که به دستیاران بازرسی موفق شده، اعلام می‌شود باید نشان‌دهنده روز، ساعت و محل آزمون شفاهی باشد.

(۲) آزمون شفاهی باید طی ۱۵ روز از اعلام آزمون کتبی انجام شود.

(۳) آزمون شفاهی باید در روز و ساعت اعلام شده، شروع شود. دستیاران بازرسی باید در آزمون شفاهی موفق شوند همان‌طور که در آزمون کتبی موفق شدند.

(۴) در آزمون شفاهی موضوعات آزمون کتبی مانند فرهنگ عمومی، استدلال، درک، بیان، صلاحیت نمایندگی و رفتار باید ارزیابی شود.

(۵) در آزمون شفاهی رئیس و هر عضو کمیته باید نمره بیشتر از ۱۰۰ امتیاز کامل را کسب کنند و همه نمرات باید به طور میانگین در نظر گرفته شوند. برای این منظور فرض می شود که در آزمون شفاهی نمرات نباید کمتر از ۷۰ باشد.

(۶) نتایج باید طی صورت جلسه ای به منظور اجرا ثبت شود.

نمره آزمون و ترتیب انجام کار و اعلام نتایج

ماده ۱۴۸- (۱) نمره آزمون باید میانگین نمره آزمون کتبی و نمره شفاهی باشد. لیست آزمون صلاحیت باید از بالاترین نمره میانگین آزمون شروع شود و باید توسط کمیته آزمون امضا شود.

(۲) در مورد کیفیت نمره میانگین آزمون، ارشادان دستیاران بازرسی باید برای محاسبه لیست در نظر گرفته شوند.

(۳) نتایج آزمون کتبی باید اطلاع رسانی شود.

(۴) ریاست باید نتیجه آزمون را بعد از تصویب آن توسط مدیرکل برای انتصاب و بررسی مدارک به واحد مربوطه منتقل کند.

افرادی که از آن ها آزمون گرفته نمی شود و در آن موفق نمی شوند

ماده ۱۴۹- (۱) افرادی که در آزمون احراز صلاحیت بازرسی شکست می خورند، حق شرکت در آزمون دیگری ظرف ۶ ماه از آزمون احراز صلاحیت رادارند.

(۲) افرادی که دوباره در آزمون احراز صلاحیت شکست بخورند و افرادی که در آزمون بدون دلیل یا مدرک معتبر شکست می خورند به دفتر بازرسی دیگری منتصب می شوند که با سطح تحصیلات آن ها و موقعیت شغلی آن ها، متناسب باشد.

گزارش به سازمان بازرسی

ماده ۱۵۰- (۱) دستیاران بازرسی که در آزمون موفق می شوند باید به منظور عملکرد به بخش هایی که خالی هستند منتصب شوند که ترتیب آن باید از ارشد بازرسی صورت گیرد.

(۲) یک بازرس که از اداره ای به علت اهداف خاص خود کناره گیری می کند یا اینکه منتقل می شود، بعد از اینکه او صلاحیت بازرسی را به دست آورد، ممکن است به خاطر عملکرد خود، دوباره به موقعیت بازرسی با توجه به نظر ریاست منصوب شود.

ارتقاء

ماده ۱۵۱- (۱) ارتقاء یک بازرس به ریاست بازرسی باید بر مبنای توانایی حرفه ای او و رتبه او باشد.

(۲) برای ارتقاء به ریاست بازرسی، بازرسان باید به عنوان یک بازرس به مدت ۷ سال عمل کنند به استثنای دستیاران بازرسی.

(۳) برای ارتقاء (ترفیع)، مراجع باید تحت نظر کتبی ریاست اقدام کنند.

ارشد بازرسی

ماده ۱۵۲- (۱) ارشد بازرسی باید دوره زمانی را برای این حرفه صرف کند. این دوره باید همچنین شامل برگه موقت مثلاً برای خدمات، بیماری و فعالیت‌های آموزشی در داخل یا خارج از کشور باشد.

(۲) در حالتی که مبنای زمانی برابری برای ارشدها در بازرسی در نظر گرفته شود رتبه‌ها باید با توجه به ترتیب عملکرد آزمون رقابتی برای دستیار بازرسی و طبق عملکرد آزمون بازرسان تعیین شود.

(۳) برای تعیین ترتیب رتبه‌بندی میان بازرسان ارشد، باید مبنا تاریخ انتصاب ریاست، رتبه بازرسی برای رئیس بازرسی منصوب شده در همان تاریخ باشد و منظور از عملکرد در آزمون احراز صلاحیت برای بازرسان ارشد، داشتن رتبه یکسان در بازرسی است.

(۴) افرادی که بعد از انجام وظیفه به عنوان راهنما و رئیس بازرسی به بازرسی برمی‌گردند باید بالاترین رتبه را در میان هم‌دوره‌ای‌های خود داشته باشند. در مورد بازرسان متعدد در چنین وضعیتی، مبنا باید رتبه در بازرسی باشد.

(۵) در رابطه با دستیار بازرسان، کسانی که شروع به دفترداری در اولین وزارت می‌کنند بعد از آزمون ورودی انجام شده در همان تاریخ، رتبه انتصاب آن‌ها به سازمان بازرسی باید بعد از سایر بازرسان دوره ارائه شود.

(۶) افرادی که بعد از کناره‌گیری از سمت خود، به بازرسی برمی‌گردند، متعاقباً برای به کارگیری در سهمیه بازرسان باید بعد از پایان کار هم‌دوره‌ای‌های خود، به کارگماشته شوند. افرادی که بعد از کناره‌گیری از سمت خود به بازرسی در وزارت خانه یا دیگر دفاتر عمومی، برمی‌گردند، پایه و اساس رتبه‌بندی آن‌ها باید خدمات واقعی آن‌ها در وزارت باشد.

گمارش راهنما و ریاست بازرسی

ماده ۱۵۳- (۱) راهنما و رئیس بازرسی باید از بین افرادی که به عنوان بازرس ارشد در اداره کل به مدت ۵ سال توسط مدیرکل و توسط نخست‌وزیر یا وزیر امور خارجه در نتیجه انتخاب شده‌اند به کارگماشته شوند.

بازرسی امنیتی و انتصاب موقت به موقعیت‌های اداری

ماده ۱۵۴- (۱) به‌جز در مواردی که بازرسان خودشان تمایل داشته باشند یا صلاحیت پزشکی، اخلاقی یا حرفه‌ای نامتناسب با الزامات خدمات حسابرسی مشخص شده داشته باشند هیچ بازرسی نباید از کاربر کنار شود و نباید در هر دفتر اداری دیگری به‌کارگماشته شود. موارد عدم صلاحیت باید با اسنادی مانند حکم دادگاه، گزارش سلامت یا گزارش منتشرشده توسط کمیسیون متشکل از حداقل ۲ تن از بازرسان که شامل ارشد بودن یکی از آنهاست، مشخص شود.

(۲) بدون تعصب به‌حق خود در بازرسی، بازرسان ممکن است در هر سازمان اداری دیگری به‌طور موقت به‌کارگماشته شوند.

کارت شناسایی بازرسی و برگه مهروموم‌شده

ماده ۱۵۵- (۱) بازرسان و دستیار بازرسان باید یک کارت شناسایی امضاشده توسط مدیرکل داشته باشند که نشان‌دهنده اختیار آنها، عنوان و اطلاعات شناسایی آنها باشد.

(۲) بازرسان و دستیاران بازرسی انتخاب‌شده باید یک اجازه‌نامه و برگه مهروموم‌شده داشته باشند. اجازه‌نامه و برگه مهروموم‌شده باید برای جلوگیری از تصاحب توسط دیگران، نگه‌داشته شود و ریاست باید درباره گم کردن آن اطلاع‌رسانی کند.

(۳) زمانی که یک بازرس یا دستیار بازرس کناره‌گیری می‌کند باید برگه مهروموم‌شده و کارت هویتی خود را به ریاست تحویل بدهد.

بخش سوم

تخصص بنیادهای وقفی ضبط شده و دستیار متخصص

دستیار متخصص

ماده ۱۵۶- (۱) تخصص بنیادهای وقفی ضبط شده با توجه به موقعیت دستیار متخصص آغاز می‌شود. برای انتصاب دستیار متخصص، یک نفر باید در آزمون رقابت موفق شود از بین افرادی که حداقل نمره را از نمره‌ای که به‌وسیله اداره کل در آزمون kpss برای موقعیت‌های گروه A تعیین شده است کسب می‌کنند.

آزمون رقابتی

ماده ۱۵۷- (۱) آزمون رقابتی برای موقعیت دستیار متخصص باید با توجه به شرایط و الزامات در چهارچوب دستورالعمل‌های عمومی برای آزمایش افرادی که برای اولین بار به پست‌های عمومی گماشته می‌شوند، برگزار شود که در آن، انتخاب باید از میان تعدادی از

داوطلبان مشخص تعیین شود و نباید بیشتر از ۲۰ برابر تعداد موقعیت‌های مجاز برای انتصاب باشد و باید طبق نتایج حاصل از آزمون kpss ایجاد شده توسط دانشجوی انتخابی و مرکز گمارش و بر مبنای حداقل نمره پایه مندرج در اطلاعیه آزمون ایجاد شود.

شرایط مطلوب

ماده ۱۵۸- (۱) برای واجد شرایط بودن در آزمون رقابتی، شرایط زیر باید مطلوب باشد:

الف) در شرایط مندرج در ماده ۴۲ قانون ادارات عمومی صدق کند.

ب) کسب حداقل نمره در آزمون kpss از مجموع نمرات مندرج در اطلاعیه آزمون رقابتی

ج) موفقیت، به همراه داشتن حداقل نمره B در یکی از زبانهای مشخص شده توسط اداره کل در آزمون تعیین سطح kpds.

د) سن کمتر از ۳۰ سال تمام، در زمان برگزاری آزمون

ر) فارغ التحصیل شدن از دانشگاه‌های داخل یا خارج از کشور یا کالج برای حداقل ۴ سال، که مدرک معادل دوم، باید توسط هیئت مدیره آموزش عالی تائید شود.

درخواست برای آزمون رقابتی و مدارک درخواستی

ماده ۱۵۹- (۱) داوطلبان برای شرکت در آزمون رقابتی باید مدارک زیر را به فرم درخواست ارائه شده توسط اداره کل ضمیمه کنند.

الف) اعلامیه عمومی شماره شناسه (هویت) ترکیه

ب) ۴ قطعه عکس به عنوان مدرک

ج) اصل یا کپی گواهی فارغ التحصیلی

د) اصل یا کپی گواهی نتیجه آزمون kpss

د) اصل یا کپی گواهی نتیجه آزمون kpds

(۲) دیگر اسناد ذکر شده در بند ۱ ممکن است تحت آگهی آزمون مورد نیاز باشند و باید به صورت دستی به بخش منابع انسانی تا پایان ساعت کاری مهلت درخواست ارسال شوند. برای درخواست‌هایی که به صورت ایمیل هستند مدارک باید به طور مستقیم همانند مورد اشاره شده در بند ۱، توسط بخش مکاتبات عمومی دریافت شوند نه بعد از مهلت مندرج در اطلاعیه آزمون. تأخیر پستی در نظر گرفته نمی‌شود.

(۳) افرادی که اطلاعات نادرستی را اعلام می‌کنند نباید در آزمون رقابتی پذیرفته شوند و برای چنین افرادی که آزمون برایشان برگزار می‌شود عملکرد آزمونشان باید نامعتبر تلقی شود و آن‌ها نباید به سمتی گماشته شوند، حتی اگر منصوب شوند باید انتصاب آن‌ها لغو شود. اطلاعات جرم و جنایت باید به دفتر دادستان عمومی برای اقدام قانونی درباره آن‌ها ارائه شود.

آماده‌سازی آزمون و گواهی ورود به آزمون

ماده ۱۶۰- (۱) منابع انسانی باید برای آزمون رقابتی و درخواست آزمون آماده باشند اگر آن‌ها دارای شرایط آزمون باشند.

(۲) مدارک داوطلبانی که شرایط لازم را دارا نیستند در صورت لزوم بازگشت داده خواهد شد.

(۳) برای ورود داوطلبان به آزمون رقابت باید گواهی عکس‌دار توسط اداره منابع انسانی صادر شود. گواهی ورود به آزمون باید دارای اطلاعات مربوط به هویت و محل و تاریخ آزمون باشد. داوطلبانی که دارای گواهی ورود به آزمون نیستند نباید برای آزمون پذیرش شوند.

کمیته آزمون

ماده ۱۶۱- (۱) کمیته آزمون باید از اعضای انتخابی تصویب مدیرکل از میان روسای دانشکده، مدیران واحد، کارشناس بنیادهای وقفی ضبط شده یا سایر پرسنل نهاد در این زمینه تشکیل شود از جمله اینکه ۵ عضو اصلی انتخاب شده باید توسط معاون مدیرکل، کسی که وابسته به اداره منابع انسانی است تعیین شوند و همچنین ۳ نفر از اعضای ذخیره. در این صورت ماکسیم ۲ نفر از میان اعضای دانشگاه می‌توانند به عنوان اعضای اصلی کمیته آزمون منصوب شوند.

اعلام آزمون رقابتی

ماده ۱۶۲- (۱) تعداد موقعیت‌های مجاز برای انتصاب‌های مشخص شده مستقل و رتبه آن‌ها، عناوین و نمرات، شاخه‌های آموزش و پرورش و سهمیه آن‌ها، الزامات موردنیاز برای شرکت در آزمون رقابتی، انواع نمره kpss و حداقل نمره، تعداد داوطلبانی که با توجه به ترتیب نمرات فراخوانده می‌شوند، مهلت و مکان درخواست، مدارک موردنیاز برای درخواست، مکان، زمان، محتوا و روش ارزیابی در امتحان و مدارک موردنیاز برای مصاحبه باید در روزنامه رسمی و در یکی از ۵ روزنامه برتر که با بیشترین شماره در سراسر ترکیه توزیع می‌شود حداقل برای یکبار اطلاع داده شود و در سایت رسمی اداره کل حداقل ۱۵ روز قبل از مهلت درخواست منتشر شود.

(۲) آگهی آزمون باید به وضوح بیان کند که دستیاران کارشناس باید برای سنجش توانایی‌های آن‌ها از خواندن نسخه‌های خطی و مواد چاپی و ترجمه آن‌ها به ترکی در آزمون احراز صلاحیت مورد ارزیابی قرار بگیرند.

(۳) در هر صورت اگر برای سهمیه‌بندی موقعیت دستیار متخصص برای هر شاخه از آموزش تعداد کافی از داوطلبان موجود نباشند برای آزمون رقابتی پیش‌بینی شده توسط اداره، تغییراتی ممکن است در شاخه‌های تحصیلی با توجه به شرایط مواضع و الزامات ایجاد شود.

(۴) موضوعات آزمون، طرز عمل آزمون کتبی یا شفاهی و روش ارزیابی آزمون باید قبل از آزمون اعلام شود. مدارک زیر برای داوطلبانی که در آزمون موفق می‌شوند مورد نیاز است:

الف) گواهی فارغ‌التحصیلی یا کپی تائید آن توسط اداره کل

ب) گواهی اداره کردن صحیح (عملکرد درست)

ج) گواهی ترخیص از تعهد خدمت نظامی

د) اعلام بهبودی از هر نوع بیماری که مانع انجام وظیفه شخص می‌شود.

ر) ۴ قطعه عکس

نمرات آزمون رقابتی و اعلام نتایج

ماده ۱۶۳- (۱) نمره عملکرد آزمون رقابتی باید میانگین حسابی نمرات آزمون کتبی و شفاهی باشد به شرطی که حداقل ۶۵ امتیاز از ۱۰۰ امتیاز کامل را کسب شود.

(۲) کمیته آزمون باید لیستی از عملکرد آزمون رقابتی برای شاخه‌های آموزش تهیه کند و لیستی از داوطلبان دستیار معاون برای هیئت‌مدیره ظرف مدت ۵ روز کاری از اتمام آزمون شفاهی تهیه کند. داوطلبان موفق باید به صورت کتبی اعلام شوند. لیستی از افراد موفق باید در سایت رسمی اینترنتی اداره کل اعلام شود.

مدت وظیفه دستیاران کارشناس، گمارش و انتصاب

ماده ۱۶۴- (۱) انتصاب داوطلبان به عنوان دستیار متخصص باید با توجه به سطح عملکرد داوطلبان انجام شود. مدت وظیفه باید حداقل ۳ سال برای دستیار کارشناس باشد.

تعیین موضوع تز

ماده ۱۶۵- (۱) بعد از گذشت ۲ سال برای بررسی دارا بودن عملکرد مثبت کارکنان، یک ارزیابی از آنان صورت می‌گیرد که دستیار متخصص، باید موضوعی را برای تز خود در رشته

کاری ارائه شده توسط اداره کل تعیین کند و آن را به منابع انسانی در عرض یک ماه ارائه دهد. موضوع تز باید توسط اداره کل نهایی شود و به شخص مربوطه ابلاغ شود.

(۲) دوره ۲ ساله نباید شامل بر گه پرداخت نشده یا دوره خدمت سربازی باشد.

دستورالعمل برای تهیه تز

ماده ۱۶۶- (۱) تز متخصص باید ظرف یک سال از اطلاع شخص مربوطه از موضوع تز، آماده شود. در طول ۳ ماه آخر این دوره، دستیار متخصص باید اساساً هیچ کار دیگری انجام ندهد. تز باید دارای یک بخش چکیده آماده شده، به زبان دوم باشد.

(۲) در رابطه با آماده سازی تز، موضوع تز نباید مورد بررسی قرار گیرد و به صورت موسسه یا سازمان های دیگر از نظر محتوا و نتیجه گیری، تحت نام تخصص، پایان نامه ارشد، تز یا چیزهای دیگر تعریف شود. تز آماده شده توسط دستیار کارشناس باید شامل عقاید و نظرات آنها باشد و طبق اصول اخلاقی مطالعات علمی ارائه شود.

(۳) از میان متخصصین بنیادهای وقفی ضبط شده یا افرادی که کیفیت مندرج در ماده ۱۵۸- (۱) قسمت (د) را تهیه می کنند یک مشاور تز باید به هر متخصص دستیار توسط اداره اختصاص داده شود. مشاور تز باید بر کار تز دستیار متخصص نظارت کند.

صلاحیت کمیسیون آزمون

ماده ۱۶۷- (۱) کمیسیون آزمون احراز صلاحیت باید شامل ۵ عضو اصلی تعیین شده توسط معاون مدیرکل که به اداره منابع انسانی وابسته هستند باشد، همان طور که ۳ نفر از اعضای ذخیره توسط مدیرکل تعیین می شوند. بنابراین مطلوب است که ماکسیمم ۲ نفر از میان افراد دانشگاهی بتوانند به عنوان اعضای اصلی کمیسیون آزمون منصوب شوند.

(۲) کمیسیون باید با همه اعضا ملاقات کند و تصمیم گیری ها باید با رأی اکثریت انجام شود و باید از رأی ممتنع خودداری شود.

تحويل تز

ماده ۱۶۸- (۱) دستیار متخصص باید تز آماده شده را به بخش منابع انسانی تحويل دهد و باید یک کپی از آن را نیز به مشاور تز بدهد. ظرف مدت ۱۵ روز مشاور تز باید گزارش خود را درباره تز ارائه دهد و به بخش مربوطه ارسال کند. بخش منابع انسانی باید تز را به اعضای کمیسیون به همراه یک گزارش ارائه دهد.

(۲) اگر دستیار متخصص نتواند تز را در زمان مشخص ارائه دهد ممکن است به او زمان اضافی در مواقع فورس ماژور (ضروری) به تصویب اداره کل داده شود.

ارزیابی تز

ماده ۱۶۹- (۱) در روز مشخص شده برای ارزیابی توسط مدیرکل، دستیار متخصص باید تز خود را به صورت شفاهی تعریف کند و به سؤالات اعضا پاسخ دهد. روز ارزیابی باید توسط وزارت منابع انسانی حداقل یک ماه قبل از آن به دستیار متخصص اعلام شود.

(۲) کمیسیون، تز را ارزیابی خواهد کرد و با اکثریت آرا در مورد آن تصمیم می گیرد که آن موفق (مناسب) است یا نه. کاستی های تزی که موفق نیست باید در گروه ها به همراه دلایل آن مشخص شود.

(۳) دستیار تخصصی که تز آن موفق نشده است باید به آن حق دوم (امتحان برای بار دوم) اعطا شود. دستیار متخصص باید حق دوم را به وسیله اصلاح تزی که قبلاً آماده شده است ظرف مدت ۳ ماه از اعلام نتیجه، به کار ببرد که در آن تز اصلاح شده باید توسط همان روش مورد ارزیابی قرار گیرد.

(۴) دستیار تخصصی که تز او برای بار دوم موفق نشود باید به طور کامل برای آزمون احراز صلاحیت جریمه پردازد و کاری در اداره کل متناسب با سطح تحصیلات و درجه شغلی به او داده شود.

اعلام صلاحیت آزمون

ماده ۱۷۰- (۱) تاریخ آزمون احراز صلاحیت باید توسط کمیسیون آزمون تعیین شود و در عرض یک ماه قبل از آن اعلام شود. آزمون صلاحیت باید توسط اداره کل نه بعد از یک ماه از اطلاع آزمون موفقیت انجام شود.

موارد مورد نیاز برای آزمون احراز صلاحیت

ماده ۱۷۰- (۱) به منظور احراز آزمون صلاحیت، دستیار متخصص باید ۳ سال کار کند، تز او باید موفق تلقی شود و نمره ارزیابی اعضای او باید مثبت باشد.

آزمون صلاحیت و ارزیابی

ماده ۱۷۲- (۱) دستیار کارشناسی که تز او رضایت بخش تلقی می شود باید در آزمون شفاهی زیر شرکت کند:

الف) دانش حرفه ای

ب) قوانین مربوط به حوزه وظیفه اداره کل

(۲) در آزمون شفاهی هر داوطلب باید نمره بیشتر از ۱۰۰ امتیاز کامل را توسط هر عضو کمیته آزمون کسب کند و نمره آزمون باید میانگین حسابی باشد.

(۳) برای موفقیت در آزمون شفاهی نمره آزمون باید حداقل ۷۰ باشد.

(۴) علاوه بر این دستیاران کارشناسی که طبق ماده ۱۶۲- (۲) استخدام می‌شوند باید در یک جلسه ویژه تحت یک آزمون کتبی قرار گیرند تا مهارت زبان ترکی آن‌ها ارزیابی شود. در چنین آزمونی دستیار متخصص باید حداقل ۷۰ را از ۱۰۰ امتیاز کسب کند.

اطلاع‌رسانی از نتیجه آزمون احراز صلاحیت

ماده ۱۷۳- (۱) ظرف مدت ۵ روز از اتمام آزمون شفاهی لیستی از نتایج باید توسط کمیسیون برای تصویب به اداره کل ارسال شود و نتایج باید به افراد مرتبط اطلاع داده شود.

انتصاب به‌عنوان دستیار متخصص

ماده ۱۷۴- (۱) دستیار تخصصی که در آزمون، موفق تلقی می‌شود باید به‌عنوان یک متخصص بنیادهای وقفی ضبط شده، توسط اداره کل به‌کارگماشته شود در صورتی که سایر شرایط کارشناسی او نیز مطلوب باشد. اگر چند دستیار کارشناس به‌کارگماشته شوند در این صورت به‌منظور بررسی عملکرد کاری آن‌ها باید ارزیابی‌هایی توسط اداره کل صورت گیرد در دوره دستیار متخصص و نتایج ارزیابی آن‌ها باید باهم تعیین شود.

افرادی که آزمون نمی‌دهند و در آزمون شکست می‌خورند

ماده ۱۷۵- (۱) افرادی که در آزمون احراز صلاحیت دستیار متخصص شکست می‌خورند باید حق دومی به آن‌ها در ظرف ۶ ماه از آزمون داده شود.

(۲) افرادی که در آزمون احراز صلاحیت شکست می‌خورند پس از آن دوره آموزش می‌بینند (تربیت می‌شوند) یا افرادی که بدون دلیل مستند و هیچ توجیهی در آزمون شرکت نمی‌کنند به یک اداره متناسب با سطح تحصیلات و درجه شغلی به آن‌ها داده می‌شود.

وظایف دستیار کارشناس (متخصص)

ماده ۱۷۶- (۱) دستیار کارشناس بنیادهای وقفی ضبط شده باید موارد زیر را رعایت کند:

(الف) وظایف را تحت قوانین قابل‌اجرا، انجام دهد.

(ب) محققین متخصص بنیادهای وقفی ضبط شده را هدایت کند و آن‌ها را در زمینه کاری وظایف اداره کل، ارزیابی کند.

(ج) سایر وظایف تعیین‌شده توسط اداره کل را انجام دهد.

وظایف کارشناسان

ماده ۱۷۷- (۱) کارشناس بنیادهای وقفی ضبط شده باید موارد زیر را رعایت کند:

الف) انجام وظایف تحت قانون قابل اجرا

ب) راهنمایی محققین و ارزیابی آن‌ها، تولید و توسعه پروژه‌ها در محدوده وظایف و اهداف اداره کل.

ج) کمک به کار قانونی مربوط به زمینه فعالیت اداره کل

د) انجام سایر وظایف انجام شده توسط اداره کل

بخش چهارم

مقررات گوناگون و آخرین قوانین

واگذاری دارایی‌های فرهنگی وقفی

ماده ۱۷۸- (۱) دارایی‌های فرهنگی وقفی از طریق بنیادهای وقفی ضبط شده ایجاد می‌شوند و در وزارت خزانهداری، شهرداری، دولت‌های خصوصی یا یک‌نهاد روستایی و به هر وسیله‌ای به نام بنیادهای وقفی ضبط شده اضافه شده، در اداره املاک و مستغلات ثبت می‌شوند.

(۲) تعیین دارایی‌های فرهنگی با یک یا چند مدرک از طریق بنیادهای وقفی ضبط شده ایجاد می‌شود از قبیل اساسنامه بنیادهای وقفی ضبط شده، ثبت در بنیادهای وقفی ضبط شده یا ثبت املاک و مستغلات، اسناد مربوط به املاک مزروعی تعیین شده، گواهی یا سفارش کتبی حاکمان، صورت حساب قدیمی، بررسی سوابق، کتیبه‌ها، سوابق تاریخی، سوابق موزه، سوابق ثبت نام، اسناد مالکیت، صورت حساب بدهی، جداسازی، وزارت خزانهداری خصوصی، امانت، پیمانکار مالیات، ابزار سواره نظام.

(۳) در هر صورت اگر کاری قدیمی توسط اسناد اشاره شده در بند ۲ به عنوان یک دارایی فرهنگی تعیین شود که از طریق بنیادهای وقفی ضبط شده و بنا به درخواست اداره منطقه ایجاد شده است، باید به نام بنیادهای وقفی ضبط شده ترکیبی ثبت شود.

تخلیه دارایی‌های فرهنگی وقف شده

ماده ۱۷۹- (۱) اگر دارایی‌های فرهنگی وقف شده اجاره‌ای باشند یا به هر وسیله‌ای اشغال شده باشند، مستأجر یا اشغالگر باید حتماً آنجا را تخلیه کند و متعلقات آن را بدون هیچ تغییری و به همان صورت به اداره کل ظرف مدت ۳۰ روز از تاریخ درخواست تحویل دهند.

(۲) اگر در چندین زمان، تخلیه صورت نگیرد املاک و مستغلات باید توسط فرماندار محلی تا ۱۵ روز پس از درخواست توسط اداره منطقه تخلیه شود.

حفاظت از موسسه (بنگاه)، دارایی‌های فرهنگی و اطلاع‌رسانی از شیوه‌های توسعه

ماده ۱۸۰- (۱) در تنظیم برنامه‌های توسعه‌ای هنرستان‌ها، نهادهای دولتی و سازمان‌ها باید نظر مثبت اداره کل را در مسائل مربوط به دارایی‌های وقفی جلب کنند.

(۲) طرح توسعه‌ای هنرستان‌ها که به صورت توسعه‌ای کار می‌کند و تلاش‌های طرح‌های زیر بخش؛ باید به طور منظم از نظرات ریاست منطقه‌ای پیروی کند.

(۳) املاک و مستغلات متعلق به بنگاه‌های بنیادهای وقفی ضبط شده باید تحت کنترل مدیریت توسعه‌ای باشند به طوری که ماهیت طبیعی آن‌ها (ویژگی) حفظ شود. املاک و مستغلات وقفی دارای ماهیت طبیعی، نباید به عنوان املاکی که دارای چنین ویژگی‌هایی نیستند فرض شوند مانند جاده، میدان، پارک طبیعت، پارک ماشین، مهدکودک، فضای سبز، مسجد، ایستگاه پلیس، مدرسه، منطقه خدمات عمومی، منطقه خدمات شهری و غیره. در هر صورت اگر مشخص شود که هرگونه املاک و مستغلات تحت کنترل یک آرایش (ترتیب) توسعه‌ای قرار دارند بنابراین به خاطر عدم حفظ ویژگی‌های طبیعی خود، موسسه مربوطه موظف است یک طرح توسعه‌ای اصلاح شده مناسب، برای ویژگی‌های املاک و مستغلات طبیعی ایجاد کند.

بهای امتیاز انحصاری

ماده ۱۸۱- (۱) عملیات برای املاک و مستغلاتی که وقفی هستند باید توسط ریاست منطقه انجام شود.

(۲) املاک و مستغلات در صورتی وقفی هستند اگر آن‌ها از املاک و مستغلاتی باشند که به یک موسسه خیریه ترکیبی از یک منطقه جداگانه اختصاص داده نشده باشند یا شامل املاک و مستغلاتی که مالیات وقفی دارند، نباشند. چنین تعیینی باید توسط کمیسیونی متشکل از افراد متخصص فرهنگی و ثبتی انجام شود.

(۳) چنین املاک و مستغلاتی که توسط کمیسیون تعیین می‌شوند از معاملات آزاد بدون حق پرداخت امتیازی رها می‌شوند.

نمایندگی اداره کل

ماده ۱۸۲- (۱) مدیر منطقه می‌تواند نماینده اداره کل، در برابر دادگاه، مراجع دیگر و مقامات باشد یا می‌تواند در این منصب، افسران دیگر را به عنوان مشاور خود تعیین کند.

دستورالعمل‌های منسوخ

ماده ۱۸۳- (۱) مقام هیئت‌مدیره، دستورالعمل‌های بنیادهای وقفی ضبط شده در مورد حقوق ماهانه سازمان‌های خیریه نیازمند و وقفی را در روزنامه رسمی به شماره ۲۰۳۸۶ از ۲۸/۱۲/۱۹۸۹ منتشر کرد. اداره کل بازرسی بنیادهای وقفی ضبط شده دستورالعمل‌های هیئت‌مدیره را در روزنامه رسمی به شماره ۲۱۶۸۹ از ۵/۹/۱۹۹۳ منتشر کرد. دستورالعمل‌ها برای تخصیص املاک و مستغلات وقفی سازمان‌های خیریه در روزنامه رسمی به شماره ۲۳۳۶۲ از ۴/۶/۱۹۹۸ منتشر شده است. دستورالعمل‌ها برای روش‌ها و راهکارهای مربوط به تشخیص و درمان افراد فقیر و تنها در بیمارستان وقفی سلطان ولید Bezm-i Âlem برای فقرا و نیازمندان در روزنامه رسمی به شماره ۲۴۳۴۸ از ۲۰/۳/۲۰۰۱ منتشر شده است. دستورالعمل‌های بنیادهای وقفی ضبط شده جدید در روزنامه رسمی به شماره ۲۴۴۷۶ از ۲۸/۷/۲۰۰۱ منتشر شده است. دستورالعمل‌های جوامع بنیادهای وقفی ضبط شده، جهت حصول و انجام عملیاتی برای حذف املاک و مستغلات و ثبت به همان نام در روزنامه رسمی به شماره ۲۵۰۰۳ از ۲۴/۱/۲۰۰۳ منتشر شده است. مقام هیئت‌مدیره، دستورالعمل‌های بورس تحصیلی بنیادهای وقفی ضبط شده را در روزنامه رسمی به شماره ۲۶۲۸۳ از ۸/۹/۲۰۰۶ منتشر کرده است.

انتخابات اولیه برای اعضای شورا

ماده موقت ۱- (۱) در کمتر از یک ماه از ثبت اجباری این مقررات، فرایند انتخاب اعضای شورا مطابق با روش‌ها و دستورالعمل‌های موجود در این قوانین آغاز می‌شود.

اعضای هیئت‌مدیره فعلی

ماده موقت ۲- (۱) شرایط کاری اعضای جامعه هیئت‌مدیره بنیادهای وقفی ضبط شده که وظیفه آن‌ها ثبت مقررات است و برخلاف ماده ۹ قانون نیست باید تا انتخابات جدید ادامه یابد.

گزارش حسابرسی داخلی

ماده ۳- (۱) گزارش حسابرسی داخلی بنیادهای وقفی ضبط شده ۲۰۰۸، نباید توسط حسابرسان تأیید شده صادر شود. چنین گزارشاتی با این حال باید صادر شوند و مطابق با روش‌ها و دستورالعمل‌های موجود در مقررات ارسال شوند.

رسمیت یافتن

ماده ۱۸۴- (۱) این دستورالعمل‌ها (مقررات) باید در زمان انتشارشان رسمیت بیابند.

اجرا

ماده ۱۸۵- (۱) مفاد این مقررات باید توسط وزیر اداره کل بنیادهای وقفی ضبط شده
ضمیمه شده، اجرا شود.